وادیٔ فرقتده برباد اولسه‌ده جان وتنم
کلشن وصل دلارام ایله آباد ایلرم
حادثات دهردن ناشی دکلمی صدریا
کاه حزن وکاه مسروریت ایجاد ایلرم

ترجمان حقیقت

(ایله) لرده اماله تجویز اولنمسه خوش اولور .

اوچنجی بیتده‌کی (همان) ایله (بی‌شبهه) نك لزومسز اولدیغنی تصدیق ایدنلردن بری‌ده سز اوله‌جغکز شبهه‌سزدر .

« اکرچه درطلبت همعنان باد شمالم »
« بکرد سرو خرامان قامتت نرسیدم »

«اوشوخه‌تهمت نا مهربانی کرچه‌وارددر»
«سرافرازان حسنك سن بکا بر مهربان بول»

« حق‌سویلین‌اول‌دخی‌منفورایدی کرچه»
« خائنلره اما که رعایت یکی چیقدی »

کبی برچوق ابیاتی کورمش اولملری لازم‌کلن شاعرلر باری بورالره دقت ایتملیدرلر .

* * *

شروانی صدرالدین افندینکدر :

غزل

هرنه‌دم کیم اول کل نازك تنی یاد ایلرم
بلبل آسا حسرت ایله آه وفریاد ایلرم

ایتسه‌ده جور وجفا هردم بکا اول دلربا
مرحمت‌عد ایلیوب بن شوقی مزداد ایلرم

هرکیجه محنتله هرروز انتظار ایله همان
جسمم غصه‌پروری بی‌شبهه برباد ایلرم

لطافت رخ رنکینی کوروب کللر
غریق لجهٔ شرم وحجابدر دیرلر

قماشدی کوزلری خلقك شعاع حسنکدن
تهی دکل که سکا آفتابدر دیرلر

کتور پیاله‌یی ساقی بهای زار ایچون
علاج خستهٔ فرقت شرابدر دیرلر

ترجمان حقیقت

تخفیفاً (کرچه) (کر) صورتلرنده دخی استعمال اولنان (اکرچه) ایله (اکر) بیننده معناجه فرق عظیم واردر .

(اکر) ادات شرط اولدیغی حالده (اکرچه) بعض مؤلفینك تعبیری اوزره وصل، یاخود انتقال اداتیدر .

(اکر) دائما جمل شرطیه‌ده بولندیغی حالده (اکرچه) جمل مذکورده قطعا بولنمز . (ایسه) ایله (ایسه‌ده) آره‌سنده بربیوك فرق معنوی یوقمیدر ؟

لکن بیچاره (اکرچه) بعضاً قدرینی بیلمین یازیجیلرك ظلم قلمیسنه اوغرایورده ایستر ایستمز اویله یرلرده‌ده بولنیور .

« اکرچه دوست بچیزی نمی خرد مارا »
« بعالمی نفروشیم مویی از سر دوست »

خاصه ارکان حربیه دائره‌سی کتبه‌سندن بها افندینکدر :

غزل

تیر مژه‌نك زخمی کسیلمز جکرمدن
بر لجهٔ خون ظاهر اولور چشم ترمدن
زهرابهٔ هجرکله شهید اولسه‌م اکرچه
ازهار محبت آچیلور خاك سرمدن
بن بادیه پیمای صحارای جنونم
سرمنزل حرمان کورینور بو سفرمدن
راضی شدهٔ حکم قضادر دل ناچار
بیلمم کیمه شکوا ایده‌یم بن قدرمدن
ایتمز ایسه سیراب زلال لب لعلك
آفاق یانار شعلهٔ آه سحرمدن

دیکر

کوزلره نظر ایتمك ثوابدر دیرلر
ولی باقلمز آکا پر عتابدر دیرلر
هزار حیف وصد افسوس دیدهٔ ترده
خیال خطی نقش بر آبدر دیرلر

جلال الدين افندينك غزلنده (رندان) ايله (خوبان) ك قافيه اتخاذ اولنمسی ده بو قبيلدندر .

غزل نابينك :

« دارالشفای وصالنی ايتدی كشاده يار »
« بيمـار هجره ايلدی درمان بر بر »

بيتده (بيمار) يرينه (بيماران) دينيله‌مديكی ايچون (بر بر) كوزلجه يرلشديريله‌مامش اولدقدن بشـقه ياره اويله دارالشـفای وصال آچديروب ده راست كلن خسـتهٔ هجرانه دوا ايتدرمك اك غيرتسز برشـاعرك بيله قولايجـه هضم ايده‌جكی شـيلردن دكلدر .

شاعر دائما افكار عاليه ترجمانی اولمغه چالشمليدر . سوديكنی ايشلك بر محبتخانه‌ده مراجعت ايدنی خشنود ايدر برشی اولمق اوزره تصوير ايدش نره‌نك فكر عاليسيدر ؟

« حاليا خانه برانداز دل ودين منست »
« تاهم آغوش كه می باشد وهمخانهٔ كيست »

بيتنی سويلديكی ايچون حافظه اعتراض اولنيور .

فضولينك :

« عالم اولدی شاد سندن بن اسير غم هنوز »

مصراعندن بيله مناسبتسز بر ايهام استشمام ايدنلر بولنيور .

ترجمان حقیقت

(دوچار) لفظنه دائر کچنلرده یازدیغمز مطالعه‌یی بردها کوزدن کچیرمسنی هربر اثری برنمونهٔ استعدادی اولان جلال‌الدین افندی‌یه توصیه ایدرز .

اسم مفعول آنجق فعل متعدیدن آلنمق قاعده‌سنه نظراً صوده بوغلمق معناسنه اولان (غرق) مصدر لازمندن (مغروق) استعمالی صحیح اوله‌مامق لازم کله‌جکی جهتله آنك یرینه (غریق) ویاخود صوده بوغمق معناسنه متعدی اولان (اغراق) (تغریق) مصدرلرینك اسم مفعوللری قوللانلملیدر .

نابی مرحومك او غزلی پك‌ده بی‌بدل دکلدر . اول امرده قافیه‌جه معیوبدر. زیرا بزم اعتقادمزه کوره قاعدهٔ فارسیه اوزره آخرلرینه الف نون الحاقیله جمعلندیریلن کلمه‌لر برغزلده قافیه اتخاذ اولنه‌مز .

مشار الیهك بش بیتدن عبارت اولان غزل مذکورنده ایسه (یاران) (رندان) (پلنکان) (خوبان) قافیه یاپلمشدر .

بویله آخرلرینه الف نون کتیریله بیله‌جك کلمه‌لرك بر بریله تقفیه‌سی تجویز ایدیله‌جك اولسه قافیه‌نك بونوعی پك اوجوزلایه‌جغندن عجزهٔ شعرا قاپیشوب ممنون اولورلر ایسه‌ده ذوق آشنایان ادب بو اوجوزلقدن لذتیاب اوله‌مزلر .

واندن

افندمز حضرتلری

نابیناك (جمع اولدی بزم صحبته یاران بر بر) (جام آلدی دست عشرته رندان بر بر) مطلعلی غزل بی‌بدلنه کویا نظیره اوله‌رق تنظیم ایلدیکم غزل منظور عالیلری بیورلمق وتنقیدات ادیبانه‌لرینه مظهر اولمق امنیه‌سیله تقدیم قلندی .

ملاطیه‌لی جلال‌الدین

نظیره

کلشنلر اولدی باشقه زندان بر بر
طاغلدی چونکه مجلس رندان بر بر

دوچار دست باد خریف اولدی کلستان
ترك ایتدی بزم عشرتی خوبان بر بر

هجر رخکله آچدی مه ومهر روزن
طاق سپهره ناوك افغان بر بر

لذت چش وصال اولانلرده اولدیلر
زهرابه نوش کاسهٔ هجران بر بر

مغروق سیل خون اذی ایتدی ای جلال
افتادکانی خنجر مژکان بر بر

میخانه‌یه دوام جهتنی راجح کوره‌جکلردر ظن ایدرز . زیرا شمدی :

« قناعت ایلدی عنقایی قاف شهرته واصل »
« کشی ممتاز اولور عالمده البت عزلت ایتدکجه »

فکرنده بولنانلر پك آزالمشدر .

« دلم از صومعه وخلوت شیخست ملول »
« یار ترسا بچه‌کو خانهٔ خمار کجاست »

دیینلر ایسه پك چوقدر .

یولی جنته اوغرایه‌جق اولان زاهدله غلمان حضراتنه سلام کوندرش حقیقةً تحفدر . فقط بونده دوشونیله‌جك برشی‌وار : غلمان زاهدی کورنجه تبلیغ سلام ایچون آنی اختیار ایتمش اولمکزدن استدلالاً سزی‌ده زهاددن صانمزلرمی دیرسکز ؟

« واعظ چیقه‌رق منبره عاشقلره آتمه »

مصراعنده‌کی (منبر) نابمحل طورییور . بزم بیلدیکمزه کوره منبره چیقانه واعظ دیمزلر ، خطیب دیرلر .

« دکل کرسی‌یه واعظ عرشه چیقسه‌ك آدم اولمزسین »

مصراع مشهورندن آکلاشلدیغی اوزره واعظ منبره دکل، کرسی‌یه چیقار . برده :

(باق منفعت ذاتکه تعزیر انام ایت)

دیه واعظی بتون بتون شیمارتمق لایقمیدر ؟

ای حمدی اوصان یتدی بو شب ایتدیکك ابرام
ختم ایله بو افکار پریشانی تمام ایت
قبله کسه‌ده یوز طوتمه در سفلهٔ دهره
حاجاتکی عرض در والای کرام ایت
جان ویر غم ایله ایستمه برکمسه‌دن امداد
هر ایشده (توکلت علی الله)ی امام ایت

ترجمان حقیقت

(سوز سویله) موقعنده (کلام ایت) استعمالنی واقف شیوهٔ کلام اولانلر بکنمزلر .

(ایسترسه‌ك اکر سن آکا تسلیم زمام ایت)
مصراعندن خیلی چرکین بر ایهام چیقیور .

(بو پیر دنی طینته چوق ایتمه تملق)
سوزندن (بر آز تملق ایت) کبی برشی آکلاشیلیور . مرادکز اومیدر ؟

(کوشهٔ عزلتده مقام ایت) تعبیری‌ده ناخوشدر .

هم کوشهٔ عزلته چکلمکی، هم‌ده آقشام صباح میخانه‌یه اوغرامغی توصیه ایدییورسکز . ارباب اتعاظ بونلرك هانکیسیله عامل اولسونلر ؟

اختیار عزلت نصیحتنی تقدیم ایدیشکزدن آنی ترجیح ایلکده اولدیغکز آکلاشیلیورسه‌ده اکثر سامعین بوکا اهمیت ویرمیه‌رك

صوفی بنی تکفیره چالشمه بو سوزمده
اوهامی براق قلبکی آزاد ظلام ایت

یاندرمه صاقین طاعتکی نار ریاده
رندا ول ینه مخفیجه عباداته دوام ایت

بر نافله‌نك اوغرینه بر فرضی براقمه
جهد ایله قوزم نفسکی محفوظ حرام ایت

زعمکجه یولك دوشسه اگر جنته زاهد
بزدن‌ده همان حضرت غلمانه سلام ایت

دنیا سکا قالمش کبیدر ظنکه مبنی
کی خرقهٔ سالوسی تکبرله خرام ایت

واعظ چیقه‌رق منبره عاشقلره آتمه
باق منفعت ذاتکه تعزیر انام ایت

عشاق سنك وعظکه محتاج دکلدر
آنلاره ایلشمه یوری تأدیب عوام ایت

سن نائم غفلتسین آ بیچاره دوشون بر
عاشقلره آتمقدن ایسه ترك منام ایت

غمم ظلم صریح ایتدی بزه ای شه خوبان
اجرای سیاست ایله بر وضع نظام ایت

برگون که قرا کاکله لکه ایسته‌مم آنی
دوك پرچمکی عارضکه روزمی شام ایت

شبهه‌سز مفتون وحیران اولدی ناجی چشمکه
کوز کوره ویرسون بوکا حکم وجاهی کوزلرك

طربزون محکمهٔ بدایت باش کاتبی

ناجی

طلبه‌دن داغستانی احمدحمدی افندینکدر :

غزل

ای چرخ یتر دوریکی بروفق مرام ایت
الله ایچون اولسون بنی برکره بکام ایت
اظهار نیاز ایتمه کوکل اسکی حسوده
کوسترمه تذلل بوقدر بشقه کلام ایت
چرخك کیه وار مرحمتی سن‌ده اومارسین
عاقلسه‌ك اکر یوق‌سوزم اندیشهٔ خام ایت
ممکن دکل اصلا سکا ایتمز تبعیت
ایسترسه‌ك اکر سن آکا تسلیم زمام ایت
بو پیر دنی طینته چوق ایتمه تملق
چك کندیکی برکوشهٔ عزلتده مقام ایت
طوت دامننی پیرمغانك اوپ ایاغن
میخانه‌یه وار شام وسحر الفت جام ایت

ذات عالئ بليغانه‌لرينه كمال تعظيم ايله تقديم شكران وقريباً كسب عافيت كامله بيورملرى دعاسيله تزيين‌زبان ايلرز .

غزل

التفات ايتسون بكا دوشدكجه كاهى كوزلرك
بن آنك مفتونى‌يم كورسون آلهى كوزلرك

طرفة العين ايچره مفتون اولدى كوكلم چشمكه
باكه كوستردى او لاهوتى نكاهى كوزلرك

باق حريم سينه‌ده كوزلر آچلدى ياره‌دن
دلده‌كى سودايى سير ايتسون كماهى كوزلرك

كاه مست وكاه هشيار وكهى بيماردر
كوسترر حال دل سودا پناهى كوزلرك

نور ديده‌م باق شب هجران سرشك چشمه
كورمك ايسترسه كيجه درياده ماهى كوزلرك

ساكه بركمسه كوزك اوستنده قاشك وار ديمز
وارسون ابرولر قدر اولسون مباهى كوزلرك

اول چراغ آسمانن سوزم که ماه و آفتاب
اولمدی پروانهٔ آهم‌قدر سوزان هنوز
اول مه تابان عرفانم که مهر آسمان
کورمدی کوکلم کبی بر کوکب رخشان هنوز
بن سنك قربانك اولمشدم خلیلم ! کلمدن
حقدن ابراهیمه اسماعیل ایچون قربان هنوز
ای کمان ابرو دلردی تیغ غمزه‌ك بغرمی
ناوك قوس فلکده یوغ ایکن پیکان هنوز
شمع‌وش باشمده تاج اولمشدی آهم شعله‌سی
بر سر کهساری تنویر ایتمدن وولقان هنوز
ایلدم آلام تیغکدن اولورکن اضطراب
خوفم اولدرکیم کیدرسك تنده وارکن جان هنوز
حرمتن اشراب ایدرمش خط کوزلر لعلنك
اولمدن نازل شرابك حقنده قرآن هنوز
باده‌خوار حیرتم دور ایده‌لی مینای چرخ
اولمدم کیفمجه کاظم مست کردان هنوز

ترجمان حقیقت

مشار الیه حضرتلری کبی مدار افتخار ملت اولان بر بیوك شاعرك لسانندن بویله بر التفات عالی‌یه نائلیتمزی الك قوتلی دلائل مسعودیتمزدن عد ایدرز .

اعاظم شعرامزدن فریق سعادتلو کاظم پاشا حضرتلری طرفندن ارسال بیورلمشدر :

افندم !

شهر رمضان شریفك اواسطندنبری نامزاج اولوب هنوز تحصیل برؤ تام ایده‌مدیکمدن طولایی طبیبه حالمی بیان وافاده ایتمکدن بشقه سوز سویلمکه اقتدارم یوق ایسه‌ده ناجی افندینك غزلنی بالمناسبه احبادن بری قرائت ایدوب (روح یحیادن کلور آواز استحسان هنوز) بیتی پك خوشمه کیده‌رك بیاغی حیاتمه خدمت وبلکه همت ایلمش اولمسیله شهیدان عشقك حرکت مذبوحانه‌سی قبیلندن اوله‌رق کمال عجزمله قوتم یتدیکی مرتبه سویلدیکم برغزل پریشان مآل تقدیم حضور عالیلری قلنمشدر. تنسیب بیورلدیغی حالده غزتهٔ عالیلرینه درج وتحریرینی استرحام ورجا وبو وسیله ایله ملاقاته اشبو عریضه‌می توکیل ایلیوب توجهات جلیله‌لرینی استدعا ایتدم .

تیشهٔ عشق ایتدی کوکلم خانه‌سن ویران هنوز
اولمدن وضع اساس خانهٔ امکان هنوز
برقدح پارلاتدی کیم ساقئ صهبای ازل
مست وحیراندر دونر اول نشئه‌دن اکوان هنوز
برشهید تیغ عدوانم که جلاد قضا
آقیدر آکدقجه نامم کوزلرندن قان هنوز

«شمدی الده بولنان بو حکیمانه، عاشـقانه اثرلری نه‌یاپه‌یم، دیه دوشونمکه باشلادم.»

«برده باقدم که ترجمان حقیقتك ادبیاته مخصوص برقسمی وار. تعریف ایده‌میه‌جکم درجـه‌لرده مسرور اولدم. برآره‌لق بو اثرلرك حکیمانه‌سنیمی، یوقسه عاشقانه‌سنیمی کوندره‌یم، دیه مترددقالدم. برکت ویرسون مدیر افندی حضرتلرینك واقع اولان توصیه‌سی خاطرمه کله‌رك اثر عاشقانه ارسالی جهتنی ترجیح ایتدردی.»

«ایشته او وجه ایله حرکت ایدییورم. اثرمی سزده قبـول ایتمیه‌جك اولورسه‌کز نه‌یاپه‌یم؟ انقره غزته‌سنه‌می مراجعت ایده‌یم؟ اویله یاپسـه‌م‌ده مقصدمه نائل اوله‌میه‌جغم. مقصـدم ترقیدر. نوهوسم. آثارم تنقید ایستر. انقره‌ده تنقیدجی بولنه‌جغنی هیچ عقلم کسمیور. بلکه‌ده آثارم اوراده دخی شایان قبول کورلمز. بتون بتون منکسر اولورم. حاصلی بالجمله غزته‌لره سزی ترجیح ایتدم. نه‌یاپارسه‌کز یاپك.» دییور.

بزده ایشته بوهوسکارك خاطری ایچون اثرینی درج ایدییورز. کندیسنه شویله برتوصیه‌ده دخی بولنورز:

« عاشقانه شیلر یاز اما (نزدمجیدده لذیذ بالدر بو) کبی پك طاتسزده اولمسون.»

« عبدالمجید » امضاسیله بروسه‌دن کوندرلمشدر :

— عیناً —

١

کورکه ای محبوب موهوم کبی
آق اولور چهره‌سی موم کبی
صافدر سینه‌سی بللور کبی
محبوبك هر یری فللور[*] کبی

٢

ایشته محبوب نزاکتدر بو
نه تجلی نه عنایتدر بو
دهنی غنچه‌یه بکزردر بو
نزد (مجید)ده لذیذ بالدر بو

ترجمان حقیقت

صاحب منظومه بونکله برابر یوللادیغی برورقپاره‌ده «کچنلرده حکیمانه برغزل سویلیوب مطبعه مدیرینه عرض ایتدم . غزته‌یه درج ایتمدی . عاشقانه اثرلر یازمقلغمی توصیه ایلدی . عاشقانه‌سنی‌ده یازدم، کوتوردم. ینه درج ایتمدی. سببنی صوردم. ولایت غزته‌سنك قسم ادبیسی اولمدیغنی کوستردی . عادتا بنی باشندن صاومق ایستدیکنی آکلادم .»

---

[*] اشبو فرانسزجه کلمه‌یه شده‌ کتیرلمسنك سببی ضرورت وزن ایچوندر.

غزل

ای بادصبا کیت او دلارایه خبر ویر
ظالملکنی دلبر رعنایه خبر ویر
ای بادصبا اول شه خوبان جهانك
خونریزلکن کل دل شیدایه خبرویر
ای بادصبا بلبل بی‌دل کبی دائم
فریادمی اول مرغ شکرخایه خبر ویر
ای باد صبا شدت عشقیله آنك بن
آه ایتدیکمی دختر زیبایه خبر ویر
ای باد صبا فائق بی‌زاد ونوانك
احوالنی اول طوطیء کویایه خبرویر

ترجمان حقیقت

قدماسی مشربده بولنان شعرا (دختر زیبا) یی یك‌ده بکنمزلرسه‌ده :

(جنبش ایدییور کوزلری یشماغك ایچنده)

کبی شیلر سویلکده اولان یکی یتشمه‌لر البته نظر تقدیر ایله کوررلر .

کندی افادەسندن کوج ایله آکلاشلدیغنه کوره قدر اشعاری بیلیر آدم پك نادر بولندیغی ایچون بویله صاچمه سویلیوب یاتیورمش .

اویله یاپمسون ! اقتداری وارایسه دکرلی دکرلی سوزلر سویلسون . قدرینی بیلنلر بولنور . صاچمەجیلقدن نه حاصل اولور ؟

انشاءالله بوندن صکره تصحیح فکر ایدەرك کوزل سوزلر بولمغه چالیشیرده نظم آشنایانك جالب تقدیری اولەجق درجەلره طوغری توجه کوستر .

« یوکسل که بویك قدر قالیرسك »
« سعی ایله‌که بی‌هنر قالیرسك »

محرر افندی !

غزل عاجزانه‌می سوروندرمدن طبع بیوردیغکزدن طولایی متشکرم !

ایشته بو لطف جلیل ادیبانه‌لرندن حاصل اولان محظوظیت عاجزانم سائقه‌سیله برغزلجکز دها تنظیم وتقدیم ایلدم . اکر بوسفرده نائل اولدیغم التفات فاضلانه‌لرینه مظهریتله بکام بیوریله‌جق اولور ایسه‌م کندیمی مسعود وبختیار عدایده‌جکمی عرض ایدرم .

باب سرعسکری اوطه‌جیلرندن

محمد فائق

(دبار ناسده کسب ایتدیکم اندوه غم)

لاقیردیسیله :

(بر احبا طوته‌جق کوشهٔ دامانم یوق)

مصراعی بیننده بررابطه آرامغه چالیشسه‌ق جنتمزه حکم اولنه‌جغی ظن ایتدیکمزدن او سودادن وازکچدك .

برده آدمك احباسی کوشهٔ دامانندن نیچون طوتسونلر ؟ الندن طوتملی دکلمیدرلر ؟

بویله شیلری دامن درازلره یاقیشیر تصوراتدن عد ایلرز .

(بوسفالت وار ایکن دسته آلنجه قلمی)

(ملك روم ایچره بوکون نظمده اقرانم یوق)

فخریهٔ نابجاسنه کلنجه: دیرزکه:

ملك رومده نظم جهتیله ناظمك اقرانی نه‌دن بولنمیورمش ؟ پك قولای بولنور .

آره‌صره ــ عیناً ــ اشارتیله ترجمان حقیقتده وجریدهٔ حوادثده اثرلری کوریلن واخطارات واقعه‌دن استفاده‌یه سعی ایتمین بیشعوران متشاعرین بتون کندیسنه اقران اولمق اوزره میدانه چیقمامشلرمیدر ؟

ناظم افندی بتون بتون سوءظن دعوت ایتمامك ایچون مخلصی حاوی اولان :

(کش مکش صاچمه صپان سویلدیکم ای شریف)

صاچمه‌سنی اولسون موزون سویلمکه غیرت ایتملی دکلمی ایدی؟

ترجمان حقیقت

غزلکزی کورمکله ممنون ومتبسم اولان بعض نورسیدکان منتقدین :

(ایده‌یم وصلتکه جانه حواله قدره)

مصراعیله نه دیمك ایستدیککزی آکلامقدن اظهار عجز ایتدکدن و :

(سنی تسخیر ایده‌جك مهر سلیمانم یوق)

مصراعنه‌ده باقوب :

«من آن نکین سلیمان بهیچ نستانم»
«که گاه درودست اهرمن باشد»

دیدکدن صکره شووجه ایله بیان مطالعه ایلدیلر:

تهی‌دستان شعرادن اولدیغی مع التأسف آکلاشیلان ناظم افندی حضرتلری :

(نه تجارتده نه اخذ وعطادن بهره)

سوزینی پك هیجانلی برزمانلرنده سویلمش اولملیدرلرکه بونده وزنه بیله رعایت بیورمامشلر !

(اخذ وعطا) ده نظر دقتمزه ایلیشوب طورییور. بونصل آلش ویرش ؟

ناظمك یالکز تجارتده دکل، یازی یازمقده‌ده بهره‌سی یوق ایمش یا ! دیه‌جکمز کلیور .

کچمش وبو صورتله اوطه‌جی‌ده شاعر کسیلیویرمش اولمسون .»

بو سوء ظنی ازاله ایچون فائق افندینك بر قاچ اثر دها میدانه قویمسی لازم کلیر ظن ایدرز .

ـ عیناً ـ

آه کلزار صفاده کل خندانم یوق
کللر آچلسه بیله بلبل نالانم یوق
ایده‌یم وصلتکه جانه حواله قدره
سنی تسخیر ایده‌جك مهر سلیمانم یوق
آه کیم شام فراقك بنی دلکیر ایتدی
یانارم شمعه کبی دیدهٔ کریانم یوق
نه تجارتده نه اخذ وعطادن بهره
سرسری کزمده‌یم کلبهٔ احزانم یوق
دیار ناسده کسب ایتدیکم اندوه غم
بر احبا طوته‌جق کوشهٔ دامانم یوق
بو سفالت وار ایکن دسته آلنجه قلمی
ملك روم ایچره بوکون نظمده اقرانم یوق
کش مکش صاچمه‌صپان سویلدیکم ای شریف
قدر اشعاری بیلور سن کبی سلطانم یوق

غزل

بکا ای طالع ناساز روی دلبری کوستر
دیمم که آسمانده هیچ ماه انوری کوستر
نیه بکزر دینورسه سینهٔ عشاقده یاره
کلستانده آچلمش شاخ کلده کللری کوستر
اکر دفع غم واندوهه برچاره آرار وارسه
کوتور اول عاجزی میخانه یه ده ساغری کوستر
اکر کالای وصله قیمت ایسترسه اومه طلعت
ای عاشق سنده مژکانکده کی اشك تری کوستر
اکر دیرلرسه کیمدر ناجیٔ صاحبدله پیرو
همان کل فائق زار بلاغت پروری کوستر

ترجمان حقیقت

بزم کبی حسن ظن اربابنه کوره حقیقةً اوطه‌جینك اولمق اوزره تلقی ایدلمسی لازم کلن شو بیتلر، قائلنك شعر ایله مناسبتی اولمیان مشغولیتنه نظراً جالب تحسیندر.

فقط بعض رفقا دییورلرکه:

«غزلی بکنیورز. لکن بر شاعرك اوطه‌جی بولنمسنی غریب کوریورز. صاقین بو غزل شعرای عسکریه‌دن برینك جیبندن دوشمش اولوب‌ده اوراق بی لزومی طوپلارکن اوطه‌جینك النه

اقتدارم شهرت اندوز اولسه ناجی چوقمیدر
« اشتهارم عالم افروز اولسه ناجی چوقمیدر »
« برق اورر عرش اوزره نامم لوحهٔ تبجیلده »

⁂

اولدی تخمیس بدیعم نشوه افزای قلوب
وارمیدر طبعم کبی بر فیضبخشای قلوب
دینسه لایقدر بکا الحق مسیحای قلوب
ایلر ای حمدی صریر خامهم احیای قلوب
یوقدر اول حالت نوای صور اسرافیلده

محرر افندی

هر کون ترجمان حقیقتك قسم ادبیسنی مطالعه ایله مستفید ومتلذذ اولمقده‌یم. بنابرین اکثر نوهوسانك آثاری زیرینه یازیلان مطالعات خیرخواهانه وتشویقات ادیبانه‌لری آرتق بنده‌لرینی‌ده المدن کلدیکی قدر بر غزل تنظیمیله تقدیمنه مجبور ایتمشدر.

اکر بو اثر عاجزانه‌مده سائر آثار نوهوسان کبی تنقید بیوریله‌جق اولور ایسه منتدار لطف وعاطفتلری اوله‌جغمده شبهه یوقدر.

باب سرعسکریده اوطه‌جی
محمد فائق

٥

ساعدك طاقتربادر سیم بازولر قدر
ناصیه‌ك سودافزادر تار کیسولر قدر
لعلك اعجاز آشنادر چشم پرکولر قدر
«خوشنمادر خط پشت لب‌ده ابرولر قدر»
«سطر نابرجا بولنمز نسخهٔ تنزیلده»

٦

قوهٔ اعجازی کفتارنده سیر ایت کافرك
شیوهٔ اسلامی اطوارنده سیر ایت کافرك
موجهٔ انواری دیدارنده سیر ایت کافرك
«التماع حسنی رخسارنده سیر ایت کافرك»
«نور قرآن موجزندر صفحهٔ انجیلده»

٧

یاره قربان اولمغی تلقین ایدر فکر سدید
ایسترم اولمق سرکوینده جانانك شهید
غیری بندن دوستانم ایلسون قطع امید
«جانه دوشمشدر خیال غمزه، اولمشدر بدید»
«عکس خنجر کردن تسلیم اسماعیلده»

٨

چرخ بندن رفعت آموز اولسه ناجی چوقمیدر
شعلهٔ فیضمله شب روز اولسه ناجی چوقمیدر

عاجزم اسرار خط وخالكی تحليلده
« جوش حيرتدن تجلی خانهٔ تخييلده »
« لال اولور دل بينات حسنكی ترتيلده »

٢

ايلدك سرتيز تيغ خونفشان غمزه كی
خوفه دوشمزمی كورن آفترسان غمزه كی
بويله دير ظالم ! بيلنلر بی امان غمزه كی
« كورسه جبرائيل تترر جانستان غمزه كی »
« روح اولورلرزان حضور تيغ عزرائيلده »

٣

ای نهال قامتی صافی كومشدن ريخته
برخرام ناز ايدوب بيك فتنه قيل انكيخته
شهد لطفك ايتمه زهر قهر ايله آميخته
« كوكلی زلف ملائكبنده قيل آويخته »
« آفتاب آويزه اولسون شهپر جبريلده »

٤

سرفراز مهوشان ايتمش سنی رب صمد
بشقه مهرولرده يوقدر سنده كی رخشنده خد
آرتق استرحامنی ارباب شوقك ايتمه رد
« ای هلال ابرو كورون بر لحظه قالسون تا ابد »
« سجده ده ناسوتيان لاهوتيان تهليلده »

ترجمان حقیقت

بر زمان محنت آزمای غربت ایکن :

بر نو سخن لطیف مشرب
قالسو نمی رفیق نکته‌دانسز ؟
بر تازه زبان عشقی یارب
اولدرده براقمه همزبانسز !

نوای دلسوزیله اعلان تأثر ایتمش و آز صکره همزبان قیاس ایتدیکی آدملردن بیك دلشکن سوز ایشیتمش اولان مسعود شمدی حمدی بك افندی کبی آرقداشلره مالك بولندیغنی ایچون نه قدر شکر وافتخار ایتسه چوق دکلدر .

* * *

بوندن بش آلتی سنه اول سویلنمش وکچنلرده بر مناسبتله احمد حمدی بك افندی‌یه عرض ایدلمش اولان غزل آتی بوکره میر مشارالیه طرفندن شو وجه ایله تخمیس بیورلمشدر :

١

ماهرم بن کرچه هر مشکل سوزی تأویلده
مبتدی‌یم قصهٔ زلفك فقط تطویلده

«بر نكاه ايت قالمسون تعريفه حاجت حالمى»
«كوكلمك آكلار خفاياسن كماهى كوزلرك»

٣

رسم دينم اويميور زاهدلرك آدابنه
ايلرم زيرا توجه قاشلرك محرابنه
واقف اولدم شمدى قيض جذبه‌مك اسبابنه
«بر باقشده حقى اوكرتدك نظر اربابنه»
«كيمدن اوكرنمش بو لاهوتى نكاهى كوزلرك»

٤

حزن هجرك بندن اى كلتن تباعد ايلمز
ماتميلردن غم وشيون تباعد ايلمز
اول هدفدن تير زخم افكن تباعد ايلمز
«كوزلرك بر لحظه كوكلمدن تباعد ايلمز»
«كوز كوز ايتمشدر دل سوداپناهى كوزلرك»

٥

كرچه آچدك جسم بيمارمده زخم بيحساب
بن كه حمدى‌يم اولور ايتمم بيان اضطراب
ايتمك ايستركن سكا بيكلرجه عشاق انتساب
«نور چشمم! باق نه عالى عاشق ايتدك انتخاب»
«كشتهٔ مژكانكم اولسون مباهى كوزلرك»

بر باقشــده حق اوكرتدك نظر اربابنه
كيمدن اوكرنمش بو لاهوتی نكاهی كوزلرك

كوزلرك بر لحظه كوكلمدن تباعد ايلمز
كوز كوز ايتمشدر دل سودا پناهی كوزلرك

نور چشمم! باق نه عالی عاشق ايتدك انتخاب
كشتهٔ مژكانكم اولسون مباهی كوزلرك

* * *

شاعر مشهور احمد حمدی بك افنديلكدر:

تخميس غزل مسعود

١

ايليـوب ايفای رسم نيكخواهی كوزلرك
ايلمش ارشاد پك چوق مرد راهی كوزلرك
ايتميـور تلطيف ارباب ملاهی كوزلرك
«التفات ايلر آلهيونه كاهی كوزلرك»
«بن دخی آنلردنم كورسون آلهی كوزلرك»

٢

درد عشقك محو ايدوب اميد استقبالمی
باق اونوتدردی بكا هپ دنيوی آمالمی
آه يوقــدر اقتدارم عرضه مافی البالمی

يكده خوش كلمكده ونو هوس طاقتنك انكسار شوقنى موجب اولمقده بولنديغندن بحث اولنه‌رق مطالعاتى بر لسان ملايمله يازمقلغمز توصيه قيلنور .

ديكر ورقه‌لرده ايسه طرز انتقادمز يك خوش اولوب بوندن نورسيده‌لرجه كلى استفاده اولنمقده بولنديغنى كوستريله‌رك غزته‌يه قونيلان هر اثر ادبى ايچون بر مطالعه بيان ايتمكلكمز رجا اولنيور .

برطرفدن‌ده كندى آثارمزدن دخى غزته‌يه صيقجه صيقجه بعض منتخبات نقل ايدلمسنه لزوم كوستريليور .

خيرخواهانه ومتوجهانه اولمق اوزره تلقى ايلديكمز شو اخطاراتك هپسنه بردن برتشكر ايده‌رك مسلكمزده دوام ايده‌جكمزى وبو حالده دخى قارئين كرامك دوام توجهندن امين بولنديغمزى بيان ايلرز .

غزل

التفات ايلر آلهيونه كاهى كوزلرك
بن دخى آنلردنم كورسون آلهى كوزلرك

برنكاه ايت قالمسون تعريفه حاجت حالمى
كوكلمك آكلاز خفاياسن كماهى كوزلرك

٦

دوندیروب سیلابه شمشیری عدونك قاننی
ایلمش اطفا آنکله آتش عدوانی
ایتمش اثبات اهل اسلامك علو شاننی
« قهرمان بی‌محابانك کورك جولاننی »
« جبهۀ پاکنده نور غالبیت منجلی »

٧

رزمی رعب انداز اولوب اهل هوانك قلبنه
لرزه‌لر ایراث ایدر پیر وجوانك قلبنه
عزمی غیرت‌بخش اولور هر قهرمانك قلبنه
« بشقه برقوت ویرر جنکاورانك قلبنه »
« قلب لشکرکاهده اولدقجه حضرت منجلی »

ترجمان حقیقت

احمد حمدی بك افندی‌یه عرض تشکر ده کندیسندن قطعه‌نك تخمیسنی رجا ایتمش اولان ارباب استفاده ایله بالافتخار همزبان اولورز .

* * *

آلدیغمز بر ورقه‌ده بعض انتقادات واقعه‌مز اصحاب آثاره

طوپجیلر وولقان کبی هر بار آتش پوسکورر
«خصمه قارشی هر صف سیار آتش پوسکورر»
«ییلدیرم کویا اولور نوبت بنوبت منجلی»

٣

یاغدیروب باران کبی قورشون ایله طوپ دانه‌سن
برهوا ایتمشلر اعدانك بتون جبخانه‌سن
آکمیوب ایران ویونان اهلنك افسانه‌سن
« سیر ایدك عثمانیانك حملهٔ شیرانه‌سن »
« بردن اولمشدر هزاران سیف سطوت منجلی »

٤

پارلایوب باق اولمش آتشبار غیرت هر نفر
خرمن عمر عدویه قیلمش القای شرر
کرمیٔ پرخاشنه غازیلرك قیل بر نظر
« هر تفنکندن فروزان نور جوال ظفر »
« هر طوپندن کوکب اقبال ملت منجلی »

٥

طویمدکمی صیتنی شاه غضنفر هیکلك
کاریدر تنفیذ احکامی کتاب منزلك
آفرین خواندر آکا روحی نبی مرسلك
« برق خاطف صانمه اولمشدر سلیم اولك »
« دست پرزورنده شمشیر جلادت منجلی »

برینك پرتو رخسارینه طور تجلا دیرسه‌کز اهل نظمك بو فکرکزی تنظیردن عاجز قالملری نه‌دن لازم کلیور ؟

ذات عالیکزدن بشقه بویله بر تشبیهی بکنه‌جك شاعر بولنه‌میه‌جغی ایچونمی ؟

پرتو رخسار ایدلسه ایدلسه نور تجلایه تشبیه ایدیلیر . طور تجلایه نصل بکزه‌دیلیر ؟

* * *

آلتنجی دائرۀ بلدیه اوراق مدیری فخرالشعرا احمد حمدی بك افندینك گچنلرده نشر اولنان قطعۀ مسعوده یازمش اولدیغی تخمیس بلیغانه‌در :

١

بر جهانگیرانه غوغا کلدی پیش چشممه
انهزام جند اعدا کلدی پیش چشممه
سطوت اجداد و آبا کلدی پیش چشممه
«شانلی برمیدان هیجا کلدی پیش چشممه»
«اولمه‌ده هر فرقه‌دن نیران غیرت منجلی»

٢

فارسان جیش مظفردار آتش پوسکورر
هر تفنك انداز برق آثار آتش پوسکورر

خاطره کلمز محال اندر محال عصیان عشق
نوجوانم برحیاتم بن سنی تکبیردن
دائم اولدقجه بحریٔ حقیقتده تزیه
مستفید اولمزمی اقداماتی تکثیردن

ترجمان حقیقت

شیوهٔ لسان کوزه‌دیله‌جك اولورسه (تقدیره رضا کوسترمك) مآلنی افاده ایچون (تقدیردن رضا) تعبیری قوللانیله‌مز .

(ایسترمی اولسون اولمسون) عباره‌سی بزم سلیقه‌مزجه اولسون ایله اولمسون بیننده بر (ایستر) دها ایستر .

بناءً علیه فصیح دده‌نك اولمق اوزره بلله‌دیکمز شو بیتده‌کی فصاحتی سزك بیتکزده بوله‌مامقده معذورز :

« برك وباردن بزال چکدك بو فانی کلشنك »
«میوهٔ مقصود ایستر اولسون ایستر اولمسون»

(نیمنکاه) بزم رأیمزده بولنانلرجه ایکی وجه‌ایله نظراعتراضی جلب ایده‌جکدر .

بر غزلده بویله اوچ (وصل عین) کوسترشکز بونك سزجه مجوز اولمسندن زیاده ترکنه دائر ایتدیکمز اخطاراتك خلاف مأمول بر تأثیر معکوس حاصل ایلدیکنه دلالت ایدییور .

بشنجی بیتدن اراده بیوریلان معنی بزجه‌سرسربسته حکمنده‌در.

غربیه‌ده آرامقده اولان بعض ارباب شبابك بر درجه‌یه‌قدر اولسون تصحیح افکارینه همت ایتمش اولورلردی .

عرب وعجم آثارنده اویله نفیس شیلر واردرکه ترجمه اولنوب‌ده عرب ادباسندن برینه‌اسنادایله میدانه قونیله‌جق اولسه کنج بکلرمزك‌ده مظهر تقدیر فوق‌العاده‌سی اوله‌جغنده شبهه ایدلمز.

* * *

خداوندکار ولایت جلیله‌سی مکتوبجیسی عزتلو نزیه بك افندی طرفندن اهدا بیورلمشدر:

غزل

چرخی عاجزدر مراد اوزره بشر تدویردن
مقتضای حکمت آنکچون رضا تقدیردن
ساقیا سن وارایکن ایسترمی اولسون اولمسون
نشئه‌یابم سودیکم بن وصلکی تبشیردن
نیمنکاهمه رخصت اولدقجه فغان ایلرمی دل
طلعتك خالی دکلدر سینه‌می تسریردن
سوء خلق عد ایلرم ابرامی ای روح روان
مجتنبدر دل نیاز وصلتی توفیردن
پرتو رخسارینه طور تجلادر دیسه‌م
اهل نظم عاجز قالور بوفکرمی تنظیردن

— ترجمه —

بریوم ایریشورسه کر ختامه
بر یوم جدید اولور هویدا
احضار حوایجه دمادم
ایتمکده‌یز اهتمام اما
حاجاتی بیترمی ذی حیاتك
مادام‌که زنده‌در او حالا
انسانله بیله یشار حوایج
انسانله بیله اولور او کویا
ایتمکده مروری صبح وشامك
نورسته‌یی پیر، پیری افنا
(یارب کیمه ایلسین فلکدن)
(ارباب شباب وشیب شکوی)

بیت اخیر مترجم فقیر طرفندن مخصوصاً علاوه ایدلمشدر.

م. فائق

ترجمان حقیقت

مترجم فائق بو اثریله‌ده تبریکه لایق اولمشدر. ادبای عرب وعجمك نفائس آثارینی نثراً ونظماً ترجمه‌یه مقتدر اولان ادیبلرمز بو یولده‌ده تزیین صحائف ایتمکده دوام ایدرسه‌لر ادبیاتمزه حقیقةً خدمت وادبیات صحیحه‌یی منحصراً آثار

ظن ايدرزكه سزك بوتكراركز مجنون عامرينك :

« تالله يا ظبيات القاع قلن لنا »
« ليلاى منكن ام ليلى من البشر »

بيتده‌كى دلنشين تكراره بكزه‌مز .

منتقدين زمان، غزلده‌كى (وقت) ى كوره‌جك اولورلرسه (زارينه) دن زياده آكا اعتراض ايچون تحريك زبان ايده‌جكلردر. پرتوافشان اولان (ماهتاب) ميدر، يوقسه (ماه) مى ، افكار منوره اصحابى تعيين ايتسونلر .

شعر عربى

اذا ليلة اهرمت يومها
اتى بعد ذلك يوم فتى
نروح و نغد ولحاجاتنا
فحاجة من عاش لاتنقضى
يموت مع المرء حاجاته
و يبقى له حاجة ما بقى
اشاب الصغير وافنى الكبير
وكر الغداة و مر العشى

صلتاق عبدى

غزل دیکر

دائمـا ایتمکده‌سین عشـاق زارینه عتاب
هروقت جورکله اولمقده کوکل پر اضطراب
کوز اوجیله ایلسـه‌ك بر التفات افتـاده‌که
دود آهیله جهان اولمزدی البته خراب
شعله‌پاش اولمزسه کر مهرجمالك سودیکم
عالمه پرتوفشان اولمزدی اصـلا ماهتاب
چکدیکم درد فراقی اول خدای ذوالکرم
صورسه کر روزجزاده ایلرم بر بر حساب
لطف ایدوب ساقی شراب نابی کل ویر دستمه
آتش هجران یاره اولمسون (حمدی) کباب

ژاندارمه دائره‌سنه منسوب

حمدی

ترجمان حقیقت

نظیره‌ده‌کی (بی‌شبهه) هر نظر دقته زائد کورنسه کرکدر . چونکه لزومسزدر .

دردنجی بیتی تکراردن آزاده ایتمك ایچون ایکنجی (دل) ك (در) ه تحویلی چاره‌سنی بولیورز .

بوقلبه راضی اولمزسـه‌کز (دل) ك مکرراً ایرادی ایچـون بر نکته کوسترمکز لازم کلیر.

بیتیله اظهار ایتدیکی مشربده بولنه‌بیلسه‌کز حکیمانه حرکت ایتمش اولورسکز . عقلکزی باشکزه دوشیرر سکز . دها کوزل دوشونوب یازمغه باشلارسکز . . برحسسزك سوداسیله چکمکده اولدیغکز محنتدن ذوق آله‌جق وبوذوقی دنیانك برنجی سعادتی عد ایده‌جك قدر فکرسزلکده بولنمز اولورسکز .

نظیرهٔ غزل مسعود

قیلمدی شایستهٔ وصلت بنی جانان هنوز
کوینه یوق وارمغه برچارهٔ امکان هنوز
بن چکرکن محنتی اخوان الندن دمبدم
آتمامشدی یوسفی چاه غمه اخوان هنوز
عشق ایله اولمش ایکن بی‌شبهه نامم سرفراز
آلمامشدی کمسه بویله چونکه برعنوان هنوز
کل ترحم ایله ای آفت دل بی‌چاره‌مه
آتش عشقك ایله اولمقده دل سوزان هنوز
درد هجره چاره‌ساز اولمق نه‌ممکن حمدیا
ایتمدی ترکیب وصلت مرهمن لقمان هنوز

بوله‌مینجه، حیاتندن قطع امید ایدن بیچاره‌لرده کوریلان مأیوسیتی کندمده‌ده کوره‌رك جناب حقك مرحمت وشفقتنه صغنوردم! لكن شوراسنی اعتراف ایتمکه مجبورم که بن شو حال ایچنده یووارلنمقده اولدیغم مدت چکدیکم محنته معکوساً حس ایلدیکم لذت حقیقةً كرهٔ زمین اوزرنده موجود اولان ذوقلرك اك برنجیسی ایدی!

ترجمان حقیقت

خانهٔ جانانی مفتوح الباب کوسترش بر آز مناسبتسز دوشمیورمی؟ سوء ظنی داعی دکلمیدر؟

جانانکزك مظلم وقاسی برقلبه مالك اولدیغنی افاده‌کزدن آکلاشیلیور.

اویله برمحبت ناشناس، سزی هردرلو محبت معنویه‌دن بیله‌میزکه نصل متلذذ ایده‌بیلیور؟

ـ عشقك بوده‌می غرائبندن؟ ـ

برسنکین دل ایچون ساده لوحانه کوزیاشلری دوکمکده اولمکز کندینی سومینی سومامك مسلکنده بولنانلره کوره کولنه‌جك حاللردن صاییلیر.

شیخ سعدینك:

چه لازمست یکی شادمان ومن غمکین
یکی بخواب ومن اندر خیال او بیدار

زانغر زانغر تتره‌مکه باشلاردم ! بو حال بویله بر مدت دوام ایتدکدن صکره آرتق بر آز عقلمی طوپلاردم !

اولوقتده دخی وصلت جانانه نائل اولورم ظنیله سمت جانانه طوغری کیتمکی آرزو ایدردم . قالقار کیدردم .

صکره، بو حالك نهایتی نه اوله‌جغنی دوشونمکدن حاصل اولان خوف وجودیمی استیلا ایدن تأثر عشق ایله برلشه‌رك بنی دریای حیرته القا ایدردی ! بر ایکی دقیقه کچر کچمز صانکه بو حالك مستقبلده حکم سوره‌جکنی تبشیر ایدییورمش کبی کندیمی حقیقی بر سوینج ایچنده کورردم ! همان بو خبر بشارتی کوش جانانه واصل ایتمکه خانه‌سنه قوشاردم ! آچیق بولنان قپوسندن ایچرویه کندیمی آتمله برابر قارشومده بولنان جانانمه: « آه! بنی هر درلو محبت معنویه‌دن متلذذ ایدن ! سنکچون شمدی‌یه‌قدر چکمش والآنده چکمکده اولدیغم اذیتك نحیف وجودمه ایتدیکی تأثیراتی آنجق سنك بر تبسمك ازاله ایدر ! سنسز دنیا نظرمده هیچ مثابه‌سنده‌در . سکا اولان شدت تمایلم هیچ بر زمان زائل اولمیه‌جغنی و مستقبلده دخی دوام ایده‌جکنی کوزلرمدن سیل کبی آقمقده اولان یاشلر تأمین ایلر . » یازق، که حسیات عشقیه‌مك ترجمانی اولان شو رقت آمیز سوزلرمك ذره قدر تأثیری کورلمزدی ! کرفتار اولدیغم شعلهٔ عشقك کیت کیده وجودیمی احراق وخراب ایلمکده اولدیغنی کورییوردم! خانمك انوار عشقیه ایله نورلندیرمق ایستدیکم قتی یورکنی حال ظلمتدن قورتارمق الدن کلمزدی ! اوحالده، کندیمه حقیقی بر دستکیر آراردم!

ایچون قوهٔ عقلیه وفکریه‌مك مساعده ایده بیله‌جکی بردرجه‌دن استفاده ایده‌رك ذاتاً کوکلمده صاقلادیغم تأثر عشقیه‌مه دائر برشیلر قاره‌لیوب تقدیم ایتمك آرزوسنه مغلوب اولمقده‌یم .

ایشته بونیت سائقه‌سیله یازوب تقدیم ایلدیکم ورقپاره‌نك نقصان یرلری طرف معلمانه‌لرندن اصلاح و تصحیح اولندقدن صکره غزته‌کزك برستوننی اشغال ایتدیکنی کوررسه‌م نهایتسز ممنون ومتشکر اولورم .

ابراهیم حقی

« تأثرعشق »

آه ! عجبا شو دنیاده بنم کبی بدبخت دها بولنه بیلورمی ؟ بولنه‌مز. اوت همده بولنه‌مز . چونکه : جانانمك اشتیاق متحسرانه‌سیله کوندن کونه یانمقده اولان کوکله چاره‌ساز اوله بیله‌جك برشی آراردم ! بوله‌مزدم ! صکره اوته‌یی برویی آرایوبده غائب ایتمش اولدیغی والده‌سنی بوله‌میان برمعصوم چوجغك حالت تأثرده ایتدیکی آه وفغانلر کبی بنم حالمده برمأیوسیته منقلب اولوردی.

برآزمدت سکونی اختیار ایله وقت کچورمکی ذهنمده قرارلشدیردم . نه‌چاره‌که کتدکجه کمال شدتله حکمنی سورمکه باشلامش اولان خلجان قلب بو املك حصولنه‌ده مانع اولوردی !

نهایت مدار تسلیت اولور امیدیله جانانمك صاچلری کبی طاغنق اولان فکریمی طوپلامق عزمنه‌دوشردم . نه‌دوشوندیکمی بیلمدیکم کبی کندیمدن دخی خبرداراولمزدم. الم ایاغم کسیلوردی.

آولادینی او فانیلر سنك شو دهشتلی آغوشكی برمسكن ابدی اتخاذ ایلیه‌جكلردر .

ای كاربانسرای قافلهٔ خاكیان !

بو بازاره كله‌رك متاع حیات ایله بیهوده اوغراشانلر ایچون سندن بشقه براستراحتكاه عالی یوقدر . ثیاب حیاتدن تجرد ایدنلرك مرجعی بوراسی، بوراسی ایسه عالم عدم آبادك سرحدیدر .

ای ساكت مزار !

لاقید انسانلر طرفندن قوجاغكه آتیلمش اولان شومعصومه حیاتنك هنوز لذتنی آلامامش برمظلومه‌در . بویله بر زواللی قزجغزه معاملهٔ عالیجنابانه‌ده بولنه‌جغكی هیئتكدن نمایان اولان آثار علویتدن استدلال ایدییورم .

* * *

– مغنیسادن –

محرر افندی !

ملتمز نورسیدكاننك محصول فكرلری اولان بعض اوراق معتبر غزته‌كزك ادبیات قسمنی تزیین ایلكده اولدینی كبی، اوفكری اوقویانلركده تزیین نظر ایلملری طبیعیدر .

هله مذكور ورقه‌لر زیرینه طرف معلمانه‌لرندن یازلمقده اولان نصایح ادبیه ادبیات محبلرینی اولقدر تشویق وترغیب ایدییوركه بنده‌كز دخی او یولده بر نصیحتك مخاطبی اولمق شرفنه لایق اولمق

بر نورسیده اولدیغمدن معترضجه شیلر یازمغه اقتدارم اوله‌میه‌جغی درکار ایسه‌ده غزته‌کز هر درلو افکار ادبیه‌نك جلوه‌کاهی دیمك اولدیغی وبنده‌کزی‌ده افکار مخصوصه‌می عرض وبیان ایتمکدن منع ایدر میدانده هیچ برمانع بولنمدیغی ایچون شو ورقه‌می تقدیمه جسارت ایدییورم . امید ایدرم که ضیاء شروانی حضرتلری‌ده بوجرأتمی برقباحت اولمق اوزره تلقی بیورمزلر . زیرا فکرلر تلاحق ایتمینجه هیچ برشیده ترقی کوریله‌مامك طبیعیات اموردن اولدیغی هرکسك مسلمیدر . اکر بو ورقه‌م قبول بیوریلور ایسه شوقم آرتوب دها یازمغه چالیشه‌جغمدن برنوع ترقی‌یه خدمت ایتمش اوله‌جغکز درکاردر . شاید قبول بیورلمز ایسه همان سزه بردها یازی یازمامغه نیت ایده‌جك قدر منکسر اولور قالیرم .

« لطف کن لطف‌که بیکانه شود حلقه بکوش »

شو جمله‌لر، کنج برقزك سنك مزارینه یازلمق اوزره ینه کنج بر ادیب طرفندن ایراد اولنمشدر :

ای آشیانهٔ ابدی !

انسانلر جو حیات مستعارده نه‌قدر قطع مراحل ایام ایدرلر ایسه ایتسونلر، ینه برکون « ارجعی » امر جلیلی ایله مرغ روحلرینی قفس تنلرندن قاچیره‌جقلر وصیاد بی‌امان اجلك غافل

« بر نورسیده » امضاسیله آلدیغمز ورقه‌در:

« ترجمان حقیقت »ك دونكی نسخه‌سنده « طلبهٔ علومدن ضیاء شروانی طرفندن كوندرلمشدر. » سرلوحه‌سیله بر « هنوز » نظیره‌سی دها منظورمز اولمشدر.

بونك بعض ابیاتی اولدقجه خوشه كیدر درجه‌ده ایسه‌ده متشاعرلرك بیله نظر دقتی شو بیتك اوزرنده بر پارچه اولسون توقف ایتمامك قابل دكلدر ظن ایدرم:

« قامت سرو وصنوبر زلف عنبر بوی ایله »
« كوسترمز آت وجهی سنبل وریحان هنوز »

نصل؟ بر آز قاریشیق اولمامشمی؟ بر كوزل تصور اولنسون كه آنك بویی سروه، یاخود صنوبره، زلفی ده عنبره بكزه‌سون. صكره آیینه‌یه تشبیه اولنان یوزی ده سنبل وریحان كوسترسون طورسون. تحف دكلیدر؟ اوقدر اوزون بر وجودك تپه‌سندن صالقم صاچاق سنبل وریحان كوسترمك تصوری ده‌می تصورات شاعرانه‌دن صاییلیور؟ قدمای شعرا بیننده اولدیغی كبی شمدیلرده ده زلف مهرویان سنبل وریحانه وبر پارلاق یوز دخی آیینه‌یه تشبیه اولندیغی وار ایسه‌ده بر سروك، یاخود بر صنوبرك تپه‌سنه بر آیینه آصوب ده آكا سنبل وریحان كوسترتمك خوش كوریله‌جك وشمدیكی شاعرلرمزك افكار متجددانه‌سنه یراشه‌جق (پوئه‌زی)لردن دكلدر صانیرم. بنده‌كز

(هرزه‌کو) یی بر باقشده طانیدق . اصل طانیمه‌لم ؟ زمانمزده آندن چوق نه وار ؟

(صحبت) ی ده بیلیرز . فقط (هرزه‌کو صحبت)ه برنجی دفعه اوله‌رق تصادف ایدییورز .

ایکنجی بیتدن معنی چیقارمق ایچون برخیلی وقت اضاعه ایلدك، ممکن اولمدی . ابتدادن کیم فرق ایتمزمش، (تمیز) ایده‌مین کیم ایمش ، آره‌ده شو (حاللرك) نه آرایور ، بر قمر طلعت کیمه نه‌یی تفهیم ایتمش ، بردرلو آکلایه‌مدق .

(قلبکاهم) نه‌قدر مضطرب شی ! . . .

(کون بکون) معهود (قات بقات)ه نظیره‌می اولیور؟

یارب ! بویله شیلرك ترك اولندیغی کونی کوره‌میه‌جکمی یز ؟

بو نه‌تحف متشاعر ایمش! مرامنی طوغریجه افاده ایده‌میورده قلبنك صفوتده آیینه‌یه مشابهتندن، طبعنك، فکرینك علویتندن دم اوروب طورییور . هیهات !

فخریه بویله متشاعرلرك آغزلرینه‌ده‌می یاقیشه‌جق ؟

(ناجز) هانکی لسانجه‌در، ناظمه سؤال ایتملی. (سهو وخطاسی وار ایسه) دییور . چوق ! ایشته برطاقمنی کوستردك . دهاده بولنه بیلیردی اما آرتق آرامقدن اوصاندق. بوخطالرنی حضرت مدحت عفو ایتسه بیله بز عفو ایده‌میز . بزم یاپه بیله‌جکمز ایشته بودر . ناظم بوندن صکره سویلیه‌جکی شعرلری بورالرینی دوشونسونده اویله کوندرسون .

اشبو شعر ناجزك سهو وخطاسی وار ایسه
عفو ایدر البت خیالی حضرت مدحت هنوز

ترجمان حقیقت

غزلکز ایچون بالذات مطالعه یازمغه وقتمز مساعد اولمدیغی جهتله بونك ایچون برملاحظه یازلمسنی بعض نوهوسان منتقدینه حواله ایتمش ایدك .

موجب استفاده‌کز اولور امیدیله یازدقلری ملاحظه‌یی ایشته عیناً درج ایدییورز :

بو غزلده‌کی (هنوز) بیچاره‌لرینك همان جمله‌سی نابمحل واقع اولمشدر .

بونك ناظمی (هنوز) نه دیمك اولدیغنی هنوز اوکرنمامش کبی کورینیور .

برنجی مصراعده‌کی (دیل) دن مراد بزم آکلایشمزه کوره (کوکل) اوله‌جق . اویله ایسه شویله یازملی دکلمی ایدی ؟

— دل —

ناظمه توکیداً اخطار ایدرزکه ترك دیلی بشقه، عجم دلی ینه بشقه‌در .

(هرزه‌کو صحبت) ی ده غرائب تعبیراتدن عد ایلکده مضطرز .

(نمرود) ممدود اولمق لازم كلمزميدی ؟ . . . .

بو سؤالمزه (نمرود چكيلير شيميدر؟) يوللو برمطايبهٔ شاعرانه ايله مقابله ايده‌بيلسه‌كزده دفع اعتراض ايتمش اوله‌مزسكز.

بزجه (ابراهيم) كبی (نمرود) ده چكلمليدر.

(دوزخ ونيران) دن بريسی زائد كورينيور. هانكيسنی انتخاب ايلرسه‌كز آنی ابقا ايديكز.

(بقراط) ايله (لقمان) وارايكن (طبيب) ك ده لزومی يوقدر.

* * *

ادرنه‌دن كوندرلمشدر :

غزل ـ عيناً

زاهدان ويرمشدی ثقلتله ديله غفلت هنوز
قاپلامشدی چونكه كوكلی هرزه‌كو صحبت هنوز

ابتدادن فرق تميز ايده‌مزكن حاللری
بارك الله قيلدی تفهيم برقمر طلعت هنوز

سايه‌سنده اولدی قلبكاهم بو كون آيينه‌وش
كون بكون بولمقده طبع وفكرم علويت هنوز

كعبهٔ حسنی طواف ايتدم بوشب بيك شرمله
صوندی دستيله بكا پيمانهٔ وصلت هنوز

نشئه‌سيله طوغريلوب كلدم در ميخانه‌يه
صفحهٔ رويی كبی صاف ايلدی عشرت هنوز

بیتی کبی بیك اثر، تعبیر مذکورك شمدی دخی جواز استعمالنه دلیل اولمق اوزره کوستراســه ینه بزم ردمزی قبــوله تحویلده هیچ بر تأثیری کوریله‌مز .

اولده اخطار ایتدیکمز وجهله (خلجان) (هیجان) کبی اصلنده فتحات ایله اولان مصادر عربیه‌دن، لسانمزده حرف ثانیسنك اسکانیله‌ده استعمال اولنانلر (جولان) (دوران) کبی برقاچ کلمه‌دن عبارت اولمغله بویله مصدرلرده ایکنجی حرفك اسکانی برقاعدهٔ کلیه حکمنی آله‌میه‌جغندن ــ حرف ثانیسنك جواز اسکانی استعمال ایله تقرر ایدن مصادر معدوده مستثنی اوله‌رق ــ باقیسنك اصل اوزره فتحات ایله قوللانلمسی لازم کلیر .

بناءً علیه بر مصدرك اسم موقعــنده ایرادی قبیلندن اوله‌رق (سکر) کبی سرخوشلق معناســنه قوللانه‌بیله‌جکمز (سکران) ده دخی فتحات دائما محافظه اولنمق اقتضا ایدر.

سکون کاف ایله (سکران) ك سرخوش معناسنه صفت بولنمسی ایسه التباس لازم کلامك ایچون مصدر اولان (سکران) ده اسکانك عدم جوازینی تأیید ایلر .

(ازلدن مست عشقم . بنده او سرخوشــلق هنوز باقیدر .)

دیمك ایستدیککز و بوحالده سکون کاف ایله (سکران) ی سرخوش دکل، سرخوشلق معناسنه استعمال ایتمش اولدیغکز میدانده‌در.

اویله ایسه برنجی مصراعکزده ایکی هجنت بولندیغــنه قائل اولملیسکز .

چشم كریانم یاننده قطره‌در عمان بنم
كورمدی بویله فلك بر بحر بی‌پایان هنوز
نار نمرود ذره اولمز آتش سوزانمه
سینه‌مه باق كورمدكسه دوزخ ونیران هنوز
چاره‌ساز اولمق نه‌ممكن درد هجرانه طبیب
برحیات اولسه دخی بقراط ایله لقمان هنوز
جور وغدرندن او شوخك داد و فریاد الامان
مرحمتسز دكله‌مز آواز استیمان هنوز
پیرو اولمقمی دیلرسك بو نظیره‌كله وفیق
شاعران ماهرانه ؟ یوق آكا امكان هنوز

ترجمان حقیقت

حقمزده كوستردیككز توجه غائبانه‌دن ممنون اولدق . بوكا مقابل بزده سزی ممنون ایتمك امیدیله غزلكزه عائد بعض اخطارات یازمغی لازمه‌دن عد ایلدك :

بعض اشعار قدیمه‌ده تصادف اولنان ونصلسه « ازلدن » معناسنه اوله‌رق قوللانلدیغی آكلاشیلان (تا ازل) تعبیرینك استعمالنی ترك ابدی ایله ترك ایدنلردنز .

نفعینك :

« فیض استعداد ذاتن كوركیم ایتمش تا ازل »
« جذبه‌سی خورشید وماه و آسمانی مولوی »

هر شاعر و هر منتسب ادب بر صورتله استفاده ایدییور .

بنده کزی ده شمدی یه قدر دفعات ایله هوس بو استفاده یه سوق و اجبار ایلمش ایسه ده اقتدارسزلغمی بیلدیکمدن جسارت ایده‌مامشیدم .

بو دفعه آرتق آرزونک شدت اجبارینه تاب آور اولمقده بی اقتدار و بضاعه‌سزلغمه متناسب اولان مبتدیلکمی دخی شفیع طوته‌رق نظیره کونه قاره‌لدیغم سواد وجهمی تقدیمده مسلوب الاختیار قالدم .

بونک ید بیضالریله تنقید اولنمق شرفنه نائلیتنی ایلرو طوغری بلکه یوز آغارتمغه غیرت ویرر امیدیله استرحام ایدر و توجهات چراغنوازیلرینه عرض احتیاج ایلرم .

ازمید محاسبه قلمی کتبه‌سندن

عبدالرحمن وفیق

نظیره

مست عشقم تا ازل باقیدر اول سکران هنوز
اویله بر رندم که مثلم کورمدی ازمان هنوز

بن وصال یار ایچون جانم فدا ایلر ایکن
ایتمامشدی اول ذبیح‌الله ایچون قربان هنوز

نسخهٔ درد و غمی ازبر اوقوردم بن تمام
جمع قرآن ایتمامشدی حضرت عثمان هنوز

ساقیلرك هپسنه حرمت ایدرز . فقط بونلرك ایچنده احترام نام برساقیٔ سیم اندام واردرکه حسن وشیوه‌جه مستثنالغی جهتیله آکا تعظیمده پك کلفت ایدرز .) دیمك ایسه او بشقه ! یوقسه (توقیر احترام) دن معنی چیقاره بیله جکمز یوقدر .

(حمیر) بوراده نه کزییور ؟ (. . . . . لصوت الحمیر) آیتنی اخطار ایچونمی ؟

(درود) ظنمزه کوره طورطو فصیحی اولان (درد) اوله جق. زیرا بوراسی دعا مقامی دکلدر .

تلخیٔ باده‌دن چوقدن بری خبردار بولنمسه‌ق (بتلخیٔ باده) یی هیچ برشیئه بکزه‌ده‌میه‌جك ایدك .

(رنج حمار) نه‌در بیلمیورز . بیطارلره صورملی .

(رنج خماری خوش کوررز راحت ایلرز)

دیمسی ناظمك‌ده بوکا دائر معلوماتی اولدیغنی کوستریبور . (کاووس) غالبا (کابوس) اوله جق. ثقلتندن اویله آکلاشیلیور . (کیکاوس) دن مخفف اولمق احتمالی ده واردر .

* * *

معتبر غزته‌لرك ادبیات قسمی شو کونلرده پك رونقلندی .
طبایع شعرایه برچغر آچدی که هرکس آرزو ایتدی مراقلندی.
هریاندن وحتی واندن ادبیاته دائر شیلر کلیور . تنقیداتکزدن

سابقوندن اولدیغنی اثبات ایدن ضیا افندی‌یه دها زیاده یاقیشیر. انشاد خاتمه موفقیتی ضیاده قالیرسه بوصورت فاتحه پیرای نظائر اولان علی روحی بك افندیجه دخی موجب ممنونیت اوله‌جقدر.

* * *

غزل

بز ساقیان بزم جمه حرمت ایلرز
توقیر احترامده پك كلفت ایلرز
میدر حمیر مایهٔ فیض مذاقمز
درود شراب كهنه‌یه‌ده رغبت ایلرز
رندان بولور جلادتی بلخیء باده‌دن
رنج حماری خوش كوررز راحت ایلرز
هردم میان صحبته كاووس‌وش چوكر
زاهد دیمز كه مجلسه بز ثقلت ایلرز
رندان عشقه میكده دارالحرامدر
(. . .) پیر میه منت ایلرز

ترجمان حقیقت

(توقیر احترام) نه اولیور ؟ صاقن (احترام) برساقیء ممتازك اسمی اولمسون ! اویله اولوب ده مطلعدن مرادكز (مجلسده‌كی

غزل

نفخ اعجاز لبکدن روح عیسی غرق نور
خاك پایکدن ید بیضای موسی غرق نور
ماهه تشبیه ایلمك حدمی وجه پاککی
کون یوزکدن کونده یوز مهر معلی غرق نور
سینه‌صاف اولدقجه اندامکله فرط شوقدن
باق اولور همواره مرآت مجلی غرق نور
جان ویررسه‌م عشقکه باشکچون ای رشك ملك
چکمه پای لطفکی اولسون مصلی غرق نور
انشراح سینه‌دن یا عکس ساقیدنمیدر
بویله چشممده طورر جام مصفی غرق نور
اویله بربتسك که سن ای مظهر نور آله
افتراقکدن هزاران لات وعزی غرق نور

. . . .

. . . .

ترجمان حقیقت

خاتم نظیره نویسان اولمق شرفی، غرق نوره آرتق نظیره یازه‌جق شاعر بولنه‌جغنی پك‌ده اوممدیغمز حالده شوغزلی (رحم الله الشاعر الثانی) دیدیره‌جك قوتده سرعتله وجوده کتیره‌رك بالنسبه

دونکی نسخه‌ده کوریلان و صورت ظهوری هرکسجه بادیٔ استغراب اولان غزلی بنده‌کزده نظر مطالعه‌دن کچیردم. بسبللی صاحبنك حال استغراقی شمدی‌یه‌قدر بویله برنظیره ارسالنه میدان ویرمامش اولملی‌که لجهٔ طبیعتی آنجق شوکونلرده تموجه کلمش. تعییب اولنماز. متشاعرلك چوق کره بزمده کریبانکیر استغراقمز اولان امواج بلایادندر. ثبات ایتملی. برکون اولورکه انسان او امواج آره‌سنده یووارلانه یووارلانه شناور دریای معانی ودسترس جواهر بیمدانی اولور. ایی یا! آرتق بویله‌در دیه هرکس وظیفه‌سنی بیلملی دکلمی؟ خیر! بردرلو قابل اوله‌میور. ایشته نمونه اولمق اوزره کندمی عرض ایده‌یم. موقع بحث اولان غزلك زیرنده (آغزی دوزکون برشاعر برنظیره دها تنظیمنه همت ایتسه‌ده غرق نور نظائری بویله سوء خاتمه‌یه اوغرامش اولمسه) تشویقنی کورر کورمز او آغزی دوزکون شاعر بنمشم کبی الیمی قولیمی صیغایه‌رق همان قلمه صارلدم. حالبوکه یاپدیغم غزل حسن خاتمه اوله‌جق یرده (رحم الله النباش الاول) قضیه‌سنی آکدیرمقدن بشقه برشیئه یرامدی. نه چاره برکره یازمش بولندم. کوندرمامك قابل اولورمی؟ فی الواقع مقدما عاجزانه تنظیم ایتمش اولدیغم غرق نور نظیره‌سی تقدیر عالیلرینه مظهر اولدیسه‌ده بوندن او استعدادی هیچ بروقت کوزده‌میورم. باقی سکوت وانتظار.

سابق.. ضیا

فيض الله افنديكدر :

نظيره

فيض مهرك كوكلى قيلدى سراپا غرق نور
اولدى دنيا سايهٔ لطفكده كويا غرق نور
لذت دنيا و مافيها بيلنمزدى همين
كائناتى ايتمسيدى مهر سودا غرق نور
باعث تزيين ايدى اى شوخ نوخط شرم ايله
انعكاس عارضكدن اولدى موسا غرق نور
شعلهٔ جوالهدن باق فرقى وار مى بادهنك
هرشب ايلر مجالس رندانى صهبا غرق نور
روشن ايلر شام ديجور فراقى مقدمك
فيض لطفكله اولور فيضى سراپا غرق نور

ترجمان حقيقت

حسنى مخلصيله اخيراً نشر اولنان غرق نور غزلنهمى نظيره سويليورسكز ؟ اويله ايسه موفقسكز !

افندمز !

غرق نور نظائرينى (حفظنا الله) سوء خاتمهيه اوغراتديغى

سن نه پارلاق دلرباسك ای كونش یوزلی كوزل
رؤیتڭدن دیدۀ اهل تماشا غرق نور
دون كیجه بن سیر مهتاب ایلدم حسنی كبی
عكس رخسارڭ ایله اولدقجه دریا غرق نور

ترجمان حقیقت

غرق نور غزلنی آغزی دوزكون برشاعر دها تنظیره همت ایتسه‌ده نظیره‌لر بویله سوء خاتمه‌یه اوغرامش اولمسه!

گچنلرده حقمزده اظهار توجه ایدر برمنظومه‌سنی نشر ایتدیگمز احمد جمال بك افندی طرفندن بوكره آلدیغمز التفاتنامۀ مخصوص قطعۀ آتیه‌یی حاویدر:

نظم و نثری پارلادوب آفاقی ایتدك مستنیر
سویله ای آتشزبان اولسون مزایا غرق نور
هپ كمالاتڭدن عالم مستفید اولمقده‌در
نظم و نثرڭدن اولور مسعود! دنیا غرق نور

بویله التفاتلره نائل اولدقجه كندمزی حقیقةً مسعود بولمقده‌یز.

لحیه‌مك موی سفیدندن اوتانمزمی عجب
یمنیا اندامی ایتدی فلك کنجلکده پیر

یمنی

ترجمان حقیقت

سوزلرکز عاشقانه اولدیغی حالده هنوز (آه) چکمکده کسب ملکه ایده‌مامش اولمکز جای تعجبدر .

(اولدم رویمالیٔ حصیر) عباره‌سندن، نه اولدیغکزی استخراج سوز آکلایانلرجه مشکلجه‌در .

(کویینه) کبی شیلر چوقدن چکلمز اولمشدر . (کنجلك) جوانان شعرانك نظر انتقادینی جلب ایده‌جکدر .

نظیره

ای شعاع مهر حسنکدن سویدا غرق نور
طوغسه کون البت اولور عالم سراپا غرق نور

آفتاب طلعتکدن اقتباس نور ایدوب
اولسون ای نور مجسم اهل دنیا غرق نور

عرض دیدارك جهانی ایلدکجه مستنیر
وجه تابانکدن اولدی جمله اشیا غرق نور

مصراع ثانیده‌کی (طوفان‌ایدر) شیوهٔ لسانه مغایرتده صوك
مصراعده‌کی (افشان ایدر) ك اشیدر .

غزل

ایتدی کردون کوکلی برعشوه پردازه اسیر
خلقی وحشی چشمی ساحر حسن‌و آنی دلپذیر
جبهه وبینی او غبغب آه نه‌خوشمنظر دهن
عارضی کلبرك ترکیسولری تار حریر
اویله برخونین نکاهی جانستاندر غمزه‌سی
قاشلری قوس بلا مژکانلری سرتیز تیر
حجرهٔ بزمنده مقبول حضوری اولمدم
صفهٔ جورنده اولدم رویمالیٔ حصیر
آتش هجری وجودم‌شویله یاقدی کیم دینور
سوزشمدن کلبهٔ احزانمه دارالسعیر
اویله مهجور جمالیدر کوزم مردملری
رؤیتیله برکیجه رؤیاده اولمم وایه‌کیر
خوابده رخسارینه کیزلی نکاه ایتسه‌م صبا
زلفنی تحریك ایدوب ایلر نکاهمدن خبیر
شویله بندن مجتنب کوینه دویسه کلدیکم
اویله تیز رفتار اولور صانکه قوغار آهوی‌شیر

بو رعنا طرز ایله صیدی غزل کر ایلسه‌ك انشاد
فلك عقد ثریا نظمکه افشان ایدر طورمز

ترجمان حقیقت

(شمع قامت) (موم بویلی) معناسنه یکی چیقمه بر وصف ترکیبی اولیور، اویله‌می ؟ بعض ضعفا حقنده (موم باجاقلی) تعبیرینك صرف اولندیغنی ایشتدیکمز وارایسه‌ده بر کوزلك بویی مومه تشبیه اولندیغنی شمدی‌یه قدر ایشتمامش ایدك. ایشتمش اولسه‌ق بیله نصل اوله بیلیر ؟

بو تشبیه غریبك سنوحی شعلهٔ ادراککزك سونوك بر وقتنه تصادف ایتمشه بکزه‌یور.

(شمع) دن مرادکز عادی شمعدانلره دیکیلن موم ایسه یورککزك یاغنی اریتمکده اولدیغی آکلاشیلان محبوب (!) هم جوجه، هم‌ده صیصقه برشی اولمش اولور.

اویله بر وجود نصل سویلیر ؟ آکا یانه‌جق آدمی بولنور؟

(شمع) دن مقصودکز بر آدم بوینده قوجه کلیسا مومی اولسه‌ده بوش! زیرا او حالده دخی تشبیه بلکه کشیشلره بکندیریله بیلیر. شاعرلره دکل.

عالمی پر نور ایدردی بنده‌کی انوار عشق
آفتابم! بویله پرنور اولمه‌دن خاور هنوز
نشوهٔ عشقکله ای ساقی خراباتی ایدم
عرض دیدار ایتمامشدی باده وساغر هنوز
کوثر عشقك طولاردی سودیکم پیمانه‌مه
آدمه جنتده منظور اولمه‌دن کوثر هنوز

ترجمان حقیقت

مطلعه‌کی ایکنجی (هنوز) اکمال وزن ایچون ایراد اولنان زوائد مقوله‌سندندر. (جانان) اوقدر چکلمز.

غزل

کوکل هجرك غمندن روزوشب افغان ایدر طورمز
سرشکم حسرتندن بحروش طوفان ایدر طورمز
نه برخونخواردر چشم سیاهك ای کمان ابرو
که هردم سینه‌می آماج صد پیکان ایدر طورمز
ترحم ایت بکا ای شمع قامت کیم کوکل مرغن
دمادم آتش عشقك یاقوب بریان ایدر طورمز
اکر جان آلمق ایسه مقصدك کل آل که عشق اهلی
ایرنجه وصلت جانانه جان قربان ایدر طورمز

نوش ایدوب پیمانهٔ لعل لب فیض آوردك
بن‌ده اولدم ساقیا مسعود آسا غرق نور
پیروم بر شاعر یکتایه کیم شمدی جلال
شعلهٔ فکریله دهر اولدی سراپا غرق نور

ترجمان حقیقت

عجبا خاتمهٔ نظائر بومیدر؟ بلك‌ده حکم اولنه‌مز. غرق نور غزلنی عمومی برتوجهه مظهر ایتمش اولان نظیره کویان شعرایه لسان مسعوددن عرض شکران ایدرز.

محمد جلال بك افندینکدر:

غزل

عرض دیدار ایتمه‌دن مرآت اسکندر هنوز
سینه‌سن عرض ایلمشدی اول پری پیکر هنوز
بسترنده صاف بازوسن تماشا ایلدم
اولمامشدی خوابدن بیدار اول دلبر هنوز
جانب جاناندن عشاقه وحی آور ایدم
اولمامشدی حضرت مسعود وحی آور هنوز
آسمان عشقی پرنور ایلیان کوکب ایدم
آسمانی بویله تزیین ایتمه‌دن اختر هنوز

عرض ایلدك. تقدیره لایق کوردیلر. فقط (انورا) خطابیله ایکنجی (عالم) دەکی وصل عینی خوش کورمدیلر.

ـ واندن ـ

افندمز!

حضرت مسعود خراباتینك غزل عالیلرینه نظیره اولەرق یاپمش اولدیغم اشبو غزلی تقدیم پیشکاه عالئ ادیبانەلری ایلدم. (غرق نور) ە یازیلان نظیرەلرك کافەسندن آشاغی اولدیغنی بیلدیکم حالده شو نظیرەیی تقدیم ایتمکلکمه سبب تصحیح ساميلرندن ایتمکده اولدیغم استفادەدن محرومیته وجدان کمترانەمك راضی اولمامسیدر.

جلال‌الدین

نظیره

لمعهٔ رویکدن اولدی عین دنیا غرق نور
آفتاب عارضکدن ماه غرا غرق نور
بزمه‌ایتدی صبحەدك بوشب فروغی انتشار
تاب وجهکدن اولوب عقد ثریا غرق نور
پرتو نشوه ایله طولدی تیرەدل ای مهلقا
عکس رویکدن اولنجه جام صهبا غرق نور

ترجمان حقیقت

(نکاه) قافیه‌سنك تکرری نظر دقتی جلب ایدییورسه‌ده لطافت افاده‌یه باقیلنجه صاحب اثر ارباب شبابك متمیزلرندن بریسیدر، دیه حکم اولنیور. کاشکی هر بریسی بوقدر سویلیه‌بیلسه !

غزل

عاشقك کوز یاشی همرنك شراب اولملیدر
جکری آتش حسرتله کباب اولملیدر
نغمهٔ عشق ایله دمساز اولان افتاده‌لرك
سینه‌سی بزم محبتده رباب اولملیدر
کیمسه‌ده رغبت پرسش کوره‌مم دفتر غم
غالبا منعطف یوم حساب اولملیدر
چین ابرو ایله کلمکده او مست نازم
دل زاره ینه مقصودی عتاب اولملیدر
مجلس میده او دملر هانی رؤیا اولدی
انورا عالم آب عالمِ خوابِ اولملیدر

ترجمان حقیقت

علو استعدادکزی کوسترمکده اولان غزلکزی بعض ادبایه

افندمز !

بوكلشن ادبيات حالنى كسب ايدن معتبر غزته‌كزك ادبيات ستونلرنده خار وخس قبيلندن اوله‌رق شوآثر ناچيزكده بولنمسنى رجا ايدرم .

غزل

سوديكم عشاقه شويله بر نكاه ايتمزميسك
كوكلنى خورشيد ذوقه جلوه‌كاه ايتمزميسك
صبحه‌دك قانلر دوكر ديده‌م سنكچون اى پرى
سويله بر كره بنمچون سن‌ده آه ايتمزميسك
هرزمان اولمزسه بارى اى مه عفت فروش
عاشق ناكامه لطفك كاه كاه ايتمزميسك
منتظر اطرافده بر التفاته عاشقان
آفتابم لطف ايدوب‌ده برنكاه ايتمزميسك
قالمدى طاقت ظلام فرقتكده قالمغه
الامان اى دلربا اظهار ماه ايتمزميسك
ياندى حسرتله فؤادم اى مه عشاقسوز
لطف ايدوب بنده‌كله بركون عزم راه ايتمزميسك

بريسى

« هواده یاپراغه دوندردی روزکار بنی »
« خزانه منتظرم عمرمك بهارنده »

٤

زیانه چیقدی بتون انتفاع ملك وجود
یتر بکا یتر اولدی صداع ملك وجود
وطنده اولسه چکلمز نزاع ملك وجود
« ایدرسه‌دل یری واردر وداع ملك وجود »
« غریبه یر بولنورمش عدم دیارنده »

٥

رجای باده ایله دستبوس خمارم
شرابسز طوره‌مم نشئه‌دن‌ده بیزارم
شو بزم کهنه‌ده برسودسز کنهکارم
« قرار یاب اوله‌مم کرچه مست سرشارم »
« حسد اورنده که آسوده‌در مزارنده »

٦

روامی (اکرم) اونوتمق اومهر غناجی
روادە اولسه نه ممکن کوکلدن اخراجی
خیاله بارقه‌لر صالدی شوق منهاجی
« کوکل اونو سفر نورطلعتك (ناجی)
« یانار قیامته‌دك نار انتظارنده »

ادیب مکرم شاعر معجزدم سعادتلو اکرم بك افندی حضرتلرینك بر تخمیس بلیغانه‌لریدر که بعض بدایع جویان ادبك کوستردکلری آرزو اوزرینه (زمزمه) دن نقل اولندی :

تخمیس

۱

شو بر غریب کبی وقت احتضارنده
که پاره پاره کفن دوش افتقارنده
انین حسرت ایدر قبرینك کنارنده
« نه‌در او نوحه شو ویرانه‌نك جوارنده »
« طوقندی خاطرمه حال انکسارنده »

۲

نه ذوق الفت یاران نه شوق انس کتاب
شرابدر بکا امداد ایدن شراب شراب
دوشوب برهنه سر آلودهٔ غبار وتراب
« دکل غریب بولنسه‌م مدام مست خراب »
« مسافرم وطنك برخرابه زارنده »

۳

نه درددر که ایدر بویله زار زار بنی
نه بختدر که ایدر بویله بیقرار بنی
ایدن نه‌در بیله‌م بویله بی مدار بنی

کفوی تکیه‌سی شیخی علی وصفی افندینکدر :

— نظیره —

اهل دل ماهیتم تقدیرده حیران هنوز
برملامی کورمدی کوکلم کبی دوران هنوز
بن تعلم ایلمشدم فن عشقی لوحدن
ویرمامشدی حسنه صورت حضرت یزدان هنوز
ابروانی سجده کاهمدی بنم اول دلبرك
ایتمامشدی کیمسه کفر زلفنه ایمان هنوز
نشوۀ جام محبتله دلم مدهوش ایدی
چاشنیٔ باده‌یی بیلمز ایکن رندان هنوز
کنج معنی کرچه «وصفی» پنجۀ حکممده‌در
اولمدم کوکلمجه اما دهره در افشان هنوز

ترجمان حقیقت

نظیره‌نك هر بیتی جناب شیخك بر ترجمان عرفانیدر. لطافت طبع پسندیده‌سی کیتدکجه منجلی اولیور. کندیسنك بو یولده اولان آثار متصوفانه‌سی لطیف اولمق ذاتاً مسلك معرفتك پخته سالکلرندن بولنمسی جهتیله طبیعی کورینور. فقط رندانه اشعارنده‌کی حلاوت برشیخه کوره فوق‌العاده عد اولنور.

ـ زهد خشك اصحابی مستثنی اولمق اوزره ـ مجامع زهادی دخی حصه‌یاب شوق حقیقت ایلمکده‌در. افتخار اولنور.

نصل افتخار ایدلمسون‌که معارفجه مانع کمال اوله‌جق بیك درلو غوائله تصادف ایدن زمانمزك نوادر طبیعتدن عد اولنه‌جق صورتده یتشدرمکده اولدیغی مشارالیه کبی فصاحت پردازان ملتك آثاریله صحیفه‌لرمز مزین کورلمکده در ؟

بزجه اك بیوك مدار ممنونیت بویله سخنوران ایچون واسطهٔ انطاق اولمقده بولنشمزدر .

تهیی خامهٔ سوزش بیانی سویلدیرز
آنکه حمدیٔ آتشزبانی سویلدیرز

شوراسنی‌ده سویلمدن کچه‌میز که حمدی بك افندینك درجهٔ عالیهٔ لیاقتی مثبت بولنان آثارینی اوقویانلر نه‌قدر ممنون اولمقده ایسه‌لر لیاقتیله مأموریت حاضره‌سی اولان آلتنجی دائرهٔ بلدیه اوراقجیلغی بیننده برنسبت تصور ایتمك ایستینلر اوقدر اظهار اسف ایتمکده‌درلر .

برشاعری اوراقجیلقله اشغال ایتمك علو طبعنی تنزیله، دائرهٔ فکرینی تضییقه چالشمق دیمك اولدیغی ایچون واقعا بوجهت شایان تأسفدر . فقط بوتأسف موقتدر . زیرا اهل استعداد ومعرفتی اك زیاده مظهرنظر التفات بیورمقده اولان برپادشاه معالی‌پناهك عصر ترقیسنده‌یز .

قیل تماشا حالی شایان استغرابدر
«جبرئیل آسمان چوقدن بری سیر ابدر»
«قائمدی تسنیم وحیه جبرئیل جان هنوز»

٦

طور معنا منظر موسای اندیشه‌مده‌در
عالم بالا ید عیسای اندیشه‌مده‌در
قاف استغناره عنقای اندیشه‌مده‌در
«لامکان میدانی زیر پای اندیشه‌مده‌در»
«ویرمدم ناجی براق طبعمه جولان هنوز»

⁂

بزم عشق یارده بر کاسه‌می نوش ایلدم
ذوق مستیدن ینه دریاکبی جوش ایلدم
هستیٔ موهومی‌ای حمدی فراموش ایلدم
شاهد فیض آلهی‌یی در آغوش ایلدم
دلده جاریدر صفای بادهٔ عرفان هنوز

ترجمان حقیقت

حضرت حمدی بو عارفانه اثریله ینه ارباب دله وجدآور اولمشدر .

سوزلری جوشش‌افزای محافل رندان اولمقده بولندیغی کبی

٢

طوپلانوب بالجمله ارواح شهیدان یانمه
حصر انظار ایلیور هر زخم خون افشانمه
بن نصل ایتمم تشکر قاتلم جانانمه
«بر شهید دم خروشانمکه کوش جانمه»
«روح یحیادن کلیر آواز استحسان هنوز»

٣

زخمدار تیغ مژکان اولدم افغان ایتمدم
سینهٔ مجروحدن اخراج پیکان ایتمدم
بن قبول رأی وتدبیر طبیبان ایتمدم
«درد ایله جان ویردم استمداد درمان ایتمدم»
«دردناك امتناعمدر دل درمان هنوز»

٤

لمعهٔ خورشید عشق ایتمش بنی روشنضمیر
اقتباس فیض ایدر بندن بتون برنا وپیر
ظلمت اوهامه قابلمی کوکل اولسون اسیر
«قدسیان نور یقینمدن اولورکن مستنیر»
«دهری تنویر ایتمامشدی پرتو ایمان هنوز»

٥

ماجرای عشق ایله چشم ترم بیخوابدر
رتبهٔ شوق درون ناقابل اشرابدر

قلبی معمور فیض ایتمشدی سر معمار عشق
بیت معمور اولمدن بورتبه آبادان هنوز
نوره غرق اولمشدی سینه‌م ایتمامشکن طورده
رؤیت برق حقیقت موسیٔ عمران هنوز
بن قبول دین عشق ایتمش ایکن اخلاص ایله
اختلاف افزا دکلدی بویله بیك ادیان هنوز
حتی کورمك ایستیور زاهد یارین فردوسده
ایتمیوب اشیایه عطف نظرهٔ امعان هنوز
جنت عرفانه کیردم یاریٔ توفیق ایله
ایتمسونمی حرمت ای حمدی بکا رضوان هنوز

احمد حمدی بك افندینکدر:

تخمیس

١

سرگذشتم یاد ایدوب باق آغلایور یاران هنوز
طویمامشدر بویله مدهش وقعه بر انسان هنوز
بیلمیورسین قدرمی ای بیوفا جانان هنوز
«مشهدمدن شوق کویکله رواندر قان هنوز»
«کورمدی تیغك بنم کعبه‌ده بر قربان هنوز»

٦

بر زمانلر بن ایدم گرچه سنك حیرانك
چكیلیر چله دكلمش كوزلم هجرانك
الفت ایت كیملر ایله غیری دیلرسه جانك
قالمدی اسكی هوا و هوس آنلر كچدی

ترجمان حقیقت

خوش آینده‌در .

احمد حمدی بك افندینكدر:

« نظیره »

مست ایدم بن یوق ایكن میخانهٔ امكان هنوز
دل آتاردی نعره‌لر خاموش ایكن رندان هنوز
وادیٔ شوق ایچره سرگردان گزردم، مهر و ماه
اولمامشكن عرصهٔ افلاكده پویان هنوز
ایلمشدی جسمی دردكله اشكم غرق خون
ایتمدن غرقاب دهشت عالمی طوفان هنوز
آشنای حسن دیداركدی كوكلم قیلمدن
روی آدمدن تجلی صورت رحمان هنوز

٢

هانی اولکی او حیران جمالك كوكلم
هانی اولکی او ویران جلالك كوكلم
آله‌لی چاشنئ ذوق وصالك كوكلم
قالمدی اسکی هوا و هوس آنلر کچدی

٣

آکلاشلمز نه ایدی بونده‌کی سر و حکمت
سنی هر نرده کورر ایسه‌م اولوردم البت
غیب ایدوب کندمی مستغرق بهت وحیرت
قالمدی اسکی هوا و هوس آنلر کچدی

٤

او نه شدتلی هوس ایدی نه مدهش احوال
صبر ناقابل ایدی ترك ایسه بر امر محال
حمدالله ایریشوب شمدی او احواله زوال
قالمدی اسکی هوا و هوس آنلر کچدی

٥

بن او آوان هوا و هوسمده نه یمان
آتش حسرته دوشمشده یناردم آ جوان
چوق شکر ترك ایده‌لی راحتم ای آفت جان
قالمدی اسکی هوا و هوس آنلر کچدی

و انكسار ايلدی . هرنه‌قدر طلعت بك افندينك تخميسلری انتفای سبب انتظاری داعی كبی كورينيورسه‌ده معلومدركه مد نظر تعلق ايتديكی نقطه‌ده آراديغی تجلياتی لايقيله برآوردهٔ حدقهٔ شهود ايتمدكجه قناعت‌ياب اوله‌ميه‌جغندن ميرمومی‌اليهك همت واقعه‌لری آنجق برتشكرله تقابل ايده‌بيليور . فقط فائده‌جويان ادبك انظاری موقف انتظاردن بردرلو انصراف ايده‌ميور. احمد حمدی بك افندی حضرتلرينك همم سابقه‌لرنجه بودفعه‌ده وقوعی منتظر اولان تكرر صورت فوق العاده‌ده تحريك السنهٔ تشكر ايده‌جكنده شبهه يوقدر.

محمد امين

حيرتی افنديكدر:

كچمش بر هوس

١

ترك ناز ايت كوزلم اسكی زمانلر كچدی
بنده اولكی او مدهش خلجانلر كچدی
وارمی باق شمدی اوسوزشلی فغانلر كچدی
قالمدی اسكی هوا و هوس آنلر كچدی

. . . .

ویرمدم ناجی براق طبعمـه جولان هنوز

افندم حضرتلری!

شاعر سحبان پسـند احمد حمدی بك افندی حضرتلرینك جناب مسعود خراباتینك هربری برر خارقهٔ کمال ومعرفت اولان آثار بدیعهٔ اعجازکارانه‌لرینی پك شعشعه‌لی برصورتده تخمیس ایله آثارك هم جوهر ماهیتنده‌کی اشـعهٔ افکار عالیه‌یی دوبالا وهمده مزایای حقایق احتواسنی انظاراستفادهٔ عالمه حقیله روشنایی بخشا ایتمکده و بو وجه ایله کمالات ذاتیه‌لرینـه ضمیمةً کندیلری برده جناب مسعود ایله یك آواز وخراباتیان آتشین زبانان آره‌سـنده خوش نشین مصطبهٔ امتیاز واعزاز اولمق شرفنی احراز بیورمقده اولدقلری جهتله جناب مسعودك بوکره آیینهٔ ادراك مستفیدینـه جلوه انداز اولان «منجلی» ردیفـنده‌کی قطعـهٔ غرالرینی دخی سوابقی کبی تخمیس بیوره‌جقـلری امیدی فائده جـویان ادبك انظار دقت واعتبارینی محصور دائرهٔ انتظار ایتمشیدی.

شمدی‌یه‌قدر شاهد نازنین ادای املك عرض چهرهٔ بی بدل ایتمامسی عذاب دیدکان انتظاری حقیقةً انداخـتهٔ نیران تلهف

بوندن درت بش سنه اول اخوان کرامدن بریله (اصولی) مرحومك :

«ازبر اوقوردی کوکل عشقك کتابن حرف حرف»
«ایتمامشدی حضرت پیغمبره قرآن هنوز»

بیت عارفانه‌سنه دائر ادارهٔ کلام اولندیغی صره‌ده بویولده برغزل سویلنمسی ایچون بیان آرزو ایلمسی اوزرینه نظم ایدلمش اولان غزلدرکه بعض احبانك بوکره وقوع بولان رجای مشوقانه‌لرینی انفاذ مقصدیله درج اولندی :

مشهدمدن شوق کویکله رواندر قان هنوز
کورمدی تیغك بنم کعبمده بر قربان هنوز
درد ایله جان ویردم استمداد درمان ایتمدم
دردناك امتناعمدر دل درمان هنوز
قدسیان نور یقینمدن اولورکن مستنیر
دهری تنویر ایتمامشدی پرتو ایمان هنوز
جبرئیل آسمان چوقدن بری سیر ایدر
قائمدی تسنیم وحیه جبرئیل جان هنوز
بر شهید دم خروشانم که کوش جانمه
روح یحیادن کلیر آواز استحسان هنوز

غزل

هرچه باداباد دونمم بن ره میخانه‌دن
ساقیا اولسه‌مده چکمم دستمی پیمانه‌دن
شمع رخسارینه قارشو سوز دل تقسیمنه
اویله بر سازم‌که هرتارمڭ پروانه‌دن
آه کیم زنجیر برگردن هوای زلف ایله
بن نلر چکدم نلر کوردم دل دیوانه‌دن
واعظا اهل دلی دوزخله تهدید ایله
آنلرڭ طولمش قولاغی بویله چوق أفسانه‌دن
بندهٔ عشقم که‌طوردم ویردیکم اقرارده
. . . .

ترجمان حقیقت

ورقه‌کزی مسعوده عرض ایتدیکمز صره‌ده غزله نظیره سویلیوب سویلیه‌جکنی لطیفه طرزنده صوردق . مستهزیانه دکل، مستغنیانه بر تبسمله جواب ویردی. سؤالی تکرار ایتمدك . تأدب ایتدك .

* * *

محرر افندی !

شاعر دکلم اما شعر ایله موانستی سورم. ایشته او موانستك یکانه سرمایه‌سی اوله‌رق الده بر مجموعه‌جغم وار. حاوی اولدیغی اشعار الك منتخب آثاردن بولنمغله کویا بر خزینهٔ ادبدر.

ظن ایتمیکزکه مجموعه‌جغمده یکی یتشمه ادیبلرك آثاری بولنسون. خیر ! . . بو یولده صاچ صقال آغارتمش واجب الحرمه بر طاقم پیران سالخوردکانك اشعار بلاغت نثاری محرردر.

فقط موسی الیهمدن بریسنك غزلنه جریدهٔ فریده‌کزده تصادف ایده‌مدم. وجدانم بویله کوزل اثرلرك مطالعه‌سیله یالکز بنم مستفید اولمقلغمه بر درلو راضی اولمدیغندن مجموعه‌جغمدن منتخب بعض پارچه‌لری غزته‌کزه ارسال ایله ارباب مطالعه‌یه بویله بر خدمتده بولنمغی قوردم.

ظن ایدرم‌که شو خدمتمدن ممنون اولورسکز. بناءً علی ذلك مجموعه‌جغمده آثار پسندیده‌لری بولنان شعرای ذوی الاحترامدن خاوصی بکك زیرده محرر غزل رندانه‌لرینی تقدیم ایده‌یورم.

اکر بو غزل بی بدله مسعود خراباتی حضرتلری نظیره سویلر ایسه او قوجه اختیارك دعاسنی آلمش اولور.

ابو بکر

محرر افندی !

کچن کون منظور عالیلری بیور یلان غزل بی اقتدارك معتبر غزته‌کزه قبولیله مفتخر اولدم . مقابلةً عرض شکران واجبه‌دن اولدیغی حالده ظلمت جهالتده مستور قالمش اولان فکروقریحه‌م ایفای تشکردن ابکم براقدی .

غزتهٔ خیریه‌کزك ادبیات قسمندن مقصد جمله‌یی معارفه استجلاب ایتمك فکرادیبانه‌سی اولدیغندن بونك محمدتی ضمننده سرعتله تحریك اولنه‌جق بر قلم تصور ایده‌مم .

غزته‌کزك بونجه عرفان و آدابك ترجمانی اوله‌رق توسیع فکر ومعلومات اولنمق ایچون انظار عامه‌یه آچمش اولدیغی ادبیات باغچه‌سنك محصوللری بحق شایان تماشا اولدیغندن اقتدارسزلغیله برابر قلم سزی تبریکه مسارعت کوسترمشبدر .

شو ورقه دخی معتبر غزته‌کزده مطالعه اولنورسه کسب فخر وشرف ایلرم .

مأیوسه

ترجمان حقیقت

تشکر ایدرز .

پرتوکدن اولدی ای مهر عوالمسوز عشق
کعبهٔ علیـا کبی کوکلم سراپا غرق نور
کوزلرم فیض جمالکدن کسـلدی عین نور
پیش انظارمده اولدی شمدی دنیا غرق نور

ترجمان حقیقت

حزین غزلنه سویلدیکی نظیرهٔ بلیغه هاشم بك افندینك قدر شعری اعلا ایده جك طبع بلنده مالك کنجلرك سر آمداننددن اولدیغنی کوسترمش ایدی .

بو نظیره سنی ده نورستکان ادب طرفندن یازیلوب نورافزای چشم افتخارمز اولان غرق نور نظائرینك الك پارلاغی اولمق اوزره کوربیورز .

آثار شعشعه داریله دائمـا تنویر صحائف ایتمك آرزوسـنده بولندیغمزی تبریکمزله برابر کندیسنه عرض ایلرز .

ایتمیك بی جا تعرضدن توقی سویلیك
طورمیك ای نوزبانان ترقی سـویلیك

یوللو تشـویقاتنك تأثیریله اطرافی بویله نظیره کولر آلمش اولان مسعود خراباتی سوز سویلکه مقتدر بولندقجه غزلپردازلقدن وازکچه میه جکدر .

هر تفنكندن فروزان نور جوال ظفر
هر طوپندن كوكب اقبال ملت منجلى
سير ايدك عثمانيانك حملهٔ شيرانه‌سن
بردن اولمشدر هزاران سيف سطوت منجلى
برق خاطف صانمه اولمشدر سليم اولك
دست پرزورنده شمشير جلادت منجلى
قهرمان بى‌محابانك كورك جولانى
جبههٔ پاكنده نور غالبيت منجلى
بشقه بر قوت ويرر جنكاورانك قلبنه
قلب لشكرگاهده اولدقجه حضرت منجلى

. . . .

. . . .

مسعود خراباتى

هاشم بك افنديتكدر:

« نظيره »

فيض حسنكدن نصل اولمز سويدا غرق نور
نور سيال اولسه هيچ اولمزمى مجرا غرق نور
عكس تاب باده‌دنمى روى ساقى شعله‌دار
تابش ديدار ساقيدنمى صهبا غرق نور
آفتاب آفلسه‌ده مغرب فروزاندر هنوز
كچدى جانان رهكذر چشممده حالا غرق نور

زیارتلرمده تربه‌یه کیرمکه جسارت ایدردم. آداب زیارتی یرینه کتیردکدن صکره خاقان مشارالیهك آثار خامهٔ شاهانه‌سندن اوراده معلق برلوحه‌یی تزیین ایدن :

خدایا تراز یبداین پادشاهی
که‌هر پادشه راتوپشت‌وپناهی

مطلعلی مناجات شریفه‌یی اوقور صفایاب اولوردم . بودفعه قلب سلیم خارجدن زیارتی دها زیاده موافق تعظیم بولدی . طوافه باشلادم . خاطرمه شو بیت کلدی :

نصل طورر شو جهانکرد قهرمانه باقك !
نه قهرمانلره ویرمش سکون زمانه باقك !

متأثراولدم. طولاشدقجه تأثرم تزاید ایتدی.

قهرمان ظفر مناقبك ترجمهٔ حالی ذهنمدن کچمکه باشلادی. بر محاربه میداننده ایتدیکی جولان حیدرپسندانه ایله تربه‌ده کوستردیکی سکون استغنامندانه‌یی مقایسه ایتدکجه بنی غریب بر حال استیلا ایلدی . طوره‌مدم. تربه‌یه وداع ایتدم. صکره شویله بر قطعه سویلدم :

شانلی بر میدان هیجا کلدی پیش چشممه
اولمه‌ده هر فرقه‌دن نیران غیرت منجلی
خصمه‌قارشی هرصف‌سیار آتش پوسکورر
ییلدیرم کویا اولور نوبت بنوبت منجلی

غرق خون اولمشدی سینه‌م انفعالندن یتر
برنگاه ایت سودیکم آسمان اولسون غرق نور
اوزلرم انوار الطافك بنی مسعود قیل
بذل رحم ایله افندم وجدان اولسون غرق نور

محرر افندی حضرتلری !

معتبر غزته‌ٔ انورکزك نشر ضیاسی دکل مظلم قلبلری، دنیایی حقیقةً نوره غرق ایلدیکندن بوکا لازم‌کلان پارلاق تشکری نوره غرق اولان قلملردن بکلیورز .

بناءً علیه نظر عرفان‌پناهیلرینه اقتدارسز اولان برایکی کلمه‌یی عرض ایتمکدن کندیمی آله‌مدم. درجی مناسب ایسه تشکر اولنور .

غزته‌کزك قارئه‌لرندن وجوار
قومشولرکزدن
برمأیوسه

اقامتکاهم صاییلان یر، سلیم اول حضرتلرینك روضهٔ مبارکه‌سی جوارنده‌در . اسباب مسعودیتمدن بری‌ده بودر . هر زمان فناره اینمم . بعضاً او روضه‌یه‌ده چیقارم. اورانك نشوهٔ روحانیه‌سی بشقه‌در . فنارك نشوه‌سی آکا نسبتله چوق سونوك قالیر .

کچن کون فکرمه تبعیتله ینه اویله براعتلاده بولندم . اولکی

سلانیکده مکتب عثمانی مدیری اولوب بوکره موقتاً درسعادته کلمش اولان سعدی افندینك نظیره‌سیدر:

طلعتکدن ای قمر روچشم دنیا غرق نور
غرق نور اولمش یوزکدن عرش اعلا غرق نور
مصحف حسنکده‌کی نور علی نور آیتن
ایتدیلر تفسیر آندن اولدی معنا غرق نور

. . . .

نوره دوندم ایلدم بزمی سراپا غرق نور
نوره غرق اولدم یازارکن نور وجهك بیلمدم
سوزلرم وحی آور عیسامیدر یاغرق نور
ویردی ساقی می بکا (سعدی) بن امدم لعلنی
اولدی نقل باده‌دن جام مصفا غرق نور

* * *

غزل

ماحضر قیل بزمی ساقی رندان اولسون غرق نور
لطف ایدوب بر باده صون کیم وجدان اولسون غرق نور

صون بکا می کیم خیال یار ایله حالم خراب
چشمی خلیاسیله باری چشمان اولسون غرق نور

تا ازلدن بن ظلام آباد غمده بیکسم
عزم میدان ایت که ای مه زندان اولسون غرق نور

منملی زاده طاهر بك افندینكدر:

نظیره

چوقمیدر اولدیسه سندن قلب شیدا غرق نور
تاب حسنكدن افندم باق كه دنیا غرق نور

اویله بر كلسك كه ای مهر لطافت اولمه‌ده
رنك حسنكدن بهار عالم آرا غرق نور

هر سحر كورمكده‌یم وجه نكارك عكسنی
ایلدكجه عالمی خورشید رعنا غرق نور

بزم تنها، شیشه مالی، عاشق ومعشوق مست
عكس ذوقندن بو بزمك عرش اعلا غرق نور

عاجزم بن آكلامقده سودیكم ماهیتك
سن نصل مهسك كه ایتدك مهری حتی غرق نور

اویله علویسك كه ای طبع بدایع آفرین
تاب آثاركله اولدی زیر وبالا غرق نور

ایتمدك بر كره غرق نور لطفك طاهری
نور لطفكدن افندم اولدی دنیا غرق نور

* * *

(انعکاس ایتسون دله ای ماه‌نور عارضك
دمبدم اولسون بوموجا موج دریاغرق نور)
کیتمیور بردم خیالك کوزدن ای‌لیلی‌مثال
باق نه مجنونم‌که اطرافده صحرا غرق‌نور
سرده بر نور مجسم دلربا سوداسی وار
چوقمیدر اولسه خیالیله سویدا غرق‌نور
یازدی‌فائق خامه‌م اول‌خورشید رویك‌وصفنی
اولدی سرتاسر کلاممده مزایا غرق نور
پیرو (مسعود) اولان‌هر نوهوس‌مسعوداولور
چون اولور نظمنده‌کی‌هر لفظ ومعنی‌غرق‌نور

فضیلتمآب افندم حضرتلری

جناب (مسعودخراباتی)نك هر بیتی نوارایله منتهی اولان بر غزلنه سویلنیله‌جك نظیره غایت پارلاق اولمق لازم‌کله‌جکی آشکاردر . فقط بنده‌لرنده هانی اواقتدار ؟

غزل‌عاجزانه‌م آزبچق یعنی پیرمومی الیهك انوار افکارندن اقتباس ایده‌بیلدیکی قدر ایشیلایور ایسه‌ده ینه : کی‌بتابد شمعه‌پیش آفتاب ؟ مضمونه ماصدق‌اولمه‌دن‌قورتیله‌میور ظن‌ایدرم .

٧ نظر عالیٔ ادیبانه‌لرینه روشندرکه بیوکلرك آثارندن بو یولده استفاده‌کثیر الوقوعدر. باقی هر حالده اراده افندم‌حضرتلرینکدر.

م . فائق

٣

کوکلم الك عالی وفا کردار ایکن
بیلمدك ایتدك خراب ای دلشکن
اولدك آه امیدمه آتش فکن
عبرت اولدم آه عشق اربابنه

بو شرقی مشاهیر بسته‌کاراندن شوقی بك افندی طرفندن آهنك حجازی واصول دورهندی اوزره نوزمین اوله‌رق پك دلنشین برصورتده بسته‌لنمشدر .

بسته‌سی یکی اولدیغندن شرقی هنوز خواننده‌لر لسانه دوشمامش ایسه‌ده بونی شوقی بکدن ایشیدنلر یك آواز تقدیر اولمقده بولندقلرینه نظراً عمومه بکندیریله‌بیله‌جك آثاردن اولدیغی آکلاشلمقده‌در .

میرموما الیهك کنجلرمزدن اولدیغی حالده انتساب ایلدیکی فنده شمدیدن بویله حسن طبیعت اربابنی مجذب ایده‌جك شیلر میدانه کتیرمکده اولمسی جالب ممنونیتدر .

* * *

غزل

ای ضیای مهر رخساریله دنیا غرق نور
عرض دیدار ایت جهان اولسون سراپا غرق نور

بولنان حضرت فیضینك بوغزلی مابه‌الافتخار نظائر وصاحب زمین خراباتینك شكران مخصوصنی جلب ایده‌جكی ظاهردر .

بونده (سراپا) قافیه‌سنك تكرار ایدلمش اولمسی نورسیدكان شعراجه مدار كفت وكو عداولنه‌بیلیرسه‌ده شاعرك تكریر قافیه مبالاتسزلغنده الفاظدن زیاده معانی‌یه مفتون اولان خواجه حافظ كبی اعاظم عجمه اقتفا بیورمش اولدیغنی آكلایه‌بیلنلر سكوت ایدرلو صانیرز .

* * *

شرقی

١

باغلانوب زلف هزاران تابنه
عبرت اولدم آه عشق اربابنه
حر ایكن دوشدم بلا كردابنه
عبرت اولدم آه عشق أربابنه

٢

جان صانیركن دشمن جان اولدی یار
قیلدی جسمم زار چشمم اشكبار
بندن ایتسون نو هوسلر اعتبار
عبرت اولدم آه عشق اربابنه

مکتب سلطانی فارسی معلمی فیضی افندی حضرتلرینکدر :

— نظیره —

دیده‌م اولدی عکس رویکله سراپا غرق نور
پرتو مهدن اولور البته دریا غرق نور

خندهٔ دندان نما قیل ای فرشته پیکرم
تا فروغندن اوله عرش معلا غرق نور

مهره نسبت مشرق الانوار سینه‌ك ایله عرض
تا که اولسون دیدهٔ اهل تماشا غرق نور

اولمسه ذهنمده خورشید جمالك جلوه‌ساز
عالم اندیشه‌م اولمزدی سراپا غرق نور

کر دکلسه آسمان پیماندن اولمش ندن
شعلهٔ آهمله شهرستان بالا غرق نور

شیشه‌یی قعر خمه طالدیردی پیر میکده
مژده ای تاریك بختان اولدی مینا غرق نور

نور عشق اول شمس تابان ازلدر فیضی کیم
اولدی ادنا ذره‌سندن طور سینا غرق نور

حضرت ناجی کبی بر ناخدایه پیروم
بنجه بر در اولمشم یا غرق یم یا غرق نور

ترجمان حقیقت

فیض بی منتهای طبیعتی آثار صفابخشندن بدیدار اولمقده

شبان شعرادن علی فرخ بك افندینك نظیره‌سیدر :

یرمی کوکمی کیم اولان بو رتبه آیا غرق نور
لمعه‌سندن غرق نور اولدم خدایا غرق نور

حفظ ایچون کافر! نظردن کندکی، کوملك کبی
ایلمشسك چشم بلورك سراپا غرق نور

اهتزاز ایتمز قریحه‌مده نصل عرض ایله‌یم
عارضکچون بولدیغم تشبیه ومعنا غرق نور

اولسون استقبال زندانلر بکا کاولمش ایدی
خوابکاه آتشینکدن هیولا غرق نور

نور می ؟ تفریق اولنمز ـ افتراق لعلکك
قبرمه یاغدیردیغی بونجه بلایا غرق نور

بخت شبرنکمده برکونه تحول کورمدم
اولدی آغربدر هزاران لیل یلدا غرق نور

(باق نه مدهش لوحه تشکیل ایلمشدر « اختلاف »)
غرق حزن امید یعقوب و زلیخا غرق نور

خامه ایتدکجه دیسونلر فرخ آهنك خیال
ذوالفقار حیدر کرار کویا غرق نور

* * *

شاعر نورسیده ندیم بك افندینکدر :

« نظیره »

ایلزمی عاشقی رخسار زیبا غرق نور
ایاییور کن آدمی اول شوخی خولیا غرق نور
غالبا خورشید رخشان اولملی وجهك سنك
اولدی باق نوریله ماه عالم آرا غرق نور
ایلدی نور پسین ام القرادن عرض رو
پرتوندن اولدی عالملر سراپا غرق نور
نور چشمم! بر تبسم ایله کیم سن عالمی
قیلسون اول قشر کهردن دریکتا غرق نور
یوزبولوب تجزیه جرأت ایلیور رخساریکی
اولمسونمی زلف مشکین سمنسا غرق نور
ابر ظلمت قاپلادی چشمانی کوستر رخلرك
شعلهٔ پاکیله اولسون پیرو برنا غرق نور
بزمی تشریف ایتدی اول آفت ندیمادون کیجه
رونق لعلیله اولدی جام صهبا غرق نور

ترجمان حقیقت

بك کوزلدر !

بو همتکزله هم آنلری، هم بزی ممنون ایتدیکز. تشکرلر ایدرز. شیخ الشعرانك ارسال آثاری خصوصنده فرید بك افندیدن دها غیرتلی چیقمکزی آرزو ایلرز.

احمد حمدی بك افندینك نظیرهٔ بلیغانه‌سیدر :

آتشین رویکدن اولمش باق سویدا غرق نور
طوری کویا ایلمش برق تجلا غرق نور
هی نه پارلاق شو خسین کافرکه ایتمش کوکلمی
پرتو ایمان کبی مهرك سراپا غرق نور
بر تجلی ایتسه‌ك ای روح مصور دیرده
برق حسنکدن اولور تصویر عیسا غرق نور
انعکاس فیض لعلك ایتدی روشندل بنی
تاب لطف باده‌دن اولمزمی مینا غرق نور
آفتابم ! منظره‌مدن ایلدك اما غروب
رهکذار دولتك چشممده حالا غرق نور
ظلمت آباد بلا ایلردی زلفك عالمی
اولمسه اشراق دیدارکله دنیا غرق نور
مهر عالمکیر فیضم اولدی ای حمدی بوکون
شوق طبعمدن جهان عشق وسودا غرق نور

انشاد ایتمش اولدیغی نظیره‌نك هیئت مجلسدن برذات ستوده صفاتك واسطه‌سیله اله کچیردیکم نسخه‌سنی تقدیم ایدییورم.

م.. صبحی

« نظیرهٔ غزل حضرت خراباتی »

اولدی ای ساقی نکاهکدن ثریا غرق نور
پرتو حسنك ایله اولمزمی صهبا غرق نور
بن تجلی ایلیور ظن ایلدم ....
نور وجهکله اولنجه دل سراپا غرق نور
ایلیوب مهر جمالکدن سنك نور اقتباس
قیلدی ارضی سرتسر ماه شب آرا غرق نور
ای بت رعنا پرستش ایلسون پیر مغان
شمع رخسارکله اولدقجه کلیسا غرق نور
هر سوزم بر مشعل فیض اولدی ای نور بصر
برباقشله ایلدك وصفی بی زیرا غرق نور

ترجمان حقیقت

حضرت شیخك انشاد ایده‌جکی نظیرهٔ عارفانه هوسکاران ادب طرفندن انتظار ایدلمکده ایدی .

دیینلردن اولوب علو طبعنه دخی نظیره‌سنده کی :

بن‌نصل آغوش آچوب کیرمم چلیپا شکلنه
کردنده کافرك اولمش چلیپا غرق نور

بیتیله استشهاد اولنور .

روحی بك افندینك :

اکر زنشوهٔ طبعم اثر بباغ رسد
سبوی‌می دمد ازجای دانهٔ انکور

بیتنك ماصدقی اولدیغنه :

صانمه آب آتشین اولمشدر آندن شعله‌پاش
عکس تاب عارضکدن اولدی میناغرق نور

بیتیله استدلال اولنور . فقیرده بو یولده برغزل سویلدم. بزم فریدبك هرنه‌قدر نشراینمککلکمی آرزو ایدییور ایسه‌ده بویله پارلاق پارلاق‌نظیره‌لره قارشی بزم نظیره‌نك نشری اویه‌میه‌جغندن فرید بکی شو آرزوسندن کوج حال ایله واز کچیره‌بیلدم) دیدی. بن‌ده یانمده بولنان بر افندیدن بو ذاتك کیم اولدیغنی صوردم. او افندی «بوذات کفوی تکیه‌سی شیخی علی‌وصفی افندیدر» دیدی. ذاتاً افندئ موما الیه ایله کورشمکی آرزو ایتمکده اولدیغم جهتـله شو تصادفدن فوق‌العاده ممنون اولدم.

ایشـته مجلس مذکورده او ادیب اعظمك غزلیـله تخمیس ونظیره‌لرینه دائر اولان کلمات حکمت آیاتی بالترقیم حضرت شیخك

ارکان مجلس غزل مذکورك هر بر بیتنك انوار بلاغت ایله منور بولندیغنی بیان وهله :

شوق رؤیتدن نصل برق جهان اولمز کلیم
سینه پرآتش نظرکاهنده سینا غرق نور

بیتنك بر معجزهٔ ادبیه اولدیغنی درمیان ایله جامینك :

رهبر پیرمغان شد پیرما ممدود باد
برسر اهل ارادت سایهٔ ارشاد او

بیتنی کویان اوله‌رق غزل مذکوره دائر اولان سوزه ختام ویریلوب کلام حمدی بك افندینك تخمیسنه انتقال ایتدی .

میر موما الیهك تخمیسده اولان مهارتنی تذکار ایله :

شرح اسرار خرابات نداند همه کس
هم مکر پیر مغان حل کند این مسئلها

بیتنك ماصدقی اولدیغنه قرار ویردیلر .

ارکان مجلسه خطاباً بر پیر روشن ضمیرك (افندیلر! غزل مذکورك نظیره‌لری حقنده فکرلرکز نه‌در؟) سؤالنه جواب اوله‌رق (ای پیر روشن ضمیر! جلال بك افندی ایله علی روحی بك افندینك قدرت ادبیه‌لری مسلم ارباب کمالدر وبوکا میر موما الیهمانك نظیره‌لری برر برهان متین اولمق اوزره قبول اولنور) دیدیلر . بو آره‌لق ارکان مجلسدن بریسی (جلال بك افندی:

سخن بر طبع بکرمن کواهست
چو بر اعجاز مریم نخل خرما

اولمق اوزره تنظیمنه اجترا ایدیلان نظیره‌یی پیشگاه انوار اکتناه ادیبانه‌لرینه تقدیمه مجبوریت ویردی .

نافعه نظارتنه منسوب
محمدامین

« نظیره »

وجهکی قیلمش فروغ فیض مولا غرق نور
لعلکی ایتمش دم اعجاز عیسی غرق نور
فیض انوار نگاهکله وجود آرا اولوب
پیش انظارکده اولدم ذره آسا غرق نور
طلعتك یاد ایلدکجه هر زبان آتشین
اولدی وحدتخانهٔ ارباب سودا غرق نور
فرط شوقدن شتاب ایتدمسه شمع وصلکه
یانمدم پروانه‌وش اولدم سراپا غرق نور
نوره غرق ایتدی «هما» یی جذبهٔ خیط الشعاع
عکس مهرکدن اولنجه اوج بالا غرق نور

* * *

افندمز !

دون کیجه برمحفل ادبیده بولنمش ایدم . سوز جناب مسعودك (غرق نور) ردیفلی غزلنه دائر ایدی.

برق عالم سوز ایدر تبدیل ماهیت اکر
کورسه رویك شعلهٔ جواله آسا غرق نور

افندم حضرتلری

«بیت الحزن» منظومه‌سنی تقدیمدن صکره کلبهٔ احزانمده بعض لوازم تحصیلیه‌یی اکماله دوام نیت خالصه‌سندن متولد مشاغل طبیعیه‌یه تشبث ایتمکله شمدی‌یه قدر حضور سامیٔ فاضلانه‌لرینه عرض آثار ناچیزانه‌یه موفق اوله‌مامش اولدیغم حالده افندمز کبی برادیب کاملك مصباح شعله‌دار منهاج فیوضات اولان نورنظر توجهات جلیله‌لرندن محرومیتله ظلمت‌زدهٔ کریوهٔ نومیدی اولمق قورقوسی ومع‌هذا لچنده قواله‌دن معتبر ترجمان حقیقت غزته‌سنه ارسال ایتدیکی مکتوبله حقنده کوستردیکی معاملهٔ تلطیفیهٔ دلشکاریدن طولایی حضیض آرای عجز ومسکنت اولان «همائی» یی فرط مباهات ومفخرتدن حقیقةً بالاپرواز اعتلا اولمغه قدرتیاب ایدن «سرمد» نام‌ذات عالیقدره بورجلو اولوب صورت ایفاسنك آنجق ارادهٔ واقعه‌لرینك انفاذیله مع‌القصور قرین موقع حصول اوله‌بیله‌جکنی امید ایلدیکم معاملهٔ شکرکذارینك اداسی آرزوسی کثرت اشتغالدن انتهاز وقت ایله کویا حضرت مسعوده نظیره

ترجمان حقيقت

شو غزلك ابياتی بر فكرك شعباتنی كوسترمكده بولنديغی جهتله «يكنسق» اولديغندن شايان ستايشدر. انتظام افكاری حاوی اولان آثار مثلا بر بيتی قائلنك وصال ايله ممنون، ديكری بالعكس فراق ايله دلخون بولنديغنی كوسترن غزللردن البته دها زياده سزاوار استحساندر.

محمد جلال بك افندينكدر :

نظيره

« چوقميدر اولديسه مهركدن سويدا غرق نور [*]
پرتوكدن كائنات اولمش سراپا غرق نور
عالم لاهوتی قيلمش پر ضيا تاب رخك
اولدی وجهكدن زمين وعرش اعلا غرق نور
نشوهٔ فيض لبكله اولدی ای ساقی سنك
بزم نوشا نوش ميده جام صهبا غرق نور
اولسه كرساحل نشين قلزم ظلمت اوماه
عكس تابيله اولور بر آنده دريا غرق نور

---

[*] تضمين .

غزل

کیمی کوردمسه محنتخانهٔ عالمده هپ پرغم
کیمی فریاد ایدر ایکلر کیمی آغلر کیمی ابکم
کیمی دوشمش اوزون سودایه فکر زلف یار ایله
کیمی سوزن کبی سررشتهٔ اندوه ایله همدم
کیمی یانمش چراغ دلفروز عشقده الحق
کیمی غنجه فمك آهن جکر حکمت ندر بیلم
کیمی اولمش شهید غمزه آیین محبتده
کیمی ایستر طبیب وصلدن زخم دله مرهم
کیمی کلرخلرك عشقیله پرخون ایلمش چشمن
کیمی صحن چمن وش طورمز آغلر دیده‌سی پرنم
کیمینك عکس چشم حسرتی ساغرده پیدادر
کیمیسی نشئهٔ جام جم اقبال ایله خرم
کیمی هشیاردر مجلسده اولمش محرم اسرار
کیمی بیکانه‌در بزم سخنزاد ایچره نامحرم
کیمی فاروق دهر اولمش یساره افتخار ایلر
فقط مفقوددر عالمده صاحب شیمهٔ حاتم
نه‌دندر سر سربسته تصرف روح معناده
رضا هرکز برعالمده بوعالم بویله برعالم

جناب حامد ایله فرخا قیامتده
بو نظمی حضرت سلطانه سویلرم البت

ترجمان حقیقت

هنوز اون آلتی اون یدی یاشنده بر گنج اولدیغی حالده بویله بر اثر میدانه کتیرن علی فرخ بك افندی یی تبریك ایدرز .

کنجلرمز بویله استعداد نمونه لریله اللرنده کی قلملرك عمومی مستفید ایده جك شیلر یازمغه حاضرلانمقده اولدیغنی تبشیر ایتدکجه امیدمز قوتلنوب ممنونیتمز آرتیور . بو نورسیده شاعر فرخنده افکارك آثاریله هرزمان تزیین صحیفه ایتمك آرزوسنده یز .

اسکجه دن

المعروض

معتبر غزته کزك بر نسخهٔ کمیاب فنون شتی و خامه کزك دخی نادره گفتار و سخن پیرا اولدیغی بداهته کوره بوکبی اشعار و آثارك نظر اعتباره آلنمیه جغنی بیلدیکم حالده بر جرأت فوق العاده ایله تقدیم قلنان اشبو غزلك صورت طبع و نشری متوقف رأی نکته شناسیلریدر .

رئیس جمعیت معارف قضا
السید علی رضا

جبین پاکنه اینمش‌ده سرمدیتدن
نمایش ایلمه‌ده نظرهٔ الوهیت

حضور حضرت «طه» میدر نه‌در یارب ؟
نه‌در بو هیئت عالی نه‌در بو علویت ؟

تحولاتی قرون وزمانی طولدیرمش
کشاد ایدوب‌ده فلك دهره مکتب عبرت

لهیب نورمیدر ؟ مشعل اسارتمی ؟
مزارك اوزره یانان ای محب حریت

سن اولمسك كه شبیه صریر كلكك ایدی
کشاد وبستیٔ ابواب کلشن جنت

وجوده لرزه فشان سجود ایکن بر وقت
عدملر ایچره یاتان شمدی سنمیسك ؟ حیرت!

صباحی یوقمیدر آیا بو لیل دیجورك
نه‌وقته‌دك اوله‌جقسك غنودهٔ ظلمت ؟

اوککده‌کی ظلمات فضایه قارشی بیله
نه‌در بو سنده‌کی تمکین سنده‌کی عظمت

جهانه زلزله بار وقار ایکن بیلمم
کیم ایلیورسنی خاموش سویله ای حضرت !

جمال سطوتکی کورمك ایسته‌یورسه‌قده
مزارك ایتمه‌ده‌در صد دریغ حیلولت

بو اشیایه اولوب ناظر هماندم کلدی کفتاره
زبانی صدرینك ناله عجب شهرتشعار اولدی

ترجمان حقیقت

الفاظ مترادفه‌نك بر برینه اضافتی جائز اولمدیغی ایچون (ژالهٔ شبنم) دیمك صحیح اوله‌مز. خاطر عالیکزده دکلمی؟ مثلا (لیث اسد) دیمك طوغریمیدریا؟.

* * *

مکتب ملکیه برنجی‌سنه شاکردانندن «علی فرخ» بك افندینکدر:

سلطان سلیم اول حضرتلرینی

زیارت

اسفمیدر کورینان یوقسه بر مزارمیدر؟
اجلمیدر قراران یانه‌در بو ماهیت؟
سکوته قلب اولیویرمش‌ده تتره‌یور شویله
دمنده غلغل طوپ و تفنك اولان سطوت
قدر سیاهه بورنمش‌ده آلمش آغوشه
او شاهی صانکه او صندوقهٔ جلی هیبت
باشنده پارلایور الماس‌وش یتیمانه
کاوب کاوب طوکه قالمش‌ده فکر ملیت

غالبا « اولنغله بولنغله » دیه تسلسل پسندانه یازی یازمق ذوقکزه کیتمیور .

تغنی ایلیور بلبل بحمدالله بهار اولدی
زمستاندن اثر یوقدر چمنلر لالەزار اولدی

زبان حال ایله برك درختان ذکر ایدر هر دم
اولان واقف بو اسراره جهانده هوشیار اولدی

عزیمت ایتدی مهوشلر کلستان ارم واره
ره‌مهمانه تعظیماً طبقله کل نثار اولدی

کیاه سبزدن هر آن دل عارف اولور خندان
سزه مژده ایا اخوان بو عالم سبزه زار اولدی

کوزللر صف بصف اولمش ایدرلر نازایله عشوه
بو ناز ایله نزاکتدن نه جانلر بیقرار اولدی

معطر برك کل اوزره فتاده ژالهٔ شبنم
صانورسین روی خوبانده عرقدن آشکار اولدی

کل تازه اولور پیدا درخت کلده پیوسته
هزاران شوق ایله بلبل کیدوب معشوقه یار اولدی

اسوب بادصبا هردم لطافت بخش ایدر جانه
نسیم صبحدن دنیا سراسر حصەدار اولدی

« عشقیله خیلی دربدر اولدم پریلرك »
« سالارخیلی شمدی بنم سرسریلرك »

بیتنـــدن دخی آکلایش اربابنك معلومی اوله بیله جکی اوزره سیروسیاحتی پك زیاده سور . شعرده میلان وهوسی اعتقاد کاتبانه مجه لزومندن پك چوق زیاده در. هرهانکی مملکته کیتسه اوراده سنجیهٔ شعریه یی منبسط ایده جك شیلر بولور. برطاقم اشعار یازار. سروری مرحومك :

« قوینن اوراق پریشان ایله مانند چوال »
« طولدیروب شیشمك کرکدر ایکی یانی شاعرك »

قولنه ماصدق اولورده استانبوله اویله عودت ایدر . زواللی شمدی ارزنجانده! برآز انحراف مزاجه اوغرامش . کچن کون برمکتوبنی آلدم . بورایه کله لی شوندن بشقه برشی سویلیه مدم دیه بربیت یازمش . عرض ایدیم . باقه لم بکنه جکمیسکز ؟

ایشته: « نیله بیلم انتساب ایتسون کوکل برجانی وار »
« جان اوارزنجانلینك عندنده ارزندن حقیر ! »

برکاتب

ترجمان حقیقت

اویله مقتدر برآدمك ارزنجانده نه ایشی وار ؟ بورایه کلسون متشاعرلره سردار اولسون ! سزك سیوهٔ کاتبانه کزده خوش !

صلاحی بك افندی کبی مقتدرجه برشاعرك «درل درل، چرل چرل» قبیلندن اولان قافیه‌لری اختیار بیورمسی عجبا نه حکمته مبنیدر؟ شو بیته احالهٔ نظر بیورلسون:

«عشاقی مست حیرت ایدر بزمکاهده»
«دوندکجه بر آیاق ایله ساقی فرل فرل»

بوندن نه معنی چیقاریله‌بیلیر؟ ساقی بر آیاق ایله نصل دونر؟ عجبا ساقئ سیم ساق جنابلری بر آیاغنك اوزرنده صچرایه صچرایه دونه‌رکمی توزیع صهبا ایدییور؟ بویله دونشلر عشاقی مست حیرت ایتمز، کولمکدن بایلمق درجه‌سنه کتیرر.

ینه نسخهٔ مذکورده «علی انور» افندینك براثری وارایدی که خیلیجه کوزل ایدی. فقط:

«خانهٔ میده آیاغم ید ساقیده المم»

مصراعنده‌کی «خانهٔ می» تعبیرینه ایلیشیله‌بیلیر. چونکه میخانه‌یه خانهٔ می دینلدیکی هیچ ایشیدلمامشدر. باقی سکوت.

برشاعرزاده

* * *

رفقای عاجزانه‌مدن حسن آشنا بر ذات غرابتنما واردرکه آثار طبعندن اولان:

محرر افندی !

جمعه ایرتسی کونی چیقان نسخه‌کزده «حیرتی» نك برمنظومه‌سی کورلدی. بونك ایلیشیله‌جك یرلری اولدیغی البته تصدیق بیوریلور. شو مصراعی نظر دقت ادیبانه‌لرینه عرض ایدرم:

« آه نه‌یاد آشنا ایمشسین سن »

نصلدر افندم؟ بوراده (آه) چکیلیورمی یا؟ بو آه کچنلرده نشر اولنان:

« آتش عشقِ دوشوب دون کیجه آه مدرسه‌مه »

مصراعنده‌کی آه کبی کودوك برشی دکلیدر؟

یاشو (یاد آشنا) یه نه‌بیوررسکز؟ بونلر طرف عالیٔ معلمانه‌لرندن اخطار بیورلمش شیلردر. بیلمم‌که نیچون تکرار اولنیور؟ منظومهٔ مذکوره‌ده‌کی: « فکرمك اشتغالی هپ سنسین» مصراعی‌ده تأویل اعانه‌سنه اوغرامز ایسه سوز کوتورر. « مدار اشتغالی» دیمکمی اوله‌جق؟

ینه او نسخه‌ده صلاحی بك افندینك ده برغزلی رسیدهٔ نظر حیرت اولدی. بونده « خرل خرل، ظرل ظرل » کبی برطاقم طباع سلیمه‌یی تنفیر ایده‌جك شیلر التزام وایراد بیورلمشدر. بویله‌دیرلتیلری شعر دیه لسانه آلمق اسراف نفسدر. میرمومالیهك بوغزلی پرتوك:

«جولر کبی سرشکم آقارکن شرل شرل»
«اول خواب نازده اویومشمش مشل مشل»

مطالعلی غزلندن دها زیاده منفر طبیعت واقع اولمش.

۵

ایستمز دیسه‌ڭ اكر وصلكه مقرون ایده‌سین ،
یاقیشورمیدی سكا كندیكه مفتون ایده‌سین ؟
صكره تیغ ستم وجور ایله دلخون ایده‌سین
دهر بر دار مكافاتدر ای مه پیكر !
هرنه ایدرسه بولورمش آنی ابنای بشر .

حیرتی

ترجمان حقیقت

سكون فا ایله‌ده لغت اولان (افق)ڭ ضمتین ایله استعمالنی دها زیاده موافق طبیعت بولورز . (هنوز) مداولنمسی لازم كلن الفاظدندر . .

«جامه خوابكده میشیل، مبشیل اویوركن جانان»

مصراعنده‌كی (میشیل)لردن ایكنجیسنڭ مدی چكلمز چكیلشلردن اولدیغی ناظمنجه‌ده مصدق اولمق لازم كلیر. (ایچون) ایله (نیچون) نه‌زمان قافیه اولورسه (اولدی) ایله (نولدی)ده اوزمان اولور . (قوچ باشك) كبی تعبیرات قدیمه طرز جدید یولنده قربان ایدیلیرسه تقدیره لایق فداكارلقلردن عد اولنور . شیوۀ طبیعتكزه نظراً (قوزیجاغم) تعبیرینی‌ده بكنه‌جكسكز كبی آكلاشیلیور . بو، (قوچ باشك) قدر ثقیل دكلسه‌ده (قوزیجغم) قدرده سویملی دكلدر.

جامه خوابكده ميشيل، ميشيل اويوركن جانان
اوزركدن نه ايچون آتمش ايدك يورغانك
قيصه‌جق پيرهنك ستر ايده‌مز هر يانك

٢

داغيدوب باد صبا زلف سياهك حقا !
ايلدى حسنكه بر بشقه لطافت اعطا .
اويله بر جذبه و آن ايلدك اى مه پيدا !
يوقدر اول آنكى تعريفه لياقت بنده !
كنديكى كورسه ايدك عاشق اولوردك سنده ،

٣

رخ آلك نه‌چابوق بويله صراردى صولدى
نه‌ايچون رعشه‌كلوب جسمكه، لرزان اولدى !
سويله قوچ باشك ايچون سويله جوانم نولدى ؟
هانى اول اسكى لطافت هانى اول وجه حسن ؟
بويله كيمدر سنى آل قانلره مستغرق ايدن ؟

٤

صاپلايوب سينهٔ سيمينكه بويله خنجر ،
سنى اول حال پريشانه قويان اى دلبر !
ايكى عالمده دخى كورميه راحتدن اثر !
ديرم اما ينه فكرمجه ، قباحت سنده !
آكا سنسك ويرن اول جرأتى اى كل خنده .

انسلاب حضورمه بادی
اولدی عشقك دكل یالان كوزلم
كورمدم خواب وراحت وشادی
سوه‌لی بن سنی اینان كوزلم

بویله بیلمزدم ای پری پیكر
نقدر بیوفا ایمشسین سن
هر صفاكی سوررسنك ایللر
آه نه یاد آشنا ایمشسن سن

برمجسم غضب كسلدك سن
نیه قیردكده سودیكم بویله
بیوفاسین دیدم دمندن بن
بومی اغضاب ایدن سنی سویله

حیرتی

ترجمان حقیقت

كوزلدر !

برمجروح مخیل

١

نوره غرق ایتمك ایچون عالمی مهر تابان
ساحهٔ افقده اولمشدی هنوز نور افشان

اهل دنیا کوشش ایلر مسند دنیا ایچون
مال و مسند ایستمم بن، روی دلدار ایسترم
اختیار عزلت ایتمك مسلك زاهد ایمش
بن ایسه شام و سحر یار وفادار ایسترم
هر خسیس القدر اولان اشیایه ایتمم اعتنا
طبع عالی اولدیغندن در شهوار ایسترم
عرض حال ایتمم دنی الطبع اولان نامرده بن
کشف اسرار ایتمکه مرد کرمکار ایسترم
ایستیور طبع هوسنا کم دمادم شعر و بیت
صدریٔ دانشوره حافظ کبی یار ایسترم

پلا ایمه

بینمك سطحنی بتون دلبر
ایتدی اشغال حسن اطوارك
اوسنك طاتلی گفتارك
بشقه بر انطباعه قویمدی یر
عشقدن غیری قالمدی پیشه‌م
بوکاده ای پری سبب سنسین
منحصر در سکا هر اندیشه‌م
فکرمك اشتغالی هپ سنسین

بزگروه اهل عشقز حمدیٔ بیچاره‌وش
دل پریشان دیده‌گریان کوی وصلت بکلرز

ترجمان حقیقت

(کوی رخساریکه) دیمکدن مقصدکز (دلبر رعنا) نك یاکاغنی کویه تشبیه ایتمکمیدر ؟ نه‌غریب شی ! بردلبرك رخساری کوی اولورسه وجودی قوجه بر مملکت اولمق لازم کلمزمی ؟

* * *

محرر افندی حضرتلری !

اخطار درنثارکزدن متشکر اولدیغمی بیان ایله برابر ارباب کمالاتك کلمات ناچیزانه‌مك قصورندن صفح واعراض بیوردقلرندن بالتجاسر تکرار برمنظومه‌تقدیم حضور لامع‌النور اولندیغی جهتله مرجع کلمات ادبیه اولان غزته‌کزك برکوشه‌سنه درج بیورلمسی مرجودر . (مالا یدرك کله لایترك کله)

دارالمعلمین طلبه‌سندن
محمدصدرالدین
الشروانی

غزل

بلبل شیدا کبی هر لحظه کلزار ایسترم
صحبت کلزاره لایق یار غمخوار ایسترم

محررِ افندی حضرتلری!

بوکونلرده جریدهٔ معتبره‌لرنده برطاقم آثار ادبیه مطالعه‌سیله نشوه‌یاب اولمقده‌یم. ایشته او نشوه‌نك الجاآتیله بنده‌کزده شعر سویلمکه هوسلندم. بناءً علیه چوجقلغم بضاعه‌سزلغمی اونوتدردیغندن زیرده‌کی غزلی خیلی وقتدن برو چالیشه چالیشه سویلدم. غزل مذکوری لطفاً نظر فیض اثر منقدانه‌کزدن کچیروب جریدهٔ معتبره‌کزك برکوشه‌سنه صیقشدیررسه‌کز منتدارکز اولورم.

ژاندارمه دائره‌سنه منسوب

حمدی

غزل

خیلی دمدر وادیٔ حسرتده غربت بکلرز
اولمغه نائل وصال یاره رخصت بکلرز
بلبل شوریده‌وش شیدالنیرسه‌ق چوق دکل
مست صهبای جنونز بزم عشرت بکلرز
کوی رخساریکه دائم وارمغه شام وسحر
طالبزای دلبر رعنا اجازت بکلرز
بندهٔ پیرمغانز ساقیا می ویر بزه
لاابالی مشربز باب قناعت بکلرز

کوزل اوله‌جق.» دیمش بولندم. بر آز دوشوندکدن صکره دیدی که: «آه برادر! نه سویلرسین! هیچ دها منقح سویلمك ایسته‌مزمی‌یم؟ فقط نه یاپه‌یم که بوکا «عروض» مساعد دکلدر.» بن کولمکه باشلادم. اوینه کمال مکانتله دیدی که: «بو طبیعت شعریه نه بلا شی ایمش! انسان ممکن دکل طوره‌میور. ویره وارسون سویلمك ایستیور.» بن بو آره‌لق «آغزینه کلنمی؟» دیه بر سؤال ایراد ایتدم. هیچ قولاغنه کیرمدی. سوزنده شویله دوام ایلدی: «دردیکی کیمه آکلادرسین؟ طبیعت جوشه کلیور. سویلیور. صکره‌ده بویله منقح اولسه بیلمم نه اولسه کبی اعتراضلرك آردی آره‌سی کسلمیور. نه یاپملی بیلمم؟» بن دیدم که: «اوت افندم! (بلایه اوغرامشز طبع شاعرانه ایله) یوقمی یا؟ بو بلالردن قورتلمق ایسترسه‌کز سکوت بیوریکز افندم!» حریف برشی دیمدی اما صورتی اکشتدی. بن ده بر متشاعرله بو قدر قونشمغی کافی عد ایده‌رك قالقدم ایشمه کیتدم. بویله شیلر دیدیکم سرلوحه آلتنده بعضاً یازلسه فنامی اولور؟ هم متشاعرلره انتباه ویرر، هم ده قارئین کرامك خوشنه کیدر.

وحید

ترجمان حقیقت

سزده بویله برچیغر آچه‌بیلیرسکز. فقط متشاعرلرمزی دلکیر ایده‌جك شیلر یازماملیسکز. زیرا بونلرك ایچنده حقیقةً شاعر اوله‌بیله‌جك مستعدلر موجوددر.

سويلدكجه كولمسيور . (باقه‌لم) ايله كچشديرييور . شعر ماكنه‌سى
كبى معنالى معناسز متصل سويلمكده‌ده صفا يوقدر آ ! آز سويلملى
كوزل سويلملى ! بيهوده ديردير ايتمه‌نك مناسبتى وارميدر ؟
بعض آرايه كوره غزته‌نك ادبيات قسمنه اشعار قويمامالى، آثار
منثوره يازملى ايمش ! بوده اوله‌مز . هيچ شعرسز ادبيات
اولورمى ؟ بن اولكى ورقه‌مده كوزل كوزل منثور اثرلرده
يازلسه ديمش ايدم . اويله بر شى سويلمش اوليدم ادبياتدن پك
بى‌خبر اولديغمى اعلان ايتمش اولوردم . غزته (حوادث ادبيه)
سرلوحه‌سى آلتنده اوله‌رق دخى آره‌صره سكز اون سطر
يازمغه باشلاسه فنا اولميه‌جق . چونكه بو سرلوحه‌يه ياقيشه‌جق
اينجه شيلر وقوعه كلمكه باشلادى . متشاعرلرك شعر چالملرى
وكندى مخلصلرينى اصل شاعرلرك مخلصلرى يرينه قويه‌لم ديركن
وزنى بوزوب ايشى ميدانه چيقارملرى وقوعات عاديه‌دن صاييلير.
سه‌ده آره‌ده مهمجه شيلرده ايشيديليور . مثلا كچنلرده مهدئ
كاذب كبى برذات ظهور ايتمش ايدى‌كه « مسعود خراباتى بنم ! »
ديه خودفروشلق ايدوب كزييوردى . كنديسنه آثار مسعوديه‌
دن برايكى بيت اوقودلدى . زواللى بجره‌مدى. خانه‌خرابك برى
اولديغى ميدانه چيقدى . شووقعه خيلى مهم حوادثدن دكلميدر ؟
شعرچالمق پك‌چوق واقع اولور. فقط بويله شاعر چالمق پك آز
ايشيدلمشدر صانيرم . كچن كون ارباب تشاعردن برينه بر
غزلنى مطالعه ايتديكم صره‌ده « برادر ! دها منقح سويلسه‌كز دها

مصراعنك طرز نظمی شیوهٔ لسانه موافق اولیدی حاوی اولدیغی تتابع اضافات بلکه خوش کوریله بیلیردی .

مقطعده محبوب مخاطبك دوداغی هم بال همده شکر اولیور! ارباب مذاقك سودمیه‌جکی بو آمیزش بیتك طادینی قاچیرییور. برده طوطینك شکر عاشقی اولدیغی مشهور و آثار شعراده طوطی، شکر مضمونلری نامحصور ایسه‌ده بوقوشك بال ایله مناسبتی اولدیغی هیچ ایشیدلمامشدر . بال آری ایله مناسبت آلیر . سزك خواجه فضولی بیله غزل مشهورنده‌کی شو بیتنده برخیال عجمانه تصویر ایلدیکی صره‌ده بال ایله آری‌یی جمع ایتمشدر :

« طاش دلر آهم اوقی شهد لبك شوقندن »
« نوله زنبور اوینه بکزرسه بیت الحزنم »

* * *

افندم حضرتلری !

کچنده تقدیم ایتمش اولدیغم ورقه عالم ادبیاتده امید ایلدیکم قدر تأثیرات کوستردی . شاعرلره، متشاعرلره بر آلای میخانه غزلی سویلتدی . علی روحی بك افندی‌یی «فریاد عندلیب» موسمندن اول نغمه سرا ایلدی . . . .

عجبا بو میخانه غزللری توکندیمی ؟ . . . آرتق توکنملیدر . زیرا هرکس اوصاندی . مسعود خراباتی‌یه یکی بر غزل سویلتمك آرزوسنده بولنیورم . تکلیفلر ایدییورم . هیچ آلدرمیور . بن

القلب عرض ایدرز . بعدمادخی آثار توجهات سنیه‌لریله مسرور بیورلمقلغمز ارادهٔ فاضلانه‌لرینه مفوضدر .

طلبه‌دن داغستانی

احمد حمدی

دل اسیر حلقهٔ زلف کمندکدر سنك
جان فدای قامت سرو بلندکدر سنك
صانمه تنها مبتلای درد عشقك بر بنم
بن کبی عالم سراسر دردمندکدر سنك
یا نصل ایلر تمنای تداوی غیریدن
دل که ای سرو روانم مستمندکدر سنك
نازنینم کم دکل آینه‌دن عکسك مدام
رشتهٔ عشقکله کویا پای بندکدر سنك
تیز رفتار اولمه یك ای شهسوار نازکیم
چشم در زیر سم پای سمندکدر سنك
یانمدن ایتمم اسف زیرا جمال پاککی
بدنظردن حفظ ایچون چشم سپندکدر سنك
عندلیب افغان کش سرخیٔ کلدر حمدی‌ده
طوطیٔ خوشکوی شهد لعل قندکدر سنك

ترجمان حقیقت

« چشم در زیر سم پای سمندکدر سنك »

لچکین سرخوش بولنمدیسه مطلقا بوسوزکزی ایشیدر ایشتمز بردها سمتکزه اوغرامامق اوزره قاچمشدر .

« جفا مکن بوفا کوش ور نه میکشم آهی »
« که تابحشر نروید زخاك تیره کیاهی »

کبی مبالغه‌لری بکنمینلرك کوزلری مبالغه کورسون !

« فرق اولنمز کوز یاشم ایله صولاندی بحر و بر »

نه‌دیمکدر ؟ نه نه‌دن فرق اولنمیور ؟ آتش آهکزله زمین و آسمان یاندقدن صکره کوزکزك یاشیله بحر و بر نصل صولانیور؟...

وزنی اوته‌کی بیتلره اویمیان صوك بیت بشقه برغزلکزدن قاتمه برشیمیدر ؟ یوقسه بونلرك هپسنی بروزنده‌می صانیورسکز ؟ بویله شیلری آکلامق واقف اسرار غیب اولمغه، اشعارکزی ازبرلمکه توقف ایدرمی یا ؟

متشاعرلر بیله برباقشده آکلارلر !

* * *

معلم افندی حضرتلری !

حق عاجزیده کمال افاده ایله کوستردکلری معلملکلرینه تشکرله مقابله‌دن عجزمزی بر وقت انکار ایده‌میز . العجز . . . پیوسته التفات عالیلرینه نائلیت ایسه مقاصد مهمه‌مزدن اولدیغی عن صمیم

لاله‌وش بغری یانق بو یی بوكك عاشقلرك
بلبل آسا ناله‌ٔ جانكاه ایدر شام و سحر
بن ره عشقكده خاك اولدم سنك ای مست ناز
كل ترحم ایلیوب بر كره قیل عطف نظر
آتش آهم ایله یاندی زمین و آسمان
فرق اولنماز كوز یاشم ایله صولاندی بحر و بر
نوش ساغر ایتمه‌مك الدن كلورمی زاهدا
دمبدم ایتدكجه خاطردن لب دلبر كذر
یاپ خراب مست عشقم ساقیا بر جام ایله
بر آیاق اول نیل زارك اولسون نشئه‌ور
بو نوا اشعارك آكلار واقف اسرار غیب آنجق
سوزو بباشدن آیاغه ایلینجه حرف بحرف از بر

سر منجمین اسبق متوفی عثمان
صائب افندی زاده
نیل

ترجمان حقیقت

« آتش آهم ایله یاندی زمین و آسمان »

خبری نه مدهش شی ! بونی راه عشقنده خاك اولدیغكز، نظر مرحمتی دعوت ایتدیككز او مست نازه‌می سویلدیككز ؟

فكر ايتمكدن ايسه هركسك تيقظ وانتباهنى موجب وفضائل اخلاقى جامع كلمات حكميهٔ شرق وغربى وبعض حكايات ادبيه‌يى سلك نظمه چكوب‌ده كلام موزونك نفوسه اولان تأثير بديعى حسبيله استفادهٔ عموميه‌يه خدمت‌ايتسه‌لر دها راجح دكلميدر ؟» ملاحظه صاحبنه عرض تشكرله برابر ديرزكه :

معلومدركه هيچ بر شيده افراط وتفريط مقبول دكلدر. طبايع ايسه مختلفدر. كيميسى عاشقانه آثارى سور، كيميسى حكيمانه ايستر . . . . ترجمان حقيقت هر درلو آثار ادبيه‌نك جلوه كاهيدر. ارباب قلمدن هر برى طبيعت واقتدارينه كوره بر اثر يازوب كوندرييور. ترجمان‌ده خدمت نشرى ايفا ايدييور. بر مجموعهٔ رنكارنك ادب حالنه كيرييور . بوصورتله هم اصحاب آثارك شوقى آرتيور. همده اكثر قارئين كرام هوسكاران ادبك طاقم طاقم نمونهٔ استعدادلرينى كوره‌رك ممنون اوليورلر . بودوام البته ترقى‌يى استلزام ايدر . چونكه چوق زمان كچمزكه ترجمان دها كوزل اثرلر نشر ايتمكه باشلار . ارباب مطالعه‌ده دها زياده ممنون اولورلر .

غزل

غنچهٔ نشكفته روسن اى نهال عشوه‌كر
اولمسه اغيار بدسيرت يانكده معتبر

ایتمکده و کونش اوطه‌مك پنجره‌سنی زرین قلمله یالدیزلمقده ایکن آقشامکی احوالی تخطرله بوسطرلری یازییور ایدم .

ژاندارمه دائره‌سنه
منسوب
جلال

ترجمان حقیقت

حوض باشنده مهتابه قارشی اویله‌سرعتله اویقویه طالش بر آز بنکیانه‌در !

بر ذات طرفندن وارد اولان ورقه‌ده شویله بیان ملاحظه اولنیور :

« کل و بلبل ساقی و مل دائره‌سنده ادارهٔ افکار وتنظیم اشعار زمانی پك چوقدن کچدی . حالبوکه ترجمان حقیقت غزته‌سنده سخن سنجان عصرك مشهود اولان آثار منظومه‌سندن اکثری بو دائره داخلنده کوریلیور. او مضامینی متضمن کتبخانه‌لر طولوسی دیوانلر مطروح نظر اقبال وطبیعت بشریه مائل تجدد وترقی اولدیغی جهتله مسامع ارباب مطالعه کهنه مضامینی استماعدن دوچار کلال ایکن هوسکاران نظمك حالا مغبچه ومیخانه وشمع وپروانه‌دن بحث ایله تنظیم اشعار ایتملری موجب تأسف دکلمیدر ؟ کندیلری بویله خاییده مضمونلرك ظروف الفاظنی تبدیل ایله بیهوده اتعاب

يقين برصدا كلدی . باقدم‌كه بلبل اوچيور ! مكر ايشتديكم صدا بلبلك قنادلرینی بری برينه چارپمسندن حاصل اولمش ايمش ! ذاتاً بنم وجـودمده كثرت تأثرمدن اورلمش برقوش كبی تتره‌مكده‌ايدی . بی‌چاره بلبل ! اوچدی كيتدی ! بن ينه معهود اسكمله‌نك اوزرنده اوطورمقـده ايدم . فقط بلبـلك تأثير فريادندن كوزلرمده ياشله طولمش ايدی . بلبل اوچـوب كيتديكی وقت اوطورديغم بغچه‌يی برسكونت قاپلادی . فقط مدهش دكل ! لطيف وحزين برسكونت ! اولجه اسن روزكار دخی طورمش اولديغـندن چمـنلر ، ياپراقلر هيچ قملدانميورلر ايدی . هله آتش بوجكلرينك آره‌صره اوچوشدقلرينی كورن آدم « مطلقا آسماندن شراره دانه‌لری ياغيور . » ديمكده تردد ايتمز ايدی . ماهك ضياسی ادبای عصرك ذكاسی كبی اويله شعشعه‌لی ايدی‌كه آغاجلردن ، چمنلردن حاصلی بتون كائناتدن نور نبعان ايدييور ، و دكزه دقت اولنـديغی وقت دريای ابديت جوشه كلمش ده عالمی نور طوفانه غرق ايليور ظن اولنوردی . ميال طبيعت اولان طبيعتم شومنظره‌دن پك خوشلاندی . صكره برمدت قالقدم بغچه‌نك ايچنی برآز ـ تأثرمی ، تأسفمی طاغتمق ايچون ـ طولاشـدم . آرتق ساعت درده كلمش واويقو وقتی‌ده تقرب ايلمش اولديغندن طوغريجه اوطه‌مه كيتدم . يتاغمه ياتدم . آندن‌صكره اويومشم .

……

خروسـلرك حزين صدالری صباح وقتی هركسـه اعلان

سن اولمدن آشیان رسیده
کوکلم نصل اولسون آرمیده
آتشکی سومه اعتلایی
کل اولمه آسودیکم هوایی
بالاره طوغری ایتمه پرواز
تااولمیه‌سین دوچار شهباز

اوچمق ایچون اولمسون بهانه
کاهی او باقشلر آسمانه
ارباب حقیقتك هماسی
سودالی طبیعتك صفاسی
تویلرده باقك شو انتظامه
شایسته دکلمی ابتلامه

ارباب نظر سووب او پرلر
یرلرده سورنمسون او پرلر

خشنودمیسین بو ابتلادن
بیلمم نه اوصاندك ازوادن
چیقدك بیویوب فضای فیضه
خاطرده‌می تنکنای بیضه
کاهی اونکاه وحشت آثار
حس ایتدیریورکه برغمك وار

نظریی چیچکلره چویردم. ایشته اووقت قولاغمه خشردی‌یه

ایدم. اومهتابك قارشیسنده الیمی باشمه طیایوب یارم ساعت قدر لطیف بر اویقو کچیرمشم.

دها زیاده اویویه‌جق ایدم لکن بر مؤثر صدانك حسیاتمی غریب بر صورتده اویاندرمسی کوزلریمی ینه غریب بر صورتده آچمقلغمه سبب اولدی. او سس کیتدکجه دوام ایدییور، شدتلنیور ایدی. بونك اوزرینه نظرم بر کل دالنك آره‌سنه ایلشدی. آی! نه‌مراق ایتدیکز! کل دالنك آره‌سنده نه‌می واردی دییور سکز؟ نه اوله‌جق! بر بلبل!....

نغماتنی دیکله‌مکه باشلادم. دیکله‌دکجه متأثر اولدم. کمال تأثر مانع اولمسیدی اوزمان اعاظم ادبامزدن عبدالحق حامد بك افندی حضرتلرینك:

«سکوت ایچنده بتون کائنات سن برقوش»
«کوکل هواسنی سویلر فغانك ای بلبل»

بیتنی اوقور ایدم. بر سکوت غریب ایچنده اولدیغم حالده قلباً جناب «ناجی» نك آتیده‌کی منظومه‌یی کبوتر ایچون دکل، بو بلبل ایچون انشاد ایلمش اولدقلرینه حکم ایتمکده ایدم.

منظومه [*]

اوچسون دیمم ایسترم که اینسون
انسانه فرشته ایندی دینسون

---

[*] بو منظومه دها چوق ایسه ده بابلك حالنه مناسب اولان بیتلری آلنمشدر.

چیچکلرك آره‌سنده ـ قنادلری پارل پارل پارلیان ـ بوجکلرك آهسته آهسته اوچشملری طبیعت شاعرانه‌یه رونق ویره‌جك منظره‌لردن ایدی .

بو اثناده شمس منور افقمزه وداع ایتمکده ایدی. ساقسیسیله ، دالیله، بوداغیله، طولی ایکی آرشوندن زیاده اولمیان برکل‌فدانك قسم اعظمنی کولکه قاپلامش ایدی . کونشك ضیاسی کل‌فدانك اوزرنده یوکسلدکجه یوکسلدی. حتی بر آره‌لق غایت کوزل بر قرمزی کلك قتمرلرینك آره‌سنه بر طامله نور براقدی . لکن هیهات ! اونور طامله‌سی‌ده ایکی ثانیه ایچنده محو اولدی‌کیتدی! بو اثناده کونش جانب مغربده بر یارم آی شکلنده منظور ، و آز بروقتده نظرلردن بتون‌بتون دور اولدی .

شمدی اورته‌لغی خفیف بر سرینلك آلدی! برده کوزل روزکار چیقدی . اوه ! صفایاب اولمامق قابلمی ؟ بری طرفدن ماه منورك بیاض بلوطلرك ایچندن چیقمسی‌ده ـ بر فرانسز دلبرینك یوزنده‌کی بیاض تولدن عرض دیدار ـ ایتمسنی آکدریور ایدی . سماده کورنمکده اولان او بیاض بلوطلرده‌یواش یواش صیریلوب کیتدی . آرتق آی برکومش آینه کبی پارلدامغه باشلادی . بن‌حالا حوض باشنده اوطوردیغم حالده کائناتی تماشا ایدییور ایدم . مطالعات فکریه‌م بنی‌اودرجه طالدیرمش ایدی‌که هیچ برشیئك مطالعه‌می اخلال ایتمامسنی آرزو ایتمکده

ترجمان حقیقت

(بیلدم) مقامنده (بیلمشم) استعمالی افعال قدمادن صاییلیر. (اهل دللر) دیمك جائز اوله‌میه‌جغنی غالبا ایکی دفعه اخطار ایتمش ایدك . ملاحظات سابقه‌مزه مراجعته تنزل بیوریلورسه تصادف اولنه‌بیلیر.

آقشام

١٢٩٨ سنه‌سی تموزینك اون بشنه تصادف ایدن بر آقشام اوستی کزوب اکلنمك ایچون بغچه‌یه چیقدم . تخمیناً ساعت اون بر ایدی . بغچه‌ده حوضك قارشیسنده بولنان اسکمله‌یه اوطوردم . کونشك ضیاسی بتون بغچه‌یه یایلمش ایدی. شمسك حوضه انعکاسی ذاتاً براق اولان صویی برقات دها پارلادر وصویه باقان برکوز مطلقا قماشیر ایدی . صویك ایچنده کورینان بالقلرك ایکی طرفه قوششملری انسانی جداً ممنون ایلرایدی. حوضك برفسقیه‌سی‌ده وار. آلتی دانه‌دن عبارت اولان اینجه بوریلرك آغزندن فشقیران صولر ـ لطافتی مناسبتیله ـ هرشاعره بر « فسقیه » قصیده‌سی سویله‌ده‌جك اقتداری حائز ایدی . حوضك کنارینه دیزلمش اولان چیچك ساقسیلرینك منتظم برصورتده طورملری ، وهله

ترجمان حقيقت

اوغراديغكز، اوغرايه‌جغكز اعتراضاته لزومندن زياده اهميت ويروب‌ده بر درجه‌يه‌قدر نظم اشعار ايله اشتغالدن فارغ اولورسه‌كز كنديكز كنديكزه رهزنلك ايتمش اولورسكز. بزى ده متأسف ايدرسكز.

* * *

غزل

جاى ذوق و شوق ايدندم كوشهٔ ميخانه‌يى
انشراح قلبه باعث بيلمشم پيمانه‌يى
نغمه‌ساز اول طورمه مطرب پردهٔ عشاقدن
نشئه‌لندر جام مى صوك ساقيا جانانه‌يى
برق رخسارين كوروب بلبل كبى ايتمه فغان
سن‌ده تقليد ايله اى دل شيوهٔ پروانه‌يى
اهل دللر دائما جوهر نثار فيض اولور
صانمه خالى سن صاقن كنجينه‌دن ويرانه‌يى
هر نه ايلرسه‌ك تمنئ وصال يار ايدر
نيله اسكات ايلسه‌م بيلمم دل ديوانه‌يى

اولنوز. فصاحت و بلاغتدن عاری اولان لاقیردی رد ایدیلیر. اسلافك آثار ادبیه‌سنده‌ده بو نقطهٔ نظردن باقوب ایشه یارایانلرینی آللی، یارامیانلرینی براقلیدر. آثار اسلافه هرجهتله فائق اثرلر میدانه قونلملی وحقیقةً بردور جدید ادبی ایچنده بولندیغمز اثبات ایدلملیدر. یوقسه نفعی‌ینی تحقیر ایتمك طرز جدید ادب اربابنه شان ویرمز. فقط مشارالیهك ایی كوتو یازمش اولدیغی شیلری طوغریجه اوقویه‌مز ایكن حقنده لسان تزییف قوللانمق موجب شین اولور.

* * *

فضیلتمندم!

بنده‌كز هوس ترقی ایله طبیعتمك میلانه اتباع ایدییورم. یعنی وقتم اولدقچه شعر سویلیورم. اما آثارمك اكثری دكرسز ایمش... اوت اویله‌در. بونی انكار ایتمیورم كه سزاوار تعییب اوله‌یم. بو یولده هوسكار ترقی‌یم. شمدی بوقدر سویلیه بیلیورم. نقصانلرمی كوره كوره خطایامی آكلایه آكلایه برزمان كلوركه بنده مسعودیلر كبی رنكین اثرلر میدانه چیقاریرم. ایشته بوفكره مستنداً هرجهتدن آتیله‌جق اولان سنك اعتراضاته هدف اوله‌رق ثبات ایتمكی كوزه آلدیردم. بیلمم خطامی... صوابمی بونی تعیین وتقدیر بیوررسه‌كز ممنون اولورم. باقی خلوص وسلامت.

صلاحی

ترجمان حقیقت

ایکنجی بیتده‌کی (آه) (آهو) نك قویروغنی کسمکله حاصل اولمشه بکزه‌یور .

کچنده نشر ایتدیکمز «بر کنج» امضالی مؤاخذه‌ده نفعی مرحومه‌ده زباندرازلق ایدلمش ومؤخراً «براورته یاشلی» امضاسیله درج ایلدیکمز مدافعه‌ده دخی شاعر مشار الیهك بالعکس تقدیر مزیتنه لزوم کوسترلمش ایدی. «کنج» «اورته یاشلی»یه جواب اوله‌رق بوکره کوندردیکی ورقه‌ده اولجه نفعی حقنده سویلمش اولدیغی سوزلرك اصابتنی ادعا ایدییور. کنجك بوایکنجی ورقه‌سنی درج ایتمیه‌جکز. چونکه درج ایتمش اولسه‌ق بالطبع اورته‌یاشلی‌ده ینه مقابله ایده‌جك. ایش اوزایه‌جق. ظن غالبمزه کوره جریان ایده‌جك شو مباحثه‌نك حاصلی برطاقم لزومسز سوزلر آره‌سنده نفعی مرحومی چکشدرمکدن عبارت قاله‌جق! نفعینك ماهیتی کیزلی برشی دکلدر. آثاری میدانده‌در. بناءً علیه مشار الیهه «معجز بیان» می دیه‌لم؟ یوقسه «صاحب هذیان» می؟ دیه اوغراشوب طورمه‌نك هیچ معناسی اوله‌مز. الده میزان وار: برسوز فصاحت و بلاغتله متصف ایسه مقبول طبع سلیم اولور. دکلسه اولمز. فصیح وبلیغ سوز کیمك اولورسه اولسون قبول

محرر افندی حضرتلری!

اشبو منظومه‌یی لطفاً غزته‌کزك بر کوشه‌سنه درج بیوریکز .

دارالمعلمین طلبه‌سندن

صدرالدین الشروانی

آفتاب پرضیاوش روی رخشان سنده‌در
تشنکانی سیر ایدن چاه زنخدان سنده‌در

قدعرعر زلف عنبر آه کوزلر سودیکم
هم‌دهان خوش زبان کوهر افشان سنده‌در

دمبدم پیدا اولور وجهکده نور ذوالجمال
عالمی حیران ایدن بوشهرت وشان سنده‌در

صفحهٔ رخساریکه کلك ازل یازمش بونی
توأم یوسف اولان مهر درخشان سنده‌در

کر جهانی کندیکه ایتسه‌ك مسخر چوق دکل
ناوك مژکان ایله شمشیر بران سنده‌در

الامان ای شاه خوبان برضعیفی ایت خلاص
عفو ایله یاقتل ایله چون امر وفرمان سنده‌در

(صدریا) سویله کلامك شاعرانه هرزمان
بخشش مولی اولان طبع سخندان سنده‌در

بكا بيت الحزنده نخل قدك جلده بيمادر
خيالمده دونر بيت الحزن طور تجلايه
همايى‌وش مقامم قاف كوى سدره سايكدر
امين وحى عشقم جبهه سايم بيت عليايه

ترجمان حقيقت

ديدهٔ بصيرت هكبه‌يه تشبيه ايديله‌ميه‌جكى جهتله :

« سكاچشم نهانى هيبهٔ الطاف قدرتسه »

مصراعنده‌كى (هيبه) دن مرادكز (عيبه) محرفى ظن اولنان (هكبه) اولميوب بوندن (بخشش) معناسى قصدايلديككز آكلاشيليور . حال‌بوكه (هيبه) دن بخشش چيقمز . اومعنانك ظرفى (هبه) اوله‌بيلير . ضرورت وزنه استناداً بوكا بر (ى) علاوه ايتمك حوصلهٔ شعرايه‌صيغار شيلردن دكلدر .

« كورن بو بدعتى لاحول خواندر.... »

مصراعنده‌كى (بدعت) ك تعبيرات حسنه‌دن عد اولنه‌ميه‌جغى ايسه بديهيدر. (بيت‌عليا) تعبيرينك صحتى‌ده تأويله محتاجدر.

* * *

غزل

طوترسك آشيان اى دل بو طاق بيكران ايچره
ينه آندن ايدرسك شكوه هر آن و زمان ايچره
غمندن عالمك راحت دكلسك بارى وازكچ ده
طريق حقده جان وير برمكان بول لامكان ايچره
براق بو كيرودارى جان ايچون نانه اسير اولمه
بصيرت قيل كور اول نانى كه مدغم امتنان ايچره
سكا چشم نهانى هيبهٔ الطاف قدرتسه
كوررسك بويله بيكلرجه جهانى برجهان ايچره
همايى طائر قدس آشيانم بن حقيقتده
نه غم اشكسته بال اولدمسه سفلى خاكدان ايچره

يكيسى

شكر خنده‌ك بداعتده مشابه فيض مولايه
كورن بو بدعتى لاحول خواندر حق تعالايه
تماشاى جمالكدن صفاى روح اولور حاصل
نصل طويسون كوكل بر بويله روحانى تماشايه
سويدا لوحنه بياك درلو سودا اولدى نقش افكن
دوشنجه رنك تار كاكلك لوح سويدايه

آتیده‌کی امضا اصل اسممدر . شعرده «همایی» تخلص ایلمکلکمی بوندن برسنه اول شاعر آتشربان روحیٔ زمان حضرتلری توصیه بیورمشلر ایدی. اوزماندن بو آنه قدر اولان سانحات غیر مقبولهٔ ناچیزانه‌مده «همایی» تخلص ایدر وحتی عشقی مخلصیله نظرکاه قبول وتنقید فاضلانه‌لرینه عرض ایلدیکم غزللری بیله مجموعه‌مه بومخلصله قید ایلر ایدم . آرتق بوندن بویله اوج اعلای صحائف ادبیاتده شمدی‌یه قدر متواریٔ قاف اختفا اولان « همایی » پروازنمای اقتفار اوله‌بیلورسه ینه بختیارم . کوکلمك کوزمك بصیرتسزلکی اثری اولان « کشف ایدوب لعلنده مضمر اولدیغن فیض مسیح . واله صنع یدستاردر کوکلم کوزم» بیتنده‌کی ربطسزلق خطاسنك تصحیح بیورلدیغنه هروقت متشکرم . لکن بحق ایفای تشکردن عاجزم . بندهٔ منت کشیده‌کزك بو قصوری ده عفو بیوریله‌جغندن امینم .

بو دفعه‌ده ایکی غزل تقدیمنه اجتسار ایتدم . بری « همایی » مخلصنی آلدیغم وقت شاعر مشارالیه طرفندن سویلنمش اولان مقطعه علاوه ایتمش اولدیغم درت بیتدن مرکبدر. بونی تقدیم ایتمکلکم بیاننده بولندیغم حقیقتی تأیید ایچوندر. دیکری بو هفته محصولی اولان بر نظیرهٔ حشو مشحوندر .

نافعه نظارتنه منسوب

محمد امین

دیرلر شعاع حسنك بزم‌ایچره‌سیرایدنلر
انوار حقدر اول‌كیم دیدار یاره‌دوشمش
ثروت غمكله نالان چكمكده رنج هجران
دردوغمك هماره اول دلفكاره دوشمش

ترجمان حقیقت

تشكر اولنور. قرق كلیساده ایكی شاعر بولنمش چوقمی ؟ ثروت افندینك بوغزلی تحسینلر قزانه‌جق آثاردندر. شوكت بكك (تیرتیرتره‌در) غزلی‌ده اهتزازلی برشی ایسه‌ده موسم مساعد اولمدیغی ایچون بونك نشرینی تأخیر ایلدك .

افندمز حضرتلری !

«عابد عشقی» نامی مستعاردر. مستعیری بنده‌كزم . شمدی‌یه قدر بر فكر مخصوصه مبنی بونام مستعار ایله حضور سامئ ادیبانه‌لرینه تقدیم آثار پریشان مأل ایدییوردم. فقط صكره‌دن بوفكرك قولكزجه مراد به اولان حكمه عدم اقترانی برایكنجی فكرك تحصلنه سبب اولدی‌كه بوده حكمسز بر فكردن طولایي نام مستعار ایله نشر آثاراتمكده‌كی فقدان مناسبتی ایما ایله برنجی‌یی مجروح براقدی . ایشته بوفكر اوزرینه بیان حقیقت ایلیورم .

جهتجه ترقیسنه خادم اولان ترجمان حقیقتکز ایچون نقدر ستایشده بولنسه‌ق آزدر . ایشته بوده بر ترقی صاییلمزمی‌که بوراجه‌ده شعره مراق ایدنلرمز بولندی . بو خواهش بو آرزو هپ آنك ثمرۀ تشویقی دکلمیدر ؟ سوزلرم ریایه حمل اولنمسونها ! آلکز سزه حجت اوله‌رق شاعرلرمزدن عبدالسلامی شوکت بکله مقاولات محرری ثروت افندینك غزللرینی تقدیم ایده‌یم . ادبیات قسمنه درج بیورلسی ایسه لطف ادیبانه‌لرینه وابسته‌در افندم .

دعوا وکیلی

م .. رفعت

غزل

جانان خدنك غمزه‌ك بو جسم زاره دوشمش
جانم شکار لطفك اولمش کناره دوشمش
چشم ترمدن اصلا کیتمز رخك خیالی
کویا ضیای خورشید بر جویباره دوشمش
دل فرقتکله هردم ایلر فغان وناله
روز ازلده میلی سن شیوه‌کاره دوشمش
رویکده ای نکارم اول خاللر که واردر
بکزر سپهر حسنه بر پرستاره دوشمش
میدن یوزك قزارمش کیسولرك طاغلمش
کل دوری وقت سنبل فصل بهاره دوشمش

دعوت ایتدم عاقبت اول چشمی مستی بر کیجه
باده‌یه ای دل کرفتار ایلدم میخانه‌ده
اویله بر فریاد ایتدم کیم بوشب آلام ایله
الله الله یاری بیدار ایلدم میخانه‌ده
حضرت «مسعود» ایله همبزم اولوب ایچدکجه‌می
شوق ایله انشاد اشعار ایلدم میخانه‌ده
اویله مست اولدم که ترسازدکانك ای جلال
مدحنی حرمتله تذکار ایلدم میخانه‌ده

ترجمان حقیقت

خیلی چوغالمش اولان میخانه غزللرینه جلال بك افندینك بو نظیره‌سی خاتمه چکرسه خراباتیلر دخی ممنون اولورلر ظن ایدرز.

قرق کلیسادن

محرر افندی حضرتلری !

غزته‌کز ادبیات قسمنی کشاد ایده‌لی هر یرده اوراق نقدیه‌دن ممتاز بر صورتله تلقی ایدیلیور. اویله مراقلیلر واردرکه وقتندن اول پوسته‌خانه‌لرده انتظار ایدییورلر. طوغریسی وطنمزك هر

ای دل نه طور رسین یوری وار سوی مراده
ایمای وصال ایلدی ابروی محبت
سامی بو گیجه یار ایله هم مجلس اولورسه‌م
عیوقه چیقار نعرهٔ یاهوی محبت

ترجمان حقیقت

آفرین مستعد نفر !

* * *

محرر افندی حضرتلری !

حضرت «مسعود» ك میخانه غزلنه انشاد ایلدیکم نظیره‌یی تقدیم ایدییورم.

« الله الله یاری بیدار ایلدم میخانه‌ده »

مصراعی :

« الله الله کعبه اعمار ایلدم میخانه‌ده »

مصراعنی خاطره کتورر ایسه‌ده آثار اعاظمدن بو یولده استفاده ممدوح اولدیغنی بیلدیکم ایچون اوقدر حذر ایتمم.

ژاندارمه دائره‌سنه منسوب
جلال

نظیره

لعل یاری یاد ایدوب زار ایلدم میخانه‌ده
آه کیم افشای اسرار ایلدم میخانه‌ده

آره‌سنده مناسبت آلمیه‌جغنی بیلمیه‌جك قدر حد ناشناس دكل ایسه‌مده نه چاره‌كه كنجلك ونوهوسلك بو كبی نقایصی كوزه آلدیردیغندن وافندمز كبی بر ادیب كامله مراجعت ایدن بیچاره‌نك چهرهٔ زردینه دست رد اورلمیه‌جغی ملحوظ قوی بولندیغندن ایشته بو جهتلری وجدانمه قوت وقدرت ویره‌رك شو یولده بر كستاخلغه جسارت ایلدم . غزل مزبور دخی غزته‌كزك بر طرفنه صیقشدیریلورسه هر وجهله منتدارکز اولورم افندم .

ترسانهٔ عامره نفرات
جدیده‌سندن صامسونلی
م... سامی

غزل

كوسترسه یوزین شاهد كلروی محبت
عیوقه چیقار نعرهٔ یاهوی محبت
عالمده محبتدر ایدن آدمی كامل
عاقل اولان ایتمزمی تكاپوی محبت
چوق سام ونریمانك ایدوب طاقتنی طاق
برموی ایله بند ایلدی بازوی محبت
جولانكهی كلزار دل اهل صفادر
هروادیده سیر ایلمز آهوی محبت
ساقی كرم ایت باقمه خطیئاتمه زیرا
مست ایتدی بنی بادهٔ خوشبوی محبت

فاضلانه‌لرینه عرض ایدییورم . مناسب کورلدیکی حالده طبعنی عنایت عالیه‌کزدن انتظار ایلرم افندم .

خارجیه ترجمه اوطه‌سی خلفاسندن

عبدالکریم ثابت

ترجمان حقیقت

مهتابکزك مطالعه‌سیله صفایاب اولانلر شبهه ایتمیز که :

یارب نه دلنشیندر
مهتاب عالم آرا !

دیمکده تردد ایتمیه‌جکلردر .

افندمز !

بروقتدنبرو معتبر غزته‌کزك ادبیات قسمنده کوریلان آثار برکزیده حقیرکزی دخی شعر سویلمکه هوسکار ایتدی . بو حسیاتمی وظیفهٔ حاضره‌مدن دها زیاده مقدس بیله‌رك بوکره انشاد ایلدیکم غزل ناچیزانه‌می تقدیم ایلدم . کرچه شعر سویلمك اویله آرمه اوزرنده تعلیم ایلمك کبی قولای شیلردن اولمدیغنی کوروب طورر ایکن بوکا اقدام ایدیشم عادتا جهالت اولدیغنی ومع‌مافیه بر نفر پارچه‌سنك صاحبه سخنلری بوقدر آثار بدیعه

یارب نه دلنشیندر
مهتاب عالم آرا

٧

تصویر ایدر بو حالت
نور جمال حقی
صنع کمال حقی
لازمی بشقه حجت

٨

قاتمز نکاهه کوزلر
قاپلار قوایی حیرت
قارشمده صانکه جنت
یاخود جهان دیکر

٩

بووضع حیرت افزا
برهان قدر تکدر
آثار حکمتکدر
هر نجم نشوه بخشا

افندم حضرتلری !

کمال عجزمله تنظیم ایتمش اولدیغم شومنظومهٔ عاجزانه‌می پیشکاه

اظهار رونق ایلر
هر تار نجم زرین

٣

عکس ضیای مهتاب
مرأت بحری تذهیب
دشتی بهشته تقریب
ایلر جهانی الهاب

٤

هر پرده پر سکونت
وجدانه طاتلی برحس
فکره خیال مونس
الهام ایدر طبیعت

٥

اخلال ایدردی هر آن
اول ساکتانه حالی
انهارک انشلالی
کاهی نوای مرغان

٦

رخسار دلبر آسا
تأثیری آتشیندر

« حقمه هركيم نه‌ديرايسه ديسون....»

مصراعنده‌كى (ايسه) پك طاتسز چكيليور . برده (حقمه) يرينه (حقمده)ديمك اقتضا ايدردى . شيوهٔ لسانه مغاير اوله‌رق:

« هم مى ايچمز هم كوزل سومز ديمشلر حقمه »

ديمش اولان (راسخ) شايان اقتدا دكلدر .

غزلكزده وزن ومعنى مفقوددكل، فقط بويله‌شيلر موجوددر. كنديكزى « اكرچه وزن ندارد وليك بى‌معنيست » تزييفنه لايق آثار اصحابندن صايمكز معناسزدر .

مهتاب

١

آصمش سمايه قدرت
فانوس اخترانى
اول نور آسمانى
ويرمش لياله زينت

٢

ايتمش سپهرى تزيين
صفوتلى ماه انور

اوقودقجه شاعرانك نو بنو اشعارینی
بنده برقاچ بیت انشاد ایلدم میخانه‌ده

حقمه هر کیم نه دیر ایسه دیسون ویرم نظیف
کندیمه برجای بنیاد ایلدم میخانه‌ده

افندم !

اشبو غزلده وزن ومعنی مفقود ایسه‌ده امثالی صره‌سنه قیدی رأی عالیلرینه منوطدر .

نظیف

ترجمان حقیقت

(جای بنیاد ایلدم) تعبیرینی شاعرلرمز بکنمزلرسه یری واردر .

«کوکلی چون خرم وشاد ایلدم . . . . »

مصراعنده کی (چون) نه‌جیدر ؟ دیه صورانلر (خرم وشاد)ك اجتماعندن ممنون اولمیانلردن زیاده بولنه‌جقدر. ایکنجی بیتده مصرفی ایراده پك کوزل اویدرمشسکز. فقط کچنلرده نشر ایتدیکمز برغزلده کوریلان (سختئ کوکل) ه نظیره یا پارچه‌سنه (آرزوی کوکلم) دیمك نابجا برقیدسزلق دکلیدر ؟

دردنجی بیتدن آکلاشیلیورکه شرابك عرقله قاریشیق اوله‌رق شربی مشربکزه موافق ایمش. رفقاکز بوکا بلکه برشی دیمزلر. لکن شو (قانون) ك امتدادینه مطلقا راضی اولمزلر .

شاعرلره سوز اولوب بهانه
عبرت بنی ایتدیلر فسانه

ترجمان حقیقت

وقتکز مساعد اولوب ده باشدن صاومه یولنده یاپلمامش اولیدی آثار جدیده‌دن بولنان شو «کهنه فس» دها رنکین دوشردی.

غزل

کندیمه برجای بنیاد ایلدم میخانه‌ده
کوکلمی چون خرم وشاد ایلدم میخانه‌ده
مصرفی قید ایتمیوب برقاچ قدحله یاره‌بن
آرزوی کوکلم ایراد ایلدم میخانه‌ده
ساقیء کلچهره صوندقجه بکا ناز ایله می
جوش ایدوب شوق ایله فریاد ایلدم میخانه‌ده
کوشه‌گیر غم اولوب سوی وطندن بحث آچوب
قصهٔ باغ ارم یاد ایلدم میخانه‌ده
باده‌یی نوش ایلدم اما عرقله مزج ایدوب
بر یکی قانون ایجاد ایلدم میخانه‌ده

بیك حیله‌سی وار بر آفرینك
آل ایله ایدوب بنی دکرکون
چشمن بو یادی اومشترینك
بیك قالبه چکدی دور گردون
قایدم نظرین بن اول پرینك
آلدی یکی باشدن اولدی مفتون

پوسکللی بلا طاشیر باشنده
دوزکونلی کوزل اوتوز یاشنده

اولدقده ینه حریم گیسو
کزدیردی باشنده حرمت ایتدی
کوردکده تغیراتمی او
پامالیٔ رنك ذلت ایتدی
باشدن چیقاروب بنی اومهرو
رسوای ره ملامت ایتدی

انسانکه ملك نهاد اولمز
انسانلره اعتماد اولمز

بازار فساده اولمه غافل
کالای امل رواج بولمز
اقباله کوونمك اولمز ای دل
ادباری دوشونکه بویله قالمز
غافل ایسه‌ك اول بو یرده عاقل
عالمده نه اولمدی نه اولمز

سرلوحه‌سی آلتنده بولندیره‌بیلدیکم وسراپا دکرسزلکنی اعتراف ایلدیکم شو منظومه‌جکی تقدیمه جرأت ایدییورم . فسك کهنه‌لکی قفانك یکیلکنه باغشلانورسه « سعدی » کزده مسعود اولور .

«بر کهنه فس»

سرمایهٔ فخر وانتبا هم
بر غنچه مثالی شاعرانه
باش اوزره ایدی قرار کاهم
باش اکمز ایدم جهانیانه
بیلمم که ندر بنم کناهم
دوشدم ید ذل بی امانه
زیب سر افتخار ایدم بن
سر منزلم اولدی شمدی کلخن
رنکمله نظر ربا ایدم هم
بر غنچه دهن بنی بکندی
حرمتله طوتوب باشنده هردم
هر خدمتی کورردی کندی
پژمرده‌لکم میدر که بیلمم
صاودی بنی باشدن اول افندی
آلایشه باغلیدر محبت
یوق اسکی حقوقه بر رعایت

چشم خونخوارکی یاد ایلمدن ای خونی
آغلیه آغلیــه قان کلدی بوکریان کوزمه
اشك شادی ایکی چشممدن آقار چشمه کبی
ایلیشنجه بنم اول مهر درخشان کوزمه
ایتدی تبشیر قدومن قومدی دلده غبار
حق بوکیم کیردی غبار ره جانان کوزمه
ایدرم کندیمی فرقتله هلاك ای روحی
دم هجرنده کورنمز او مهك جان کوزمه

علی روحی

ترجمان حقیقت

علی روحی بك افندینك تنویر ابصــار قارئین ایده‌جکنده شبهه اولمیــان شو غزل عالیلرینی ده نشره موفق اولشمز مدار مفخرتمزدر .

بو یله موفقیتلرك تکررینی آرزو ایلرز .

سلانیکدن

افندمز !

مشــاغل یومیه‌دن باشمی قاشیمغه بیله وقت بوله‌مدیغم حالده تشویق والتفات استادانه‌لری سائقه‌سیله بو هفته‌ده « بر کهنه فس »

قونلدی سوسن طبع (مظفر) صحن كلزاره
بهار خامهٔ قدر و بلاغت آشكار اولدی

ترجمان حقیقت

بشنجی بیتی پك مغلق سویلمشسكز. نه دیمك ایستدیككز آكلاشلمیور. (لالهٔ صحرا) داغ دروننی كیمه آچدیغنی آكلامق ایچون (چمستان) نه دیمك اولهجق‌دیه برخیلی دوشوندك. بولهمدق. آرقداشلرهده صوردق. آنلرده بیلهمدیلر. برده كیمك (قدبالاسی) كیمه مدار افتخار اولیور بحثی اپیجه اوزادی. «سروك كندی اوزون بویی‌ینه‌كندینه مدارافتخاراولیور.» دینلدی. بوكا «مصراع ثانیده كوردیكمز (كه) بوفكری بوزییور.» یوللو مقابله‌اولندی. «صاقن سرو ایچون‌مدارافتخار اولان‌لالهٔ صحرانك قامتی‌اولمسون.» ملاحظهسی اورتهیه قونلدی. بوهیچ بكنلمدی. «سرو اوقدر اوزون احمقمیدركه لاله كبی برجوجه‌نك بوینه باقسونده افتخار ایتسون؟» سوزلریله قطعیاً رد ایدلدی. سائر بیتلره اوقدر ایلیشلمدی.

غزل

باقیورمی دیه دلخستهٔ هجران كوزمه
باقیور جان آلیجی كوزلری یان یان كوزمه

نظرربای کمترانەم اولمق وبومیانده عاجزانه براثر بولندیرلمسی آمال مخصوصهٔ چاکریدن بولنمق جهتیله زیرده محرر غزلك دخی درج صحیفهٔ بیان بیورلمسنی رجا ایدر وبوبابده کورینهجك قصورك نظر عفو ومسامحهیه آلنهجغنی امید ایلرم افندم.

مالیه مصارفات عمومیه کتبهسندن

مظفر

غزل

بحمدالله ایرشدی فیض مولی نوبهار اولدی
کمال نشو ایله غبرا سراسر باغزار اولدی
کیندی سرتسر سبز ورقدن جامهلر اشجار
آچلدی غنچهٔ نورستهلر هپ مشکبار اولدی
نه دولتدر بوکیم ارضه دوشندی اطلس مینا
سماده اختر فیض و تجلی تابدار اولدی

. . . .

. . . .

آچوب داغ درونن لالهٔ صحرا چمستانه
که سروه قد بالاسی مدار افتخار اولدی
بتون شب صحن مستیده چالندی ارغنون فصلی
نوای عندلیبانه کلستان نغمهزار اولدی

شب تابسحر نالەلرم اولمده افزون
رحم ایلیوب نالشمه حاصلی اول کل
ساقی ایچەمم جام میی صونمه کرم قیل
مست ایتدی بنی شوق ایله اول لبلری پرمل
اول مهر حسنك وصفنی تعبیرده شاعران
نه روادرکه اوله خالنه تشبیه فلفل
طاغتدی بتون فکرمی صبری هله اول ماه
عقلم کبی اولمشدی پریشان ینه کاکل

ترجمان حقیقت

دردنجی بیتك برنجی مصراعی یا بزم بیلمدیکمز بروزنده نظم ایدلمش، یاخود نه حکمته مبنی ایسه بونده معنی کبی وزن دخی التزام اولنمامش !

(تشبیه) لفظی متشاعرانه اوقونورسه بیتك ایکنجی مصراعنده وزن بولنەبیلیور اما بوده اوتەکی بیتلرك وزننه اویمیور . تحف شی !..

دیکر بیتلر سزك ایسه بو بیت ! سزك دکل . یوق بو بیت سزك ایسه . . . . . .

* * *

افندم !

عالی غزتەلرینك طبع نظم و اشعاره اولان خدمت بهیەسی

ج هجر ایله یاندیغمه شمع شبستان آغلار
ن باقسه سینه‌مده اولان یارهٔ کوناکونه
ج بکا بندن بتر البته طبیبان آغلار
ن هر کیجه بادهٔ عشقکله اولوب کوك قندیل
ج فکر لعلکله سنك بزمده رندان آغلار
ن صانمه نصرت یالکز هجر ایله کریان سنسین
ج باق شو بیچاره جلاله ایدر افغان آغلار

ترجمان حقیقت

(یارهٔ کوناکون) ترکیبی قاعدةً مجروحدر .

* * *

افندم حضرتلری !

قارئلرکزدنم . غزته‌کزك ادبیات جهتنی هر کون مطالعه ایدر وبو مطالعه‌دن تلذذ ایلرم. ایشته او لذتدرکه بنی‌ده شاعرلکه هوسلندیردی . بو هوسمه مغلوباً آتیده‌کی غزلی تقدیم حضور عالیلری ایدییورم . مناسب ایسه درجی متمنادر .

محمد صبری

غزل

ایام بهار ایردی آچلدی کل و سنبل
فریاد وفغان ایتمکه باشلار ینه بلبل

ترجمان حقیقت

غزلکز اهلیتکزی اثبات ایدییور . سوز اهلی اولدیغکزی تبشیر ایلرز .

غزل

ن صانمه ای غمزه‌سی خونخور جکر قان آغلار
ج دل مجروحمه سینه‌مده‌کی پیکان آغلار
ن بنی بو حال پریشان ومذلتده کوروب
ج وه‌که احوال دل زارمه یاران آغلار
ن بنم احوال پریشانمه هرکس کریان
ج صانمه‌کیم ساده بکا دیدهٔ کریان آغلار
ن آجیبوب کریه‌مه کل بلبل ایدر بیك نوحه
ج اشك چشمم کوریجك جوی کلستان آغلار
ن حسرتك عاشقه اول رتبه‌ده کار ایلدی کیم
ج دله همدرد اولوب کلبهٔ احزان آغلار
ن کوره‌رك سینهٔ چاکمده‌کی داغ ستمی
ج بکا باغرمده طوران خنجر بران آغلار
ن کورسه تأثیرینی جور وستمك جانانم
ج اوله‌رق ایلدیکی ظلمه پشیمان آغلار
ن بیلسه پروانهٔ شمع رخ یار اولدیغمی

محرر افندی حضرتلری!

نظر تنقیدکزدن کچن اشعار شعرای عالم شبابی کوزدن کچوردکجه بزده یکیدن تازه‌لنوب نظم اشعار ایله اشتغالی اختیار ایدییورز . مخاصم اهلی ایسه‌ده کندم سوزك اهلی ویا نااهلی اولدیغمی هنوز بیله‌مدیکمدن بو بابده‌کی سوزلرمی افندمز کبی سوز اهلنك نظر تنقید و تصحیحنه حواله ایدرم . ایشته بر غزل:

اهلی

عشقك ایله‌در بو های وهولر
شوقك ایله‌در بو کفتکولر

جو ینده‌ٔ نشئه‌ٔ مدام
بیهوده‌می بونجه جستجولر

بیلم که بولورمی‌یم کیدرسم
کوکلم ینه یاری آرزولر

میخانه‌ده قالمامش حقیقت
اوالکی شرابلر سبولر

اکمزدك افندی کیسه‌یه باش
شمدی نه ایچون بو سرفرولر

اهلی بو کیجه صفا سنکدر
اطرافکی آلدی ماهرولر

ترجمان حقیقت

سز جابلقا شعراسندنمیسکز؟ نه‌سکز؟ شهرمزده بویله بر « نجمیٔ کرکوکی » بولندیغنی هیچ تصدیق ایده‌جکمز کلمیور .

کسلدی طاقتم بوس رخ دلداردن بیقدم
تحف بر بابلم شم کل وکلزاردن بیقدم
بکا کثرتده وحدت شیوه‌سن تلقین ایدن بیلمز
که بن آمیزش یاران ناهمواردن بیقدم
خواطر شیخك امدادیله زائل اولمدی، شمدی
مرید باده‌یم آمد شد افکاردن بیقدم
همان فریاد ایدر دل ایسته‌مز محبوب ومحبوبه
بوصحت ناپذیر وناله‌زن بیماردن بیقدم
غزلدن ده‌اوصانسه‌م وجهی واردر اولمدن معتوه
قوجالدم سودیکم دنیاده هر بر کاردن بیقدم

افندمز !

اشبو اثر پیرانه‌م نظر سامیلرنده آثار معتوهانه‌دن معدود اولمق مذلتنه دوچار اولمز ایسه نوسخنلر عشقنه غزته‌یه درجنی نیاز ایلرم افندمز .

زوال عشقه اوغرامش
بر اختیار

اهل دل ویرمز اهمیت خیالی شیلره
ایله توصیف واعظ شهرجا بلقایی هیچ
زحمت ایتمه شرح ایچون بیهوده ای پیرمغان
زاهد حورا پرسته بادهٔ حمرایی هیچ
نزهت موج چمندن نشئه‌لنمز آکلامز
چونکه پیر ناتوان خاصیت سودایی هیچ
اوکردلمز عاشق شیدایه رسم عشق کیم
دیکله‌مز نی اوفلینلر شبهه‌سز سورنایی هیچ
عشق رسمن عشقه خدمت ایلین عاشق بیلور
امثله‌خوان ایلمز ادراك بومعنایی هیچ
شعر برجوهردر اما قیمتن شاعر بیلور
دیکله‌مز اهل هنر بیهوده واویلایی هیچ

محرر افندی حضرتلری !

اولکی غزلمی تمامیله درج ایتمامشسکز . بأس یوق . ایشته بوکره‌ده سزه بر « هیچ » لی غزل سویلیوب صورتنی یوقارویه چیقاردم . سومدیککز « جابلقا » بوغزلده ایراد ایدلدیسه‌ده صورت ایراده نظراً خوش کورورسکز ظن ایدرم افندمز .

نجمیٔ کرکوکی

نظیره

اول غزال وحشی یی یار ایلدم میخانه ده
سر عشقی جمله اظهار ایلدم میخانه ده
دست دلبردن ایچنجه بر ایکی کاسه شراب
نقد عقلی بذل وایثار ایلدم میخانه ده
کاسه پرمی شاهد رعنا یانمده مست اولوب
غبطه بخشا ذوق بسیار ایلدم میخانه ده
نعرهٔ یاحیله تیرتیر تتره‌دی ارض وسما
نشئه‌لندم خیلی گفتار ایلدم میخانه ده
اولقدر سودم که مسعودك ذکائی سوزلرین
اوقودم بیك کره تکرار ایلدم میخانه ده

ترجمان حقیقت

(او) یه بدل (اول) دیمك خوشکزه کیتمیورمی؟ بزجه اوده کوزلدر بوده ! چکلمکده اولان (اوقودم)ه دقت بیوریورسکزده چکلمامکده اولان (وحشی) یی نیچون کورمیورسکز؟ او یله لرزه بخش زمین و آسمان اوله جق، خراباتیلرك نشوه سنی قاچیره جق دهشتلی نعره لری ترك ایتسه کز دها زیاده مقبول حریفان اولورسکز .

* * *

رند اولان سومز کوزم آلایش دنیایی هیچ
ایسته‌مز میخانه‌ده ارباب دل غوغایی هیچ

ان شاءالله همت جهانقيمت فاضلانه‌كز ايله ميدانه قونه‌بيله‌جك اثر تميقنه موفق اولورسه‌م تقديمدن كيرو طورمم.

ا... فريد

ترجمان حقيقت

شيخ افنديڭ بو آره‌لق يازمقده اولديغى آثار دها دلنشيندر. آنلردن‌ده كوندرر ايسه‌كز ممنونيتمز آرتار.

محرر افندى حضرتلرى!

مسعود خراباتى حضرتلرينڭ ميخانه غزلنه سويلديكم نظيره‌يى تقديم ايدرم. طبع ايدوب ايتمامكده مختارسكز. عشقيلر، وصفيلر واركن زادهٔ طبعمز اولان بر غزلڭ طبعنى پك كوكل ايسته‌مز. دكلمى؟ اوله‌بيلوركه بكنه‌جككز طوتار. اوده بنم بخته! غزلده برقاچ قصور كوريورم. قصور چوق يا! كوزلرمڭ سچه‌بيلديكنى عرض ايده‌يم. آنلرده مطلعڭ برنجى مصراعنده‌كى (اول) ايكنجى مصراعنده‌كى (جمله) ايله مقطعڭ ايكنجى مصراعنده‌كى (اوقودم)در. مطالعهٔ اديبانه‌لرى نه‌مركزده‌در؟

ذكائى

از بعد هلا کم جایی » «که بود سایه فکن برسر من تاك آنجا »
آوازه‌سنی کوکلره چیقاریورلر .

قوجه شیخ کیده کیده همت پیرخرابات ایله ولوله‌انداز جهان اوله‌جق . ایشته برغزلی دها :

غزل

چالش اعمارینه ملك دلك كاشانه لازمسه
سکا ای شاهباز اوج عزت لانه لازمسه
براق مجنون وفرهادك حکایات غم افزاسن
نی دکله دمادم ای پری افسانه لازمسه
صاقن هردامه ای دل دوشمه مرغ تیز پر آسا
یتر اول آفتك خال سیاهی دانه لازمسه
قوری فریاد ایله کچمز اله دامانی اول شوخك
یولنده ترك جان ایله اکر جانانه لازمسه
همان بند ایله تار زلفنه برمهوشك طورمه
بو عالمده سکا وصفی دل دیوانه لازمسه

بو غزلی چند سنه مقدم ایشتمش ایدم . حتی فوق العاده خوشمه کیتدیکندن مجموعه‌مه بیله قید ایتمش ایدم . اکر طبع عالیکزه موافق ایسه معتبر غزته‌کزك برکوشه‌سنه درج بیورکز . بنده‌کزده شاعرلکله یلتنیورم . فقط شعر دینه‌بیله‌جك مرتبه‌ده براثر وجوده کتوره‌مدیکم جهتله تقدیم اشعاردن توقی ایدییورم .

لطیفه‌سی خاطره کلمامك قابل اولمیور . (لاهوری شال) خوشدر اما (لاهورشال) مقبول دکلدر . (بوشعرم عاهد) یرینه (عاهد بوشعرم) دینلملی ایدی. (وزنه آلنسه) نه‌دیمك؟ بك افندینك شعری وزنسزمیدرکه وزنه آلنسون ؟ بزده دیدك که :

طورکز، آرتق الویرر . زیرا سوزده بر آز دها دوام ایده‌جك اولورسه‌کز شوغزلك سلاستنی‌ده انکار ایتمککبی بر حقسزلقده بولنمق احتمالکز واردر . . .

افندمز !

مسعود خراباتی ترکلرك اك بیوك شاعری اولدیغنه ایناننمیانلر وارایسه آنلرده ذوق سلیمه‌مالك اولمیان اصحاب اغراضدر. ترکلر عجملرك حافظنه قارشو مسعودك وجودیله افتخار ایتسونلر . کچنلرده نشر اولنان « میخانه » غزلی‌می آشامانه برنشوه‌ویردی‌که اویله برنشوه بزم جمده بیله کورلمامشدر . حمدی بکك تخمیسی او نشوه‌یی تضعیف ایتدیکندن خراباتیلرك مسعودیتی تضاعف ایتدکجه ایتدی . میر مومی الیهك شو همتنه‌مقابلةً می آشامان هر برقدح عقبنده « طیب الله عیش بانیها !» دعاسیله طبیعت جهانپسندانه‌لرینی آلقشلایورلر . هله‌شیخ‌وصفی افندینك نظیره‌سی او نشوه‌یی دها زیاده ایلدیکندن خراباتیان « ساقیا دنن کن

شبنمی دوشمش صد برك آله
ایتمکده بلبل فریاد و ناله
غایت یاقشمش رخسار حسنه
صد بارك الله مشکین خاله
مستور قیلمش عشاقه کندین
کوردم بورنمش لاهور شاله
دل ایستر اولسون وصلیله ممنون
دوشمش عجبدر فکر محاله
هجر والله یاقدی درونم
بوکدی میانم دوندردی داله
دون بزمه کلدی قاشی کمانم
ایرمش بکندم حسنی کماله
بوشعرم (عاهد) وزنه آلنسه
اولور موافق هپ حسب حاله

ترجمان حقیقت

بوغزلکز کلدیکی وقت مطبعه‌ده بولنان برشاعر دیدی‌که : عاهد بك افندینك عفوینی نیازایدرم . بر آز اعتراض ایده‌جکم : (رخسار حسن) ایشیدلمامش برتعبیردر . بونی مخترعات ادبیه‌دنمی عد ایده‌لم ؟

(مشکین) اوقدر مد اولنیورکه (قاآنی) نك :

« یك دو سه ساعت کشید مد ولاالضالین »

لطیف» غزلنی تنقید ایدییور. غزلی سراپا بکنمیور. آمبارك منقد مشارالیه! باری بر آز انصاف ایله‌ده بر بیتنی اولسون خوش کور! غزلك سائر بیتلرینی برطرفه براقه‌لم. یالکز شو بیتنه باقه‌لم:

باقوب باقوب یوزینه آغلارم غریب غریب
کولر بو حاله اوشیرین دهن لطیف لطیف

قارئین کرامك انصاف وادراکلرینه مراجعت ایدرم. هیچ برسوز آکلار تصور ایده‌مم که بو بیت خوشنه کتمسون. بویله بر بیتی تزییفه قالقشمق نه‌دیمك اولدیغنی آکلامیان بولنمق قابلمیدر؟ بونصل منقدلك؟ نصل طبیعت؟ نصل آکلایش؟ نصل آکلادش؟!...

مشار الیه منقد «چمن تموج ایتمز.» کبی برادعای اغربده‌ده بولنیور. الله الله!.... نه‌دیه‌یم بیله‌ممکه ....

احمد جمال

شعرادن قواله‌لی سرمدبك افندینك ١٤٢٦ نومرولی معتبر غزته‌لرینه درج اولنان غزل بلیغی طبعهٔ موافق کورنمکدن ناشی جریدهٔ مذکوره‌نك برستون مناسبنه صقشدیرلمق ونام عبیدانه‌مه ثبت جریده ایدیله‌رك منتدار بیورلمق املیله تنظیم اولنان غزل عاجزی سربزانوی خجلت اولدیغم حالده تقدیم قلندی.

ارضروم ولایتی ژاندارمه بیکباشیسی

ابراهیم عاهد

احسن شیدا بوکار کاهده مجنون وار
شمدی برلیلانك اولمشدر دلی دیوانه‌سی

ترجمان حقیقت

(صان) شمدی قوللانلیور . آنك یرینه (صانکه) دیملیدر .

(آنا) نك (آنه) یه تحویلنه اولاد زمان رضا کوسترمیورلر . ایکنجی بیتده (یانمغه) یرینه (یانمه‌دن) دیمك لازم ایدی . صوك بیتك برنجی مصراعی بوزوقدر دوزلدیکز . (دلی) دیدکدن صکره (دیوانه) دیمه‌نك نه‌لزومی واردر ؟

بو آره‌لق منقدلر چوغالدیغی جهتله برده جریده منقدی ظهور ایتمسی سزای استغراب دکلدر . غرائب تنقیداتك الك تحفلری مشار الیه منقدك قلمندن جریان ایدییور . « آکلایش » دیدیکمز شی زمانمزده الوان غرابت کوسترمکده اولدیغندن مشار الیهه تشکر ایده‌جك عقلده آدملرمزده بولنه‌بیلور . بوکا برشی دینیله‌مز . هرکس آکلایشنه کوره حرکت ایدر . بنده‌لری‌ده نه‌قدر آکلایه‌بیلور ایسه‌م اوقدر سویلمکلکم طبیعیدر . سویلیه‌یم :

منقد مشار الیه « ناجی » افندی حضرتلرینك « لطیف

ترجمان حقیقت

ایکنجی بیتی «آفاق» محررلری کورمسونلر. کورسەلرده آلدورمزلر یا !..

محرر افندی حضرتلری !

زیرده محرر غزلی قارەلدم. طبع و نشری خصوصی رأی عالیلرینه محولدر.

قرانتنه کتبەسندن

احسن

غزل

قیسه بکزر کوکلمك اطوار مجنونانەسی
صان قوجاغنده بیوتمش آنی مجنون آنەسی
هیچ پروا ایلمز دل شمع عشقه یانمغه
تا ازلدن عشق عالمسوزك اول پروانەسی
بادە صانمه عکس رخسار یله اولمش لعلکون
ساقئ کلچهرەنك دستندەکی پیمانەسی
اوغرامز ذوق و مسرت سمتمه اصلا بنم
چونکه کوکلم غمله دردك خانەسی کاشانەسی

اصطلاحی دکلدر .) بزجه بو حاشیه‌ده شرحه محتاجدر . احتمال که قارئین کرام آره‌سنده غزته‌لر بیننده معروف معتوه اصطلاحی نه دیمك اولدیغنی بیلنلر بولنور .

* * *

یمنی افندی حضرتلرینکدر

غزل

مست و مدهوش اوله‌یم باده‌نی صون ای ساقی
نه‌م لازم که جهان فانی ایمش یاباقی
فرصت عمر بوکون یارین ایله لمحه‌ده‌در
لذت می وار ایکن آلدیره‌مم آفاقی
کیم دیمش کیم ورق مهر و وفایی کیم اوقور
وارمیدر مهر وفا کیم اوقنه اوراقی
مار اندوه بنی زهرلدی یار ایسه دیر
قیل تحمل که عراقك کله‌جك تریاقی
کاه عاقل صانورم کندمی ممنون اولورم
کاه عاقللره ترجیح ایدرم عشاقی
ای اجل مرحمت ایت کل ده بنم جانمی آل
چونکه جاندر بنم اولمکلکمك مشتاقی
ایستیور هرکس ایله خوشجه کچنسون یمنی
سومیان وارمی جهانده بو کوزل اخلاقی

کتیروبده «آنوحسن» دیمك خیر اینو آن اولانلرجه کوزل عد اولنه‌مز. بشنجی بیتی نثره تحویل ایتدیکمز حالده شویله اولیور:

« صدقی بونظم بهینیله تر زبان اوله‌لی بتــون هزار باغ سخن خروشه باشلادی.» کاتبلره بکندیرلمسی پك مشــکل اولان شــو عباره‌نك کلمه‌لرینی قارمه قاریشــیق ایتمکله یاپدیغکز بیتی شاعرلره بکندرمك محالدر.

« نجمیٔ کرکوکی » امضــالی بر ورقه ایله برغزل آلدق. کچن کون نشر ایتدیکمز:

« سرخوشمی اولمش بلورتنلر »
« بردن آچلدی هپ پیرهنلر »

مطلعلی غزلك نظیره‌سی دیمك اولان بوغزل امضادن دها تحف ایسه‌ده هجوه بکزر برشی اولدیغندن درجنی تجویز ایتمدك. اپیجه پارلاق برسخنساز اولدیغی آکلاشیلان «نجمیٔ کرکوکی» دن استــدعای عفو ایلرز. اهون کوردیکمز بیتی شودر:

«معنی بولنمز یازدقلرنده »
«معتوهه بکزرهپ نوسخنلر»

بو بیتك شویله برحاشیه‌سی‌ده وار: (بورادەکی معتــوهدن مراد کمترانه‌م معناسی لغویسیدر. غزته‌لر بیننده معروف اولان معتوه

آنك ده اشبو ورقپاره جكمله درج ستون بيورلمسى مودوع لطفكز در.

صدقى

غزل

كوزمقان آغلادى اى‌مه يوزك نهان اوله‌لى
كبابه دوندى جكر فرقتك عيان اوله‌لى
دل اولدى همره آلام و آشناى بلا
طريق عشقه دوشوب سوبسو دوان اوله‌لى
بن اولدم عشقله سرسطر دفتر عشاق
سن آن وحسن ايله سالار دلبران اوله‌لى
بورتبه زمزمه‌پيراى شوق اولان كيمدر
او غنجه انجمن آراى كلستان اوله‌لى
خروشه باشلادى صدقى هزار باغ سخن
بتون بونظم بهينيله ترزبان اوله‌لى

ترجمان حقيقت

بوغزل اولكنه نسبت اولنورسه آره‌لرنده ترقيكزى كوستره‌جك خيلى فرق بولنور . دردنجى بيتى‌ده ديكرلرندن زياده بكنمش اولمليسكز .

دائما قوللانيلان « حسن و آن »در . بونك آلتى اوستنه

بردرجه‌یه‌قدر پرده بیروناق عد ایدر ادیبلر بولنه‌جقدر. ناظم کرچکدن بر سالخوردهٔ روزکار ایسه بویله بردعوتده بولنشی چوق جسارت !

افندمز حضرتلری !

اخطارات محققانه‌کزی عین انصاف ایله مطالعه ایدنلر هفوات واقعه‌لرینی اعتراف ایدرلر . بنابرین ترجمان حقیقتك ۱٤۱۱ نومرولی نسخه‌سنه درج بیوریلان نظیره‌جکمده‌کی «ابد» کلمه‌سنك اخلال بیته سببیتندن طولایی نفی مؤبد جزاسیله اورادن قالدیرلمسی محکمهٔ وجدانجه بالمطالعه قرارکیر اولدی . بوصورتده بیتك (اوشاه کشور حسن نظر ربایه‌هنوز » «نظیر کورمدی چشم جهان جهان اوله‌لی!) طرزینه قونلمسی نادیٔ ادیبانه‌لرنجه‌ده بالتنسیب قبول بیورلدیغی حالده مجرد معمار خامه‌کزك همت مصلحانه‌سیله مختل المعنی اولان بیتم اعمار ایدلمش دیمك اوله‌جغندن بولطفکزك تابابد ایفای تشکرندن اظهار عجز ایدرم . هله بنده‌کز ایلك دفعه اوله‌رق تقدیم ایتدیکم براثر ناچیزك اخطار واصلاح خطیئاتنه تنزل بیوریله‌جغنی دکل قبولنی بیله امید ایده‌میوردم. آرتق شو مساعده‌کز جرأت بخش اولدیده ایشته بر (اوله‌لی) غزلی دها تقدیم ایدییوردم.

غزل

سرخوشی اولمش بلور تنلر
بردن آچلدی هپ پیرهنلر
مجلسلرنده اولدم زر افشان
رام اولدی بردن سیمین ذقنلر
خوبان عصرك وحشتلرندن
بن ایتمم ایتسون فریاد ایدنلر
عاشق طارلمز هجو ایتسه‌لرده
تك سویلسونلر شیرین دهنلر
کل ای خط آور آغوشه سن ده
عندمده بردر نولر کهنلر

ترجمان حقیقت

بوشیوه شیوهٔ پیرانه دکل!

غزلك طرز نظمنه باقدقجه ناظمنك اختیار اولدیغنه هیچ اینانه‌جغه‌ز کلمیور. کنج شاعرلرمزك اك مستعدلرندن برینك قلمندن چیقمشه بکزه‌یور. کیمك اولورسه اولسون هرحالده خوش آینده برشی! صوك بیتده‌کی خطاب داعیانه بعض خط آورانك خوشنه کیده‌جك التفاتلردن صایلسه بیله ایکنجی مصراعك افاده ایتدیکی معنای مساواته نظراً بونی مغایر مشرب کورر، بلکه‌ده

ایتمش اولیدیکز البته آنی‌ده بر شیئه بکزه‌دردیکز . غزلکز حسن طبیعتکزدن خبر ویرییور . تشکر ایدرز . دها کوزل اثرلر یازمغه‌ده موفق اولمکزی آرزو ایلرز .

محرر افندی حضرتلری !

شعرادن بر اختیارك اثرینی نظر عالیٔ ادیبانه‌لرینه ترفیع ایدییورم. باقکز جوانانه دکلیدر ؟ کلمات مشوقه‌کز اسکی شاعرلری بیله جانلاندردی .شوق افزای عالم ادبیات اولدی . فقط شوراسنی‌ده اخطار ایده‌یم‌که نشر بیورمقده اولدیغکز آثار ایچنده « معتوهانه » توصیفنه سزاوار ابیات‌ده وار ! بونلری درج بیوریشکز کسر شوق ایتمامك مقصدینه مبنی اولملی. بونده سزه بالجمله اهل انصاف ایله برابر حق ویریرم . شمدی باقه‌لم شو اختیارك نغمه‌سنی بکنه‌جکمیسکز. اصل مراقم اوراده ! بزم محترم اختیار:

« پیرانه سرم عشق جوانی بسر افتاد »
« آن رازکه دردل بنهفتم بدر افتاد »

دینلردندر. باقی اراده حضرت معلمکدر.

ح. کمال

غزل

هجرکله کارم افغـان وناله
دوندی وجودم جقا که ناله

جور وجفـالر ناز وادالر
کنجلکده قدم بکزتدی داله

ای نور چشمم عشاق زاره
باعث نه اولدی بو انفعـاله

آیا عرقمی رخساره دوشمش
یاخـودکه شبنم کلبرك آله

فرو یردی خالك حسن وجماله
حسن وجمالك فرو یردی خاله

اشـك روانم کافی دکلمی
حاجتمی واردر هیچ عرضحاله

تأثیر ایتمز (سرمد) فغـانم
میل ایتدی کوکلم بر نونهاله

ترجمان حقیقت

(هیچ)لی مصراعی پك کوزل اصلاح بیوریورسکز.

کنجللکده قدم بکزتدی داله

مصراعنـده بر حرفك اسـقاطی لازم کلدیکنه دخی دقت

ترجمان حقیقت

اولا لفظ ترکی ایله لفظ فارسی‌یی فرق ایده‌جك قدر اولسون هشیار بولنملی‌ده صکره (ایاغ باده) یی اله آلملیدر ۰

او یله مستیٔ جهل ایله عجم ایاغنی ترك ایاغی قیاس ایدن راجللرله باشه چیقمغه چالشمق عبثدر . حضرت فیضینك او غزلده‌کی صوك بیتی معترضلره قارشی برجواب عارفانه‌در .

قواله‌دن

افندم حضرتلری !

زیرده‌کی غزل عاجزی‌یی مع الافتخار نظرگاه مرشدانه‌لرینه عرض ایلرم . هرکس حقنده مبذول اولان عنایات علیه واخطارات استادانه‌لرینك حق عاجزانه‌مده دخی بیدریغ بیورلمسنی کمال ابتهال ایله نیاز ایدر و آلتنجی بیتده واقع (هیچ) لفظی (ایچ) کبی اوقونمق لازم کلور ویاخود چکلمزسه اوده بزه لازم دکلدر . بنده‌کزده آنی هیچ چکه‌مم . یرینه (حاجتمی واردر عرض مقاله) مصراعنی تقدیم ایدرم . باقی توجه استادانه‌لرینی دیلرم .

سرمد

افندمز حضرتلری !

ارباب مطالعه‌یی هرجهتله مستفید ایدن و بحق مظهر تقدیر عمومی اولمقده بولنان ترجمان حقیقتك صالی کونی چیقان نسخه‌سنه انوار ذکادن نقلاً مکتب صنایع فارسی معلمی شاعر شیرین بیان فیضی افندی حضرتلرینك برغزل عالیلری درج بیورلمش ایدی . بوغزل پك زیاده بکنلدی . هله :

« ایاغ باده ظن ایتمه کف ساقیده موسی‌وش »
« ید بیضادر اولمش آشکارا آستیندن »

بیتی هرطرفجه بر تقدیر مخصوصه مظهر ایدلدی . شمدی حقلی حقسز هرشیئه اعتراض ایتمك موده حکمنه کیردیکندن سزك اوقوجه مسعود خراباتینك میخانه بیتلری برمحفل ادبی طرفندن تخریب ایدلمك ایستلدیکی کبی فیضی افندینك بو بیتنده بعض بلاغتفروشان زمان اعتراض ایدییورلر . (ایاغ باده) ده‌کی اضافت صحیح دکلدر . زیرا معلومدرکه لفظ ترکینك لفظ فارسی‌یه اضافتی صحیح اوله‌مز دییورلر . بنده‌کز بونك صحتی اثبات ایچون برخیلی اوغراشدم . موفق اوله‌مدم . معترضلر سوز دیکلیورلرمی یا ؟ لاینقطع سویلیورلر. سوز ایاغه دوشدی !! نه‌قدرده چوق معترض وار !! شاعردن زیاده !! حاصلی (ایاغ) بحثنده بوذاتلرله باشه چیقمق بنده‌کزك المدن کلمدی . معاونت علیهٔ ادبانه‌لرینی استدعا ایلرم .

م . وحید

اسلافك :

بتر سازادهٔ عیسی دمی دل داده ام صائب
که شرم مریمی میریزد ازروی عرقنا کش

کبی برخیلی ابیاتی کوره بیله جك قدر بصیر اولانلر راست کله (ترسابچه) یی یاقه‌لایوب ده (ترسازاده) یه بیکانه نظریله باقمزلر. (ترسابچه) یی ده سورلر. (ترسازاده) ده استعمال ایدرلر. بك افندیلرك (زاده) حقنده بیان بیوردقلری قاعده پك غریبدر. (زاده) نك جمعلنمسی نصل یالکز بولنمسنه وابسته اوله بیلیر؟ نیچون (ترسازادکان) دینیله مز؟.. «شهزادکان، اصیلزادکان» کبی معروف تعبیرلری (زاده) ایچون استثناسیله برابر قاعده بیان ایدن عقلا اونوتمیدرلر؟ بن (ترسابچه) یرینه (ترسازاده) استعمالندن هیچ بروقتده متضرر اولمم. خراباتده اویله برشیئه تصادف ایده مزسه م اوزمان متضرر اولورم. یوقسه (ترسابچه) ایله (ترسا زاده) عندمده مساویدر. «ادبادن برطاقم اخوان» بکا معترض ایسه لر خراباتیاندن برقاچ طاقم بنمله متفقدرلر.

«کل ده جوشا جوشنی سیر ایله مسعودیلرك»
«بشقه بر عالم بدیدار ایلدم میخانه ده»

مسعود خراباتی

« ایلمز » یرینه « ایدیمز » دیمکه تنزل ایتمش اولیدی بیته‌ده جیادت الفاظجه تنزل عارض اولمق مقرر ایدی . شیوهٔ شعر ایله شیوهٔ انشا هیچ بر وقتده تمامیله بر اوله‌مز . ایشته شاعر اولمیان بر کاتبك نیك و بد اشعاری حقیله تمییزه مقتدر اوله‌مامسی بوندن نشأت ایدر. نه‌ سویلیورلر ؟.. بویله یرلرده «ایدیمك» تعبیرینه بدل «ایلمك، ایتمك » استعمالی شیوه اقتضاسندندر . شیوه‌یه مغایر اولمق نره‌ده قالیر ؟ .. معترض بکلرك « شیوه‌مزه » دیمکدن مقصدلری « شیوهٔ کاتبانه‌مزه » دیمك ایسه او بشقه ! . . یوقسه شیوهٔ شاعرانه بویله‌در . برده « ایدیمك » بك افندیلرك ظن ایتدکلری کبی «فعل مطاوع» دکلدر . عربیده آنك مرادفی اولمق اوزره کوستردکلری « اتخاذ» مطاوعت فعلیمیدر؟ دقت بیورسونلر ! اویله ایکی مفعول آلیر فعل مطاوعت اولمز. بو بابده ایراد ایتمش اولدقلری مثاللر بیله فکرلرینه مطاوعتدن تبرا ایدییور . باقسونلر ! مطاوعتی برباد ایدوب طورییور . برفعلك قوتنی، حتی آدینی بیلمیوبده شیوهٔ استعمالنی بیلمك غرائب معلوماتدندر! قلبك کعبهٔ ویرانه تشبیهندن صکره ساقینك معماره تشبیهی و آنك الیله بو کعبه‌نك اعماری سوز کوتورر شیلردنمیدر ؟

« اعمار قلبه (معمار)دن زیاده (قلفه) مناسبدر » دیمك مناسب دکلدر . بزم خراباتیلر اویله (قلفه) لرله اوغراشانلر مشربنده بولنمقدن مصوندرلر . بن شاعرم . اویله اولور اولمز (قلفه) لری استعماله تنزل ایتمم. . . .

چونكه (ترسابچه) محل شوق و غرام اولان شبان ترسایه مختصدر . (ترسازاده)نك ایسه شیخ و شابه اشتمالی واردر . قدح (ترسابچه) عشقنه چاقلمق دها زیاده موافق حال و طبیعتدر . (ترسازاده) یی ایلك دفعه اولمق اوزره استعمالده کورییورز . (ترسازاده) فارسی قاعده‌سی اوزره جمعلنه‌مز .

(زاده) کلمه‌سنك بو قاعده ایله جمعلنمسی یالکز مفرد بولنمسنه وابسته‌در . (زادکان) دینور . (ترسازادکان) دینه‌مز . (زاده) کلمه‌سی براسمه مقارنتله ترکب ایدرسه اوحالده یا ترکجه جمعلنملی ویاخود ینه مفرد اوله‌رق استعمال اولنملیدر .

(علمازاده، وکلازاده) ویا (زاده‌لر) کبی . . . .

جواب ویره‌یم :

« معمار ایلدم » کبی تعبیرلری بکنمامك شیوهٔ شعرمزدن بی‌خبرلك اظهار ایتمك دیمکدر . معترض بکلرك « فعل مطاوع » نامیله یاد ایلدکلری « ایدیمك » و مشتقاتی اشعارمزده پك آز قوللانلمشدر . « معمار ایلدم » قبیلندن تعبیرات ایسه پك چوقدر. ازجمله شعرامزك ممتازلرندن اولان (وجدی) نك شو بیتنه باقلسون :

« کعبه‌جویان محبت خضری رهبر ایلمز »
« سجده‌کاه اهل دل خاك درندن بللودر »

معترضلرده آکلایه بیلیرلرکه بوراده « ایلمز » «ایدیمز » موقعنده ایراد اولنمشدر . وزن مساعد اولوبده (وجدی)

اعتراضه اوغرایان بیتلر شونلر ایمش :

« کوکلمه ساقی‌یی معمار ایلدم میخـــانه‌ده »
« الله الله کعبـــه اعمار ایلدم میخـــانه‌ده »
« اول قدر چاقدم که ترسازادکانك عشقنه »
« برقه دوندم نشر انوار ایلدم میخـــانه‌ده »

اعتراضات واقعه‌نك خلاصه‌سی‌ده شویله‌در :

اعمار قلبه (معمار) دن زیاده (قلفه) مناسبدر . چونکه بویله یرلرده نظریات ایچون معمار کاسه بیله اعمار ایچون هرحالده قلفه لازمدر .

بز بوخدمتی معمار افندی‌یه تکلیف ایده‌میز . چونکه « بن مادیات ایله اشتغال ایدرم. معنویاتده قوللانلدیغم یوقدر. » دیه‌جك اولورسه صکره بیتی کیمك الیله تعمیر ایدرز ؟ نفس‌الامره مطابق اولمیـــان برتشبیه شایان قبول اوله‌مز .

(معمار ایلدم » ترکیبنی بکنمیز . چونکه برآدم برشیئك نفسنه حصر وتخصیصنی سویلیه‌جك اولورسه آنی (ایلمك) ایله دکل (ایدینمك) فعل مطـــاوعیله افاده ایدر. «شـــونی کندمه مسلك ایدندم.» « فلانجـــه‌یی دوســـت ایدندم. » دیر. « ایلدم » دیمك شیوه‌مزه مغایر دوشر . بوبیان شیوهٔ عربله‌ده تطابق ایتمشدر . آنلرده بومقـــامده (اتخاذ) قوللانیرلر. ــ (ترسازاده)تعبیری معروفات ادبیه‌مزدن دکلدر . بومعناده (ترسابچه) ترکیبی دها مفید ومعروفدر .

بلوطلر اولمه‌ده — آهسته — آسمان‌پیما
یازق که محو اوله‌جق بویله جلوه‌گاه صفا
یواش یواش اولیور ایشته حائل مهتاب
قپاتدی بسبتون ایواه ماهی ظلم سحاب
جهانی قاپلادی ظلمت قراردی هپ عالم
دمنکی ذوق و صفالر نه اولدی هیچ بیلمم

منمنلی زاده
طاهر

ترجمان حقیقت

صور عرائس افکاری زمان زمان مرآت عالمده نمایان اولان شبان شعرامزدن طاهر بك افندینك شو مهتابی‌ده پارلاقدر .

آرقداش !

کچنده نشر ایتدیککز « م . . . وحید » امضالی ورقه‌ده برغزلم مندرج ایدی . دونکی نسخه‌کزده دخی امضاسز ادبی بر ورقه کورلدی . بونده غزلمك ایکی بیتنه « بر محفل ادبی »ده « ادبادن برطاقم اخوان » طرفندن نصل اعتراض اولندیغی حکایه ایدلدکدن صکره صاحب ورقه ایله رفقاسنك معترضلره قارشی سکوت ایتدکلرندن بحث ایله ایدیلن اعتراضلره بنم ویره‌جکم جوابی کورمك آرزوسنده بولندقلری بیان اولنیور .

محرر افندی حضرتلری!

« مهتاب » سرلوحه‌سیله تقدیم ایتدیکم شو منظومه‌نك ـ مناسب کورلدیکی حالده ـ معتبر غزته‌کزه درجنی استرحام ایدرم.

مهتاب

نه‌در نه‌در بو لطافت بو حال مستثنا
سماده پرده نمایان بو خندهٔ سودا
کلینی اولدی قمر حجله‌کاه عالمده
نه‌در جهانده بو زینت بو رتبه بو دمده
نسیم او رتبه لطافتله اولمه‌ده که وزان
صانیر تنفسی حوریلرك آنی انسان
دکزده عکس قمر اول قدر لطافتبار
که اول قدر اولور آیینه‌ده جمال نکار
نه دلنشین اولیور منتشر ضیای قمر
طویارمی سیرینه بو لوحه‌نك عجب دللر
نه دلنشین شو طبیعتده‌کی سکون و سکوت
ایدر کورنلری ذوق و صفا ایله مبهوت
عجب که کوکلمه‌می عاکس اولدی ذوق جهان
نه‌در دلمده بو رتبه مسرت خندان
جنانمی کوکله کیردی دلممی جنتده
بو رتبه ذوقنه قالدی کوکل‌ده حیرتده

٣

ديدم كه رشك بهشت ايلدك بو انجمنى
قزاردى سينه‌دن آچدى كوزلجه پيرهنى
كوكلده قويمدى آرام سينه وذقنى
« دكلسه مظهر لطف ايلمك مرادى بنى »
« نكاه ايدر بكا جانان نه‌دن لطيف لطيف »

٤

وصالنى ديرم اللهه قيل نصيب نصيب
رقيبى‌ده‌سورم ديرايسه حبيب حبيب
فراق ووصلده لازم بكا طبيب طبيب
« باقوب باقوب يوزينه آغلارم غريب غريب »
« كولر بو حاله اوشيرين دهن لطيف لطيف »

٥

مثال يمنئ ماهر فسونكرم ناجى
سوزمده بشقه صفا وار سخنورم ناجى
جهان بيلوركه آلهى قلندرم ناجى
« لسان حكمتى وحى آور ايلرم ناجى »
« اولنجه فاتحه‌كوى سخن لطيف لطيف »

« كلشنه دلدار حمدی عرض رخسار ایلمش »
هیئتنه قویسه‌کز (حمدی) لزومی قدر مدا ایدلمش اولور . ارباب ذوق وعشقك قرین تصدیقی اوله‌جغی وجه ایله بوغزلکز پك دکرلیدر . سزه غالبا « فضـولی » معلملك ایدییور . بونکله برابر بزی معلم اتخـاذ ایتمکه تنزل بیوریشکز شـایان تشکر بر التفاتدر . بز هم متعلم، هم معلمز . نصل ایسترسه‌کز اویله‌طانییکز .

یمنی افندی حضرتلرینکدر :

١

او مهله صحبته طـالمش ایـکن لطیف لطیف
هبوب ایدردی نسیم وطن لطیف لطیف
کولوب بکا دیدی اول کل بدن لطیف لطیف
« تموج ایتمه‌ده یریر چمن لطیف اطیف »
« پیاپی اولمه‌ده جوموجزن لطیف لطیف »

٢

محبتك اولـورم محـوی حال کلدکجه
سـپندوش یانارم ذکـر خال کلدکجه
وظیفـه‌می ایدرم بد سـکال کلدکجه
« کوکل صانیر کلیر اول نونهال کلدکجه »
« مشـامه‌بوی کل وياسمن لطیف لطیف »

مردم چشمم سپر صو کردراه عشقکه
خاك پایکچون مژه‌م جاروب شکلن کوسترر
سودیکم بولمش کوزکدن بر خمار آلوده‌لك
عاقلان شهر شهر آشوب شکلن کوسترر
لایق حسنکجه یوق وصفه کمالی طبعمك
یازدیغم اشعار هپ معیوب شکلن کوسترر
عرض رخسار ایلمش ای حمدی جانان کلشنه
شرمدن کللر بتون محجوب شکلن کوسترر

ترجمان حقیقت

مصادر مهجوره‌دن عد اولنان (سپمك) مصدرینه بدل شمدی لسانمزده (سرپمك) قوللانلمقده اولدیغندن (سپر) یرینه (سرپر) دیمك لازمدر .

«مردم چشمم سپر صوکردراه عشقکه»

مصراعنی :

«مردم چشمم صوسرپر کردراه عشقکه»

صورتنده نظم ایتمش اولیدیکز ایستدیککز معنایی لسان زمانه موافق اوله‌رق افاده بیورمش اولوردیکز . شعرده (حمدی) کبی کلمه‌لرك مدسز چکلمسی جائز اوله‌میه‌جغنی عرض ایلرز .

« عرض رخسار ایلمش ای حمدی جانان کلشنه »

مصراعنی مثلا :

اولان غزل حقیرانه‌مك مطلعی بولنان « دست عاشقدن اودم کیم ذیل دامانك چیقار » مصراعنده‌کی ذیل دامانك اضافه‌سنك اشعار ایتدیکی رکاکتی بعد الاخطار حسن تعبیر ایله ازاله‌لری تمییز ادبیات ناجی افندی حضرتلرینه مخصوص اولدیغنی دکل‌که ذوق سلیم صاحبی اولانلره اولمیانلره بیله اعتراف ایتدیردی . غزل مذکورك مقطعنده بولنان « تك » اداتی یرینه «وش» ادات تشبیهی استعمال و « عجبلنمه » کبی لفظلری ترك فی‌الواقع قبوله شایاندر . طریق ادبیاتی ذات ادیبانه‌لرندن استفاده ضمننده ذات فاضلانه‌لرینی معلم اتخاذمه مغروراً بر غزل پرخلل دها تقدیم ایدییورم . اخطاراتی ایله برابر درجی رأی ادبیات آرالرینه محولدر .

طلبه‌دن داغستانی

احمد حمدی

غزل

خم قدم کریان کوزم یعقوب شکلن کوسترر
بستر غمده تم ایوب شکلن کوسترر
اویله جذب ایتمش فلك فانوسنی شمع رخك
آی وکون پروانهٔ مجذوب شکلن کوسترر
کیمسه‌یه کندکدن اوزکه یوق نکاهك غالبا
کندی حسنك کندیکه محبوب شکلن کوسترر

بوزن مكارهٔ دهره كيم ايلر اعتبار
بزمده موجود ايكن برشوخ مستانه بودم
حسنكك اطرافنی كشت ايليور عاشقلرك
يانمغه پروانه‌وش شمع شبستانه بودم
غمزهٔ خونخوار و خونابك سراسر دلبرا
لشكر مژكان ايله قصد ايلدی جانه بودم
عهد وپيمان ايلدم بن يار ايله ای دوستلر
نقض عهد ايتمك نه‌لايق شان مردانه بودم
آه و زارم كنبد دواره چيقدی صدريا
اشك چشمم واصل اولدی بحر عمانه بودم

ترجمان حقيقت

دردنجی بيتده‌كی (خوناب) غمزه‌يه صفت ثانيه اوله‌رق ايراد ايدلمش كبی كورينيور. (خوناب) قانلی صو ديمك اولديغنه نظراً بونكله غمزه توصيفی روا كوريله‌مز.

* * *

افندم حضرتلری !

حق عاجزانه‌مده اولان توجهات سنيه‌لرينی مثبت اخطارات عليه‌لرندن بغايت ممنون اولديغمی متشكراً بيان ايدرم.
كچنكی ١٤١١ نومرولی معتبر غزته‌لرينه عنايةً درج بيورلمش

افندم حضرتلری !

بوندن چندروز اقدم تقدیم حضور کمالات موفور ایلدیکم برقاچ کلمه‌دن عبارت اولان سوزلرمی ١٤١٧ نومرولی معتبر غزته‌لرینه لطفاً درج بیوردقلری جهتله قابل وصف اولمز رتبه‌لرده ممنون ومتشکر اولدیغمدن بر کوچك غزل دها کوندریلیور. بعدالتصحیح مرحمةً غزته‌لرینك برطرفنه درج بیوررلر ایسه احقرلرینی زمرهٔ عبیده درج بیورمش اولورلر.

شعر.

« ارحم عباد الله یرحمك الذی »
« عم الخلائق جوده ونواله »
« فالراحمون لهم نصیب وافر »
« من رحمة الرحمن جل جلاله »

دارالمعلمین اوچنجی سنه‌طلبه‌سندن
محمد صدرالدین
الشروانی

غزل

التفات ایتمم خضرڭ آب حیوانه بودم
نائل اولدم زمزم چاه زنخدانه بودم

غزل

هرعاقبت سوری فلك بر كدر ایلر
كیم ذوق جهانه قاپیلیرسه ضرر ایلر
مسند ایسه بو كهنه جهانده بر امانت
فخر ایله الدن كون اولور كیم كذر ایلر
وار اولسون اوكیم ملتنه خدمته قصداً
سعی ایلیه‌رك كسب كمال وهنر ایلر
عاقل ایسه هیچ میل وهوا وهوس ایتمز
هر حادثه‌دن ساده‌جه اخذ عبر ایلر
هر كسده مساوی اوله‌مز عقل وتفكر
مقداره كوره نوع بشر خیروشر ایلر

استاد كورمامش قاعده‌دن
بی خبر بر شاكرد

ترجمان حقیقت

استاد كورمامش، قاعده‌دن بی خبر بر شاكرد بوقدر سویلیه‌مز. سزك كبی مستعد بر شاكردك بویله بر امضا وضعنده‌كی مناسبتسز. لكن تغافل ایدیشی شایان مؤاخذه دكلیدر ؟

* * *

کلمه‌سنك مشبه ومشبه بهه ملایمتیله پك لطیف دوشمش اولدیغنی اعترافله برابر ینه مؤاخذه ایلدیلر . اولا (ترسازاده) تعبیرینی معروفات ادبیه‌مزه موافق بولمدیلر. چونکه بو معناده (ترسابچه) ترکیبنك دها مفید ومعروف اولدیغنی ادعا ایتدیلر مفید اولمسی ترسابچه‌نك محل شوق وغرام اولان شبان ترسایه اختصاصی ترسا زاده‌نك ایسه شیخ وشابنه اشتمالیله ثابتدردن طوتدیره‌رق بو مقامده قدح پارلاتان عشاقك ترسابچه‌لر عشقنه چاقملری دها زیاده موافق حال وطبیعتدر » دیدیلر ایشته بو وجهله تعبیر جدیدك نه مقامه نه‌ده بلاغته موافق اولمدیغنی وتعبیر دکشدیرمکله کار ایده‌لم دیرکن حضرتك ضرر ایتدیکنی ادعاده اصرار ایلدیلر • ترسابچه‌نك دها زیاده معروفیتی بحثنه کلنجه ترسا زاده‌نك هنوز ایلك دفعه اولمق اوزره استعمالده کورلدیکنی سویلدیلر • ثانیاً ترسا زاده‌نك فارسی قاعده‌سی اوزره جمعلنمسنی چکه‌مدیلر دیدیلرکه : (زاده) کلمه‌سنك بوقاعده ایله جمعلنمسی یالکز مفرد بولنمسنه وابسته‌در سربست دکلدر زادکان دینور ترسا زادکان دینه‌مز بوراده برمستثنا واردر اکر زاده کلمه‌سی بر اسمه مقارنتله ترکب ایدرسه اوحالده یاترکجه جمعلنملی ویاخود ینه مفرد اوله‌رق استعمال اولنملیدر علما زاده وکلازاده ویا زاده‌لر کبی ایشته بروجه معروض بو بیتیده شیوه‌یه قاعده‌یه موافق بولمدیلر. بز ایسه موقتاً سکوت ایتمش اولدیغمزدن حضرتك جوابنی کورمك فکرینی آکلامق استرز چونکه تکرار بحثه عودت ایده‌جکز .

جوابلر و یریرز قورقوسیله شمدیلك سکوتی وحضرتك بالذات جواب ویرمسنی مناسب کوردك• شمدی تنقیداتی تصویر ایدرز :

معترض بکلر « کوکله ساقی‌یی معمار ایلدم میخانه‌ده » بیتنی ایکی جهتله شیوه‌یه مغایر کوره‌رك تخریبه قیام ایلدیلر. بونلردن برینی معنایه دیکرینی استعماله عائد اولمق اوزره تصویر ایتدیلر. دیدیلرکه : اعمار قلبه معماردن زیاده قلفه مناسبدر. چونکه بویله یرلره نظریات ایچون معمار کلسه بیله اعمار ایچون هرحالده قلفه لازمدر • بز بوخدمتی معمار افندی‌یه تکلیف ایده‌مێز . چونکه « بن مادیات ایله اشتغال ایدرم. معنو یاتده قوللانلدیغم یوقدر » دیه‌جك اولورسه صکره بیتی کیمك الیله تعمیر ایدرز ؟ بز بوتفصیلدن نه‌دیمك استدکلرینی صوردق. جواباً «نفس الامره مطابق اولمیان برتشبیه شایان قبول اوله‌ماز » دیدیلر • استعمال جهتنه کلنجه: «معمارایلدم» ترکیبنی بکنمدیلر. سببنی صوردق. شویله ایضاح ایتدیلر: «بر آدم برشیئك نفسنه حصر وتخصیصنی سویلیه‌جك اولورسه آنی ایلك ایله‌دکل (ایدیمك) فعل مطاوعیله افاده ایدر• شونی کندیمه مسلك ایدندم فلانجه‌یی دوست ایدندم دیر. ایلدم دیمك شیوه‌مزه مغایر دوشر بو بیان شیوهٔ عربله‌ده تطابق ایتمشدر . آنلرده بومقامده (اتخاذ) قوللانیرلر » دیمه‌لری اوزرینه بزده بوصوك فقره زائددر دیدك. تنویرسنددر دیدیلر •

ینه معترض بکلر « اولقدر چاقدمکه ترسا زادکانك عشقنه برقه دوندم نشر انوار ایلدم میخانه‌ده » بیتنده‌کی (چاقدم)

خیلیجه دلنشین اثرلر یازمقده اولان قلمکز بویله شیلرله اویوشه‌مامق لازم کلیر. (ایله، سویله) کبی قافیه‌لری هنوز بورشمامش اولان کوکللر سومیور. (پارانته‌ز) ایچنه آلمش اولدیغکز مصراعلر وقتیله ساقزدن ترجمان حقیقته کوندرلمش برغزلك مطلعی اولان:

(ای عشق بلای جانم اولدك)
(آتشزن دود مانم اولدك)

بیتی خاطره کتیرییور. بیتك مصراعلرینی بر آز تغییر ایله کندی شعرکزه قاتمکزه (مناسبتسزلك) دن زیاده (اقتباس) دیمك مناسبدر.

برذات طرفندن کوندرلمشدر :

افندم !

اون یدی شباط تاریخلی غزته‌کزده وحید امضالی بر ورقهٔ ادبیه کوردم. مندرجاتی میاننده سزك حضرت مسعودك غایت رندانه برده غزلنی اوقودم. پك متلذذ اولدم. بن بولذتله غزلی اوته‌ده بریده متصل اوقویوردم. نهایت برمحفل ادبیده بولندم. اثرك متین ودلنشین اولمسندن بحثله آنلره‌ده تکرار تکرار اوقودم. دیرکن ادبادن برطاقم اخوان (معمار) (وترسا) بیتلری اوزرنده ایرکیلدیلر. تنقید ومؤاخذه‌یه باشلادیلر. واقعا بز برایکی کشی بر آزچبالندقسه‌ده بزی افحامه اوغراشدیلر. بزده شاید ناظمك فکرندن بسبتون تباعد ایدرز، مسلکنه مخالف

باق حالمه ده ترحم ایله
بی بهره ایکن محبتکدن
بنده یوغیدی بو حزن وشیون
محزونمی ایدم بو رتبه سویله
سنسین دوشورن بوحزن وزاره
جورکدن اکر جفاشعارم
قصدك سنی ترك ایدیسه بالله
ترك ایلر ایدم او آنده ای ماه
اولسیدی المده اختیارم
مالك دکلم او اختیاره

افندم حضرتلری !

(پارانتز) ایچنه آلدیغم ایکی مصراعه نظر دقت ادیبانه‌لرینی دعوت ایدییورم . وقوعنده شبهه‌م اولمیان خطیئاتمه منضم اوله‌بیله‌جك بر مناسبتسزلك ایسه لطفاً طاقمیله طی بیورلمسنی رجایه جرأت ایتدم .

حیرتی

ترجمان حقیقت

(اول مرتبه کیم اویوشدی کوکلم)

کبی سوزلردن تشریح ایله اشتغال ایدنلر بیله متلذذ اوله‌مزلر.

زهره‌یی دمبسته ایلر چرخی رقص آور سلاح
نفخه‌ساز نای کلك نکته پردازك سنك

ترجمان حقیقت

اخطارات عاجزانه‌مزی شرفیاب قبول ایتمکده اولان صلاحی بك افندینك :

« کور بزم میده ساقی‌یی دور پیاله‌دن »

مصراعنده‌کی «ساقی» یی بر دها کوزدن کچیرمسنی تمنی ایلرز .

* * *

اصلاحنه یوقدر آرتق امکان
اول مرتبه کیم اویوشدی کوکلم
قانی بوشانوب بوروشدی کوکلم
رحم ایلیوبده ایتدیکك آن
تیغ ستمکله پاره پاره
«ای شوخ بلای جانم اولدك»
ملك تمنی خراب قیلدك
یاقدك جکرم کباب قیلدك
«آتشزن خانمانم اولدك»
بیلم که نه‌در بو درده چاره

شاداب اولنجه بزم چمن فیض ژاله‌دن
دور جمك صفاسنی كور جام لاله‌دن
شاخ نكهده بر كل رعنا نما بولور
عكس ایتسه رویی جام شراب دوساله‌دن
ابر سیاهدن صانورم مهر ایدر بروز
عرض جمال ایدنجه او مشكین كلاله‌دن
هیئت نمای شعلهٔ جواله‌در مدام
كور بزم میده ساقی‌یی دور پیاله‌دن
بلبل كورنجه برك كلی اولدی ناله ساز
كویاكه درسه باشلادی رنكین رساله‌دن
نقل ایله بوس لعل نمكریزنی صلاح
كور نشوهٔ مدامی اوشیرین نواله‌دن

⁂

بال نشوه‌یله سوزلسه چشم شهبازك سنك
صید ایدر مرغ دلی سرپنجهٔ نازك سنك
ایتسه‌ده محرم صبا اسرار فیض لعلكه
ای كل خودرسته اولمز غنچه همرازك سنك
چاك بادام دومغز ایلر سراپا سینه‌می
كلسه بردم یاده تیغ چشم طنازك سنك
جادوان بابله حیرت فزای رشك اولور
نیم خواب ناز چشمان فسونسازك سنك

بیوریورسکز. هیچ «چکیلیور» دیمیورسکز.

شمدی بو بیتلرده‌کی «اوجاق ایله صوبه» چکیلیورمی چکلمیورمی من‌غیرحد سزه صورارم. چکیلیور دیمکه مجبورسکز. دکلمیسکز؟ «چون» لره دقت ایسترم.

م. وحید

ترجمان حقیقت

هرکس نه یوریدرسه یورتسون. بزالمزدن کلدیکی قدر ملاحظاتمزی یوریدرز.

* * *

فضیلتشناسم !

حضرت مسعودك میخانه غزلنی فرط نشاط ایله اوقودم. قوجه شاعرك هر بیتنی اوقودقجه افکار وحسیاتمده بشقه بر کشایش ورونق ووجدانمده بشقه درلو نشوه پیدا اولدی. شوق درونمك سوقیله او یولده بر غزل تنظیمنه باشلادم. ایشته مطلع بیتی «ساقیٔ مه طلعته آل ایلدم میخانه‌ده» «جام می صوندم یوزین آل ایلدم میخانه‌ده» تکمیل ایلدکدن صکره تقدیم ایدرم. بودفعه دخی خامهٔ سیاه بختك قاره‌لدیغی برایکی غزلی نظر تنقید ادیبانه‌لرینه عرض ایلدم.

صلاحی

افندمز !

خاطر عالیکزده می ؟ کچنده یازدیغکز بر ملاحظه‌ده (هله «واپوردل» هیچ یوریمز) دیمشسکز. بنده‌کز غزته‌کزك بو سوزی حاوی اولان نسخه‌سنی اوقویه‌مامش اولدیغم حالده بر خیلی ذواتدن ایشتدیکم ایچون اویله بر اخطارده بولنمش اولدیغکزه ایناندم. یوریمزمی ؟ بوکیدشله اوچه‌جق بیله !... او بوزوق «واپوردل» شویله طورسون آتشلیجه طبیعتلر «صوبهٔ دل» ی بیله یوروتمکه باشلادیلر!... «خزینهٔ اوراق» نام رسالهٔ ادبیه‌نك بوکره نشر اولنان جزئی منظور ادیبانه‌کز بیورلسه بونده بر غزله تصادف ایدرسکزکه بو غزل آنلرك ایکیسنی ده سلمه السلام یوروتمشدر. بر کره شوکا باقکز :

«بحر غمده یاقدی چون اوجاغنی واپور دل»
«دود آهمله فغانم چرخه‌دك پیوسته‌در»

ایشته «واپوردل» اوجاغنی یاقمش کیدییور. دودوك بیله چالیور. آوازی کوکلره چیقیور. الله سلامت ویره ! برده شوکا باقکز :

«شعرم البته لذیذ اولمز شتای غمده چون»
«صوبهٔ دلده یتشمش میوهٔ نورسته‌در»

ایشته «صوبهٔ دل» ده «واپوردل» ی تعقیب ایدییور... ملاحظاتکزده مثلا «خرابات چکلمیور. یار چکلمیور»

کفوی تکیه‌سی شیخی علی وصفی افندینکدر:

نظیرهٔ غزل مسعود

حالمی جانانه اظهار ایلدم میخانه‌ده
جرممی مستانه اقرار ایلدم میخانه‌ده
ذوق میله کوکلمه بر اویله حالت کلدی کیم
واریمی بالجمله ایثار ایلدم میخانه‌ده
فیض نوشانوش ایله پیر مغانه دمبدم
صحبت دلداری تکرار ایلدم میخانه‌ده

. . . .

. . . .

دون کیجه سرمست اولوب وصفی خراباتیلری
نعرهٔ یا حیله بیزار ایلدم میخانه‌ده

ترجمان حقیقت

شیخ افندینك مشرب مسعودانه‌سی:
«عشرت امروز بی اندیشهٔ فرداخوشست»
اعتقادنده بولنان خراباتیلردن بشقه زاهد صفت وفقط جویای معرفت اولانلری‌ده دائرهٔ اتحاده جذب ایده‌جك جذبه‌لر اظهار ایتمکه باشلادی.

٤

یوزسوروب درگاهکه برگون گزرکن سرسری
صانکه بن کسب ایلشدم فیض حج اکبری
شمدی آغاز مباهات ایلسم یوقمی یری
کعبهٔ کویك آکوب نوش ایتدیکم ساغرلری
زمزم اشکمله سرشار ایلدم میخانه‌ده

٥

اولدی شوق آور بکا فیض جلیلی ساغرك
نشوه‌سی ثانی قالیر حمدی شراب کوثرك
باقمه منع وزجرینه صوفیٔ غفلت پرورك
گلده جوشاجوشنی سیر ایله مسعودیلرك
بشقه بر عالم بدیدار ایلدم میخانه‌ده

ترجمان حقیقت

بوغزل و تخمیسی، مطالعه‌سی نشوه‌بخش طبیعت اولور آثار حافظانه‌دن اولمغله هرکسك خوشنه کیده‌جك، علی الخصوص زیور حافظهٔ رندان اوله‌جقدر. حمدی بك افندی زمانمزك شعر وانشاده تمیز ایتمش ارباب معارفندن بولنمسیله بعضاً نشر آثار مقبوله‌سنه موفق اولشمزدن طولایی اظهار ممنونیت ایلرز.

احمد جدی بك افندینکدر:

تخمیس غزل مسعود

١

مست عشقم بر عجب کار ایلدم میخانه‌ده
مشرب عرفانی اظهار ایلدم میخانه‌ده
وقتمی بن خوشجه امرار ایلدم میخانه‌ده
کوکله ساقی‌یی معمار ایلدم میخانه‌ده
الله الله کعبه اعمار ایلدم میخانه‌ده

٢

نعره آتدم کرچه خوبان زمانك عشقنه
سن بنی معذور طوت زاهد خدانك عشقنه
پارلادوب جام میی هر نوجوانك عشقنه
اول قدر چاقدم که ترسازادکانك عشقنه
برقه دوندم نشر انوار ایلدم میخانه‌ده

٣

مجلسه اولدقجه ساقی مه کبی پرتو نثار
هالهٔ آغوشمی قیلدم آکا جای قرار
چرخه قارشو بزممی ایتمزمی آرتق افتخار
مرکز فیضمده اولدم مستقر خورشید وار
انجم اقداحی سیار ایلدم میخانه‌ده

جهـان سرتابسر حیران حسـن بی مثالكدر
نسیب سـینه سوزك دردینك درمانیدر حسنك

۱۲۹۰ نومرولی معتبر غزته‌لرندن روایتله قونیه غزته‌سنده نظیره‌سی كوریلان «حسـنك» غزلنك بورایه ترجمان حقیقت كلمدیكندن اصلی كوریله‌مامش ایسه‌ده نظیرهٔ مشهوده‌یه نظراً اصل غزلك معنـویات یوزنده اولمسی لازم كله‌جكندن اول وادیده عاجزانه تنظیم قلنان نظیره بالایه كشیده قلندی .

السید حسین نسیب

ترجمان حقیقت

(سـیلان، فیضان) فتحات ایله‌در . ضرورت وزنه اسـتناداً ایكنجی حرفلری اسكان اولنه‌مز . بو اسكان (جولان) كبی آنجق برقاچ كلمه‌ده تجویز اولنیور. (بختیار) مد اولنملی ایدی . (سینه‌سوز) «سینه یاقان» معناسنه استعمال اولنور .

«نسیب سینه سوزك ......»

مصراعنده بوندن «سینه‌سی یانان» معناسی اراده اولندیغنی آكلایورز . فقط « سینه‌سوز» بو معنایه‌ده كیرمی بیلمیورز .

افاده ایدن (طورر) فعلیله (سیرایلرطورر) تعبیرینك استعمالی حقیقةً لطافتلی اولدیغنی تصدیقدن هیچ برشاعر کری طوره‌مز . آثارکز شعری سونلرك کوزینی، کوکلنی آچیور . طورمیوب سویلیلیسکز . . . . .

(قره‌ماندن)

غزل

سپهر ومهر وماهك رونق سامانیدر حسنك
بوچرخ بیقرارك باعث دورانیدر حسنك
بهارستان کونك زینتی حسن وجمالکدر
نکارستان صنعك شهرت وعنوانیدر حسنك
بولور اهل حقیقت نشئهٔ حسنکله مقصودی
سروش آسمانك هم غدای جانیدر حسنك
رموز وحدتك کشفنده عاجز اهل حکمت هپ
او سر اعظمك آیینه وبرهانیدر حسنك
سرشك چشممك هر قطره‌سی بردر یکتادر
بوسیلان دموعك منشأ فیضانیدر حسنك
اولانلر بختیار هپ دولت عشقکله اولمشدر
خدانك کائناته بخشش واحسانیدر حسنك

ایتمك اولماز حاصلی عشقی بکا انکار عشق
کیم همیشه مائل اقراردر کوکلم کوزم

ترجمان حقیقت

«صیغهٔ عطفیه» دیمکده اولدیغمز (ایدوب، کیدوب) کبی صیغه‌لر دائما مابعدلرنده کله‌جك برفعله مربوط بولنمق لازم کلیر. صیغهٔ عطفیه‌دن صکره جملهٔ فعلیه یرینه جملهٔ اسمیه کتیریلیرسه شیوهٔ لسان بوزلمش اولور.

« درك ایدوب لعلنده مضمر اولدیغن فیض مسیح »
« واله صنع ید ستاردر کوکلم کوزم »

بیتنده کی (ایدوب) صیغهٔ عطفیه‌سی مابعدنده کندینی ربط ایده‌جك برفعل بوله‌مدیغی ایچون آچیقده قالمشدر. مصراع ثانیده (اولدی، اولمشدر) کبی برفعل بولنمق لازم ایدی. بیت مذکوری نثره تحویل بیوررسه‌کز بوربطسزلغی پك قولای آکلارسکز. بونی رابطه‌لی بر بیت یاپمق ایچون چوق دوشونمك ایجاب ایتمیه‌جك. یالکز (ایدوب)ی (ایدر)ه تبدیل ایدرسه‌کز موفق اوله‌جقسکز. بوغزلکز ایچونده عرض تقدیر ایتمکی وظائفدن عد ایلرز. هربیتی کوزل ! . . . مطلعده بویله (مطلع الانوار) ایرادی پارلاق برموفقیت شاعرانه‌در. صورت ومعنی کبی ثابت وسیاری‌ده جامع اولان دردنجی بیتده استمرار معناسنی

معلومه اوغرامقدن امتناعاً بوندن بويله مخلص عاجزانه‌مك آخرينه الف ندا كتيرميه‌جكم. بوسوزمى سوابقى مثللو حسن قبول ساميلريله رونقياب اولمسى امليله بو دفعه دخى تقديم ايلديكم شو غزل اثبات ايدر. معتبر غزته‌كزك پازار ايرتسى كونكى نسخه‌سنده بر اثر عاليلرى جلاساز باصرۀ ادراكم اولان «عشقئ عسكرى» حضرتلريله هم مخلص اولمقلغم مدار مباهاتمدر.

بوبابده‌كى حق عاجزانه‌مك تسليمى خصوصنده ابذال بيوريلان يكى بر لطف عالئ اديبانه‌لرى ايسه محرك لسان تشكراتمدر.

عابد عشقى

غزل

وقف ديدار جمال ياردر كوكلم كوزم
مستفيض مطلع الانوار دركوكلم كوزم
كورديكى اسرار حق ومعرفت حيرانيدر
ناظر آيينۀ اسراردر كوكلم كوزم
درك ايدوب لعلنده مضمر اولديغن فيض مسيح
واله صنع يد ستاردر كوكلم كوزم
معنوى بيك عالم تحقيقى سير ايله طورر
صورتا ثابت فقط سياردر كوكلم كوزم
ناله وآهم صداى جوشش اشكم حزين
يكسر شست مايۀ اكداردر كوكلم كوزم

دینیله بیلمك محال ایسه‌ده نو هوسلك بویله شیلر دوشوندیرمیور. دوشوندیرسه‌ده انسانی هواسنك اجراسندن آلیقویمیور. ایشته بنده کمال عجزمله برابر مدرسه‌ده ایکن الیمه کچن بر رساله‌ده کوردیکم :

« دوش درمدرسه بودیم رسید آتش عشق »
« منطق ونحو ومعانی وبیانم همه سوخت »

بیتی ترجمه ایتدم . فقط بنده اولقدر بکنمدم ایسه‌ده دها ایو ترجمه‌یه‌ده مقتدر اوله‌مدم. ایشته ترجمه :

« آتش عشق دوشوب دون کیجه آه مدرسه‌مه »
« منطق ونحو ومعانی وبیان یاندی بتون »

بریکی طالب

ترجمان حقیقت

اویله آتشزن خانمان دینیله‌جك درجه‌ده بر یانغینه اوغرامش اولان سوخته‌نك بر چوق آه ممدوده بدل بویله قیصه‌جق بر آه ایله اکتفا ایدیشی تحملسوز معترضین اوله‌جق حاللردن دکلمیدر؟

* * *

افندمز حضرتلری !

امر عالئ جناب فضائلکستریلرینه اتباعاً ومخاطرهٔ سبب

بعض ارباب دقت امضاکزی تشکیل ایدن مصراعده «وصل‌عین» کورلدیکندن بحث ایله بونك دکشدیرلمسی رأی‌مصیبنده بولنیورلر. شونك برچاره‌سنه باقکز !

برمولوی طرفندن اهدا اولنمشدر:

نی لسانندن

بزم انساانسده بر همنفس بولدم ینه
ایلدم بر ناله‌ده ارباب حالی آه کو
دللره وجد آور اولدم عشقدن اوردقجه دم
آه دیرکن ایلدم عاشقلری الله کو

ترجمان حقیقت

شوقطعهٔ نفیسه لوحه‌لر تزیین ایده‌جك آثار عاشقانه‌دندر .

محرر افندی !

معتبر غزته‌لرینك ادبیات قسمنده بعض کره درج ایدیلان بر طاقم نوهوسانك آثاری مطالعه‌لر ایله باتصحیح درج ایدلدیکنی کوردکجه تقدیم آثاره بنده هوسلنیورم. کرچه آثارمه اثر

« آفرین ای شوخ نوخط سن‌ده‌می اولدك ادیب »
« بیلمش اول کیم سوزلرك مهجور معنادر هنوز »

٦

یك صغوق آلدك شب یلداده رؤیاسن براق
کل نه‌در؟ بیلمزسك آنی ورد صحراسن براق
طوغری برسوز بول‌ده سویله زیروبالاسن براق
« شاعرم دیرسین به‌هی بیچاره معناسن براق »
« یازدیغك اشعاره باق محروم املادر هنوز »

٧

کورمسون ابیاتکی تقبیح ایدر عاشق عمر
اکثر الفاظی تنقیح ایدر عاشق عمر
رشتهٔ نظمه چکر تسبیح ایدر عاشق عمر
« شعرکی عرض ایلسه‌ك تصحیح ایدر عاشق عمر »
« چونکه آثارك آنککندن‌ده ادنادر هنوز »

ترجمان حقیقت

شعر ایله اشتغال ایدنلرمزدن فخریه‌لری :
« عالمده وارمی برمتشاعر بنم کبی »
« عاشق عمر غزللری هپ ازبرمده‌در »
مألندن خبر ویرن طاقم ایچون حقیقهً شایان دقت اولان شو غزلی هنوز کورمینلر وارایسه سایهٔ تخمیسکزده کوره‌جکلردر .

٢

عاشقك البته برمعشوقی واردر بی‌کمان
نیلسون معشوقی عاشق اولسه پیر ناتوان
چوق ایی کون کورمش عاشقلر کچورمش برزمان
«شمدی عاشقلق حماقتدر شیق اولمشدر جهان»
«باق بشو بی ادراکه شیقلقدن مبرا در هنوز»

٣

غالبا جمعیت عشاقه کار ایتمش رصد
ایپلکی بازاره چیقدی آکلاشیلدی نیك وبد
وارایکن کالای حسنك مشتریسی بی عدد
«بشقه برعاشقله لیلی ایلیور داد وستد»
«بی‌خبر مجنون صداقتکار لیلادر هنوز»

٤

هرکسك آغزنده اوصاف ترقیدر کیدر
روضه وجنات الفاف ترقیدر کیدر
نامی طوتمش عالمی قاف ترقیدر کیدر
«دقت ایتدم کرچه برلاف ترقیدر کیدر»
«بك چوغی اشعار عصرك لاف بی‌جادر هنوز»

٥

طویسه کفتارك وطندن دوراولور عاشق غریب
قیل کرم اصلی نه‌در ؟ سویله بیلنسون عن قریب
وجهکی بوس ایلیان موسایی قیلدك دلفریب

ایشته اوهنوز ! شکوفه زار طبع عالمپسندانه‌لرندن قوپارلمش غزل بی بدلنك هربیتی ممنونیت حقیرانه‌می داعی اولمش ایسه‌ده هله شو یدنجی بیتك جامع بولندیغی بدایع معانی‌یه کسب اطلاع ایتدکجه دها زیاده محظوظیت عاجزانه‌می موجب اولدیغنی بروجه ایله تعریف ایده‌مم . طوغریسی شایان دقت بولنان بویله برغزل بی‌نظیری پیشگاه انظار ادبایه تکراراً وضع ایتمك خدمت مفتخره‌سیله شرفیاب اولمق مقصد خیرمرصدیله من غیرحد تخمیسنه مجبور اولدم. درجی مسلم آفاق اولان حمیت فطریهٔ ادیبانه‌لرندن مسترجادر افندم .

غبار خاك راه اهل دل
جراح عمر لطفی

خرده‌بین ایله باقلك
دقته شایان

تخمیس

١

بلبل شیدایه باق درسی الف بادر هنوز
قارنه برنقطه قونمش جیم اولان حادر هنوز
عشقی مشق ایتمش ولکن لام‌الف لادر هنوز
«یار دیرمش عاشقم جنتده یکتادر هنوز»
«واقف اولسون، صانمسون دل وقف سودادر هنوز»

مدعامزه برر دليلدر . منتظم برلسانه مالك اولان بر ملتك نه قدر مسعود اوله‌جغنى طلبهٔ علومك هركسدن كوزل آكلامش اوللرى لازم كلير . بر لسانك انتظامى ايسه اول امرده او لسان اوزره يازى يازار قلم صاحبلرينك چوغالمسيله حاصل اولور. اذكياى طلبه‌دن برچوغى نيچون لسانمزى كوزلجه يازمغه مقتدر بولنمسونلر ؟ اك قوتلى قلملر علما النده بولنمليدركه وجوده كتيريله‌جك آثار رفع جهالت مقصد اقصاسنه حقيله خدمت ايده‌بيلسون . بر عالم تقرير ايله يوز كشى‌يى منتبه ايدرسه تحرير ايله يوز بيك كشى‌يه انتباه ويرر . طلبهٔ كرامك تحصيلنه اهميت ويره‌جكلرى شيلرك برى‌ده بيلدكارينى هركسك آكلايه‌بيله‌جكى صورتده كوزل يازمق ماده‌سى اولمليدر .

« ولم ارفى عيوب الناس شيئاً »
« كنقص القادرين على التمام »

* * *

حقيقتمآب افندمز !

عالى غزته‌كزك ۱۱۱٤ نومرولى نسخه‌سنك ادبيات قسمنده درج صحيفهٔ بيان بيوريلان غزليات مياننده اسمى مكتوم بولنان وحيد بك افندى حضرتلرينك غزلى دقته شايان آثار ادبادن بولنديغى غزته‌كزك مطالعه‌سندن مستبان اولمشدر. واقعا دقته شايان اولديغى بنده‌كزده تصديق ايدرم .

غزل

آهوی وحشی کبی بندن فرار ایتمك ندن
ناز واستغنا ایله دل بیقرار ایتمك ندن
عاشق نالانکی ترك ایلیوب ای بیوفا
اول رقیب سك ایله کشت وکذار ایتمك ندن
کاکلك چوکاننه جان وتنم مفتون ایکن
دانهٔ خالکله مرغ دل شکار ایتمك ندن
دود آهم چرخ چارمدن کچر بیلمزمیسین
باعث نالهم ندر بو آه وزار ایتمك ندن
دمبدم نوش ایله جام لعل یاری صدریا
مذهب عشاقده ناموس وعار ایتمك ندن

ترجمان حقیقت

طلبهٔ کرام آره‌سنده نیجه ارباب استعداد واردرکه وقت بولدقجه ادبیات عثمانیه جهته‌ده عطف نکاه اعتنا ایتسه‌لر اساساً لازم اولان معلوماتی بر درجه‌یه‌قدر اولسون استحصال ایتمش بولنه‌جقلرندن بو یولده‌ده جمله‌دن زیاده قابل ترقی اولدقلرینی اثبات ایده‌بیلیرلر . ایشته صدرالدین افندینك شو اثریله ینه طلبه‌دن برقاچ ذاتك کچنلرده نشر ایتدیکمز ورقه وغزللری بو

افاعیل وتفاعیل ایله اوغراشیرلر. بونلرك اشعارینی بدیع وبیانه اویدرمغه قالقشمق غرائبدن دكلیدر؟ مرامم آكلاشیلیورا! شعر سویلمسون دیمك ایستمیورم . نظمدن الزم اولدیغی مسلم بولنان نثرهده اهمیت ویرلسون دیمك ایستیورم. انشاءالله ایكی جهتجهده ترقی كورهجكز .

م ... وحید

* * *

معتبر غزته‌كزه درج بیوریلان آثار ادبیه‌یی مطالعه ایلدیكم جهتله ترتیب غزل خصوصنده طبع هوسناكمه بر مقدار اشتیاق طاری اولمشدر . اكرچه میدان شعرده شاعران نعره‌زن ایله نعره اورمق بنم كبی بیوایه حقنده محال‌كبی ایسه‌ده طبع حریصمی اسكات ایتمه‌مه بناءً ومعلومة القصه بر پیره‌زنك (همین بس كرچه بس كاسد قماشم» «كه درسلك خریداران بباشم) كلامنه امتثالاً وذات خجسته صفاتكزك جمله شعرانك شعری خصوصنده موجود اولان همم عالیه‌كزه اغتراراً اشبومسلك صعب المروره سلوك اولنمشدر .

ایمدی لطفاً شو غزلجكم ایله غزته‌كزك بركوشه‌سنی اشغال بیوررسه‌كز بندهٔ حقیری منتدار ایتمش اولورسكز افندم.

دار المعلمین اوچنجی سنه طلبه‌سندن

صدرالدین الشروانی

کوریشلدکجه یازدیغی شیلر قاپیله‌بیله‌جکی جهتله بونلری ترجمانه کوندرمك خدمتنده بولنه‌جغمی امید ایدرم . لکنده غزته‌کزله برقاچ کوزل غزلی نشر اولنان (علی روحی) بك افندی‌ده بو آره‌لق سکوتی التزام بیوردی . مسعود ایله خیلی وقتدن بری کورشمامشلر . نره‌ده اولدیغنی اوده بیلمیور . بعض احباسندن ایشتدیکمه کوره مشارالیه بوصره‌ده بوغاز ایچنی بك سویورمش. بو روایت غریبجه کورینور . زیرا بوغاز ایچنك طبیعت شاعرانه‌یه کشایش ویره‌جك موسمی هنوز حلول ایتمامشدر . شمدی مثلا شهزاده باشی البته بوغاز ایچنه ترجیح اولنور . مقصدم ادبیاتمزك ترقی‌یه حقیقةً یوز طوتدیغی بویله بر زمانده روحی بك افندی کبی خوشکو شاعرلرمزك «فریاد عندلیب» موسمنی بکلرجه‌سنه صوصملری مناسب اولمیه‌جغنی عرض ایتمکدر .

«عابد عشق» امضاسیله نشر اولنان ورقه‌لر وغزللر شایان تحسین کوریلیور. هله برنجی دفعه اوله‌رق دونکی نسخه‌کزده بر اثری کوریلن «عشقیٔ عسکری» بك یمان شی ! . . . سلانیکدن آره صره آثار کوندرمکده اولان «سعدی» نك ده لطف طبعی کندینی کرچکدن سودیریور . شونی‌ده اخطار ایده‌یم : ادبیات شعره منحصر اولمدیغندن بویله ارباب قلم بر آزده مصورانه کوزل کوزل مقاله‌لر یازه‌رق نثرآده لسانمزه خدمت ایتسه‌لر نه اولور ؟ استانبولده غزته‌کزه شعری قبول اولنمش ویا اولنمامش اویله شاعرلر !!! طانیرمکه برتذکره‌یی درستجه یازه‌مزلر . متصل

خراباتیلکدن کلیور. یاخود خراباتیلك بوندن نشـأت ایدییور. علو اخلاق، روش مردانه مفتونلری بعض افکاره کوره قابل عفو اولمیان بوقصوری‌ده خوش کورییورلر. خوش‌کورمسه‌لرده مسعود بوحالدن کچرمی ؟ نه ممکن !... کندیسـنی طانیانلردن «حافظ شـیرازی ترك اوله‌رق جهانه کلمش اولسـیدی مسعود اولوردی.» دیینلر بولنیور. اشعاری‌ده بونی تأیید ایدییور. مثلا دییورکه :

کوکلمه ساقی‌یی معمار ایلدم میخانه‌ده
الله الله کعبه اعمار ایلدم میخـانه‌ده
اول قدر چاقدم که ترسازادکانك عشقنه
برقه دوندم نشر انوار ایلدم میخانه‌ده
مرکز فیضمده اولدم مستقر خورشیدوار
انجم اقـداحی سـیار ایلدم میخانه‌ده
کعبهٔ کویك آکوب نوش ایتدیکم ساغرلری
زمزم اشکمله سرشـار ایلدم میخـانه‌ده
کل‌ده جوشا جوشنی سیر ایله مسعودیلرك
بشـقه بر عالم بدیدار ایلدم میخـانه‌ده

مسعودك برزمان غزته‌یه درج اولنان آثارینی بکنمکده اولدیغکز آکا دائر یازدیغکز سـوزلردن آکلاشـیلیردی. بو اثرینی‌ده بکنیرسکز ظن اولنور. کندیسیله الفتمز یکی اولدیغندن شمدیلك پك‌ده چوق آثاری اله کچیریله‌مامش ایسه‌ده بوندن صکره دخی

فقط لچنده اخطار ایتدیکمز وجه ایله (هیچ) چکیله‌جك اولورسه اوحالده دخی مصراع ترك اولنمسنه دفعات ایله لزوم کوستردیکمز (وصل عین) همجنتنه اوغرار.

ایکنجی بیتده‌کی (داود) کبی دردنجی بیتده‌کی (حسنی) ده چکلمیور.

دقت بیوریلیورمی؟ .... بو نظیره‌کزی حضرت شیخ‌ده بزم قدر بکنیر صانیرز.

محرر افندی حضرتلری!

سزك مسعود خراباتی‌یی هیچ آرایوب صورمز اولدیکز! قوجه رند عالمسوزی اویله اونودیویرمك لایقمیدر؟ او دنیایی اونوتسه بیله دنیا آنی اونوتماملیدر. او استانبولدن چیقسه بیله استانبول آنی خاطردن چیقارماملیدر. اوترجمانی یاد ایتمسه بیله ترجمان آنی یاد ایتملیدر. چوقمی اهمیت ویرییورم؟ بنجه آزدربیله! بزم مسعود اویله برانساندرکه الندن کلسه یالکز وطننی دکل، بتون کرهٔ ارضی مسعود ایدر. انسانلرك اساس سعادتی اولان اتحاد وتعاون، نظرنده پك مقدسدر. افتراق ومعاداتی هیچ سومز. کندی کوچك کورنسه‌ده فکری بیوکدر. همتی عالیدر .... برآدم نه‌قدر مکمل اولسه ینه قصورسز اوله‌میور. مسعودك‌ده بیوك عد اولنه‌بیله‌جك بر قصوری وار. لاابالیلك! بوده

غزل

ایدر شکلن تماشا کیم بقارسه روی مرآته
نظر قیلمزمی هیچ عرفان اولان اهل کمالاته
کورنجه مصحف حسننده یارك سورهٔ نوری
بقار روح القدس انجیله داود دخی توراته
چوجق تابالغ العقل اولمسه شرعاً عجب حاکم
نصل قادردر اول طفل یتیمك رشدین اثباته
چکر درد محبت عاشق صادق اولان کیمسه
تحمل قیلملی غمله کچن ایام و اوقاته
واروب ای حسنی سنده مرشد عشقك الن بوس ایت
بیان معذرتله باشله آرتق عرض حاجاته
جناب وصفیٔ استاده کل ایله عبودیت
نظیره سویلمك حدکمیدر هیچ اویله برذاته

ترجمان حقیقت

(عرفان اولان) تعبیرینی طوغری صانیورسه‌کز یاکیلیورسکز. بونی طوغرلتمق ایچون (عرفان) ه مضاف اولمق اوزره (اهل) یاخود (صاحب) کبی برکلمه تقدیر ایتمك کلفتنه دوشویورسه‌کز ترکجه‌نك لطافتنی حس ایدنلرجه تقدیر اولنه‌میه‌جق برتأویلده بولنمش اولیورسکز. آنك یرینه (عارف اولان) دیه‌بیلیرسکز.

که گلوب گاهی گیدر ایدی مقدمجه ولی
گوشهٔ خاطرده ایلر شمدی استقرار غم

اویله غمناك ایتدی کیم گردون ادیبا خاطری
سیر ایدنجه رحم ایدوب اولدی بکا غمخوار غم

ترجمان حقیقت

معنی، بیت ثانیده‌کی (خار) ك (غم) ه مضاف اولمسنه، قافیه اضافتسز اوقونمسنه لزوم گوستریبور. اضافتسز اوقونورسه معنی، اضافتله اوقونورسه قافیه بوزیلیور. بز بونی «معنی بوزوق اولنجه قافیه‌نك دوزگون اولمسی نه ایشه یارار؟» دیه اضافتله اوقودق. ادیب افندی حضرتلری بوزوق قافیه‌لی بر غزل سویلمش اولمامق ایچون معنانك حقی اولان شو اضافتی فدا ایدرلرمی بیله‌میز.

* * *

افندم!

کفوی تکیه‌سی شیخی رشادتلو علی وصفی افندینك سویلمش اولدقلری غزل سلیسلری ١٤٠٥ نومرولی غزته‌کزك ادبیات ستوننده مطالعه‌گذار عاجزانم اولوب من‌غیرلیاقة تنظیرینه مجبور اولدم. هرنه‌قدر وزن ومعنادن دوشوك ایسه‌ده درج وطبعی تمنی اولنور افندم.

حسنی

افندم حضرتلری !

عربی وفارسی الفاظك ترکیه‌یه اضافتی جائز دکل ایسه‌ده فقط فارسیده شهرتشعار اولان بعض کلمات فارسی حکمنده طوتلمقده اولدیغی مطالعهٔ دوادین معتبره‌دن مستبان اولوب واپور لفظی دخی زبان فارسیده شهرتیافته اولمغین یم عرفانده واپوردلك یوریدلمسی تجویز اولنمش ایدی. قبول اولنمدیغی تقدیرده کشتیٔ دلی یوریده‌بیلورز. ایشته ١٤١٢ نومرولی جریده‌کزه درج ایتمش اولدیغکز غزل عاجزیده بو اخطاراته متشکر اولدیغم کبی شوغزل پرخللك دخی ادبیات قسمنه درجی ایله داعیلرینی برقات دها رهین تشکر بیورملرینی عرض ایدرم.

عینتابی

ادیب

غزل

کاسهٔ احزانمی تشریف ایدر هربار غم
اول سببدن کیم بکا اولدی انیس و یار غم
غمدن آزاده دکل برکیمسه باغ دهرده
چونکه وار برکلبن ذوقنده یوزبیك خار غم
زمرهٔ اهل دلی غایتله تلطیف ایلیوب
خاطرین ایلر ایکیده برده استفسار غم

ویرمسیدك رخ پرنورك ایله مجلسه فر
سنی ای‌ماه بوشب مونس جان ایتمز ایدم

اولمسیدم غم ایله بلبل نالان اوکله
لحظه لحظه ره کلشنده فغان ایتمز ایدم

کلمسیدی مژه‌لر جنبشه ای قاشی کمان
دل مجروحمی پیکانه نشان ایتمز ایدم

دیمسیدی ازلی مشك خطا کاکلکه
بحث زلفکده سنك سهو لسان ایتمز ایدم

ایتمسیدی بنی دیوانه بلای عشقك
کیمسه‌یه رازدل زاری بیان ایتمز ایدم

کلمسیدی بزه آهسته بودم یار جلال
بویله اشعارمی آهسته روان ایتمز ایدم

ژاندارمه دائره‌سنه منسوب
جلال

ترجمان حقیقت

بوشوق وسعیك سزك ایچون غبطه‌فزای امثال اوله‌جق بر موقع تمیز حاضرلامقده اولدیغنی کوردکجه ممنونیتمز تزاید ایدییور. حقمزده کوسترمکده اولدیغکز توجه ایسه هرزمان باعث شکرانمز اولیور. غزلکز شایان ستایشدر. بونی حضرت فضولی‌ده کورمش اولسیدی سزه بربیوك آفرین ویرردی.

يا ونون، ماقبلى مضموم واو ونون ايله نهايت بولان كلمه‌لرك بويله يرلرده مدسز اوقونمسنى التزام ايدرز . بو ملاحظه‌مز صلاحى بك افنديننك (درخشان . . . .) قافيه‌لى غزلنه‌ده تعلق ايدر .

* * *

محرر افندى حضرتلرى !

شمدى‌يه قدر نائل اولديغم التفات اديبانه‌لرينك تشكرندن عاجزم . بنده‌كزكبى برعاجزك انشاد ايلديكى اشعارى معتبر غزته‌كزه درج ايتدكدن صكره يا كلشلرينك‌ده اخطار بيورلمسى قدر برلطف اوله‌بيلورمى ؟ اوحقلى اخطارات عليه‌لرى كوكللرى برحس عزيز ايله لبريز ايليور . اوحس‌ده ــ ترقى ايتمك ايچون وجدانده حاصل اولان ــ فوق‌العاده برهوسدن عبارتدر . ذاتاً بنده‌كزده‌ده اوچالشمق هوسى اولديغى ايچون ادبياته ايتديككز خدمتك عاجزلرجه‌ده موجب شكران اوله‌جغى بديهيدر . لكن استفاده ! . . . نه بيوك‌شى ! ايشته‌او بيوك استفاده‌دن هيچ‌بروقت محروم اولمقلغى ايسته‌مديكمدندركه بوكره‌ده آتيده‌كى غزلى تقديمه جرأت ايلدم . هرزمانكى اخطارات عليه‌لرينه منتظرم .

غزل

رحمه كلسيدى اومه سينه‌مى قان ايتمزايدم
خنجر غمزه‌يى باغرمده نهان ايتمز ايدم

شموللی طوتلمسی ویاخود بویله بر عربی کلمه‌نك قاچ معناسی اولدیغنی تدقیق ایتمیانلرجه فی زماننا زبانزد اولان ناموس معناسی ویرلمسی محتمل بولنمسنه نظراً بوبابده‌کی اخطار عالیلرینك موافق حال و حکمت اولدیغنی تصدیقه مسارعت وزیرده محرر غزل ناچیزانه‌مك دخی اولوجهله طبع واصلاح بیورلمسی رجاسیله تقدیمنه مجاسرت ایلرم.

علی رضا

فغان بلبلانه غنچهٔ خنداندر باعث
بکای عاشقانه خندهٔ خوباندر باعث
تحمل ایلمکدر هجر یاره عادت عشاق
نه چاره آه وفریاده دل نالاندر باعث
کفایت ایلمز جاب نشاطه ساده بر باده
صفای اهل ذوقه صحبت یاراندر باعث
لقای یاردر قلبه مسرت ایلیان القا
سماع و نای و عوده کثرت احزاندر باعث
ایدر مقبول عالم ای رضا آداب اربابن
حصول اعتباره شیوهٔ عرفاندر باعث

ترجمان حقیقت

غزلکزك قافیه‌لری مدسز اوقونمق قابل اولیدی بزجه دها زیاده باعث ممنونیت اولوردی. چونکه الف ونون، ماقبلی مکسور

بشقه بر عاشقله ليلى ايليور داد وستد
بى‌خبر مجنون صداقتكار ليلادر هنوز
دقت ايتدم كرچه برلاف ترقيدر كيدر
يك چوغى اشعار عصرك لاف بى‌جادر هنوز
آفرين اى شوخ نوخط سن ده مى اولدك اديب
بيلمش اول كيم سوزلرك مهجور معنادر هنوز
شاعرم ديرسين به‌هى بى‌چاره! معناسن براق
يازديغك اشعاره باق محروم املادر هنوز
شعركى عرض ايلسه‌ك تصحيح ايدر عاشق عمر
چونكه آثارك آنككندن ده ادنادر هنوز

م ... وحيد

ترجمان حقيقت

شايان دقتدر! . . . .

* * *

بر قاچ معنايى مشتمل اولان كلمه‌لرك محللرينه كوره استعمالى جائز اولمق مطالعه‌سنه مبنيدركه معتبر غزته‌لرينك ١٤١٠ نومرولى نسخه‌سنه درج بيوريلان غزل عاجزانه‌مك برنجى بيتنده‌كى ناموس كلمه‌سندن خرقهٔ سالوسه مناسبتى اولان صيت وشهرت معناسى مراد ايدلمش ايدى. بعض افكاره كوره معانئ سائره‌سنه‌ده

ترجمان حقیقت

(علانیت) تخفیف ایله‌در. تشدید یا ایله طوغری دکلدر.
(ذهن) هانك کسریله دکل، سکونیله صحیحدر.

(خاکدان) ك (خاك)ی ایله (جبریل)ی، (نور) ایله (سیاه)ی چکمك لازم ایدی. مدلره دقت بیورلمدیغی حالده او جهتجه اعتراضدن ال چکه‌میز. (دونمکده) ایله (کورمکده) قافیه اوله‌مز. آخرلری (مك) ایله نهایت بولان مصدرلره (ده) علاوه اولنه‌رق تشکیل ایدیلن بوکبی حال صیغه‌لرینك بربریله تقفیه‌سی تجویز اولنسه عندالشعرا پك قیمتدار اولان قافیه پك اوجوزلادلمش اولور. چونکه اویله بیکلرجه قافیه بولمق کوچ بر شی دکلدر. (دونمکده) یه (سونمکده)، (کورمکده) یه (اورمکده) قافیه یاپیلیرسه دیه‌جك قالمز. بو منظومه‌کزك کوسترمکده اولدیغی فکر، حکمت واسلامی جامع کورندیکی ایچون شایان تحسین وتشکردر.

* * *

غزل

یار دیرمش عاشقم جنتده یکتادر هنوز
واقف اولسون صانمسون دل وقف سودادر هنوز
شمدی عاشقلق حماقتدر شیق اولمشدر جهان
باق شو بی ادراکه شیقلقدن مبرادر هنوز

خانقــاه سماده بو خاکدان
جــذبهٔ نوبنــوله دونمکده
نور ارشــاد شمسی کورمکده
آتش قلب ایله کهی لرزان

ساحهٔ ارضی ایتملی تقدیس
روضــهٔ شاه انبیـا بوراده
مشهد شــاه اولیـا بوراده
پك جهالتدر ایلمك تدنیس

نه شرفدر بو ارض اعلایه
طورموسی ویرر آکا رفعت
منجلی اول جبــلده‌ده عزت
پر جبریل صالار همان سـایه

ایلرم ارضی هرزمان تبجیل
نورکبی پارلایورسیاه‌طوپراق
او آغاجلر آچنجه‌ده یاپراق
ایدرم بن چمــنلری تقــبیل

افندمز !

سیارهٔ ارضمزی تقدیساً تنظیم ایتمش اولدیغم بالاده مســطور اثر عاجزانه‌می نظرکاه عالیٔ ادیبانه‌لرینــه عرض ایدر وترجمــان حقیقته قبول بیورلمسی امرنده عنایت عالیه‌لرینه مراجعت ایلرم.

رسومات امانتی اوراق کتبه‌سندن

بسیم

دیدیره‌جك قوتده برطبیعته‌صاحب اولدیغکزی کوستریور . سزده اوتیغ زبان، بوکسکین سنان وارایکن ایستدیککز صحیفهٔ ادبیه‌یی تسخیر ایده‌بیلیرسکز .

بوالتفاتکزدن بز مفتخر اولدق . هم مخلصکز اولدیغی ایچون بزم «عابد عشقی» ده افتخار ایتسه کندیسنه حق ویریلیر .

سیارهٔ ارض

لمعه‌پاش عیون اولان اجرام
ایدییورلر ضیالرین ایصال
ظلمت آباد عالمی اشعال
قیلمه‌ده رمز حکمتی ایهام

قدرت خالقه بوده برهان
کیم ثوابت اولور همیشه منیر
نظر راصدی قیلر تنویر
قدرت حق دکل ره پنهان

سر وحدتده‌کی علانیت
ایلیور هر زمان ذهنده قرار
عالم آسمانده‌کی اسرار
بخش ایدر عاقله بیوك عبرت

ایدلمکده اولان مشاعره‌لر شوق انداز طبیعت اولدیغندن «اوله‌لی» غزللرینه نظیره یوللو یازدیغم تازه غزلی تقدیم حضور ادیبانه‌لری ایدییورم . بیلم بوده صحیفهٔ ادبیه‌کزده یر بوله بیلیرمی ؟

عشقیٔ عسکری

غزل

بهشته باقمیور آدم یوزك عیان اوله‌لی
اونوتدی کوثری عالم سوزك روان اوله‌لی

نه قدر ایدن اولمشمی حسن وعشقی بیان
بنان صحیفهٔ اعجازه خامه ران اوله‌لی

دکلمیدر بکا مخصوص لطف انشـادم
کیم ایتدی بویله ترنم زبان زبان اوله‌لی

جهـان مسخر تیغ زبانم اولمشـدر
بن اقتدار ایله سردار شاعران اوله‌لی

کوکسمی قالدی مهـاجملرنده عشقینك
او قهرمانه بوکسـکین قلم سنان اوله‌لی

ترجمان حقیقت

اثر عالیکز ایچون عرض تقدیره حاجت کوره‌مز ایسـه‌ك‌ده تبریك وتوجهکز ایچون تقدیم شکرانی وجائبدن طانیرز . غزلکز اصحاب تمییزه :

« اشعاری بویله سویلر استاد سویلینجه »

« زراه میكده یاران عنان بكردانید »
« چرا كه‌حافظ ازین راه‌رفت ومفلس شد »

بیتنی عرض ایده‌رك «بنم سوزمی دیكله‌میورسكز. پك كوزل! یا سزك شو قوجه خراباتینك بو نصیحتنه نه بیوررسكز؟» دیسه عجبا افندی حضرتلری كندی بیتنك مصراع ثانیسنی :

« حافظك پندی بنی دوندیره‌مز راهمدن »

صورتنه تحویل ایله‌می جواب ویرردی ؟ بز كندیسنه نصیحت ویره‌جك اولسه‌ق ـ آثار طبیعتلری خوشمزه كیتمكده اولدیغی ایچون ـ نظم اشعار طریقندن دونمالرینی توصیه ایدردك .

افندمز !

هركس بردزلو سوزسویلیوب غزته‌كزه كوندرییور . سزده درج وتنقید بیوریورسكز. نه‌قدر كوزل! نه‌قدر فائده‌لی مسلك مجددانه ! نوهوسان ادب ایچون سزك كبی برمعلم بولنسه بیله ترجمان حقیقت كبی برمكتب ادب بولنه‌مز ایدی . چونكه بو مكتب متحركك فیضی برشهرك یكی یتشمش مستعداتنه منحصر دكلدر. بتون جهان عثمانی‌یه شاملدر . موفقیت دائمه‌كزی جناب حقدن تمنی ایده‌رك سزی ترجمانكز وشاكردانكزله برابر تبریك ایلرم. مخلصكز اویله نورسیده شاعرلردن اولمدیغم و چوقدن بریدر انشا وشعر ایله اشتغال ایتمامكده بولندیغم حالده ترجمان محترم واسطه‌سیله

غزل

بيلنور حال دلم زمزمهٔ آهمدن
فيض آلور باد صبا آه سحرگاهمدن
رهرو كوى خراباتم ايا فتنهٔ جان
واعظك پندى بنى دوندرهمز راهمدن
شوق وصلك ايله كلشنده نواى عشقى
اوكره‌نور مرغ سحر نالهٔ جانكاهمدن
ناوك غمزه‌لرك جانمه كار ايتسه دخى
وازگچورمز بنى بر وجهله دلخواهمدن
دمبدم مصطبهٔ بزم بلاده وصفى
بكلرم لطف وكرم حضرت اللهمدن

ترجمان حقيقت

« چوقدن اولدق بز مريد پير مى اغرب بوكيم »
« شيخمز حالا بزى ارشاد سوداسنده‌در »

بيتنى خاطرمزه كتيرمش اولان بيت ثانى شيخ افندينك منتهى اوليان رندلره مرشدلك ايده بيله‌جك بر مشرب عرفانه مالك اولديغنى آكلاديور .

نصيحتنه اهميت ويرلديكى آكلاشيلان شو واعظ درخاطر ايده بيلسه‌ده شيخ افندى‌يه اشهر ارباب خرابات اولان حافظك :

ترجمان حقیقت

مناسبتسز تعبیرلردن بری اولان (قره‌سودا) دن‌ده شعرمزی قورتارمق سوداسنده‌یز. (طره) نه‌در، (زلف) نه‌یه دیرلر، برکره تحقیق بیوریکز. (طرهٔ زلف) دیمك جائز اولوب اولمدیغنی اوزمان آکلارسکز . برشاعر طره‌ایله زلفی فرق ایتمزسه لزومندن زیاده حیرتزدهٔ سودا اولمش اولدیغنی ظن ایدنلر بولنه بیلیر . (اندیشهٔ فکر) ایچون‌ده برآز دوشونسه‌کز یریدر. (چیکنه‌یوب‌ده) یرینه (چیکله‌یوب‌ده) دیمك (لاقردی) دیه‌جك یرده (یاقردی) دیمکه بکزر. برنده نون لامه، دیکرنده لام یایه قلب اولنیور . لسانمزده بویله اعلاللرك نصل قاعده‌یه استناداً جاری اولدیغنی بیله‌میورز .

* * *

افندمز !

حق‌درویشانه‌مده کوسترمش اولدیغکز حسن توجهه قارشو لازم‌کلان تشکراتی کمالیله ادا ایتمك‌المدن کلمز . بناءً علیه بوبابده‌کی قصورمك عفوینی استرحام ایدرم . ایشته او حسن توجهك نشوه‌سیله زیرده‌کی غزلی بالتنظیم حضور ادیبانه‌لرینه تقدیمدن کندیمی آله‌مدم .

کفوی تکیه‌سی شیخی

علی وصفی

افندم !

بوندن چندکون اقدم حضرت فضولینك غزلنه من‌غیرحد تنظیم وارسال ایلمش اولدیغم نظیره‌یی مطالعه ایلدم. اویله پریشان اولان براثر عاجزانه‌مك درج صحیفهٔ ادبیات قلندیغنه ممنونیت کثیره‌مك عرض وبیانیله برابر اشبو غزلمك دخی مناسب ایسه غزته‌کزك برکوشه‌سنده طبعنی رجا ایلرم افندم .

غزل

کلشنه رونق ویرن رخسار آلکدر سنك
زار ایدن دل عندلین کل جمالکدر سنك

کوکلمی نار محبتله یاقان پروانه‌وش
کیجه‌لر شمع رخ آتش مثالکدر سنك

باشمی بویله قزه سودالره دوش ایلین
طرهٔ زلف سیاه وخط وخالکدر سنك

کزدیرن صحرالری عشقکله ای آهوی چین
باکه هردم وحشت چشم غزالکدر سنك

یالکزم ظاهرده لکن وارانیس ومونسم
کیجه دوشده کوندوز عینمده خیالکدر سنك

ذهنه‌طورغنلق‌ویروب‌عقل وشعورم‌داغیدان
طوغریسی اندیشهٔ فکر وصالکدر سنك

رهکذارك بکلیور حسنی کبی عاشقلرك
چیکله‌یوبده کچمه باق هپ پایمالکدر سنك

کرکمز ساغر ای ساقی همان سن بزمه کل زیرا
صفای بادۀ لعل لبك صهباده یوقدر یوق
مسلسل قیس دللر بستۀ زنجیر زلفکدر
که بو حسن و اداکیم سنده وار لیلاده یوقدر یوق
او نرم اندامه ایتمز تیر آه عاشقان تأثیر
اوت اول رتبه سختئ کوکل خاراده یوقدر یوق
نوله واپور دل دوچار کرداب کدر اولسه
ادیبا موج اشکم جوشش دریاده یوقدر یوق

ترجمان حقیقت

بر آدم حقنده مثلا (اهل هنر) دیمك تجویز اولنمقده ایسه‌ده (اهل) لفظی فی الاصل جمع معناسنی متضمن بولندیغی ایچون مضاف اولدیغی مفردك آخرینه برده (لر) علاوه ایتمك تجویز اولنه‌مز . ایشته کچنده (اهل دللر) یرینه ساده‌جه (اهل دل) دیمك لازم کله‌جکنی اخطار ایدیشمز بونك ایچون ایدی . (قیس دللر) ده‌کی (لر) ده زوائددندر . عربی و فارسی الفاظك قاعدۀ عربیه و فارسیه اوزره الفاظ ترکیه‌یه اضافتی جائز اوله‌میه‌جغی معلوم ایکن (سختئ کوکل) کبی تعبیراتك استعمالنی کوکل ایسته‌مز . هله (واپوردل) هیچ یوریمز .

صفایاب اولسه‌ده عکس لب کلنار ساقیده
ینه سنسز دم عشرتده ساغر داغ بردلدر
کوروندکجه صلاحی هالهٔ آغوشده اول ماه
صباح حشره‌دك چرخ ستمکر داغ بردلدر

ترجمان حقیقت

(دم آغوشده) تعبیری (آغوشـه آلندیغی وقت) مآلنی تمامیله افاده ایده‌میه‌جکندن یالکز (آغوشده) دینلمکله اکتفا اولنه‌بیلسیدی معنی دها قوتلی اولوردی ظن ایدرز .

* * *

عینتاب علماسندن اولوب درسعادتده بولنان عبدالله ادیب افندینکدر :

غزل

او حوری پیکر آسا جنت اعلاده یوقدر یوق
همان ظن ایتمه کیم مثلی آنك دنیاده یوقدر یوق
عجبمی سیر ایدنجه رشکدن سر برزمین اولسه
سنك بو جذبهٔ قدك بکم طوباده یوقدر یوق
بلی خوشبو دیمشلر اهل دللر ورده‌ده اما
دهانکده اولان بو غنچهٔ حمراده یوقدر یوق
نیجه تشبیه ایده‌م زیبا رخك خورشید تابانه
فروغ عارضك مهر جهان آراده یوقدر یوق

اتكلردن برینك قالدیرلمسی اقتضا ایتمزمی؟ «(ذیل)ی بوراده (اوج) معناسنه استعمال ایتدم. (ذیل دامانك)دن مرادم (اتككك اوجی) دیمكدر.» یوللو بر تأویلده بولنورسه‌كز دامانكزی دست اعتراضدن بلكه قورتاره‌بیلیرسكز. (عجبلنمه) تعبیری كچنده تركنی اخطار ایتدیكمز (نی‌عجب) كبی برشیدر. (تك) اسكی ادات تشبیهدر. بزم رأیمزجه بویله الفاظ كهنه‌یی هیچ قوللانمامليدر. یالكز فضولی كبی اعاظم قدمانك اشعارنده كوروب كچملیدر.

صلاحی بك افندینكدر:

غزل

دم آغوشده اول ماه پیكر داغ بردلدر
درون هاله‌ده بدر منور داغ بردلدر
پیاله آل ایله لعلك نهانی ایلدكجه بوس
مدام ای مست عشوه دیدهٔ تر داغ بردلدر
تراش ایتدكجه خط و خال مشك افشان رخسارك
دمادم آهوان دشت بربر داغ بردلدر
بنی قور نار هجره یار اولوب اغیار ایله همدم
بو آتشله درون درد پرور داغ بردلدر
نواساز نشاط اول تابكی دمبسته‌سین ساقی
خموش اولدقجه سن مجلسده نیلر داغ بردلدر

دست عاشقدن اودم کیم ذیل دامانك چیقار
کوشهٔ دلدن امید لطف واحسانك چیقار
هر سحر که اول کل رخساره قارشو سودیکم
بن کبی چوق بلبل حسن کلستانك چیقار
عاشقك تشخیص اولنسه اویله مأمول ایلرم
جمله عالم عاشق نالان وکریانك چیقار
یك عجبلنمه جهان حیران حسنك اولمه‌دن
اینجه‌لنسه بحث حسنك کندی حیرانك چیقار
دفتر عشقك آچلسه مجمع عرفانده
حمدی تك بیك عاشق بدنام دورانك چیقار

ترجمان حقیقت

ذیل لفظ عربیسی (صوك) معناسنه‌ده کلدیکی جهتله مثلا (ذیل القوم) (آخر القوم) دیمك اوله‌بیلیرسه‌ده ملبوساتده استعمال اولندیغی وقت (اتك) معناسنی افاده ایتدیکنه نظراً:

« دست عاشقدن اودم کیم ذیل دامانك چیقار »

مصراعنده‌کی (ذیل) دن مرادکز ثوب معشوقك اتکی اولمق لازم کلیر. (دامان) ایسه (ذیل) ك فارسیسی اولدیغندن (ذیل دامانك) ایکی لفظ مترادفك بربرینه اضافتی قبیلندن اوله‌رق (اتککك اتکی) دیمك اولور. بویله اضافتلرك جائز اولمدیغی البته معلومکزدر: او حالده مصراعك معناسی دوزلمك ایچون شو

دکلمی ؟ اویله ایسه بوبیت نثره تحویل ایدلدکده (جهانك کوزی جهان اوله‌لی نظر ربا اولان اوشاه کشور حسنك الی‌الابد نظیرینی کورمدی) کبی برسوز اولور .

ایراد اولنه‌بیله‌جك « جهانك کوزی نصل اولورده جهان اولور ؟ » سؤالنه « اوراده بر (چشم) محذوفدر . چشم جهان چشم‌جهان اوله‌لی دیمك ایستیورم . یاخود بوندن مرادم (جهان موجود اوله‌لی چشم‌جهان نظیرینی کورمدی) دیمکدر » طرزنده برجواب ویره بیلسه‌کز بیله شو (ابد) لڭ معنای بیتی بتون‌بتون بوزمش اولدیغنی اعترافه مجبور اولورسکز صانیرز .

معتبر غزته‌کزك ادبیات ستوننه درج بیوریلان ونشاط‌بخش قلوب اهل شوق اولان آثار ادبایی اوقودقجه طبیعی پیرو ادبا اولمغه هوسناك اولیورم. فقط ممکن‌لاوجود عد اولنمزمی؟ شوقدر وارکه تصحیح ادیبانه‌کزك دستکیر کروه ادبا اولمقلغنه استناداً بتون بتونده طبیعت عاجزانه‌می بو یولدن منع ایتمیورم . بناءً علیه پنجشنبه غزته‌کزه درج بیوریلان جلال بك افندینك غزلنه برتقلید یازوب ایشته تقدیم حضورعالیکز ایدییورم . تنزلاً نظر تصحیحدن کچوروب صحیفهٔ ادبیاته درج بیورر ایسه‌کز قوللکزی ایفای تشکردن عاجز براقمش اوله‌جغکز بیاندن مستغنیدر .

طلبه‌دن طاغستانی

احمد حمدی

بر اوفق پارچه‌سیده شو برقاچ دکرسز سوزه فدا بیوریلور. هله نظیره‌مده نظیری کورلمیان نقصان وعیب رشتهٔ قلم مصححانه‌لریله غیب ایدیله‌جکی بی‌ریبدر .

طلبهٔ علومدن

صدقی

نظیره

کوکلده عشق چوتاب نهان عیان اوله‌لی
کوزمده اشك چو آب روان روان اوله‌لی
جیوش غمله فلاکتله پنجه‌لشمشدر
فضای عشقده کوکلم کشان کشان اوله‌لی
اوشاه کشور حسن نظر ربایه ابد
نظیر کورمدی چشم جهان جهان اوله‌لی
بیوتدی بسلمدی بویله بر دها اکمل
بوباغ کونه طبیعتده باغبان اوله‌لی
بورتبه ویرمدی رنکین برغزل صدقی
طریق نظمده تنظیره خامه‌ران اوله‌لی

ترجمان حقیقت

نظیره‌کزه زیاده‌جه صرف دقت ایتمش اولیدیکز دها معنیدار اولوردی . اوچنجی بیتده‌کی (ابد) (الی الابد) دیمك اوله‌جق

ترجمان حقيقت

بو غزلكزده رنكيندر. جالب تحسيندر. كنديكزى نيچون طبع سقيم اصحابندن عد ايدييورسكز؟ سقيم الطبع اولان آدمك هربر سوزنده نور معنى برق اوررمى يا؟ مخلصكزك آخرينه الف ندا كتيرمكدن واز كچسه‌كز بزى دها زياده ممنون ايدرسكز.

بو اخطارمز على العموم مخلصلرك آخرينه الف ندا كتيرلمسنى سومديكمزدن ناشيدر. بوكا (عشقيا) نك (اشقيا) وزننده اولمسنى‌ده برسبب عد ايده بيليرسكز.

* * *

معتبر غزته‌كزك ١٣٩٤ نومرولى نسخه‌سنده نظر مطالعه‌مه تصادف ايدن ثريا نديم غزلنى الجاء وجدان ايله تنظير ايتمش وفقط نظر منقحانه‌لرينه عرضه شايان كوره‌مديكم جهتله تقديمدن چكنمشيدم. شمدى ايسه احبادن برذاتك تشويقات مجبرانه‌سيله تقديمه جرأتلندم. كرچه معتبر غزته‌كز حقيقتده (ستونه قيلمدى ادراج شعر بيمعنى» «سخنورانه حقيقتده ترجمان اوله‌لى) مضموننك ماصدقيدر. آنجق صحيفه‌لرينك برقسمى دائما آثار ادبايه فدا بيورلمقده اولديغنه بناءً مجرد لطف مشفقانه‌لرندن (حاشا اديبلك ادعاسيله دكل طلبه‌لك حقيله) اميد ايدرمكه قبوله سزا يعنى ستونلرينك

محرر افندی حضرتلری

(کلبوی) دەکی خطـای طبع سقیم کمترانەمك اخطـار بیوریلیشندن طولایی عظیم تشکرلر ایدرم . بوکا مبتدیلکك اثر غفلتیدر دیسەم ینه کندمه اهمیت ویرمش اولورم . اولسه اولسه بلاهتمه محمول اوله بیلیر . عفو عالیٔ فاضلانەلرینی استرحام ایلرم . بو دفعه دخی شو غزل حضور کمالات منشور ادیبانەلرینه معروضدر .

عابد عشق

آهم اظهار ایتـدی حال ابتلای طبعمی
اشـکم آکلاتدی جهانه ماجرای طبعمی

منجـلی آینهٔ رویمده عکس فیض عشق
ایله استشهـاد آندن انجـلای طبعمی

صانمه سفلی یم کوروب خاك اوزره جسم زارمی
باق ده چشم قلب ایله کور اعتلای طبعمی

طبعم انسـیت پذیردر دو غمـدر متصل
متصل دور ایتمسون حق آشنای طبعمی

آتشین رخسارینی یارك کوروب میل ایلدم
ناره یاندم عاقبـت کوردم جزای طبعمی

نور معنی برق اورر هر بر سوزمده عشقیا
کوسترر هر بر سوزم فیض صفای طبعمی

حلول بهاری مشتاقانه تجیل امنیهٔ متهالکانه‌سیله تا بموسم اوله‌رق ترتیب ایتمش اولدیغم کفتار متشاعرانه‌می نظرکاه عالیٔ ادیبانه‌لرینه عرض ایتمکه متجاسر اولدم . بنده‌کز کبی بر مبتدی مبدأ انسلاکده مظهر تلطیف خطاپوشانه اولورسه اظهار علو ارشاد وتشویق بیورلمش اوله‌جغنده اشتباه یوقدر . بناءً علیه نزد فضائل پروریلرنده تنسیب بیوریلور ایسه ترجمان حقیقته درجی مستدعادر افندمز .

رسومات امانتی اوراق کتبه‌سندن

بسیم

ترجمان حقیقت

(جلب شم) هیچ طویمدیغمز بر تعبیردر . (ازهاردن، انهاردن) مدسز اوقونیور .

« یاتملی بید سایه کسترده »

مصراعندن مرادکز « سوکود آغاجنك کولکه‌سنده یاتملی . » دیمك اولدیغی آکلاشیلیورسه‌ده « کولکه‌لی سوکود آغاجنده یاتملی . » مألنده اولان بو مصراع مرامکزی افاده‌دن قاصر بولنیور . متشاعرك بری چیقوب‌ده (سوکود آغاجنده یاتملی دییورسکز . نره‌سنده ؟ دالنده‌می یوقسه قوووغنده‌می ؟) یوللو برسؤال متجاهلانه ایراد ایده‌جك اولور ایسه سزی خیلیجه اشغال ایده‌بیلیر .

اشتیاق

صد هزاران ثنا او خلاقه
وقت سرما کیدوب بهار اولدی
چمن نوله یر یوزی کولدی
هله باق پارلایان شو آفاقه

دفع اولوب اول شتای پر ظلمت
شعله بار صفا او مشجره‌لر
اشك شادی دوکر کوزل دره‌لر
سایه صالمش زمینه هپ بهجت

ملیورلر قویون قوزی طاغده
چالیور هم قوالنی راعی
حفظ اغنامه اولمه‌ده ساعی
اوتیور عندلیب‌ده بر باغده

ایکلمکده جهت جهت اووالر
محرقانه اوتن اوقوشلر ایله
یاییلورلر مدید اوتوشلر ایله
مجمع مطربان اولور یووالر

بویله بر وقت روحپرورده
جلب شم ایتملی هپ ازهاردن
کسب لذت ایدوبده انهاردن
یاتملی بید سایه کسترده

خلاص اولمز تکبر ایلیان دام ندامتدن
نظر انداز اولنجه پاینه مأیوس اولور طاوس
خیال یار ایله رونق کلور افکار عشاقه
روغن اکسلمدکجه زائل اولمز شعلهٔ فانوس
ویررمی فرصت اول مهپاره‌یه عرض ایتمکه حالم
رقیب بدلقا تعقیب ایدر ماننده‌ٔ جاسوس
بوشب رؤیاده‌کوردم یار ایله اغیار ایدر صحبت
همان نطقم طوتلدی صانکه باصدی ثقلت کابوس
اوکا فرمشربك زنار عشقی بوینمه کچدی
کوکل دیر محبتده ایدر فریاد چون ناقوس
رضا عشق اصطلاحاتن تلقی ایت رجالندن
لغات اهل ذوقی حل ایدرمی نسخهٔ قاموس

ترجمان حقیقت

« تجردملکنك مردی اولور آزادهٔ ناموس »

مصراعی «ما‌نمی خواهیم ننك ونام را» دینیلرك معرف حالی اوله‌بیلمکله برابر ناموسدن آزاده اولمق هرکسك خوشنه کیدر حاللردن اوله‌میه‌جغندن بو سوزکزی بکنمینلرده بولنه‌جقدر. (روغن) لفظی حقیله اوقونه‌میور. اولجه‌ده اخطار ایتدیکمز وجه ایله لساننمزه یاقشمامقده اولان (چون) کلمه‌سنك استعمال اولنمامسنی ترجیح ایدرز.

سزادر ای جلال‌الدین تحسینه بو نظمك کیم
تفاخرلرله زیرا پیرو نظم آوران اولدك

ژاندرمه دائره‌سنه منسوب

جلال

ترجمان حقیقت

اشعار اسلافده پك چوق اولدیغی حالده شمدی چوق قوللانلمامغه باشلامش اولان (کیم) لفظی :

« سزادر ای جلال‌الدین تحسینه بو نظمك کیم »

کبی یرلرده ادات تعلیل اولور. او حالده

« تفاخرلرله زیرا ...... »

مصراعنده‌کی (زیرا) زائد کورینور.

* * *

موافق طبع عالیلری بیورلدیغی تقدیرده اشبو غزل ناچیزانه‌مك دخی ادبیات قسمنه درج وطبعی متمنادر.

دیون عمومیهٔ عثمانیه نظارتی
باش کاتب معاونی

علی رضا

قلندر خو اولان آدم کیرمی خرقهٔ سالوس
تجرد ملکنك مردی اولور آزادهٔ ناموس

«بر كل كلزار ايچون صد آهلر ايتدك جلال»
مصراعنك يرينه :
«بر كل كلزار ايچون صد آه ايتدك اى جلال»

دينيله ايدى شيوهٔ لسانك كوزه‌دیله‌جكنى ـ ذكر اولنان اخطارى اوقودقدنصكره ـ آكلادم . ايشته غزلمده اولان بونقصانى‌ده بر اديبك تصحيحى تكميل ايلدى . معلم ادب «ناجى» افندى حضرتلرينك بو مثللو اخطارات عليه‌لرينه تشكرله مقابله ايلمك وظائف ادبدن اولديغى ايچون بنده‌كزه عائد اولان تشكراتى اواديب كامله تقديم ايليورم . بونكله برابر انشاد ايتديكم ديكر بر غزلى‌ده آشاغى‌يه يازدم . بوبابده دخى اخطارات لازمه‌نك بيدريغ بيورلمسنى آرزو ايلدككم طبيعدر . ايشته غزل :

ميانده اوقانلى آفتك بك خون فشان اولدك
نيچون اى خنجر خونخوار سن جلاد جان اولدك
صالين كز كول آچيل‌سن غنچه‌لرله تحن كلشنده
كه‌اى نخل ملاحت غيرى بر سرو روان اولدك
قاشك محرابى اى بت بر پرستشكاه ايمش بيلدم
آنكچون بويله كافر سرور خيل بتان اولدك
كوز آفت غمزه آفت ابروان وكيسوان آفت
بو آفتلرله سن بر آفت جان وجهان اولدك
خرام ايتدك‌بوكون‌اى مهرمحشركلستان اوزره
قيامت قامتكله فتنهٔ آخر زمان اولدك

ادعای محرمیت ایتمه غیری ای صلاح
هاله‌وش اولمه جبینی هر شب اغیارك صارار

کرچه قیرار رای مکرری حاوی ایسه‌ده دیکرلرینه مطابق اولمدیغندن ثقیل کورینیور.

ترجمان حقیقت

مطلعك ایکنجی مصراعنده‌کی (هر) (ار) کبی اوقونمدقجه وزن محافظه اولنه‌میور. یازمقده اولدیغمز ملاحظاتی مطالعه بیورانلر بیلیرلرکه بز بویله شیلری تجویز ایدنلردن دکلز. اوچنجی بیتده‌کی (ساقی) نك مد ثانیسی قصره تحویل اولنمسیدی دها زیاده نشوه‌بخش طبیعت اولوردی. (قیرار) حقنده‌کی مطالعه‌کزی موافق حقیقت کورییورز. بویله بر اعترافده بولنشکز لطف طبعکزه یکی بر دلیلدر.

محرر افندی حضرتلری !

معتبر غزته‌کزك کچنکی نسخه‌سنده مندرج غزلك زیرنده کوریلان بر معلم ادبك اخطارینی کمال تشکرله اوقودم.

«صد آهلر» یرینه «صد آه» دینیله‌بیلمش اولیدی شیوهٔ لسان کوزه‌دلمش اولوردی.» بیوریلیور. پك طوغری. تشکرلر ایدرم.

اعاظمده لسان احترام ايله ياد اولنمش كورمك مسعوديتنه مظهر اولوبده افتخار ايتميه‌جك بر ناجى بولمق قابليدر ؟

* * *

افندمز !

آخرى حرف را اولان تركى فعل مضارعلرك نصورتله قافيه اوله‌بيله‌جكى حقنده‌كى مطالعه‌لرينى ترجمانده اوقومش ايدم. دون او قافيه‌ده بر غزل تنظيم ايتدم. منظور عاليلرى اولمق اوزره آشاغى‌يه يازدم. خطالرينى تصحيح واخطار ايدرايسه‌كز ممنون اولورم. باقى خلوص وسلامت.

صلاحى

غزل

تيغ مژكانيله ظالم سينه‌مى طورماز يارار
قورقمه عاشق دير دواى وصلم هرشيئه يارار
عكس رخسارين كوروب آيينه‌ده اول ماهرو
شانه ايتمش دستنى كيسوى زرتارين طارار
مجلس عشرتده مست اولسونده كوركيم ساقى‌يى
نعرهٔ ياحى آتوب ميلر دوكر ساغر قيرار
شمدى اولديسه اكر اغياره جانانك نديم
اى كوكل صبر ايله كيم بر وقت اولور البت آرار

قپاندی بحث اساطیر اولین جنون
دلك حکایهٔ سوداسی داستان اوله‌لی

او مهر شعشعه‌گیر سپهر حسن و بها
کوزمدن اولدی عوالم نهان عیان اوله‌لی

کلورمی خاطره کلکشت باغ هشت بهشت
غمکله داغلرم رشك کلستان اوله‌لی

صفاپذیر رها وارمی قید محنتدن
بو خاکدان فنادار امتحان اوله‌لی

فضیلت اهلنه هردم تحکم جهلا
جهانده قاعده‌در تاجهان جهان اوله‌لی

تزاید ایلدی حکمت سوزکده فیض کمال
جناب ناجئ استاده همزبان اوله‌لی

زمانه کورمدی بویله یکانه معجزه‌کو
قلم حقیقت اعجازه ترجمان اوله‌لی

ترجمان حقیقت

مشارالیه حضرتلری کبی هر بر اثری (ان من الشعر لحکمة) مآلنی کوسترمکده اولان بر بیوك شاعرك دکرمزدن پك چوق زیاده اوله‌رق نائل اولدیغمز شو التفاتنه قارشی نه قدر تشکر ایتسه‌ك آز کلیر . . . بحق افتخار ایدرز . دنیاده نامنی نظم

وطندن یاردن احبابدن آیرلمشم «سعدی»
غریبم آغلرم آغلر وطن محزون وبن محزون

ترجمان حقیقت

محزون ایله توصیف بیوردیغکز شو غزل مائل آهنك حزین اولان طبیعتلری تصادفی بر همزبان حال آشنا بولمش قدر ممنون ایده‌جکدر. بزجه ایکی جهت ممنونیت وار. چونکه هم بر کوزل اثرکزی دها نشر ایتمك خدمتنده بولنیورز، هم‌ده غائبانه توجهکزی قزانمش اولدیغمزی آکلایورز. تشکرلر ایدرز. نغمات قلمکزك طباع سلیمه‌ده محزونیت ویا مسرت، بلکه‌ده محزونیت ومسرته امتزاج ویره‌رك غریب بر حالت پیدا ایده‌بیله‌جکنی بو هوالردن آکلایانلر بیلیرلر. انوار افکارکزدن استناره‌یه صحائف ترجمان هر زمان حاضردر. آفاق ایسه اویله پارلاق آثار ایچون دائما آچیقدر.

هرسکلی (عارف حکمت) بك افندی حضرتلرینکدر:

غزل

نشان عشقه کوکل ایردی بی نشان اوله‌لی
بیوتدی شانی بر همزدای شان اوله‌لی
زهی غرامت سامان که اولدی وصله سبب
آچلدی طالعمز سودمز زیان اوله‌لی

محزون بر غزل [۱]

چمنده دیردی بلبل کل دیکن محزون وبن محزون
ایشتدم کل دیدم کل ایشته سن محزون وبن محزون
بو آواز حزینم کوش ایدوب لال اولدی بلبل هم
بنفشه لاله سنبل یاسمن محزون وبن محزون
چکلدم بر کنار جویباره باقدم اطرافه
چیچکلر سرولر کللر چمن محزون و بن محزون
هوا مغموم و دل ناشاد وچشمم دمبدم نمناك
مهیب افزا او بحر موجزن محزون وبن محزون
زمینی بر سکونت آسمانی ابر غم طوتمش
مکدر هر طرف خاطر شکن محزون وبن محزون
صباح الخیر اقبالم محول شام ادباره
فغانمدن بنم بیت الحزن محزون وبن محزون
کوزی آهولرك عشقیله سرکردان ایدم کوردم
او وادیلرده آهوی ختن محزون وبن محزون
بلا محصولیدر طبعمده حزن آمیز کفتارم
زبان کلك نظممده سخن محزون وبن محزون
محصل آچمدی عالمده هیچ بر شی بنم کوکلم
چمن کلزار وکل غنچه دهن محزون وبن محزون

بر شی دیمك لازممی ؟ بز نه اویله افنـدیلرك یازدقلری غرضنامه‌لره شایان مقابله کوره‌جك قدر اهمیت ویریرز، نه‌ده بی‌غرضلر طرفندن تقـدیر ایدلدیکنی کمال شکران ایله کورمکده اولدیغمز خدمتمزی ایفادن کری طورورز .

سلانیکدن

افندمز !

شو محزون غزلمك خوشه کیدر اثرلردن اولمدیغنی اعتراف ایله برابر نظرکاه ناجیانه‌لرینـه تقدیم ایدییورم . بر خستـه‌نك ناله‌سی تغنی مقامنده چکیلیر آوازه‌لردن دکلسـه‌ده آهنك عمومی‌یی اخلال ایده‌جك اقتداره دخی مالك دکلدر. ایشته بومحزون اثرمله شوق‌انکیز هوای ادبیات آره‌سـنده هم آواز اولمق وبو پس پرده ایله اوجکاه عشاق ادب میاننده کزنمك ایسـتیورم . اما اثرم محزون ایمش، نه‌یاپه‌یم ؟ (... پیشرو اولماز، نه چیقارسه بختکه!) قولنجه شودوکاه الملك فصل خزاننده بنم کبی سوزناك بر بدبختك قلمندن آثار شادمانی چیقمازیا ! البته بو تقسیمده نواساز حزن اولمق بکا یاقیشیر . ایشته بر محزونی ممنون ایتمك شانی‌ده سزه دوشر. بنابرین غزلمك «ترجمان حقیقته» یاخود الکز آلتنده بولنان « آفاقه» درجنی تمنی ایدرم .

مدیر مکتب عثمانی

سعدی

ایکنجی غزلك بیت ثانیسنده‌کی (کهی) نك ایستدیکمز کبی چکیله‌بیلدیکنی وفقط اوچنجی بیتنده‌کی (کاهی) نك مد اولنه‌مدیغنی آکلامق ایچون ایسه چوق دقت ایستەمز . . . گچنده حفید بك افندینك ورقه‌سنه یازدیغمز جوابدن‌ده آکلاشلمش اوله‌جغی اوزره بر غزلده (ایستر) ایله (سویلر) کبی کلمه‌لرك قافیه اتخاذ اولنمسنی‌ده تجویز ایتمیز . (بویله شیلره آثار اسلافده پك چوق تصادف اولنیور. بونلر نظر مسامحه ایله کورلمك لازم کلیر . آرتق شعری اوقدرده تضییق ایتمه‌نك لزومی یوقدر . شعرایی راحتسز ایتمك ایچون متفق بولنان وزن وقافیه بلالرینه بویله برده «مد» بلیه‌سی علاوه ایتمك چکیلیر شیلردنمیدر؟) دینیله‌جك اولورسه (بز دائما کندی افکارمزی عرض ایدییورز . قبول اولنورسه ممنون اولورز . اولنمزسه هیچ ایلیشك ایتمیز . هرکس شعرینی ایستدیکی کبی سویلیه‌بیلیر . آکا دیه‌جك یوق. فقط بزجه بویله‌در.) جوابی حاضردر.

صلاحی بك افندیدن بودفعه آلدیغمز تذکره‌ده، کندنده وجودینی ادعا ایتدیکی اوقدر جرأت وقوتله برابر پرده آرقه سندن بر درلو چیقه‌مامقده اولان (منقد وقت) ه آرەده بر شی دیمك لازم کله‌جکی لطیفه یوللو ایما بیوریلیور . هیچ بر منصف صاحب دقت تصور ایده‌میزکه بزم نه مقصدده خدمت ایتمکده اولدیغمزی، سکته‌لی سویلنمکده اولان منقد افندینك‌ده نه‌یی آکلاتمغه غیرت ایتدیکنی آکلامش اولمسون . او حالده

ترجمان حقیقت

معلومدرکه لسانمزده حروف املادن بریله نهایت بولمیان برکلمه‌یه کرك مفعول‌به علامتی وکرك ضمیر اوله‌رق الحاق اولنان «ی» حرفی کلمه‌نك آخرینی مد ایتمز. یالکز کسره ایله اوقودر. آخرلرنده نفس کلمه‌دن اوله‌رق (ی) بولنان الفاظ ترکیه دخی بو حکمه تابعدر. شعرمزده بویله کسره‌لرك اماله‌سی بعضاً تجویز ایدیلیر.

فقط نسبت معناسنی افاده ایتسون ایتمسون ادوات ترکیه‌دن اولمیان ماقبلی مکسور (ی) ایله نهایت بولان عربی ویا فارسی بر کلمه‌ده بوحرف ماقبلنی مد ایدر. بویله یرلرده یالکز کسره ایله اکتفا اولنه‌مز. مثلا بر عباره‌ده واقع اولان (کتابی) لفظنك آخرنده‌کی (ی) حرفنك قاعدهٔ ترکیه اوزره الحاق اولنمش مفعول‌به علامتی ویا ضمیر اولدیغی آکلاشیلنجه (ب) حرفی مد اولنمز. کسرهٔ مقصوره ایله اوقونور کچیلیر. لکن بونك عربی ویا فارسی قاعده‌سی اوزره علاوه اولنمش بر یای نسبت اولدیغی فرق ایدیلنجه (ب) حرفی مد اولنور. اوزمان ساده کسره ایله کچیله‌مز. شعرمزده بویله مدلرك قصری هیچ جائز دکلدر. بو سوزلرمزی نظر قبول ایله مطالعه ایدنلر برنجی غزلك:

(کورمسه اولمزدی مهری لالهٔ رمانی سرخ)

مصراعنده‌کی (رمانی) یی آخرنده یاء نسبت بولنوب‌ده ماقبلی تعریف ایتدیکمز یولده مد اولنه‌میان الفاظ قبیلندن کوررلر.

آل آل اولمق رخك می کورمکه وابسته‌در
کورمسه اولمزدی مهری لالهٔ رمانی سرخ
جامِ یاقوته دونر لعلك خیالیله نه دم
ایلسه خوناب اشکم دیدهٔ کریانی سرخ
روینه اول ماه حسنك ذره‌جه دوشسه نکاه
تابش مهر سپهر خجلت ایلر آنی سرخ
بزم میناده‌می رنکین خیالمله صلاح
ساقیٔ ساده لباس نظممك دامانی سرخ

⁂

صلاحی

کهن درده کرکدر درد دیکر تازه‌دن تازه
مریض عشقه مرهم اورمق ایستر تازه‌دن تازه
کهی ام کردن سیمینی که سینهٔ صافن
اوله اول کل بدنده غنچهٔ تر تازه‌دن تازه
خیال لاله‌خدك کاهی فکر آتشین لعلك
آچار صدداغ دل سینه‌مده بر بر تازه‌دن تازه
نیچون تخصیص ایدرسین حبکی بر نوع محبوبه
خطادر سوکهی نورسته دلبر تازه‌دن تازه

صلاحی

ترجمان حقیقت

دیدیککز (جنبشه) کبی کلمه‌لرده واقع اولان فتحه اماله‌لرینی بزده خوش کورنلردنز . فقط اخطار ایتمش اولدیغمز (کرچه) کبی الفاظده تجویز ایتمك ایستدیککز اماله‌ٔ کسره‌یی خوش کوره‌میز. چونکه طبعاً سومیز . مثلا وزنی اکمال ایچون (کبی) لفظنك کسرهٔ کافنی اماله ایده‌رك (کیبی) صورتنده تلفظ ایتمك سویلیر شیلردنمیدر ؟ «صحبت صدره قارشمق کیبیدر دهلیزدن» مصراع مشهوری کبی آثار بونك جوازینه دلیل کوستریله‌جك اولسه‌ده بزجه قطعا تبدل فکری موجب اوله‌مز .

« اول سبیدن نشر ایدر کلبوی جنت قامتك »

مصراعنده‌کی (کلبوی جنت)دن مقصدکز «بوی کل جنت» دیمك ایسه « کل قوقولی » معناسنه اولان «کلبوی» لك (کل‌قوقوسی) معناسنده قوللانلدیغنی بیلمدیکمزدن بوکا طوغریدر دیه‌میز .

صانمه تاب باده‌دن رخسارهٔ جانانی سرخ
آفتاب نو بهار ایتمش کل خندانی سرخ
بویله رنکین نشوه‌لر ساقی کورلمزدی مدام
عکس لعلك ایتمیدی ساغر رخشانی سرخ
رنك زلفکده نکارستان چینی نقش ایچون
قیلدی بهزاد دو چشمم خامهٔ مژکانی سرخ

اولان طبعم ابقاسنی تجویز ایتدیردی. اما مصراع ذاتاً لطیف دکلمش. اوراسنی افندمز بیلورسکز. مع مافیه ظن ایدرسه‌م او قدر کوچك اماله‌لر بعضاً خوش کورلمك لازم کلور.

برده مقطعه‌کی «چوقلر» کهنه تعبیرلردن اولق حسبیله فکر عالیٔ تجدد پروریلرنجه شایان اعتراض ایسه‌ده حضرت روحینك «وه» ی کبی نظر مسامحهٔ ادیبانه ایله کوریله‌رك اعتراضدن مصون قالور امیدنده‌یم.

عابد عشقی

غزل

حق اوزنمش ایلمش طوبایه نسبت قامتك
اول سببدن نشر ایدر کلبوی جنت قامتك
رخلرکده برق اوران انواری کویا وزن ایدر
جنبشه کلدکجه اول میزان قدرت قامتك
زلف زرتارو پریشانك بولنجه اهتزاز
کوسترر شکل لواء الحمد رحمت قامتك
راه عشقك سالکی طوتمز طریق انحراف
ایلمش تعیین خط استقامت قامتك
چوقلرك عشقی کبی سیرکده قالمشدر کوزی
کم نظردن اولسون اللهه امانت قامتك

«فیض سخنه نهایت اولمز»
سوزنی یکیدن تصدیق ایتدیره‌جك آثار میدانه کتیره‌جك وبرچوق فیضجویان ادبی کندیسنه مرید ایده‌جکدر .

محرر افندی !

آثار عاجزانه‌مك یالکز قبولی عنایتنك منتدارلغیله افتخار ایدر اولدیغم حالده بودفعه مظهر بیورلدیغم التفات جهان‌قیمت ادیبانه‌لری فرق وضیع کمترانه‌می همسایهٔ ذات البروج اعتلا ایتدی دیه‌رك قدماکارانه بر مبالغه ایتسه‌م بیله ینه حقیله تصویر حسیات مباهات ایده‌مامش اولورم. تصویر تشکر ایسه دائرهٔ تصورمه بیله صیغه‌مدیغندن او خصوصده دمبستهٔ عجز وحیرتم. تنقید خصوصنده محروم براغلمدیغم لطفك دخی شکران پردازلغندن عاجزم. چونکه التفات عالیلری حق بندکانه‌مده توجهات سعادت آیات جلیله‌لرینك رایکان بیورلدیغنی تبشیر ایلدی ایسه تنقید لطفی دخی حلقهٔ شاکردان فیضمندان استادانه‌لرینه دخالتمه مساعده بیورلدیغنی مژده‌لدی . بو مسعودیتك سوق شوقیله آتیده‌کی غزلی‌ده کویا حضرت روحی‌یه نظیره اولمق اوزره تنظیم ایدرك پیش نظر نقادانه‌لرینه تقدیم ایلدم. بونده «کرچه» نك امالهٔ کسره‌سی کبی «جنبشه» نك امالهٔ فتحه‌سی وارایسه‌ده بولندیغی مصراعی بشقه صورتله تنظیمده طبعمجه لطافت کوره‌مدیکمدن مفتون لطافت

اولسه بیله اوسویمسز (صاچی لیلی) نك هیچ لزومی یوقدر. (اولدم عشقکله. . . .) مصراعنده‌کی عینه‌ده دیده‌کشای دقت اولمکزی توصیه ایدرز.

کفوی تکیه‌سی شیخی علی وصفی افندینکدر :

غزل

شرف ویر مقدمکله سودیکم بزم خراباته
دمادم باشلاسون مینوشلر عرض مباهاته
دل محزونمی وصلکله اصلا قیلمدك ممنون
عجب لایق دکلمی عاشقك حسن مکافاته
ویرر جرأت رقیب نابکاره لطف بیغایه‌ك
جهانه قارشو عشاقکله دعوای مساواته
نیچون ای بیوفا سمت وفایه اوغرامز راهك
سراسر منتظر افتاده‌لر فیض ملاقاته
اولوب دلبسته تار زلف عنبر بویکه وصفی
کیرر سودای عشقك ایله درلو درلو حالاته

ترجمان حقیقت

غزل حقیقةً لطافتلی ! شیخ افندی‌یه عرض تحسین ایلرز. کیده‌کیده طبیعتی شیخ غالبك:

فرصت الویرسه حیرت الویرمز
«عرضحال» ایتمکه سکا حیفا

٤

سنی کوردکجه ای ملك سیما
ندن ایجاب ایدرده بویله بنم
رعشه حاصل ایدوب بتون بدنم
بشقه بر حالت ایلرم پیدا

٥

ایشته اول حالت ای صاچی لیلا
سکا مفتونلغم نشانه سیدر
سکا مجنونلغم نشانه سیدر
بویله بر نظمی ایلین اعطا

حیرتی

ترجمان حقیقت

(ایچون) ایله (نه ایچون) دن مخفف اولان (نیچون) ی نیچون قافیه یاپیورسکز؟ بو تکرار دیمك دکلمیدر؟ (صاچی لیلی) تعبیری کهنه شیلردندر. وقتیله صاچ لیلایه‌می تشبیه اولنمش نه یاپلمش؟ غالبا (صاچی لیلی) دن سیاه صاچلی معناسی اراده اولنمش. نصل اولورسه اولسون بز بو تعبیری هیچ بکنمیورز. کلیکز شونی ادبیاتمزدن بالاتفاق طرد ایده‌لم. بزه (مجنون ایله لیلی) بعضاً لازم

تشویقات فیض غایاتکزه ینه نائل بیوریلورایسه‌م شبهه‌م قالمدی که یقین وقتده بتون آرقداشلرمه:

«حیرتینك نظمی پك رعنا و پك رنكیندر»

دیدیره‌جك قدر بر اثر فیض ترقی كوستره‌بیله‌جكم. ایشته او فیض ترقینك اخطارات محققانه وتنقیدات فاضلانه‌لری سایه‌سنده میسر اوله‌جغنی بیلدیكم ایچوندركه نظم آتی‌یی تقدیم ایدییورم. تصحیح ایدك تنقید ایدك تغییر ایدك افندم‌كه اومدیغم ترقی حصوله كلسون.

عرضحال

١

سكا میل ایتدم ای كل رعنا
میل انسان ایچون طبیعیدر
بیلمم آرتق نیچون طبیعیدر
اولدم عشقكله سرسم وشیدا

٢

كیتدی ادراكم آكلامم حالا
خیلی ترسان ایكن جلالكدن
ینه چشمانمی جمالكدن
نیه آیرمق ایسته‌مم اصلا

٣

ایسترم كرچه‌كه سنی تنها
نیله‌یم آه فرصت الویرمز

غزل

هرنه‌دم کیم کوز اوجندن قانلی مژکانك چیقار
اورمه دستك سینه‌مه سینه‌مده پیکانك چیقار
صانمه شبنم ای دل کریان برك غنچه‌ده
هر چمندن ذره ذره اشك هجرانك چیقار
تاسو یدای دل بیچاره ای جلاد جان
اوز الکله اوردیغك شمشیر برانك چیقار
منتظر اول رهکذاردن همان تشریفنه
محتمل ای عاشق افتاده جانانك چیقار
برکل کلزار ایچون صد آهلر ایتدك جلال
صبحه‌دك کلشنده بلبلرله افغانك چیقار

ژاندارمه دائره‌سنه منسوب
جلال

ترجمان حقیقت

(صد آهلر) یرینه (صد آه) دینیه‌بیلمش اولیدی شیوهٔ لسان کوزه‌دلمش اولوردی.

* * *

فضیلتمندم افندم !

بعدما لطائفکولغی ترك ایدر، شمدی‌یه قدر نائل بیوردلدیغم

ساكنه ايله ختام بولديغندن سطحى نظر اولان قافيه‌جويان اخوان بونلر بربرينه قافيه اوله‌رق ايراد اولنه‌بيلير قياس ايدرلر. حقيقت حال ايسه اويله دكلدر . بومنوال اوزره تشكل ايدن مضارعلر بربرينه قافيه اوله‌بيلمك ايچون آخرلرنده كوريلن (ار) حرفلرينك ماقبلنده بولنان حروف برجنسدن اولدقدن صكره بوحروف متجانسه‌نك ماقبلى‌ده حركه‌جه متوافق بولنمق ايجاب ايدر .

(طارار) ايله (صارار) (قيزار) ايله (صيزار) (طوغار) ايله (بوغار) (آقار) ايله (باقار) قافيه اوله‌بيلير . چونكه بونلرده ديديكمز شرطلر موجوددر . (طارار) ايله (آقار) قافيه اوله‌مز. زيرا (طارار) ده‌كى (ار) حرفلرينك ماقبلنده (ر) بولنديغى حالده (آقار) ده‌كى (ار) حرفلرينك ماقبلنده (ق) بولنيور . (قيزار) ايله مثلا (بوزار) مضارعلرنده‌كى (ر) حرفلرينك ماقبلنده بولنان حرفلر متجانس ايسه‌ده بوحرفين متجانسينك ماقبلنده حركه‌جه توافق كوريله‌مديكى ايچون بونلرده بربرينه قافيه اوله‌مز .

بز بويله افعال تركيه‌دن قافيه ياپه‌رق شعر سويليه‌جك اولسه‌ق بوقاعده‌يه تطبيق ايله سويلرز. بويله قافيه قاعده‌سنى نره‌دن بولوب چيقارديغمزى‌ده صوره‌جق وبو بابده دها زياده ايضاح وتفصيل ايستيه‌جك اولورسه‌كز بزمله تكرار بر مشافهه‌يه تنزل بيورمكز لازم كلير .

ترجمان حقیقتك ١٣٠٩ نومرولی نسخه‌سنده ادبیات قسمنده محرر غزل عاجزی ایله نظیره‌سی زیرنده «طارار» برکره قافیه اوله‌رق ایراد اولندقدن صکره آرتق (قیزار، طوغار، آقار) کبی کلمه‌لر قافیه اتخاذ اولنه‌مز . » مطالعاتی ایراد بیورلمش ایدوکی کورلدی ایسه‌ده اسبابی آکلاشیله‌میوب بوکبی مطالعاتك ایرادندن مقصد ادیبانه‌لری ارباب ادبی تعلیم وایقاظ اولدیغی میدانده بولنمسنه نظراً مطالعات مجردهٔ مسروده‌لرینك اسباب موجبه‌سنك دخی بیان بیورلمسی تمنی اولنور .

حفید

ترجمان حقیقت

لسانمزده (مق) ایله نهایت بولان مصدرلردن آلنان مضارعلرك برطاقمی مصدردن (مق) آتلدقدن صکره قاله‌جق مادهٔ اصلیه‌یه یالکز (ر)، برطاقمی‌ده فتحهٔ ثقیله علامتی اولمق اوزره برالف ایله برابر، ینه (ر) علاوه ایدلمکله تشکیل اولنور .

(طارامق) مصدری برنجی طاقمدن (قیزمق، طوغمق، آقمق) مصدرلری‌ده ایکنجی طاقمدندر. بومصدرلردن (مق) لر آتیلنجه مواد اصلیه اوله‌رق (طارا، قیز، طوغ، آق) قالیر. بودرت مادهٔ اصلیه‌دن برنجیسنه یالکز، دیکرلرینه حرف املا ایله برابر (ر) علاوه اولندیغی حالده (طارار، قیزار، طوغار، آقار) مضارعلری تشکل ایدر . شو مضارعلرك دردی‌ده فتحهٔ ثقیله‌دن صکره راء

بیلنور جاهل اولان جامهٔ زیباده بیله
اولسه‌ده فرض ایده‌لم مسند والاده بیله

راحت ایتمکسه اکر مقصد ومافی البالك
سرینکی کتم ایده کور نزد احباده بیله

کورمامش وارمی سپهرك ستم ومحنتنی
داغ غم کورمه‌یز ماه شب آراده بیله

عشق جانان اوقدر جسممی اینجلتمش کیم
کوره‌مم کندیمی مرآت مجلاده بیله

دوزخ هجرینه ممکنمی تحمل ایتمك
یارسز اکلنه‌مم کلشن مأواده بیله

بوس ایدن لعل لبن مست مدام اولمزمی
اوقدر نشوه‌می وار ساغر صهباده بیله

فائقا ایتمه مماشات فرومایه‌لره
اولسه‌ده فرض ایده‌لم مسند والاده بیله

ترجمان حقیقت

مدحه سزا اولان بو کوزل غزلی نیچون او قدر ذم ایدییورسکز ؟ یوقسه سزی برخیلی زمان دوشوندرمش اولدیغی ایچون بی‌چاره‌یی بو صورتله تشهیر ایتمکی حقنده بر جزامی عد ایلیورسکز ؟ مقصدمز استنطاق دکل، انسانك حقسز اوله‌رق کندی اثری حقنده‌ده اوقدر مزیفانه سوزلر یازمسی ممدوح شیلردن عد اولنه‌میه‌جغنی اخطاردر

کلمه‌لرده اوقدر مد اولنمق لازمدر. (درلآلی)بزم آکلایشمزه کوره (اینجیلرك اینجیسی) دیمك اولیور . آنك ایچون :

« دیزلدی رشتهٔ نظمه در لآلی ینه »

کلمه‌لرینك کوزل دیزلمامش اولدیغنه حکم اولنیور . شاعرلر مخلصلرینی حاوی اوله‌جق بیتلری پك زیاده اعتنا ایله نظم ایتمیدرلر . اویله یاپمزلرسه شعر آشنا اولانلری سوءظنه‌دوشورمش اولورلر . مثلا برغزلده درت بیتی کوزلجه سویلیوب‌ده موقع تخلص اولان بشنجی بیتی آنلره قیاس قبول ایتمیه‌جك برشیوه‌ده نظم ایدن شاعر ارباب مطالعه‌یه (آکلاشلدی! بوغزل بشقه‌سنك ایمش . شاعر بك افندی صاحب اثرك مخلصنی قالدیروب کندی مخلصنی یرلشدرمك ایچون غزلك مقطعنی تغییره لزوم کورمش . حریفك بیتی خراب ایتمش براقمش .) دیدیره‌جك برحرکتده بولنمش اولملزمی ؟

لفظی معناسندن متوحش و معناسی‌ده لفظندن غلط فاحش اوله‌رق قاره‌لامش اولدیغم یدی بیتدن مرکب غزل لاجل الطبع مطبعهٔ علیه‌لرینه تقدیم قلندی. غزتهٔ معتبره‌لرینه درجنی ومعلم ناجی افندی حضرتلری طرفندن دخی اخطارات لازمه‌نك بیدریغ بیورلمسنی رجا ایلرم .

درسعادت بدایت محکمه‌سی جزا
دائره‌سی مستنطقلرندن

فائق

غزل

کلنجه چشممه دیدارینك خیالی ینه
منور ایتـدی دلی پرتو جمالی ینه
کورنجه روی دل آویزینی اورونقله
توکندی بو دل بیچاره‌نك مجالی ینه
امید وصلت ایدر کوکلمز او مهرودن
شو بی‌تأمله باق کیم دیلر محالی ینه
وصالی بر کوز اوجیله بزه ایدوب ایهام
کیدردی قلب حزیندن بتون ملالی ینه
کمال شوق ایله سویلندی ای ندیم بو غزل
دیزلدی رشـتهٔ نظمه در لآلی ینه

ترجمان حقیقت

غزلکزك مقطعی سائر بیتلرینه اویمیور . عجبا کمال شوق مانع دقتمی اولمشدر ؟

« کمال شوق ایله سویلندی ای ندیم بو غزل »

دینلدیکی وقت (ندیم) چکلمیور . کچنده بر اثرکزك آلتنه یازدیغمز ملاحظه‌ده (خرابات چکلمیور . . . . .) دیه ایتدیکمز تنبیه غالبا خاطر نشانکز اولمق شرفندن محروم بولنیور . شعرده (خرابات) کبی کلمه‌لر نه‌قدر مد اولنمق لازم ایسه (ندیم) کبی

اولدیغنی اثبات ایدەبیلیرسەکز ترکاره برکلمه قزاندرمش اولەجغکزدن تشکر ایدرز. اووقت (هیچ) ردیفلی غزلکزیده دیدیککز وجه ایله صرف ترکجه اولەرق قبول ایلرز. برده آثار ادبیەمز ایچنده بویله صرف ترکجه اثرلرده بولنمسی واقعا آرزو اولنمز دکلسەده لسانمزك السنهٔ سائرەیه احتیاجدن قورتلمق احتمالی اولمدیغندن وصرف ترکجه سویلمکه چالشمق خصوصیله شعردەدائرهٔ افادەیی بتون بتون طارالتمق دیمك اولدیغندن صرف الفاظ ترکیەایله آثار یازمق التزامنده دوام ایتمامکز دها زیاده آرزو اولنور.

طبیعتکزه مراجعت ایدیکز. بویله صرف ترکجه سویلمکدن، لسانمزده مأنوس الاستعمال اولان او کوزل الفاظ عربیه وفارسیه ایله الفاظ ترکیەیی مزج ایدەرك فصیح وبلیغ سوز سویلمك دها لطیف دکلمیدر؟ ایشته بزم مفتون حسن وشیوەسی اولدیغمز (ساده ترکجه) بودر. لسانی سادەلشدرملی اما بو یولدەسادەلشدرملیدر. بو مقصدك تمام حصولنه خدمت ایتمکده اولان ادبامزله سزیده همفکر وهمقلم بولەجغمزدن امینز.

اعاظم شعرای عصردن روحی بك افندی حضرتلرینك تنظیم بیورمش اولدقلری برغزلی تنظیر ایتدم. شوحرکتم وهلةً نابجا کورینور. لکن هوسکارلغم کوز اوکنه کتیریلور ایسه قصورم عفو اولنور.

ندیم

سودیسه بوكوكلم آنی بیلمم دها نیتدی
بتمزمی بو چكدكلرمز بتمدی كیتدی
دون قان باشمه صیچرادی سویلندم ایدی سرت
بردنبره بر پارلادی كورسه‌ك نلر ایتدی
كوردمدی نصلسه آنی ایللرله كزركن
بر قاش چاته‌رق یوركمك یاغن اریتدی
كوردكجه بوكونلرده چویرمكده یوزین آه
كیملر نه دیدی كندینه ؟ بیلمم نه ایشتدی ؟
بن اولملی‌یم ! اولملی، قورتلملی‌یم بن
قاتلانمغه آرتق یوركم قالمدی بیتدی

ترجمان حقیقت

(هیچ) لفظنك ترك لسانی جاری اولان هریرده استعمال اولنمسی بونك لفظ تركی اولدیغنه دلیل اوله بیلسه بو دلیل ایله مثلا (قلم) لفظنك ده الفاظ تركیه‌دن اولدیغی اثبات اولنه بیلیردی . چونكه خلقی تركجه تكلم ایدر هیچ بر مملكتمز یوقدر كه اوراده (قلم) استعمال اولنمسون. حال بوكه (قلم)ك لفظ عربی اولدیغی معلومدر.

بزم نظرمزده (هیچ) برچوق امثالی كبی استعانه یولنده لسانمزه آلنمش بر لفظ فارسیدر .

بناءً علیه (هیچ) لی بر سوز سویلدیككز زمان آنی صرف تركجه اولمق اوزره قبول ایده‌میز . اكر سز (هیچ) ك لفظ تركی

ترکجه برغزل دها یاپدم . تقدیم ایدییورم . بنده‌کزده برچیغر آچمق ایستیورم، یعنی حقیقةً فضولیانه، صائبانه، ثابتانه شعرلر آره‌سنده برده (ترکانه) ــ تعبیر عفو اولنه ــ غزللر بولنسون دییورم. آنجق اولکی غزلمده ایلیشیلانَ (هیچ) لفظی اوزرینه بر آز سوز سویلیه‌جکم . برچوق لسانلرده برچوق الفاظ متشابهه اولدیغی معلومدر . بر لسانده بر کلمه‌نك مشابهی اولمقله آنك او لسانه تخصیصی لازم کلورمی؟ مثلا فرانسزجه ایکی‌یه (دو) وفارسیجه دخی (دو) دینلدیکی حالده بونك مأخذنی قطعیاً بولمق ممکن اولورمی؟ عجبا ممالك عثمانیه‌نك ترك لسانی جاری اولان هانکی بر یرنده هیچ لفظی مستعمل دکلدر؟ باخصوص که بونك دخی (دو) کلمه‌سی کبی لسان فارسیده تلفظی بشقه وترکیده دخی بشقه‌در . احتمال که صورت ومحل استعمالی دخی بشقه‌در . والحاصل بزم هیچه (ترکجه هیچ) دیرسه‌ك تعامل قدیمه بناءً کیمسه برشی دیه‌مز. اکر دیمزسه‌ك ماشاپی مانغالی دخی المزدن قاپدیره‌رق بوقیشده ناچارقالورز. دیکر غزل عاجزینك ایکی یرنده کوریلان لکنتك اخطارندن طولایی عرض شکرانیت ایدرم .

ادبای کرامك بو مثللو خطالرینه مسامحه اطلاق اولنیور ایسه بزمکنه‌ده اثر غفلت دیمك جائز اولور . باقی ید استادانه‌لرینی تقبیل ایدرم افندم .

حسین حسنی

برمملکتك نصل شی اولدیغنی بیلمك قابلمیدرکه پریسنه‌ده انسانك عقلی ایرسون؟

مملکت بویله مخیلاتدن اولورسه آرتق آنك پریسی نصل خیال اندرخیال اولمز؟

خیالاتك بودرجه‌لری شعرده‌ده مقبول اوله‌میه‌جغی جهتله (جابلقا) یه دائر عرض ایتدیکمزدن زیاده اوله‌رق صحته قریب معلومات ومسموعاتکز یوقایسه اوبیتی تغییر واصلاح بیورمکزی رجا ایدرز. صوك بیتده‌ده رکاکت بولیورز. آنی‌ده تعمیر ایتسه‌کز خوش اولور.

فضیلتمندم افندم!

بری صرف ترکجه اوله‌رق عاجزانه تنظیم وتقدیم ایتمش اولدیغم ایکی قطعه غزل تنزلاً طبع بیورلمش. تشکر ایدرم. بنده‌کز شعری پك سورم. مع مافیه یالکز کوردیکم اشعاری لذتله اوقور ایسه‌م ده زادهٔ طبع اوله‌رق تولد ایدن افکاری نظماً ترتیبه پك آز هوسم واردر. لکن هرکون بردرلو شیوه ایله ترجمان حقیقت ستونلرینی تزیین ایدن پارلاق اثرلر حسیات درونمی تهییج ایتمش ایدیدی‌ده بنده‌کزده اوصورتله تشاعر ایتمش‌ایدم. برآز چالیشور ایسه‌م شاعر اوله‌بیله‌جك کبی‌یم. فقط وقتمی بتون بتون شعره صرف ایتمك افکارنده دکلم. یعنی وقت بولدقجه بوکاده چالشمق ایسترم. هر نه حال ایسه ایشته صرف

دریغ ایتمه دوای بوس لعلك ساقیا بردم
قان آغلر دیدهٔ مستانه دل بیمار اولدقجه

مسخردر سکا جانا پریٔ شهرجا بلقا
نیجه قورتلسون عاشق دیده‌لر سحار اولدقجه

خمار آلود هجره نقل لعلی‌نوله لطف ایتسه
کهی اول‌مست نازم خوابدن بیدار اولدقجه

چویرمه رامیا یوز بارکاه حضرت حقدن
که هردم حضرت منصور کبی بردار اولدقجه

ترجمان حقیقت

شمدی‌یه‌قدر یازدیغمز ملاحظاتی اوقومش اولدیغکز آکلاشلمسه

« مسخردر سکا (جانا) پریٔ شهرجا بلقا »
(نیجه) قورتلسون (عاشق) دیده‌لر سحار اولدقجه

بیتنده‌کی اوچ شیئی تکرار اخطار ایدردك .

کله‌لم (جابلقا) یه :

بونك اقصای شرقده بیك قپولی برشهر عظیم اولدیغنی وهرقپوسنده بیك بکجی بولندیغنی ایشتدیکمز واردر. فقط مخاطبکز طرفندن تسخیر اولندیغی افاده‌کزدن آکلاشیلان پریسنه دائر هیچ معلوماتمز یوقدر . بویله تعیین موقعنده، تعریف‌احوالنده اك ماهر جغرافیا عالمنك بیله اظهار عجز وحیرت ایده‌جکی

ایشته بو اثرکزده ادبیات صره‌سنه کچدی. انشاءالله بوندن صکره یازه‌جغکز شیلر آثار منتخبه آره‌سنه قاریشیر .

فطانتمندم   افندم !

معتبر غزته‌لرینك ادبیات ستونلرینی هرکون تزیین ایتمکده بولنان آثار ادبای زمانه‌نك مطالعه‌سیله مستفید اولمقده‌یم . عاجزلری‌ده اوزمرهٔ ممتازه‌یه پیرو اولمق اوزره خیلی وقتدر انشادیله اوغراشیلوب تقدیمنه متجاسر اولدیغم غزل ناچیز بیلورم‌که حضور ادبایه وضع ایدیله‌جك درجه دکرلی دکلدر . لکن مراد کمترانه‌م تحصیل اولدیغندن واقع اولان خطالری ذیل ایدیله‌رك طبع ونشر ایدلدیکی تقدیرده الی‌الابد ممنون ومنتدار اوله‌جغمی عرض ایدرم .

کوشهٔ انزواده مختفی

رامی

همان ای مه ضیاویر بوفلك دوار اولدقچه
بنی ظلمتده قویمه ناشر انوار اولدقچه
طولنجه ساغر صهبا قالور مینا تهی البت
بوشالور شیشهٔ دل دیده‌لر سرشار اولدقچه
اوسیم کردن اوزره دوکمه زلفك ای قمر طلعت
بلاد حسنه غالب اولمسون کفار اولدقچه

اكرچه جور ایدر هردم سكا اول چشم فتانك
یتر بو آه وافغانك ینار آتشلره جانك
كلور محبوب وجانانك ایدر بر مرحبا شمدی

٧

صاقین خوار باقمه عشاق ایچره عشقمله بنم جانا
مقید دفتر دلبرده نامم عاشق شیدا
اینانمه هرنه سویلرلرسه حقمده بتون اعدا
بكا مكر ایلیان دشمنلری قهر ایلسون مولا
سحردر شبهه‌مز مقبول اولور اشبو دعا شمدی

ادبیات صره‌سنه كچه‌جك شی دكلسه‌ده نه چاره ....

ادیب

ترجمان حقیقت

دها آز، دها منقح سویلسه‌كز اصابت ایدرسكز .

(شیدانه) نه‌در ؟ (شیدایانه) دیمی مخفف ؟ ....

بو صورشمزی غریب كورمیكز . بز شمدی‌یه‌قدر بویله بر تخفیفه تصادف ایتمدك . عقلا (شیدایانه) یی‌ده بكنمیورلر. ایجاب ایدرسه آنك یرینه (مجنونانه) دیرز، دییورلر .

« صاقین خوار باقمه عشاق ایچره عشقمله بنم جانا »

مصراعی (زحاف) ی خوش كورنلردن و تركنی توصیه ایتمكده اولدیغمز (جانا) یی سونلردن اولدیغكزی بیلدیرییور.

٣

کلوب بزم دله برلحظه‌جق کوز سوزدی مستانه
بنی غشی ایلدی اول دم کوکل آه ایتدی شیدانه
همان تیر کمان ابروانن آتدی میدانه
کتوردی عاشقان و خستکان درد هجرانه
شمیم زلف عنبر بوینی باد صبا شمدی

٤

کوکل قالدك قپانوب بوکسوف آه وماتمده
یازق کیم آه ایدرسك باخصوص بومدت ودمده
سکا یوقسه صفای سکر ونشئه جام ایله جمده
ویروب جان نقدینی بر بوسه آل کیم ویرمز عالمده
کشینك آناسی باباسنه بادهوا شمدی

٥

آرادم بولمدم بوی وفا عالمده انساندن
محبت کورمدم اصلا دله اخوان ویاراندن
کوکل بیقدم اوصاندم یاردن اغیاردن جاندن
بو شب بیدار ایدم کریان ونالان هجر جاناندن
ایشتدم ناکهان کلدی بکا حقدن ندا شمدی

٦

ندن نالنده‌سك بویله ندر بو چشم کریانك
سنك یوقمی دلکده ذره‌جه هیچ صبر وسامانك

کورمکلك ایچون بنی تأمین ایده‌مزکه آکا حواله ایدوب‌ده شو حس شکراندن او بیچاره‌یی‌ده حصه‌یاب ایلیه‌یم ! آه نره‌ده او اقتدار ؟ .... برده طوتمشسکزده بو حقیره برادیبلك قوندرمشسکز . کرچه مخلصم ادیب ایسه‌ده شهرتم دکل ! ... هرنه ایسه . کوندردیکم دکرسز بر غزلی درج بیورمشسکز ! بوندن متحصل بر ممنونیت بنی دیکرینك دها قاره‌لنمسنه مجبور ایتدی ! بناءً علیه « شمدی » قافیه‌سی خوشمه کتدیکی جهتله آندن بر مخمس یازدم ، تقدیم ایتدم . بونك ایچون‌ده لطف بیورر میسکز محرر افندی ؟ قولاقلرمه ندای بشارت کلیور ! . . . یکی یکی ! . . ایشته مخمس :

١

کوکلدن ایلدی رجعت اسف جیش صفا شمدی
نه ممکن ایتمامك هجریله فریاد وندا شمدی
فغان وناله ایتمکلك کورندی مقتضا شمدی
عجب منع ایتدیمی بیلمم رقیب بدلقا شمدی
کوزم یوللرده قالدی کلمدی اول بیوفا شمدی

٢

نه آتشلر ینار بیلسه‌ك که نار هجر ایله سرده
اوطورتمز بو دل محزونمی راحتله بر یرده
دها تندن چیقان دود وشرر دیده‌مده‌در پرده
فراقندن دل صد پاره دوشمش اویله بردرده
که اول درده اطبای جهان بولمز دوا شمدی

حمدلله كه پادشاه جهان
بزه لطف وعنایت یزدان

سایه‌سی فرقدان اهل جهان
دولتی دولت مسلمانان

همتی قدری كیبی پك عالی
ذاتیدر اتحاد تمثالی

دولت وملكی یاالٓه احد
حشره‌دك نصر ایله اوله ممتد

عمر واقبال پادشاه جهان
اوله یارب بی حد و پایان

ترجمان حقیقت

(نمون) تركیبسز قوللانلمز . (بتون) ه قافیه‌ده اوله‌مز . (شكر) سكون كاف ایله طوغریدر . ضمتین ایله استعمالنه ضرورت وزن مدار عد اولنه‌مز .

محرر افندی !

نه‌قدر كرم بیورمشسكز ! طوغریسی بنده‌كزی بر مسرت طالغه‌سی آره‌سنه آتیویردیكز . . .

بوكا بیلمم نه وجهله تشكرلر ایده‌یم ! . . قلمم او خدمتی

منظومه

ای خوش اول کون که ملت اسلام
اتحاد اوزره ایلمشدی قیام

هر طرفدن کلوردی بر آواز
یك طرب یك نوا ویك آغاز

عزم ایدرلردی اتحاد اوزره
اتحاد اوزره اطراد اوزره

قیلدیلر اتحادی راهنما
اولدیلر صولت آور دنیا

نامه‌لر فتح کشور ایلر ایدی
بو خبر خیلی ایشلر ایلر ایدی

نه‌امیر اول‌که اون قوناق یردن
«الجبل» امری ویردی منبردن

او نه عسکر نه جیش پرتمکین
آن واحدده اولدی نصره قرین

بو خوارق بو معجزات بتون
اتحاد اتفاقدن اولدی نمون

وار ایکن الده چوق شکر هرگاه
شمعهٔ لا اله الا الله

محو دیجوریٔ فراق ایدرز
مؤمنز جمله اتفاق ایدرز

مصراعنده‌کی (کرچه) نك اماله‌ٔ کسره‌سنی بولدق. بوکرچه کوچك برشیدر فقط ترکی اولی دکلمیدر؟ بواماله‌نك جوازینه دلیل اوله‌رق مثلا :

« بفکر نیستی هرکز نمی افتند مغروران »
« اکرچه صورت مقراض لادارد کریبانها »

بیتنی اوقوسه‌کز وتنویر دلیل ایچون :

« خاطرده طورر صحبتك لذتی حالا »
« کرچه اوشرفدن نیجه ییلدرکه جدایز »

بیتنی‌ده علاوه ایتسه‌کز ینه اثبات مدعا ایتمش اوله‌مزسکز .

بزم نظرمزده بونلر دلیل اماله دکل، برهان مسامحه‌در.

برده :

« روح پاکندن ضیای جانه همت بکلرز »

مصراعنی اراده اولنان معنایی تماميله افاده ایده‌میورکبی کوردك .

* * *

محرر افندی !

تقدیمه متجاسر اولدیغم منظومه‌نك معتبر غزته‌کزه درجنی رجا ایدرم . مع‌مافیه سائرلری حقنده رایکان اولان اخطارات فاضلانه‌لرینك حق عاجزانه‌مده دخی دریغ بیورلمامسی تمنی اولنور.

لوله‌برغوسلی
علی عشقی

عاشـقز بر مظهر فيض جمـال مطلقه
عشقمز كرچه مجازيدر حقيقت بكلرز
فرقتن كورمزدن اول قيلمايز وصلن طلب
عاقلز هر برطلبده وقت و ساعت بكلرز
حاضرز جان ويرمكه اول غمزۀ خونخواريكه
چشم مستكدن فقط بر نيم اشارت بكلرز
پيرو پير اولدق اى عشقى كمال نقص ايله
روح پاكندن ضياى جانه همت بكلرز

ترجمان حقيقت

بو اثر عاليكز ايچون سزه عرض تقدير ايتمك خدمتنده بولنمقله افتخار ايلرز . «كوزل سويلكه چاليشه‌جغم وچاليشيورم.» دييورسكز . شبان ارباب قلم آره‌سنده برموقع ممتاز طوته‌جغكزى تبشير ايدييورسكز . اعلان شكران ايدرز .

بويله اثرلره واسطۀ نشر اولمق هرزمان آراديغمز شرفلردندر .

شوغزلكزى بين‌الاخوان اوقوديغمز وقت هربرى بربيتنى سودى . بزم طبيعتمز الك زياده «صبح سعادت» بيتنه منجذب اولدى. حق ويرمزميسكز ؟

بيتلركزده عادتمز اوزره عرض واخطار ايديله‌جك جهتلرده آرادق .

« عشقمز كرچه مجازيدر حقيقت بكلرز »

نتيجه‌سى اولديغندن نتيجه‌نك مقدمه‌دن استدلالى قضيهٔ معلومه‌سنه بناءً عرض منت ايتدكدن صكره آرتق بيان محمدته لزوم كورمدم. كوزل سويلديكم حالده اويله برلطف وعنايتدن هرزمان حصه‌دار بيوريله‌جغم وعد جليلى ايسه حق عاجزانه‌مده بشقه برعنايتدركه بونك شكركذارلغى دخى منت مترتبه داخلنده‌در . هروقت شو حصه‌دارلغه مظهر اوله‌رق اكمال مزيت ايتمك املنده بولنمقلغم طبيعى اولمغله قدرتم يتديكى قدر كوزل سويلمكه چاليشه‌جغم وچاليشيورم. ايشته اوچنجى دفعه تقديمنه‌اجتسار ايلديكم غزل حضرت فضولى‌يه نظيره طرزنده ومع مافيه اولدقجه كوزل اولمسى آرزوى مخصوصى تحتنده انشاد ايدلمش براثر ناچيزدر . كوزل ايسه وعد عاليلرينك انجاز ومروت‌مخصوصه‌لرينك ايكنجى دفعه اوله‌رق ابراز بيوريله‌جغندن اميذم .

عابد عشقى

غزل

وجه احسندن فتوحات هدايت بكلرز
حق‌پرستزحق‌يوزندن‌خيرورحمت‌بكلرز
عالم معنى تماشاسنده وقف حيرتز
اويله برعالمده بز انجام حيرت بكلرز
اولمايز ظلمت كوروب نوميد فيض انفلاق
هرشب محنتده برصبح سعادت بكلرز

نقش تمثالی قودی حیرتده چشم نازینی
سرینی آیات حسنك كوردی یار آیینه‌ده
اولسه مرآته سزادر غبطه‌كش بدر فلك
جلوه‌كر اولدقجه رخسار نكار آیینه‌ده
نظمنی تقلید ایدر میر حفیدك ای عزیز
كلك تر طوطئ سكر خوار وار آیینه‌ده

ترجمان حقیقت

غزللرك ایكیسی ده سلاستنمادر . فقط قافیه‌لرینه اعتراض اولنسه سزادر . (طارار) بركره قافیه اوله‌رق ایراد اولندقدن صكره آرتق (قیزار) (طوغار) (آقار) كبی كلمه‌لر قافیه اتخاذ اولنه‌مز .

* * *

محرر افندی !

ایكنجی غزلك نواقصنه باقلمیه‌رق شایستۀ طبع كورلمسی هركس حقنده سزاوار بیوریلان لطف و عنایت علیه‌لرندن حصه‌دار بیورلدیغمی بیلدردی. بو حصه‌دارلغم بی‌بهره‌لكمی برآز تنقیص ایلدیكی جهتله قوللری ایچون حقیقةً بیوك برمزیت وشو مزیتده علوجنابكزه قارشو ذمت بی‌كفایتمده صحیحاً قوجه برمنت ترتیب ایلدی . منت محمدتك مقدمه‌سی محمدت منتك

غزل

برق اوررسه وجهی واردر روی یار آیینه‌ده
اول شهنشاه ملاحت صاچ طارار آیینه‌ده
باقمه الله عشقنه مرآته بویله سودیکم
کورمیم بو حسنکه بکزر نکار آیینه‌ده
سنبل زلفك دوکوب کل رویکه باقدقجه سن
بر بهار آثاری اولسون آشکار آیینه‌ده
الده جام می تماشا ایلینلر عکسکی
ظن ایدر ساقیء کوثر عکسی وار آیینه‌ده
وار ایکن شوق جمال ایتمه جلالکله نظر
بلکه نور چشم ایله چاتلار قیزار آیینه‌ده
زلف زرتارین آیرمش دوشنه دوکمش اوشوخ
کور حفید ابر شفقدن کون طوغار آیینه‌ده
حفید

نظیره

اول مه اوج بها کیم صاچ طارار آیینه‌ده
صانکه مرآت شفقدن نور آقار آیینه‌ده
تار زلف وتاب وجهی ایلدکجه انعکاس
اولدی کویا رونما لیل ونهار آیینه‌ده

فضولينك :

«هيچ بر رحم ايلمزلر داغ هجرانم كوروب»

مصراعنده بزم ايستديكمز كبى بر هيچ واردر .

راغبك : «كوررمى كيمسه هيچ الماسى كيم محككلك ايدر»

مصراعى هيچ ايشمزه كلمز .

«كلستان وكلشنى ذوق وصفاسى كوكلمك»

دييورسكز. ذوق وصفايه ديه‌جك يوقسه‌ده (كلستان) ديدكدن صكره برده (كلشن) ديمه‌نك لزومى وارميدر ؟

«وصلتكدن حصهٔ دارو ودرمانم چيقار»

مصراعندن (دارو ودرمان) دن برينك اخراجنه برچاره بولمش اوليديكز فنا اولمزدى .

« صانمه كيم نظم ونثرده فوق واقرانم چيقار »

مصراعنده (نثر) بوزوقدر. لطيفه اوله‌رق (نظم ايچون نثرى بوزمشسكز.) ديمكه جسارت ايدرز .

نثركزده (بونلر اسكى شيلر اولوب اثبات هنر و مهارت ايچون سويلنمامشدر.) بيوربيورسكز. تجدد وترقى محبلرندن اولديغكزده شبهه ايتمديكمز ايچون بزده ديرزكه : يكى شيلر سويليكز . همده اثبات هنر ومهارت ايچون سويليكز. اويله‌يا پارسه‌كز دها كوزل آثار وجوده كتيررسكز. بزده دها زياده ممنون اولورز.

شرحه شرحه پاره‌لرله داغ دل عرض ایلسه‌م
داد ایدر صائمم او شوخی قتله فرمانم چیقر
کلشن امیده‌که عطف نکاه ایتدکجه بن
قارشومه‌بیك نازایله‌اول‌وردخندانم‌چیقر
ایله الله عشقنه اقرار وعد وصلکی
درد دل باقیدر اما بلکه احزانم چیقر
لیلیٔ زلفك خیالیله پریشان خاطرم
وصلتکدن حصهٔ دارو ودرمانم چیقر
کر آرانسهٔ سرتسر اقلیم عرفان ناحیا
صائمه‌کیم نظم ونثرده فوق واقرانم چیقر

ترجمان حقیقت

« درد هجریار ایله دلخسته‌یم خیلی زمان »
مصراعنی شیوهٔ لسانه مغایر کورر ایسه‌ك معذور طوتکز . چونکه بزم سلیقه‌مز بویله یرلرده (خیلی زماندر) یاخود (خیلی زماندن بری) ویا (خیلی زماندن بریدر) دیمك لازم کله‌جکنه حکم ایده‌لی خیلی زمان اولمشدر .

«ای طبیب جانم هیچ یوقمی دواسی کوکلمك»
پارچه‌سنی موزون اوقویه‌بیلمك ایچون (هیچ) ی (ایچ) ایتمك لازم کلیور. بوایسه هیچ جائز دکلدر. بز شعرده (هیچ) ك مد اولمسنی‌ده التزام ایدنلردنز .

ایدرم . شو اعترافم اوزرینه بویله معنی ومألسز شیلرك نشرینی تجویزمك سببنی صورەجق اولسەکز جواب ویرمکدن جداً عاجز قالیرم . فقط شعار ادیبانەلری اویله برسؤال ایرادینه تنزل ایدەجك درجەدن عالیدر مأمولندەیم .

دیوان محاسبات خلفاسندن

ناجی

⁂

بنده بیلمم کیم نەدر بو ابتلاسی کوکلمك
مطلب محض وتجلی وهواسی کوکلمك
چکدیکم بونجه عذاب وشیون و آلام وغم
یادکار هجر و آثار بلاسی کوکلمك
درد هجر یار ایله دلخستەیم خیلی زمان
ای طبیب جانم هیچ یوقمی دواسی کوکلمك
تاب مهر روی دلبر عارض دلداردر
کلستان وکلشنی ذوق وصفاسی کوکلمك
پیرو اولمقدر کمال فضل اب افخمه
ناجیا علویت قدر وجلاسی کوکلمك

⁂

هرنەدم افق حسندن مهر تابانم چیقر
سوزش حسرتله دلدن آه وافغانم چیقر

ترجمان حقیقت

بو غزلکزی حمدی بك افندی‌ده کورسه بزمله همزبان ثنا اولور.

«کلسه‌ده پیشکه چشم خیال رویك»
«کلمیور وصلتك امیدی دل ناشاده»

بیتی لجنده نشر اولنان غزلکزك مطلعی اولان :

«کلمیور وجهك خیالی دیدهٔ خونبارمه»
«باعث اولدرسودیکم هر لحظه آه و زارمه»

بیتی حقنده اووقت عرض ایلدیکمز ملاحظه‌یی شاعرانه یولده تصدیق ایچونمی سویلنمشدر؟ ظن ایدرزکه شو سؤالمزه بر «اوت!» ایله جواب ویررسکز.

* * *

افندم!

آتیده‌کی غزللرك غزته‌ده انتخاب آثار خدمتنی ایفایه تنزل بیوردیغکز قسمه قبولنی رجا ایدرم.

بونلر اسکی شیلر اولوب اثبات هنر ومهارت ایچون سویلنمامشدر. بناءً علیه هر بیتی نظر تنقید ادیبانه‌لرندن قورتیله‌مز. شوقدرکه بر مصراعنده بیك خطا بولمش اولسه‌کز اثبات کمال ایچون سویلنمدیکنی عرض ایله خطا کارلقدن تبری

غزل

اولدم ای شوخ جفا پیشه سکا افتاده
دل ویرانمی اعماره چالش تنهاده

بلبل نغمه سرا ساکت اولور کلشنده
سوزش عشقڭ ایله باشلارایسه‌م فریاده

کلسه‌ده پیشکه چشمه خیال رویڭ
کلیور وصلتڭ امیدی دل ناشاده

زلفکه بند اولان ارباب حقیقت بی‌شك
قیدهستیٔ مجازیدن اولور آزاده

لیلئ حسنکی آکدقجه شب فرقتده
سبق آموز اولورم قیس بلا معتاده

چکیلور صبح ومساتیر مژه‌ڭ کشته‌لری
قافله قافله صحرای عدم آباده

بیلیوب حالت عشقی ینه شیخم هربار
قالقیشور بن کبی براهل دلی ارشاده

وصفیا بزم محبتده اومست نازڭ
بوله‌م لبلرینڭ نشوه‌سنی صهباده

همت پیر خرابات ایله اولدم پیرو
میر حمدی کبی نام آور اولان استاده

بز (سـويلمك) ايله (ديمك) بينـنـده‌كى فرقه هريرده رعايت اولنمسنى التزام ايدنلردن اولديغمزدن «ضيا پاشا» مرحومك سلطان سليم‌اول حضرتلرى حقنده سويلمش اولديغى :

« يوق روم آرانور ايسه سراسر »
« اول شـيوه‌ده فارسى ديمش ار »

بيتنده (فارسى ديمش) تعبيرينى شـيوهٔ لسـانه موافق عد ايده‌ميز .

(فارسى سويلمش) ديمك لازم ايدى ديرز .

* * *

محرر افندى !

١٣٩٧ نومرولى غزته‌كزك قسم ادبيسنه بحق رونق ويرن حمدى‌بك افنديـنك غزلى (طاق نه‌رواق) آسمانه تعليقه شايسته بر اثر برجسته اولديغى آزادهٔ كلفهٔ بياندر .

بويله برغزل بى‌بدلى تنظير جامه خوابنده غنودهٔ ناز اولان بردلبر طنازك حسن‌و آننى تصويره قالقشمغه بكزر ايسه‌ده « سايه صاحب سايه‌دن قيلمز قبول انفكاك » مصراعنك ماصدقى اولورم خولياسى زيرده‌كى نظيره قلقلى غزلى سـويله‌مكه داعيكزى اجبار ايتدى .

كفوى تكيه‌سى شيخى
على‌وصفى

الویردی جورك ایله عنایت دیدمسه‌ده
عاشق اولورمی سویلدی آزاد عذابدن

حمدی بوظلم اولدی دیدم یاردن دیدی
جائزمی ظلم اویله بر عالیجنابدن

ترجمان حقیقت

سیاق و سباق دلالت ایتدیکی وجه ایله ایکنجی بیتده کی (آنسز)دن مراد (بغتةً) دیمك ایسه (آنسزین) دیمك لازم کلیردی . او معناده (آنسز) قوللانلدیغی یوقدر .

اوچنجی بیتده (افاقه) یرینه (افاقت) دینیله بیلمش اولیدی استعماله موافق دوشردی . برده او بیتده‌کی (بوحیرته) نره‌یه مربوطدر آکلاشلمیور .

(سویلمك) ایله (دیمك) بیننده فرق واردر . ازجمله برقائلك مقولی اولان جمله عباره‌ده عیناً ایراد اولندیغی وقت (سویلمك) مصدرندن برفعله محتاج اولور . مثلا :

(ارباب قلم ادیب اولملیدرلر دیه‌ورم .) دینیلیر. (ارباب قلم ادیب اولملیدرلر سویلیورم.) دینلمز . بناءً علیه (عاشق اولورمی سویلدی آزاد عذابدن) مصراعنده‌کی (سویلدی) فعلی موقعنده دکلدر . آنك یرینه (دیدی) دینلمش اولیدی مقصد (عاشق عذابدن آزاده اولورمی دیدی.) دیمك اولدیغی آکلاشیلیویردی.

افندم !

کچنده مع الافتقار مطبعهٔ ادیبانه‌لرینه کوندردیکم نظیره‌نك نشره صلاحیتی اولمدیغی حالده تنزلاً تصحیح بیوروب صورت مکمله‌ده صحیفهٔ ادیبانه‌لرینه طبع بیوردقلرینی کوروب متشکر اولدم . طوغریسی بویله برادیبك بلا امتنان هوسکاران ادبیات وطنه دستگیر اولمسنی بربیوك سرمایهٔ جالب منت عد ایدرم . آیروجه استفادهٔ بندکانم ضمننده کوچك براخطار معلمانه‌لرندن حاصل اولان ممنونیت ومسروریت ایسه مستغنی عن البیاندر .

ایشته نائل اولدیغم مرحمت علیه‌لرینه مغرور اوله‌رق یکی برغزل پرخلل دها تقدیم ایدییورم. لطفاً نشری رأی عالیلرینه منوطدر .

فاتح سلطان طلبه‌سندن

داغستانی احمدحمدی

غزل

کوردم جمال دلبری زیر نقابدن
صاندم‌که چیقدی مهر منور حجابدن
برحیرت آلدی کوکلمی آنسز اورتبه‌کیم
دوشندم مثال سایه یره اضطرابدن
بولدم افاقه صکره دوشوندم بوحیرته
بیلدم بوحال کلدی او لعل شرابدن

جام محبتکدن اولان باده خوار فیض
چکمز مدام مست صفادر خمار فیض
بی غایه‌در تجلیٔ الطاف کبریا
کلمز قیاسه موج یم بیکنار فیض
سیر ایت دکلمی کلشن حسننده اول کلك
رخساری لاله‌رنك وخطی سبزه‌زار فیض
هر نخل خشك یأسم آچار تازه ورد کام
آقدقجه سوی باغ دله جویبار فیض
اول کلستان عشوه‌ده نشو و نما بولور
بر نیم خنده‌سیله کل صد هزار فیض
چکمه الم بو بزم املده کلور اله
دور ایدرك اياغ می خوشکوار فیض
اولدقجه صبحدم آچیلور غنچهٔ مرام
ابر سپهر دیدهٔ تر ژاله بار فیض
غواص بحر بی‌بن عشق اولمسیدی دل
اولمزدی دانه دانه دُرّ شاهوار فیض

ترجمان حقیقت

بزم فیض تقدیرمز سزه لازم اولمسه بیله سزك تقدیر فیضکز بزه لازمدر .

عالمنده بولنمشسکز . شوقدر اولسون سوز سویلمش اولیدیکز بز بوقدر سویلمز ایدك .

محرر افندی !

شیوهٔ طبیعتمك نشاط بخش قلوب اولدیغنی شیوهٔ تحسین ادیبانه‌لرندن استنباط ایتدم . طوغریسی یا شوقلندم. فقط فارسی غزلك تعریف شیوه‌سی ایچون (صائبانه) دیمکلککزی فرط تقدیردن زیاده ترغیب و تشویقه حمل ایتدم . زیرا پای‌انداز اولدیغمز درکهٔ سفلای عرفان ایله صائبك موصول بولندیغی مرتبهٔ معلای فضل و کمال بیننده‌کی مسافه اودرجه علویدرکه بزم ایچون اودرجه‌یه تصعد محالدر . شوقدر وارکه صائبده اومرتبه‌یه دفعةً صعود ایتمدی یا ! پیش تعلی‌کارانه‌سنه تصادف ایدن مشکلاتی اقتحام ایده ایده طبقات فضیلتك غایتنه کیم بیلور نه‌قدر کوجلکله واصل اولمشدر . دکلمی ؟ . . . عجبا آشاغیده‌کی غزلده فیض تقدیرکزه نائل اوله‌بیلورمی ؟ باقی خلوص وسلامت.

صلاحی

غزل

حسنك بوخطله تاب مه هاله دار فیض
خالك شبیه نجم سعادت مدار فیض

« وفاسز یار بنی براقدی کیتدی »
« ساده دل وجانی یاقدی کیتدی »
« دل حسرتیله اولدی شرحه شرحه »
« شمدی بکا یار آه و نوحه »

فیض الله

ترجمان حقیقت

یك كوزل! صكره سز آكا نه دیدیكز ؟

هیچ !...

زواللی فرقتزده‌یه تسلی بخش اوله‌بیله‌جك برقاچ سوز اولسون سویلمك لازم دكلمی ایدی؟ ایتدیكی تظلم اوزرینه سزك اویله سكوته واردیغكزی كورنجه مطلقا دها زیاده دردناك اولمشدر!

او اختر كوزلی دختر سزك شاعر اولدیغكزی طانیه‌مامش اولملیدر.

یك زاهدانه طاورانمشسكز. هیچ برشاعر صحراده اویله بركوزله تصادف ایدرده مناسب وادیده برمقدمه‌جك ترتیبندن صكره صحبت عاشقانه‌یه كیرشمزمی؟

« صاندم كه عقلم باشمدن كیتدی »

دیمكزدن‌ده برآز آكلاشلدیغی اوزره غالبا سز اوزمان :

« شاعره سوز بولمغه منت نه اما نیایم »
« آه كیم حیرت سنی كوردكجه لال ایلر بنی »

چیقدی ناکاه قارشیمه بر دختر
صانکی ایکی کوزی ایکی اختر
دوکمشدی اوموزی اوستنه او زلف سیاهی
وجه پرنوری آکدیردی ماهی

ناز وادا ایله شویله بر نظر ایتدی
صاندم که عقلم بنی براقوب کیتدی
سیاه ایدی اثوابی
دیدم که بونه قیافت نه در اسبابی

دیدی :
« ایی بیلملی که فانیدر عالم »
« باقی دکلدر بونده نه ماده نه آدم »
« بعضلر هر نه قدر اولورسه‌ده بختیار »
« اکثری‌ده غمله اولور وقف اضطرار »
« طورمز دونر ینه بو چرخ دوار »
« هر دورنده بیك درلو رنج وغم آشکار »
» یاردم ایدرسه‌ده بعضاً آدمه طالع «
« کوجدر لکن آکا اولمق تابع »
« واردی بو فنا خانه‌ده بر یارم »
« غائب ایتدم‌ده شمدی آنی آرارم »
« ویرمسون کیمسه‌یه حق بویله بر مراق »
« پك خراب ایلیور بنی بو فراق »

افندمز !

وجدانك هیجانی حالنده ترجمهٔ حسیات یولنده سویلنمش برغزلك غزته‌یه درجیله بنی مسعود ایتدیکز. نصل مسعود اولمیه‌یم که کندمده اصلا اوممدیغم عاجزانه براقتدارك ترجمان کبی برمرشد لسانندن نائل اولدیغم برقاچ کلمات مشوقانه ایله وجودینی بیاغی حس ایدر اولدم؟

نه‌یاپه‌یم؟ اثر دینیله‌جك بر قاچ سوزم یوق که آره‌صره بویله کوندره‌رك مظهر نوازشکز اوله‌یم ! . . .

ایشته بودفعه‌ده آشاغیده‌کی سوزلری کوندرمکه جسارتلندم. ریاض ادب اطلاقنه سزا اولان معتبر غزته‌کزده شو برقاچ کوندر آفتاب پرتونده، یاسمن صفوتنده، کل لطافتنده ازهار فصاحتدن مرتب برکلدستهٔ عرفان طوپلانمقده‌در.

بنده‌کزده او روضهٔ بلاغتك خیابانده طولاشمقله اکتساب ذوق وصفا ایتمك هوسنده بولنیورم.

معذور اوله ایتدیکم جسارت

تصادف

— نثر مقفی —

چیقمش ایدم صحرایه برکون ایرکن
اطرافی طولاشوب کزر ایکن

روز محشرده کریبانکدن ال چکسه‌م نوله
ای ملك شاید المدن چاك دامانك چیقار
صحن عالم سرتسر بیمارخانه‌کدر سنك
بونده لقمانلر دخی محتاج درمانك چیقار
آشنالق عرض ایدر اول غمزه بارع الحذر
آشنا ظن ایتدیکك بر دشمن جانك چیقار

غزته‌ده یر بولوب بوله‌مامسنی رأیکز تعیین ایدر . بیت اولك مصراع ثانیسنده‌کی سوزان کلمه‌سی بر آز مناسبتسز. جه ایسه‌ده اوچیوز اللی سنه اوّلکی بر شیوه‌نك تقلیدندن طولایی غزلك سراپا مناسبتسزلکنه نظراً هیچ حکمنده قالسه کرکدر.

ا. بارع

ترجمان حقیقت

کوزل تقلید اولنمش. بو غزل فضولی‌یه عرض اولنسیدی بر آز صوغوق اولدیغی اعتراف بیوریلان (سوزان)ی، برده چکیله‌مدیکی ایچون (تیغ) ی، طبعنه موافق بوله‌مامقله برابر ناظمنی کندیسنك الك متقارب پیرولرندن عدایلردی قیاس ایدرز.

* * *

ترجمان حقیقت

بو منظومه‌کز لطافتجه اولـکنه فائقدر. اولجه یازدیغمز بعض ملاحظاتده سویلدیکمز وجه ایله شعرده (مخصوص) کبی کلمه‌لرك مدینی التزام ایتملیدر.

«ظلمت ایچنده آفاق»

سوزی (آفاق) محررلرینه یك‌ده پارلاق کورنمز صانیرز.

* * *

فضولیانه بر غزل

چیقسه جانم صانمه تندن درد هجرانك چیقار
قبرم ایچره استخوانپاره‌مده سوزانك چیقار
سینه‌ده داغم اکر تشریح قیلسه بر طبیب
شبهه یوق‌که آنده پاره پاره پیکانك چیقار
تیغ صالوب یوقلارسر شکم قطره‌سن مژکانلرم
آل ایله کوزدن خیال ورد خندانك چیقار
شکر کیم جمعیت خاطر نصیب اولمز بکا
بلکه دلدن فکرت زلف پریشانك چیقار

٧

شاشدم ندر بو كارك ؟
اى عندليب مضطر !
هر شى فنايه منجر .
بر كل ايچونمى زارك ؟

٨

حاكم اولان طبيعت
تبديل موسم ايتمش
وقت بهار كيتمش
كلمش زمان قسوت !

٩

باق باق شو كائناته
عالم بهاره مفتون
يارب ! بوحس مكنون
مخصوصمى ذى حياته ؟

١٠

اى قوش يتر بو فرياد !
فرمان و حكم قدرت
ويرمش بودرلو صورت
عالم بو حكمه منقاد .

كيمش جهان كفنلر
كويا مماته مشتاق

٣

ايواه او نو نهاله
قارلر ايچنده مدفون
بى آب وتاب و محزون
وارمش همان زواله

٤

اى كلنهال دلجو !
نرده او ورد رنكين ؟
نرده او بوى مشكين ؟
يوقدر بقا جهان بو !

٥

ايتمش شتا پريشان
هيهات ! او كل نثارى
صويمش او برك وبارى
قالمش سفيل و عريان !

٦

مرغان نغمه پرداز
هب بر سكوته مأنوس !
ماتم كنان و مأيوس !
اولمشلر آشيان ساز .

افندم حضرتلری !

شبان وطنك متهالك اولدقلری مسلك معرفتده حصول ترقیلرینه ساعی معلمین عرفان و ادبك ممتازی اولان افندمزك حسیات عالیجنابانه‌ایله قولکزی تشویق وتلطیف خصوصنده تکرر ایدن عنایتلرینه بر تشکر صمیمی اولمق و شایان بیوریله‌جق اخطارات و تصحیحاتدن اکمال استفاده‌یه چالشمق آمال ترقیجویانه‌سیله ملفوف منظومهٔ چاکرانه‌می مع المحجوبیه نظرگاه عالیلرینه تقدیمه جسارت ایتدم. قبول ودرجی بالوجوه رأی منعمانه‌لرینه منوطدر.

خارجیه ترجمه اوطه‌سی خلفاسندن
عبد الکریم ثابت

تحسر و تسلی

١

بر کلنهال ترکن
باق باق نه حاله دونمش
صولمش حیاتی سونمش!
دونمش مزاره کلشن !

٢

ظلمت ایچنده آفاق
بر حزن ایچنده خاور

هانی ! برکون بکا باقدڭ ده چویردڭ باشکی
کوزمڭ یاشی اوکوندن بریدر دینمدی هیچ
نه‌ده‌یم صاغ اوله‌سڭ وار اوله‌سڭ طوغریسی یا
سنی سودم سوه‌لی بن کوکل اینجنمدی هیچ
باشکه بیندیرییورسڭ دیدیلر سودیککی
باشم اوزره یری وار ایسه‌ده باق! بکنمدی هیچ

ترجمان حقیقت

« حسن خلق صاحبنڭ وجهی صبیح اولملیدر »

مصراعنده (خلق) ڭ لامنی، یاخود قافنی آره‌دن چیقارمق لازم کلمسه‌ کوزل اولوردی . (شعر) ڭ عینه نیچون حرکه ویرییورسکز؟ سز واصفڭ:

« دکانده شعر مشق اوله‌مز کل اوه اوکرن »

دیدیکنه باقمیکز .

ایکنجی غزلکزڭ بتون بتون ساده ترکجه اولدیغنی تصدیق ایده‌مز ایسه‌ڭ معذورز . چونکه (هیچ)ڭ لفظ ترکی اولدیغی هیچ خاطرمزه کلمیور . تذکره‌کزه سرلوحه یاپدیغکز « ایشته سزه برمتشاعر دها » سوزینڭ موزون اولدیغنی خبر ویرمسه‌ڭ بیله دقتلیجه متشاعرلر آکلارلر .

اولدیغی شویله بر وقتده بنم کبی بر عاجز دخی هوسنه غلبه ایده‌میه‌رك او بزم ادبده اثبات وجود ایتمك و مبذول اولان نعم استفاده‌دن حصه‌سنی آلمق اوزره ایکی پارچه شی تقدیم ایدییور.

آقساق حیوانله کاروانه قارشمق قبیلندن ایسه‌ده طبعی خصوصنده متخذ اولان اصوله رعایتکز طبیعیدر.

حسین حسنی

*

ایکی شی بزم محبتده صریح اولملیدر
بری باده بری ده وجه ملیح اولملیدر
کوزل اخلاق آرامه چرکین آدمده چوقجه
حسن خلق صاحبنك وجهی صبیح اولملیدر
کوتو اخلاق اوله‌مز وجه حسنده اصلا
مرد بدخو اولانك رویی قبیح اولملیدر
انسان اول مرده دینورکه نه اولورسه اولسون
اوزی طوغری سوزی ده طوغری صحیح اولملیدر
شمدیلك ترکجه شعرلرده بلاغت یوق ایسه
باری منثور کبی ساده فصیح اولملیدر

*

ساده ترکجه

سودیکم دون کیجه سنسز ایچمه سیغمدی هیچ
نه یدمسه بوغازمده دیزیلوب ایتمدی هیچ

ترجمان حقیقت

« كوردم هر كسده بر نوع محنت »

مصراعنده ایكی هجنت وار . برنجیسی (هر) ك (ار) كبی اوقونمسی، ایكنجیسی ده سكون واو ایله اولان (نوع) ك واوینه كسره ویرلمسیدر .

احوال عالمه منعطف اولدیغی آكلاشیلان نظر دقتكز بر آزده شو مصراعك اوزرنده كزنمش اولسیدی دیدیكمز هجنتلرك رفعی چاره‌سنه باقه‌جغی شبهه‌سز ایدی .

« كیتمم عقبایه بویله حسرت ایله »

مصراعی ملاحظاتمزده برایكی دفعه ترَكنی اخطار ایتمش اولدیغمز (وصل عین) ی مشتمل اولدیغی حالده نصلسه بوندنده اغماض عین ایتمشسكز. اشعاركزده تحفلقدن زیاده معانی پرورلكه همت بیورمكزی موافق مقصد كوردیكمزدن لطائفكولقده دوام ایله آرقداشلركزه :

« حیرتی ارباب نظمك خواجه نصرالدینیدر »

دیدرمكزی یك ده آرزو ایتمیز .

ایشته سزه برمتشاعر دها !

غزته‌كزك ادبیات قسمی هركون بر درلو كالای ادیبانه ایله عرض اندام ایدرك مشتاقین ادبی جداً دلسیر فیوضات ایتمكده

٢

علت عشق ایله اولوب معلول
مستفید اولمدم حیاتمدن
یوق امیدم دخی نجاتمدن
نا فله صحت ایلم مأمول
باری اولسه‌مده قورتیلوب کیتسه‌م

٣

یوق یوق اولمم وصاله ایرملی‌یم
آلوب اول نکاردن هوسم
صکره صنع ایله کسوب نفسم
آنجق اویله مزاره کیرملی‌یم
کیتمم عقبایه بویله حسرت ایله

٤

کچدی عمرم بلا و محنت ایله
بونه بتمز بلا نه محنت ایمش
بونه محنتلی بر محبت ایمش
بویله بیك محنت و مشقت ایله
یشامقدنسه اولمك اولادر

حیرتی

فضیلتمندم افندم!

کچنده تقدیم حضور ادیبانه‌لری ایدیلان منظومه‌که تحفلغی طرف فاضلانه‌لرندن دخی تصدیق بیورلمشیدی تنقید ایدلمکسزین باصلدی. منظومهٔ مسروده‌نك اولوجهله باصلمسندن حصولی طبیعی اولان هوس و غیرتك ثمره‌سی اوله‌رق نظم آتی تقدیم قلندی. اکر بو تنقید بیوریله‌جق ویاخود باصلمیه‌جق اولور ایسه اوبرینك تنقیدسز باصیلیشی تحفلغندن دیمك اوله‌جغندن بنم‌ده بعدما تنظیم ایده‌جکم اشعارك کافه‌سنك اوبری کبی اولمسنه غیرتم طبیعی دکلمیدر؟

او حالده بنی عالم ادبیاتك خواجه نصرالدینی ایدوب قاپوب قویویرمش اوله‌جغکزدن رجا ایدرم دقتلیجه اوقوییکز افندم.

تخالف افکار

١

آکلادم بن‌ده شمدی واحیفا
ایدوب احوال عالمه دقت
کوردم هر کسده بر نوع محنت
جای راحت دکل ایمش دنیا
ینه اما بن ایسترم یشامق

تلخئ دشنام شیرین از لب او میشود
بامرارت دارچین درطعم نیکو میشود
هرکه بارو شندلان الفت کند مردم شود
از نظر آیینه را طوطی سخنکو میشود
آن بهار حسن در آغوش من بخشد صفا
جامه را باکل نکه‌دارند خوشبو میشود
طلعت ماه مرابا شد بهر جاجلوهٔ
پرتو مهتابرا دیدن بهر سو میشود
کوی آن بت شد مرا دیر پرستشکاه عشق
تابروی آتشینش خال هند ومیشود
بادر کاشف برابرکی شود در صلاح
کربهم سنجیده در چشم ترازو میشود

ترجمان حقیقت

ترکجه غزللردن برنجیسی حقیقةً پك شیوه‌لیدر. فارسی غزلك تعریف شیوه‌سی ایچون ایسه (صائبانه) دیمك کافی کورینور. لسان فارسیده دخی بویله اثرلر وجوده کتیره‌بیلیر شعرامز بولنمسندن متشکر اوللی‌یز. هله نفعئ زمان (متوفی اسماعیل پاشا زاده) حقی بك افندینك مطبوع دیوان عالیلرنده کوردیکمز بر قصیدهٔ فارسیه ماهر برعجم شاعری لسانندن جریان ایتمش قدر روان وموافق طرز ایرانیاندر.

* * *

فرسوده در کتان شکیب دل نزار
تاب رخك که پرتو مهتاب شیوه در
هر لحظه سایهٔ مژه‌ده خواب نازایدر
چشمك سیاه مست می ناب شیوه‌در

* * *

بز حال پریشانله سررشتهٔ دامز
آهوی امل صید وشکارنده بنامز
ناکام اولان ایلر بزی آرایش سرپوش
بز شیشهٔ چرخ ایچره شکفته کل کامز
تا بزم ابد ساقئ سرمست ازلدن
پیمانه کش میکدهٔ عشق مدامز
مسجود ایله ساجد بر اولور مسجدمزده
بز سجده بر وحدت اولان صفده امامز
ناقص کورینور صورت موهومه‌مز اما
بز مرد قلندر کبی سیرتده تمامز
کرچه دکلز منتظم الحال صلاحی
بو نظم پریشانه مبادیٔ نظامز

* * *

اشك من در باغ عشق کلرخان جو میشود
مد آه آتشینم نخل دلجو میشود

اورتبه میل رحیق واو رتبه نشئه وشوق
جهانده کورمدی مثلن مغان اوله‌لی
ضمیرم آینه‌سندن غبار محنت ودرد
سیلندی کنج خرابات بکا مکان اوله‌لی
غموم دهر دنیدن خلاص یاب اولدم
او جای خرم و شادیده کامران اوله‌لی
اونوتدی نامنی لیلی وفطنتك هر کس
بو نظم تر له ثریا کهرفشان اوله‌لی

ترجمان حقیقت

(خرابات) چکلمیور . مکمل بك ! دقت ! . . . .

* * *

صلاحی بك افندینك آثارندندر:

غ

لعل لبك كه غنچهٔ سیراب شیوه‌در
رنك تبسمك كل شاداب شیوه‌در
طوفان‌نمای فتنه‌در اول چشم کینه‌جو
موج نکاهه حلقهٔ کرداب شیوه‌در
آیات بینات کتاب جمالنك
حسن خطنده پیچ وخم اعراب شیوه‌در

عايشه ثريا خانم افندينك ورقه‌سيله ياريم غزللريني اوقودم. ورقه‌لرينك (غزته‌كزك ادبيات قسمـنه درج اولنـان آثارى اوقورم اكلنيرم.) جمله‌سنده‌كى (اكلنيرم) كلمه‌سى هوسكاران ادب بيننده قبول اولنه‌مز. اكر ادبياتى اكلنجه مقامنده استعمال ايدييورلر ايسه پك بيوك بر سهوه دوچار اولمش اولورلر. غزللرينك اكمالنى شعراى عصرك فضلاسندن استرحام ائلمشلر. آرزو بويا! بنده‌كز اكمال ايده‌جكم. اوله‌بيلوركه مشار اليهانك بكنميه‌جكلرى طوتار! نورسته‌لكمه حمل ايتسونلر! بنابرين مشاهير شعرامزدن حضرت مسعود خراباتى وجناب روحى كبى ارباب فضل وكمالك آثارندن بشقه‌سنى بكنميورلر ايمش! عجبا خانم افندى كندولرنده عبدالحق حامد ورمزى وصلاحى كبى ذوات كرام قدر برلياقت كورييورلرمى؟ ظن ايتمم. زيرا اقتدارلرى تكميل برغزل سويلمكه كفايت ايتميور.

الله اوقدر عادلدركه اويله كيمسه‌يى بكنميان برشاعره‌يى شعراى عصرك پيروى اولان بنم كبى برعاجزك قلمى معاونتنه اوغرادرده بويله حجابه دوشورر.

اسكدارلى نديم

ايشته غزلك تكميلى!

غزل

شراب حيف خماره دواى جان اوله‌لى
مريض محنته ساقيده مهربان اوله‌لى

كونش كیم ارتفاع ضو آلور حسنك ضیاسندن
عبثدر سویله‌سه‌م مهر ومهك اقرانیدر حسنك
اولانلر ترجمانی حسنك شكلك كتابندن
دیمشلر ذات حقك رشتۀ عرفانیدر حسنك
یوزكدن سورۀ اخلاص اوقونسه نی عجب زیرا
خدای لایزالك مظهر قرآنیدر حسنك
عدالتله جهانه سرتسر تبلیغ امر ایتمش
طریق مستقیمك دادكر سلطانیدر حسنك
جهان طوردقجه احمد نامنه فخر ایلسون (حمدی)
او اسم ایله مسمانك دلیل شانیدر حسنك

ترجمان حقیقت

كوستردیككز تواضعدن متشكر اولدق. طلبۀ كرامك ده ادبیات عثمانیه ترقیجویانندن بولنملری آرزو اولنور. كوچك بر اخطارده ایده‌لم: (نی عجب) كبی تعبیرلر قوللانلمسه خوش اولور. لسانمز بویله شیلردن چوقدن استغنا حاصل ایتمشدر.

* * *

محرر افندی!

١٣٨٨ نومرولی ترجمانك ادبیات قسمنه درج بیوریلان

ديه افاده ايتديكى مضمونى نائلىء قديم دها طمطراقلى اولمق اوزره:

«كوسترر سركشته حال واديء وحشت هنوز»
«كردباد دشت وصحرا روح مجنونى بكا»

صورتنه قويمش ايسه‌ده بزم ظنمزجه ارباب طبيعت ايچنده شو (دشت و صحرا) دن برينك اورته‌دن قالقمسنى آرزو ايدنلر آز دكلدر.

برقاچ كوندنبرو معتبر غزته‌لريله نشرياب اولان آثار ادبيه‌يه دوام مطالعهٔ حقيرانه‌مدن حاصل اولان قوهٔ شوقيه‌مك ذات اديبانه‌لرينك بامرحمت تصحيحنه اعتماد برله اجبارندن ناشى (جلال الدين) بك افندينك بى‌نظير اولان (حسن) غزلنه استعداد ولياقتم اولميه‌رق برنظيره يازوب تقديم ايلدم. لطفاً نظر تصحيح وتكميللرندن كچدكدن صكره شايستهٔ نشر بيوررلرايسه ممنون اوله‌رق تشكر ايدرم.

فاتح طلبه‌سندن تلمسانى
أحمد حمدى

* * *

تكيف ديكرده شوق عاشقك رجحانيدر حسنك
خلوص اهل عشقك كرديسه‌م ميزانيدر حسنك

وجودك باعث ايجاد عالم اولمه‌ده آنجق
كروه مومنينك حجت اذعانيدر حسنك

كونلر كچيور عمر اوليور آخره موصول
بيلمم نه‌دم انجاز ايده‌جك وعد وصالى
قابلى تحمل بوقدر هجر و فراقه
بر كره كوريجه كوز اوتمثال جمالى
عالملرى مفتون ايدن اول چشم كبودى
اول قامتى رفتارى او رخسارى اوخالى
پامال ايدييور جيش جفا صبرمى آرتق
شاد ايلسون افتادهٔ شوريده مقالى
قيل مرحمت و شفقتى جلبه وساطت
تقديم ايله بو نو غزل عجز مآلى

لوله بورغوسى بدايت محكمه‌سى
باش كاتبى
على رائق

ترجمان حقيقت

سلاست نظمكز سلامت طبعكزدن نشانه‌نمادر. سزدن دها دها لطيف اثرلر بكلر ايسه‌ك حقلى دكلمى‌يز؟ شعركزك دها منقح اولمسنى آرزو ايدر ايسه‌كز (هجر وفراق) كبى الفاظ مترادفه‌دن عد اولنان كلمه‌لردن يالكز برينك ايراديله اكتفا ايديكز. صائبك:

« روح سرگشتهٔ مجنون غبار آلودست »
« گردبادى كه ازين دامن صحرا برخاست »

ترجمان حقیقت

بو نکله اولکی غزلکز آره‌سنده خیلی فرق کوریلیور. ترقی ایدییورسکز. بر کنجك بویله آزوقت ایچنده ایجه بر ترقی کوسترمسنی کیم غریب کوره‌بیلیر؟ تضییع وقت ایتمیوب چالیشان نورسیدکان هرکون، بلکه هرساعت ایلریله‌مکدن خالی قالمزلر. فقط شعره حصر اشتغال ایتمامليدرلر.

محرر افندی!

بر زماندن برودر غزته‌کزك ادبیات قسمنی تزیین ایدن آثار غزته‌کزی کرچکدن برمجموعهٔ ادب شکلنه قویدی. ادبیاته‌هرکسی هوسلندردی. حتی مشاغلم و اقتدارم مساعد اولمدیغی حالده بنده‌کزی بیله پریشان مآل بر غزل انشادینه شوقلندردی. بو غزلمك غزته‌کزه درجه شایان اثرلردن اولمدیغنی بیلمز دکلم. فقط بونی تقدیمه بنی سوق ایدن شی مجرد سقطاتنك بر معلم ادب طرفندن تصحیح اولندیغنی کورمك آرزوسیدر.

کوردکجه صباکاهی او نورسته نهالی
عرض ایله آکا بوچکیلان درد وبلایی

غزل

لعلك نه دمكه عاشقه خاطر كذار اولور
مانند باده اشك ترى آبدار اولور

قائلمى اجتسار تمنای وصل یار
دل برنكاه غمزه ايله شرمسار اولور

پامال اسبك اولسه عجبمى فتاده‌لر
عاشق اودركه سوديكنه خاكسار اولور

كوكلم نه رتبه ايتسه تحمل جفاسنه
اغياره التفاتنى كوردكجه زار اولور

فكر رخيله عزم چمن ايلسه‌م جلال
تأثير فيض اشكم ايله لاله زار اولور

هر كلمه‌سى بى معنى و هر بيتنده بيك درلو خطا اولان غزل ناچيزانه‌مى معتبر غزته‌كزده اوقودم. خطيئات واقعه‌دن اغماض بيورلديغنه تشكر ايدرك بو كره‌ده بالاده‌كى غزلى تقديمه جرأت ايلدم. قبول بيورلديغى حالده طبع و تمثيلى رأى اديبانه‌لرينه متوقفدر افندمز.

ژاندرمه ٔدائره‌سنه منسوب
جلال

غزل

نور وجهك نار اولور فرط حجابكدن سنك
انقلاب ايلر تجلى انقلابكدن سنك
هاله كيم قرص قمرله كوسترر تاب صفا
فرقى يوق دستكده‌كى جام شرابكدن سنك
خاكى سايه‌ك نسبتك خورشيدى ايتمش مستنير
فيض آلور ارض وسما فيض جنابكدن سنك
دم اورر روح مسيحادن لب لعلك مدام
جان بولور هر مرده‌دل ذوق خطابكدن سنك
بستهٔ زلفك كوكل برباد اولور قاچدقجه سن
الامان آرتق شتاب اجتنابكدن سنك
ميل ايدر عشقى هميشه عكسكاه حسنكه
آلدانور اول تشنه لب دائم سرابكدن سنك

عابد عشقى

ترجمان حقيقت

اولجه يوللاديغكز غزلى بر ملاحظه‌يه مبنى درج ايتمامش ايدك. اعتذار ايدرز. بويله كوزل سويلرسه‌كز هر زمان ممنوناً درج ايلرز.

شورای بحریه باش کاتبی عزتلو عثمان رحمی افندینك مصنع برغزلی:

* * *

ای دل خوابیده بیدار اول بو غفلت تابکی
تابکی میل هوا سودای دلبر نوش می
نوش می طنبور ونی آواز هی هی الویرر
الویرر بو عالم ذوق وسفاهت آرتق ای
آرتق ای جرم وکناهك حددن آشدی ای کوکل
ای کوکل غیری لباس فسقی آت تقوایی کی
کی ندامت کسوه‌سن اول توبه‌کار هر ذنوب
هر ذنوبك عفو ایده تا خالق هر کل شی
کل شیء هالك حکمنده رحمی کائنات
کائناتك یوق بقاسی دائم آنجق رب حی

ترجمان حقیقت

صانیرزکه دردنجی بیتده‌کی (خالق هرکل‌شی) تعبیر ناشنیده‌سی هرسخنشناسك نظر دقتنی جلب ایده‌جکدر. احتمال‌که (هرکل) دینجه میتولوژیده مشهور یونان قهرمانی (هرکل)ی تخطر ایدنلرده بولنه‌جقدر.

صفا ایستك ایدن غمخانهٔ عالمده کار ایتمز
آنکچون محنت کردونله مهجور صفایم بن
تأثرلرله طولمش اویله بر کنجینه در کوکلم
که ظن ایلر کورنلر خازن جور وجفایم بن
ایکی خاصیتم دائم مدار افتخارمدر
معینم دوستانه لکن اعدایه بلایم بن
شکایت ایلمم درد والمدن (اسعدا) هرکز
کمال فخر ایله منقاد احکام فضایم بن

ترجمان حقیقت

بو غزلکزی اولجه نشر ایتمش اولدیغمز اثرلرکزدن دها زیاده شایان تقدیر کوردك. آلتنجی بیت « ضیا پاشا » مرحومك ترکیب بند مشهورنده‌کی :

« ترکیب عجیبز ایکی خاصیتمز وار »
« احبابمزك دولتی‌یز خصمه بلایز »

بیتنی اخطار ایدییور. ارباب شباب ایچون آثار اعاظمدن بو یولده دخی استفاده ممدوحدر. سزك کیم اولدیغکزی بردرجه‌یه‌قدر خبر آلدق. بر آره‌لق مطبعه‌مز تشریف بیوریلورسه ممنون اولورز. بزم مطبعه‌یه آره صره شاعرلرده اوغرارلر.

ارباب قلمه سوز دیکله‌ده‌بیله‌جك بر انجمن ادبی تشکل ایتمدکجه اتفاقه منقلب اوله‌میه‌جق کبی کورینیور .

محرر افندی !

فضولی‌یه نظیره اوله‌رق کچنده کوندردیکم غزلمك‌ده یا کلشلری کوسترلمش اولدیغنه تشکرلر ایدرم . ادبیاته ایتدیککز بو یولده‌کی خدمتلر طوغریسی بنم کبی نوهوسلری فوق العاده مستفید ایدییور . بو استفاده‌یه نائل اولمق آرزوسنده اولدیغم ایچون ایشته برغزل دها کوندردم . طبعی رجاسندن زیاده یا کلشلرینك اخطار بیورلمسنی نیاز ایدرم .

محمود اسعد

غزل

کوزل کون کورمدم اول رتبه درده مبتلایم بن
جهانده شمدی الحق اهل درده پیشوایم بن
فنون محنتی ایستك ایدنلر بندن اوکرنسون
فلکده چونکه هر درلو بلایه آشنایم بن
وفادن ذره‌جه آیرلمامق عزمنده‌یم دائم
بو کیفیت ایله اقبالدن کرچه جدایم بن

ترجمان حقیقت

بزه قالیرسه (یارجاندن) ایله (غنجه‌سندن) (ایدی) ایله (کیتدی) (ایدرك) ایله (بیلمیه‌رك) قافیه آرقداشی اوله‌مز . (همراهی) نك مکرر اوله‌رق ایرادی عجبا نیچوندر ؟ . . . .

بعض ارباب نظمه کوره شناسینك مصراعی (وصل عین)، غالبك مصراعی (اسقاط وار) ایچون دلیل جواز ایسه بزجه دکلدر . بز او مصراعلرك ایکیسنی‌ده معیوب عد ایدرز .

مشارالیهمانك بیوکلکلرینی اعتراف ایتملیدر، فقط اثر مسامحه اولدیغی میدانده بولنان بویله شیلرده ــ هیچ بر مجبوریت اولمدیغی حالده ــ کندیلرینه اویوب‌ده طبع سلیمك آرزوسنی نیچون قیرملیدر؟.. . . . ، لسان ادبه موافق اولان (نصل) یازمق، ینه (نصل) اوقومقدر . (نصل) یازوب (نصی) اوقومق عامیانه اولمزمی ؟

(نصل حیرتده قالماسین آدم)

مصراعی حقنده ویردیککز (ح اهمالنه کلنجه : بونی اول امرده طبیعت جهتندن رد ایدنلردنم.) رأینه علاوةً بزم (نصل) حقنده یازدیغمز شو مطالعه تصدیق بیوریلورسه مسئله حل ایدلمش اولور .

(اولمدیغی) یی (اولمادیغی) صورتنده یازارسه‌کز کیمسه‌نك برشی دیمکه حقی اوله‌مز . املامزده موجود اولان اختلاف،

پك نادر مالك اوله‌بیلدكلری بویله شكسته بسته اثرلر توكتمك خوفیله جرأت ایده‌مزدم فقط تشویقه قاپیله‌رق باشده‌كی منظومه‌یی كوندردم. ذیل اوله‌رق عاجزانه بعض ملاحظه بیان ایده‌جكم:

اولا تصحیحدن باشلایالم. — «مزارلق» منظومه‌سنك برنجی مصراعی ابتداسی «سكوت» در — سكون — دیزلمش؛ چونكه سكوتك بلاغته مناسبتی سكوندن زیاده‌در ظن ایدرم.

(ح) اهماله گلنجه: بونی اول امرده — طبیعت — جهتندن رد ایدنلردنم فقط استعمال شعرا و یا تجویز ادبا نامیله شایان مسامحه اوله‌بیلیر فكرنده‌یم. مثال اوله‌رق شناسینك:

بن شهید اوله‌دن عشقكله مزارم قازایم!

وغالبك:

خاموش خاموش ایدردی افغان

مصراعلرینی عرض ایدرم.

«نصل» كلمه‌سنك صورت تلفظیسی اعتباریله (ح) انخسافدن قورتیله‌بیلیرسه‌ده بیله‌مم كه صورت تلفظی — قافیه‌لردن بشقه یرلرده — تجویز اولنورمی؟ واقعا:

نصی حیرتده قالماسین آدم

یازمغه امكان مساغ یوقدر. فقط استعمال عمومه تبعیتله تلفظ اولنمق قابلمیدر؟

ا. ناظم

٤

غنا کتیردی فراقی حیات وسودادن
اوصاندی بیقدی کوکل طور بی قرارندن
کوزم یورولدی اونك لطفی انتظارندن
نتیجه چیقمادی بیك خواهش وتمنادن

٥

نه عشق ایسترم آرتق نه وار صفاده کوزم
کفن بدوش غمم ایستهمم شراب وشباب .
کوکل جهانی سراپا خراب اولدی خراب !
نه لطف دهرده قالدی نه دلربادە کوزم !

٦

بو یولده وارمی نظیرم بنم شو عالمده
بو مذهبك نرهده سالکانی، همراهی ؟
بولورسهکز ـ بکا اخبار ایدك ـ او همراهی
بنم ده اولسه رفیقم دیار ماتمده ! ! : . .

⁂

لیاقتم اولمادیغی [*] حالده بیله تشویقاتکزه تشکر ایدرم . کوکل براثر دها کوندرمك ایستدی . بزم کبی فقیر متشاعرلرك

---

[*] ترکجه ادات نفی اولان (م) حرفی بعضا پك مناقض ایشلر کوریور. محو واثباتی غریب غریب تحولاته بادی اولیور . مناسب موقعلرده بوصورتله یازلسه ظن ایدرم بومناسبتسزلکلردن اجتناب اولنور .

منحصر دكل ، حسن، آشنا اولانلرك جمله‌سنه شاملدر . تنظیر و یا تخمیسی ارباب كمال طرفندن آرزو اولنمق طبیعیدر .

استغنا

١

غریب دوشدی كوكل یار جاندن آیرلدی
انین حسرتی عادت ایدندی بیچاره !
حزین حزین طولاشیر، اولدی كیتدی آواره !
او عندلیب صفا غنچه‌سندن آیرلدی

٢

بهار قالمادی باصدردی ناكهان سرما
خزانه اوغرادی اول نو شكفته بی مدت .
نه شوق و نشئه براقدی نه لذت وراحت
بلا ایمش مكر ایواه فرقت سودا !

٣

كوكل او شوخ جفا پرورك اسیری ایدی
نكاه نازینه حریتن فدا ایدرك
خرام و خنده‌سنه التفاتنه بیلمه‌رك
یواش یواش قاپیلوب، مبتلا اولوب كیتدی .

جهان حسنكله قائم حسنكه حيران جهان يكسر
زهى حيرت كه كندى حسننك حيرانيدر حسنك
نه حسن مظهريت كيم جمال اللهه مظهردر
محبت اهلنك آيينهٔ ايمانيدر حسنك
يازلمش نوردن بر صفحه‌يه سبع المثانيدر
كتاب رحمتك پيرايهٔ عنوانيدر حسنك
آنكچون واجب التكريم اولور امر پرستش كيم
دلك فصل الخطاب نسخهٔ ايقانيدر حسنك
جهانده مظهر تقديسدر اسم جلال آسا
او اسمك مظهرى جسم جلالك جانيدر حسنك

ترجمان حقيقت

بو اثر بر گزيده بزم نظر تصحيحمزدن كچمك احتياجندن وارسته‌در.

عاليدر. بز بويله آثار جليله‌يى ده تصحيحه قالقيشه‌جق اولور ايسه‌ك سوز آكلامزلردن اولديغمزى عالمه اعلان ايتمش اولورز. مطالعه‌سندن مستفيدانه حلاوتياب اولدق. جلال الدين بك افندينك شو وسيله ايله‌ده نائل اولديغمز التفات اديبانه‌لرى بزم ايچون بر بيوك سرمايهٔ مفخرتدر. تشكرلر ايدرز. بويله بر اثر ممتاز تنظيمنه موفقيتلرندن طولايى حاصل اولان ممنونيت ايسه بزه

بيلكيجلكه قالقشــه‌كز فنا اولمز . اويله درت‌بچق ســطر يازى‌يى طوغرى يازمغه مقتدر اولميانلر بيلكيجلك دعواسنده بولنورلرايسه كولنج اولورلر .

معتبر غزته‌لريله نشر اولنقده اولان آثار ادبيه‌نك تنقيداتى ناجى افــندى حضرتلرينك عهدهٔ كفايتلرينــه توديع بيورلديغى كوندنبرو ادبيــاتمزك عنوان مباهاتى صحيحاً برشرفنــامهٔ فضيلت اولمشدر . بوجهتله مع الافتقار عاجزلرى دخى صحائف ادبيه‌لرينه تقــديم آثاره قرار ويرديكمدن كچنــده لطفاً نشر ايديلان ايكى غزلدن بشقــه اوله‌رق ايشــته بودفعه دخى يكى بر غزل تقديم ايدييورم. مشاراليه حضرتلرينك نظر تصحيح اديبانه‌لرندن كچدكدن صكره نشر اولنور ايســه افتخار ايدرم . بوغزل (حسن) ايچون نعته بكزر براثر اولديغــندن حسن طبيعت اربابنك تنزلاً تنظيره رغبتلريده بشقه‌جه جالب منت و شكران اوله‌جغنى دخى عرض ايدرم .

جلال الدين

غزل

وجود كائناتك نشئهٔ امكانيدر حســنك
وجوب ذات حقك الك بيوك برهانيدر حسنك

حالنده‌ده علامت تأنیثدن آزاده اولان اسملر طرزنده مذکر اوله‌رق استعمال اولنور.

(عنایت) کبی مصدرلر دخی علامت تأنیثی حائز بولنان اسملر یولنده مؤنث اوله‌رق قوللانیلیر.

(لطف جلیل) (عنایت جلیله) دینیلیر. (لطف جلیله) (عنایت جلیل) دینلمز. دینیله‌جك اولسه لسانی بیلنلر یاکلش عد ایدرلر. (لطف مسبوقه) ده بو یاکلشلر جمله‌سندندر.

«قاعدهٔ لسان» دیدیککز نه‌در؟ لسان عثمانی قاعده‌سی دکلمی؟ ایشته اولسانك قاعده‌سی بودر. یوقسه لسانمزده بر مصدری هم مذکر هم مؤنث اعتبار ایتمك هیچده قاعده دکلدر.

قاعده‌لر کشف ایدن بیلکیجلردن اولدیغکز بزجه مسلم اولمق لازم کلسه بیله شو مصدر قاعده‌سنی طوغری کشف ایده‌مامش اولدیغکزی سویلمکدن چکنمیز. بزده سزه برشی اخطار ایده‌لممی؟ ادعاسنده بولندیغکز بیلکیجلکله برابر قلمکزدن چیقمش اولان شو (غزتهٔ معتبره) تعبیرینه دقت ایدیکز. طوغریمیدر؟ نه مناسبت! (لطف مسبوقه) دن بدتر! یوقسه سز (غزته) لفظنی‌ده او تأنیث و تذکیری مساوی اولان عربی مصدرلردن اولمق اوزره‌می طا. نیرسکز؟ بو نصل بیلکیجلك؟ (بومکتوبمی غزتهٔ معتبره‌لرینه‌درجدن اجتناب ایتمزسه‌کز) دییورسکز. کیملرك (غزتهٔ معتبره)لرینه؟... بویله سوزمی اولور؟

سز اولا بر آز سوز سویلمکی اوکرنسه‌کزده آندن صکره

عبارەسنه اعتراض ایتمش ایدیکز . بو کره افندیٔ مومی الیه «الطاف مسبوقه» عبارەسیله تصحیح واعتراف قصور ایلیور .

بوکونلرده غزتەکزه درج اولنمقده بولنان غزللرك بعضیلرینه ایدیلان اخطار واعتراضات نەقدر موافق حقیقت ایسه بوعبارەیه ایدیلان اعتراض اوقدر دکلدر .

بونکله برابر مومی الیهك بو عبارەیه ایدیلان اعتراضی قبول ایله قصورینی اعتراف ایدیشیده پك غریب دکلیدر ؟ زیرا «لطف» کلمەسی مصدر اولدیغی حالده قاعدهٔ لسان اقتضاسنجه تأنیث وتذکیری مساوی اولوب ایکی وجهلەده استعمالی جائز اولدیغیچون مذکور «مسبوقه» لفظنك صورت تأنیثده صفت اولەرق اتیانی موافق اصول دیمك اولەجغندن ایدیلان اعتراض مغایر حقیقت دکلدەنەدر ؟

ایشته شومادەیی نظر حقانیته آلەرق مومی الیهك قصورینی معترف اولان مکتوبنك مندرج اولدیغی غزتەده مدح ایتدیککز وحقیقةً ممدوح بولنان خصلت حسنەنك کندیکزده دخی وجودینی اثبات ایله بومکتوبمی غزتهٔ معتبرەلرینه درجدن اجتناب ایتمزسەکز وجدان حقیقیکزه موافقت ایتمش اولورسکز .

ازمیرده
بیلکیج برکنج

ترجمان حقیقت

لسانمزده قوللانیلان (لطف) کبی مصدرلر بویله موصوفیت

قانمی ایچدك توكتدك حرص ایله ای بی امان
قانمدك حالا فغـان بو اشتباهكدن سنك

خوابمه كیردك بو شب بر حالت مستانه‌ده
اهتزازه كلدی دل بایغین نكاهكدن سنك

اسدی بر بوی صفـا كلدی مشام جانمه
غالبا كچمش صبا اول خوابكاهكدن سنك

یارسنی بزم صفـاده نشئه‌سندن آكدیمی
بویله بر حال آكلارم ای دل بو آهكدن سنك

جان اوین برقات دها یاقدك شرار آه ایله
الامان یاندم حفیـدا آه وواهكدن سنك

حفید

ترجمان حقیقت

«یار سنی بزم صفاده نشئه سندن آكدیمی»

مصراعنده‌كی (یار) چكیله‌بیله‌جك صورتده ایراد بیورلمش اولیدی دها زیاده صفایاب اولور ایدك.

حفید بك افندیدن بو غزلله برابر برده التفاتنامهٔ مخصوص آلدق. كندیلرینه اخوتپرورانه عرض تشكرات ایلرز.

* * *

محرر افندی!

دیاربكر مدعیٔ عمومی معاونی نوری افندینك «لطف مسبوقه»

ایدرسه یار نگاه مروت عشاقه
حسدله سینهٔ اعدا طولارطولار بوشالور
نظیف قالمدی دلده اگرچه نشئهٔ عشق
امل پیاله‌سی حالا طولارطولار بوشالور

نظیف

ترجمان حقیقت

مجلس معناسنه اولان (بزم) زاینك سكونیله‌در. راغبك مشهور غزلنده‌كی :

«بزمده قلقل مینا ملك كیفیتن سویلر»

مصراعنده (بزم) ك كسر زای ایله واقع اولمسی مسامحه‌یه محمولدر. بو بابده نه مشارالیهه، نه‌ده بوكبی مسامحه‌لرده بولنان بعض شعرایه اتباع ایتماملی‌یز.

غزل

آی نه پارلاق نور آلور كوزوجه ماهكدن سنك
یوز بولورسه جبههٔ صفوت پناهكدن سنك
هی نه افسونكر كولركن آغلادر جوق كوزلری
الحذر بو جنبش چشم سیاهكدن سنك

باشلامکز تحف دکل، شرفدر، فقط غزلکزك ناقصلغی دست شاعرات عصره بر سر رشتهٔ اعتراض ویره بیلیر. کاشکی اکمال ایتمش اولیدیکز!

بوندن اول کوندرمش اولدیغکز مکتوب ایله غزلی تکرار کوزدن کچیردك. بونلرك آثار منسیه‌دن اولمسنه دائر اولجه ویریلن قراری ینه حقلی بولدق. سلیقهٔ شعریه‌نك لازمی اولدیغندن سزده‌ده بولنمسی لازم‌کلن «وسعت مشرب» شو قتمرلی قرارمز اوزرینه سزی قیزدرمز ظن ایدرز.

بویله یاریم غزلله آره‌لرینه قارشمکز غیرتلرینه طوقنه‌جغی جهتله شاعره‌لرمز یا سزی اکمال غزله اجبار ایده‌جکلر و یاخود کندیلری بر قاچ بیت دها اویدیروب شونی غزل دینیله‌بیله‌جك بر حاله قویه‌جقلردر.

غزل

بزمده صاغر صهبا طولار طولار بوشالور
درون عاشقه سودا طولار طولار بوشالور
غمکله ای شه حسن و نکار آلفته
دو چشم عاشق شیدا طولار طولار بوشالور
بو کارخانهٔ غمده نه در بو ناله و زار
دهان بلبل کویا طولار طولار بوشالور

محبوبیدر . پك سورم . اوقودقجه تکرار ایدرم . اکلنیرم . لکن هپسنی دکل. هانی خراباتیلر، ناجیلر ، روحیلر یوقمی؟ سودیکم آنلرك غزللری ، آنلرك منظومه‌لریدر .

جانم محرر افندی ! بونلرك اسملری بشقه بشقه اما محصول قریحه‌لری بر طبیعتك اولادی کبی بربرندن فرق اولنمیور . . . . ده مراق ایتدم. صاقن طارلمیك. بو سؤالم نابمحل کوریلور ایسه خصوصیت حالمه باغشلایك . بو اعاظمك آثار حکیمانه‌سنی اوقویه اوقویه کندمده تقلیده بر اقتدار کورمکه باشلادم. تحف دکلمی ؟ آشاغیده‌کی غزلم سوزمه شاهددر. غزل ناقص وفنا اولدیغنی بیلیرم. شوقم آرتوب دها ایسنی سویلمکه استعداد ویرمك ایچون غزته‌کزه قونیلور و اکمالنه‌ده بزه فکر ویرن استادان صاحب هنر عنایت بیوررلر ایسه ممنون اولورم . بوندن اولجه کوندردیکم مکتوب وغزلم کبی دیار نسیانه کیدرسه قزارم والسلام .

شراب حیف خماره دوای جان اوله‌لی
مریض محنته ساقی ده مهربان اوله‌لی

اورتبه میل رحیق واورتبه نشئه وشوق
جهانده کورمدی مثلن مغان اوله‌لی

عایشه ثریا

ترجمان حقیقت

بکنمکده اولدیغکز آثاری تقلیده کندیکزده اقتدار کورمکه

كوندرر، سايه‌كزده استفاده ايدرم. ايشته شمدى‌ده برقطعه‌مى يازدم. بكنير ايسه‌كز بونى‌ده درج بيورك! مذكور منظومه‌نك بقيه‌سنى‌ده اخطار عاليلرى اوزره برقاچ كون صكره تقديم ايلرم افندم!

ايشته قطعه بودر:

بركره افغان ايلسه‌م معتاد اولور حكمت ندر!
اما كه غم كوردكجه دل ارشاد اولور حكمت ندر!
نالان اولان عاشق ندر بيلمز كه بونالنده‌لك،
قهر وستم بودهره هپ اسناد اولور حكمت ندر!

عدليه نظارتى امور حقوقيه
قلمى خلفاسندن

سعيد

ترجمان حقيقت

ورقه‌كز بر وجدان صافك ترجمان حسياتى اولديغندن شايان تشكر كورلدى. دقت بيوررايسه‌كز بواثركزده‌كى (ارشاد اولور) (اسناد اولور) تعبيرلرينه اعتراض اولنه‌بيله‌جكنى پك قولاى آكلارسكز.

محرر افندى!

غزته‌كزك ادبيات قسمنى تزيين ايدن آثار نفيسه‌جه قلمك

سودیکنك خیال جمالنی کوزی اوکنه کتیره‌مامك نصل تصور اولنه‌بیلیر؟ شیخ افندی حضرتلری شو اعتراضمزه قارشی «مخاطبم معشوق مجازی دکلدر. او بیت برخیال تصوفی اوزرینه بنا ایدلمشدر.» بیوررلر ایسه آکا قارشیمز.

* * *

افندم!

معتبر غزته‌کزله نشر ایدلمك اوزره تقدیم ایلدیکم منظومه‌یی تصحیحاتیله برابر جمعه کونکی نسخهٔ عالیه‌لرینك ادبیات قسمنده کمال فخر ومسار ایله اوقودم. اخطار و ملاحظهٔ ادیبانه‌لرینی ده تعظیم و توقیر ایله دیکلر و قبول ایلرم. بویولده صرف ایدیلن همت وعنایتلری استفاده‌مه مدار اوله‌جغی جهتله چوق چوق تشکرلر ایدرم. سنی هنوز اون سکزی تجاوز ایتمامش تجربه‌سز و معلومات مکتسبه‌سی مفقود وبهره‌سز بر کنجك قلمندن صادر اوله‌جق سهو و خطانك اصلاحی مطلق تجربه‌لی وبهره‌لی برذات عالمپسندك اخطارات عالمانه وتشویقات خیرخواهانه‌سنه محتاجدر. بویله‌بر لطفه طرف ادیبانه‌لرندن مظهر اولور ایسه‌م نه‌سعادت!..

اوت! انسان محتاج اولدیغی بر لطفك قبولنده ترددمی ایتملیدر؟ الله اسرکه‌سون! بنده‌کز تصحیحات و اخطارات ادیبانه‌لرینی شرف توجهکزه بردلیل اوله‌رق قبول وتلقی ایلرم. تصحیح بیوریکز افندم! اکر قبول بیورر ایسه‌کز بنده‌کز هر زمان اثر

ایسه‌ده زیرده‌کی غزلی بالتنظیم قسم مذکوره درج بیورلمق اوزره تقدیمدن کندیمی آله‌مدم.

کفوی تکیه‌سی شیخی

علی وصفی

غزل

کلیور وجهك خیالی دیدهٔ خونبارمه
باعث اولدر سودیکم هر لحظه آه وزارمه

کوی جاناندن خبردار ایتمدك اصلا بنی
حالمی عرض ایله باری ای صبا دلدارمه

عالم آب ایچره سرمست خراب اولسه‌م دخی
ایلرم جانم فدا پیمانهٔ سرشارمه

نقد عمری برپری رویك یولنده شبهه‌سز
کورسه حاتملر شاشاردی دمبدم ایثارمه

چاره‌جو اولمق عبثدر درد عشقه وصفیا
بوله‌مز لقمان دخی درمان دل بیمارمه

ترجمان حقیقت

بر شیخ افندی لساندن بویله هم عاشقانه، هم رندانه سوزلر صدوری شاعرلری حقیقةً ممنون ایده‌جك حاللردندر.

غزلك مطلعنده معناجه بر آز غرابت کورییورز. بر عاشق

ترجمان حقیقت

بو شهادتنامهٔ منظومی اوقویانلر حاوی بولندیغی مضامینك نه‌قدر دلنشین اولدیغنی وحدت کلمه‌یه دلالتندن آکلایه‌جقلر و بزمله یکزبان تحسین اوله‌جقلردر اعتقادنده‌یز.

(مسعود خراباتی) ایله (مهدیٔ مناجاتی) طرفندن بونك نه‌بیوك برممنونیتله تلقی اولنه‌جغنی تصویره هیچ لزوم کورمیز. وحدت افکاری خوش کورمیه‌جك قدر فکرسزلك اظهار ایدنلر بولنه‌جق اولور ایسه آنلره‌ده خراباتیان جانبندن:

«بردر میخانه رفتن کاریکر نکان بود»
«خودفروشانرا بکوی میفروشان راه نیست»

جواب تعریض آمیزی ویریله‌جکنده شبهه یوقدر.

* * *

محرر افندی!

معتبر غزته‌کزك ادبیات قسمنی اشعار برکزیده‌لریله تزیین ایدن مسعود خراباتی، مهدیٔ مناجاتی کبی اعاظم ادبایه قارشی شعر سویله‌مك بنم کبی اقتدارسزلر ایچون اعلان جهالت دیمك

بوکبی اختلافلر چوقدر
ظاهراً لیك باطناً یوقدر

وارایسه اختلاف اگر بوراده
نقطهٔ اتحاده باق آراده

سر توحید امته مظهر
یعنی لفظ شریف (پیغمبر)

که بو اسم اوزره اتحاد ایدهرك
ایکی قوم اولدی متحد مسلك

قالمدی لفظاً اختلاف دخی
هپ کدورتلر اولدی صاف دخی

اسم ایله حضرت مسمادن
بولدیلر چونکه مسلك روشن

ایکی قوم اولدی ملت واحد
بوکا اول اسم پاکدر شاهد

غیری الله ایچون قو تشنیعی
بونده برلشدی سنی وشیعی

یتشیر (شاهد) اختصار ایله
یارب اسلامی پایدار ایله

حاصلی بوکروهده هر آن
سر (المؤمنون اخوه) عیان

لیکن ای غافلان راز درون
سزه بو زمرهٔ آلهیون

کورینورلرسه مختلف اطوار
لیك باطنده متحد افکار

سوزلری بربره مغایردر
لیك مقصدلری همان بردر

ظن ایدر بو ذواتی ظاهربین
مختلف رأی و مختلف آیین

اولمه تابع بو سوء ظنه صاقین
اهل ایمانه حسن ظنی طاقین

مثلا بیری (صو) دییور بری (آب)
بریسی (می) دییور بریسی (شراب)

بری (باور) دییور بری (ایمان)
بری (آیین) دییور بری (ارکان)

بری (تکری) دییور بری (یزدان)
بری (مصحف) دییور بری (قرآن)

بونلر آزادکان حقدرلر
مکتب حقده همسبقدرلر

هم مناجات وهم خراباتك
روحیدرلر تن سعاداتك

موجد اتحاد بونلردر
مست توحید اولان ارنلردر

محرمان حریم لاهوتی
رهنشینان خاك ناسوتی

بو ذوات فرشته کوهردر
بو جوانان مهر پروردر

بونلرك جلوه‌کاهی علیین
بونلرك غبطه‌داری روح الامین

اوزلری هپ مشارق الانوار
سوزلری هپ حقایق واسرار

هادی ای زمرهٔ خدا جویان
وی حقیقت پرست اولان رندان

بونلره بزده اقتفا ایده‌لم
بزده کیتدکلری یوله کیده‌لم

ایکی ذاتك میانه‌سنده اولان
کفتکوی فرحفزایه همان

بریسی عارف خراباتی
دیکری سالك مناجاتی

بونلرك سوزلرندن آکلاشیلان
ایکیسی‌ده قدمزن عرفان

ایکیسی برمرامه خدمت ایدر
ایکیسی بر نیازکاهه کیدر

ایکیسی‌ده غریب کشور عشق
ایکیسی‌ده اسیر چنبر عشق

ایکیسی ده سخنور خاموش
هر ایکی کهنه رند خانه بدوش

ایکیسی‌ده حریف بزم الست
ایکیسی بر شرابدن سرمست

ایکیسی ده مجاهد دیدار
ایکیسی ده خراب طلعت یار

همقدم همپیاله هممشرب
اتحاد اوزره هپ یشارلر هپ

« قویمدی راحت آنی بردم که غم »
« . . . . »

بیتنده (که) زائد کورینیور. (کسدیلر)ه (ویردیلر) قافیه اوله‌بیلیرمی؟

« نرده بو اولدی ایسه پرورشیاب »

مصراعنده (پرورشیاب) طوغری اوقونور ایسه مصراع موزون اوقونه‌میور.

سلاست افاده‌لرینی سزای تحسین کورمکده اولدیغمز سعید بك افندی شو اخطاراتمزی خلوص نیتمزه باغشلایوب‌ده وعد عالیلری وجه ایله منظومه‌نك مابعدینی ده ارسال بیوررلر ایسه مع‌الممنونیه درج ایدرز. فقط لزوم کوردیکمز حالده عرض ملاحظه‌دن ینه کری طورمیز.

* * *

ترجمان حقیقتك ١٣٦١ نومرولی نسخه‌سنده مندرج مسعود خراباتی ایله مهدیء مناجاتی‌یه دائر تصدیق مدعا ایچون اشهاد اولنان ذات طرفندن کوندرلمشدر:

یکرنکی

ترجمان سرائر ابرار
اولمش ایدی لجنده خامه‌کذار

بدتر اولوب حالی او بیچاره‌نك
بولمدی ادویه‌سنی یاره‌نك

قویمدی راحت آنی بردم که غم
خسته‌لنوب زار و زبون اولدی هم

بولمدی برچاره اطبا آکا
جمله‌سنك کوششی اولدی هبا

اویله که امیدلرین کسدیلر
بویله‌جه بردرلو قرار ویردیلر

نرده بو اولدی ایسه پرورشیاب
اول یره واردقده بولور بلکه تاب

مابعدینی‌ده نظم ایتمك اوزره‌یم. بودرج بیوریلور ایسه آنی‌ده کوندریرم افندم!

ترجمان حقیقت

« بولمدی ادویه‌سنی یاره‌نك »

مصراعی (ادویه) تشدید یا ایله اوقونمدقجه موزون اولمیور. (ادویه) ایسه (ادعیه) (ابنیه) کبی تشدیدسزدر. یاره‌یه مناسب اولان (مرهم)ك ادویه‌یه ترجیح ایدلمامش اولمسی وزنك مساعده‌سزلکندن اولمق کرك.

عشقی آنك زائل اولورسه نه وار
بخش ایدرم سکا آنی یادکار

دائم اولك وصل ایله مسرور و شاد
ایلسون الله سزی برمراد !

عشقنی زائل ایده مزسه م اکر
کوکلی قائل ایده مزسه م اکر

ایتملیسك سن دخی تقلید بکا
ایشته سکا حق ده بودر دادرا

ترك وطن ایلدی اول دم همان
دختره اولدی کوچکی پاسبان

عزمنه بیك کره ندامت ایدوب
عقلنه بیك دفعه ده لعنت ایدوب

چیقدیغنه مملکتندن همان
اولدی پشیمان او زمان پك یمان

چونکه او نوتمق نره ده دختری
اویله کوزل یوصمه ملك پیکری

غربتك آلامی دخی انضمام
ایلدی سودایه مکر اقتحام

ایلدیلر بویله‌جه بونلر دوام
بیلمیه‌رك ایتدیلر اقدام تام

تهلكه‌لی ایشدن ایدوب احتراز
ایتمدی دختر دخی افشای راز

مرتبهٔ عشق و محبتلری
غایته ایرمش ایدی غیرتلری

بر كون آلوب دادر اكبر خبر
كوچكنه دیدی كیم اول شیر نر

سن ده سورسك بیلیرم ورتری [*]
هانكیمزك اولسه او سرافسری

كوچكی حیرتده قالوب اول زمان
دیدی آكا ایشمز اولمش یمان

آلدی ایكی دادری بر درد وغم
كوچكنه دیدی بیوك كیم او دم

بن كیدرم ترك وطن ایلرم
آنی اونوتنجه‌یه‌دك بكلرم

---

[*] سودكلری قیزك اسمی .

محرر افندی !

ادبامزدن ابو الضیا توفیق بك افندینك اولجه نشر ایتمش اولدقلری «محرر» نام مجموعه‌ده «کوته» نك آثارندن مترجم «عالی جنابانه برحرکت» عنوانلی منثور بررومان اساسنك برفقره‌سنی نظمه تحویل ایله غزته‌کزه درج بیورلمق اوزره ارسال ایلدم. نشره شایان دکرلی براثر دکلسه‌ده جسارتمه الك زیاده وسیله اولان شی نوهوسلری تشویق ایچون بذل ایدیلن همت وغیرت ادیبانه‌لری اولوب بو عنایته بنم‌ده مظهر اوله‌جغمی امید ایلمکدر. باقی نه‌سویلیه‌یم؟ سز بیلیرسکز !

عدلیه نظارتی امور حقوقیه
قلمی خلفاسندن

سعید

ایکی برادر ایدیلر نوجوان
برقزه دل باغلدیلر ناکهان

اولمدیلر یکدکرندن خبیر
اولدی فقط عشق و محبت کثیر

هر بریسی دختری حرمت ایله
کندینه حصر ایتمکه غیرت ایله

ترجمان حقیقت

ناظم بك افندى !

بومنظومه‌کزی پك عالی، پك دلنشین بولدق . هر قطعهٔ غراسی حسن طبیعتکزه، علو افکارکزه شهادت ایدییور . هیئت مجموعه‌سی ایسه ملتك بر بیوك شاعری اوله‌جغکزی مبشردر . تشکر ایدرز . اخطار خدمتمزی‌ده ایفا ایده‌لم :

« نصل حیرتده قالماسین آدم »

مصراعی اوقونورکن (حیرت) ده‌کی (ح) حرفی تمامیله لسانه آلنه‌میور . بونی تجویز ایدرمیسکز ؟ ظن ایتمیز .

طبیعتکز بویله شیلره مساعد اولمامق لازمکلیر. بومصراعکزی قدمادن برشاعر کورسیدی احتمالکه عرض ایتدیکمز هجنتی رفع ایچون سزه (نصل) یرینه (نیجه) دیمکزی توصیه ایدردی . بز اویله بر توصیه‌ده بولنه‌میز. چونکه (نصل) معناسنه اولان (نیجه) یی لسان ادبمزدن طرد اولنان الفاظدن طانیرز .

(شکایت) ده‌کی (باری) کزی (یار) صورتنه تحویل ایدن بز دکلز . مرتبلردر . نشر ایتدیکمز آثارده بعضاً املا دوزلتدیکمز وار ایسه‌ده اویله کلمه دکشدردیکمز یوقدر . هله مصراع برجسته بوزمق هیچ المزدن کلمز .

سرولر اهتزاز ایتدکجه
نغمهٔ دلفریب ایدر پیدا،
ابدیت ایچنده کیتدکجه
غیب اولور موجزن اولوب او صدا.
اونه قدسی هوا، نه طاتلی نوا!

شکایتك آلتنه یازدیغکز مطالعه‌دن ممنون اولدم. او خطا دقتسزلکدن ایلری کلمش. منظومه‌نك مسوده‌سنده «مزعج» کلمه‌سی تبییض اولنورکن — تبدیل حروف ایله — «معجز» صورتنه قونلمش. قلمه عائد برسهو. اصل طوغریسی دقتسزلك (قلمك نه قباحتی وار؟) بوتنقید مرشدانه‌نك هر زمان ایچون بی‌دریغ بیورلمسنی رجا ایدرم.

فقط اومنظومه‌نك دردنجی قطعه‌سنك مصراع ثانیسی «سن باری مدد شعارم اول کل» ایکن «سن یار مدد شعارم اول کل» صورتنه تحویل اولنه‌رق واقعا ادبیات دائره‌سنه پك‌ده یاقیشق آلمیان «باری» سوزی قالدیرلمش ایسه‌ده بوبابده فقیرك‌ده برمطالعهٔ مخصوصه‌سی بولندیغندن عرضنه جسارت ایده‌جکم:

— مقتضای مقامه کوره — یار ذکر اولندقدن صکره . . . تکرار معنویدن عبارت کبی قالیور. فقیرك اومصراعدن مقصدی اعلان یأس اولدیغی حالده «باری» کلمه‌سی قالدیرلدیغندن شدت انفعاله خلل کلدیکی دخی ذوق ادب اصحابنجه انکار اولنماز ظن ایدرم.

ا... ناظم

بوفیوضاتی فکر ایدوب هردم
نصل حیرتده قالماسین آدم ؟

⁂

بوراده منزوی سکون وادب
بوراده جانشیندر عظمت .
ظاهر اولمش کمال قدرت رب .
صانکه برکائنات پرحیرت،
برق اورر هرطرفده حریت !

⁂

اوغرادقجه صبا بوفردوسه
کچه‌مز درعقب صفا سندن .
باشلایوب هرشکوفه‌یی لمسه
برطراوت آلیر نماسندن،
حصه آلمق دیلر هواسدن،
فیض جاویدیٔ بقاسندن !

⁂

نه‌قدر نازلی نازلی کیتمه‌ده در
هله برعطف دقت ایت دره‌یه !
اوده اعلان حیرت ایتمه‌ده‌در،
صانکه مفتوندر بومقبره‌یه،
کوکصو حسرت چکر بومشجره‌یه !

⁂

بو نه وحشت ایچنده انسیت !
بو نه ظلمت ایچنده نور بقا !
بو فضای سماده، بیك حیرت!
نیجه بیك آفتاب فکر آرا
یاغدیرر نور هیئتنده صفا !

* * *

طاش دکل کوردیکك او سنك خراب
شاعر معجز طبیعتدر .
نه بلیغانه ایلمکده خطاب،
صانکه بر نسخهٔ فصاحتدر!
متحجر مثال عبرتدر !

* * *

خوابه وارمش بو یرده صانکه حیات،
جولان ایلمکده جان کویا !
بو حدودی کچرمی جیش ممات ؟
جان وجانان وعالم وسودا
بو جهان حضوره هپسی فدا !

* * *

هر کیاه زمینی بشقه زبان
هر آوج خاکی بر ذکر عالم
هر ورق بیك کتاب ایله یکسان

ترجمان حقیقت

کل یاکاقلی دیمك اولان (کلرخ) (کلرخان) صورتنده جمعلنه بیلیر. فقط یالکز (رخ) لك جمعی اوله‌رق (رخان) قوللانلمز. دردنجی پارچه‌نك برنجی مصراعنده‌کی (صارلمغه) (صارلماغه) اوقونمدقجه وزن محافظه اولنه‌میور. ناظم مأیوس دخی بویله بر اوقونشدن ممنون اولمز صانیرز. شعرده (قرار) کبی کلمه‌لرك مد ایله اوقونه‌بیله‌جك صورتده ایرادی ایسه بزجه ملتزمدر.

« چیقنجه ایتمه عارسزلق سوزی غنجه دهانندن »

مصراعنی هیچ بکنمدك. غنجه دهنلره هیچ اویله سوز یاقیشیرمی؟

بورالری بویله. لکن شو منظومه‌نك سلاستی‌ده انکار اولنه‌مز.

آناطولی حصارنده

مزارلق

بوسکون بلیغ وحزن فصیح
خطبهٔ بی‌مقال روحانی
صنعت قدرتی ایدر توضیح!
بونه علوی جهان نورانی!
نه نشاط وصفای وجدانی!

⁂

منظومه

١

خیالی چیقمز اولدقده دوچشم اشکبارمدن
تفهم ایلدم یوق قورتیلاش نازلی نکارمدن
بقا امیدینی محو ایلیوب جان نزارمدن
نیازه باشلادم تعجیل موتی کردکارمدن

٢

ندامت ایلدم حال دلی یاره بیانمدن
خبردار اولمامشکن سودیکم راز نهانمدن
بکا جور وجفا ایتمزدی آیرلمزدی یانمدن
بیلورمفتونلغم شمدی قاچارقرب وجوارمدن

٣

نیاز وصله کیتمشدم کچنلرده جنابندن
ایدرکن چیقدیغن سیر وتماشا جامه خوابندن
کوربجه کل رخانی قپ قزل اولمش حجابندن
عنان صبرم اولدم کیتدی دست اختیارمدن

٤

صارلمغه قراروپرمشکن اول شوخك میانندن
بر آزده بوسه چین اولمق دیلرکن کل رخانندن
چیقنجه (ایتمه عارسزلق) سوزی غنجه دهانندن
ینه صبرایتمکه مجبور اولوب دوندم قرارمدن

مأیوس

كلستان بهشت آسا كوزم باق سلسبيل اولدى
كزرك بو باغ سينه‌مده تمام وقت صفا شمدى
لبك بوس ايتميان يوقدر آياغك ايسه پك نادر
شرف كورمش او نعمتدن همان هيچ يوق شها شمدى

نصل؟ بنی‌ده قصور ونقصانمدن طولايى — بعضلرى كبى — آزارلايه‌جقميسكز؟ آزارلارسه‌كز بن‌ده «آنى چوق كورمه‌كه يارك يكاغى كلكوندر» «خواجه‌سندن يديكى سله ايله كل بيتمش!...» بيتنى اوقورم!...

ادیب

ترجمان حقيقت

بز اديب اولانلرى هيچ بر وقت آزارلاميز. خالصانه بعض اخطاراتده بولنيورز. بونلرك قبولى ايچون اجبارمزده يوقدر.

حقشناسان ايچون قبول حق اجبار ايستمز.

كوريورسكزكه ايتمكده اولديغمز اخطاراته اصحاب آثار طرفندن تشكرات ايله مقابله اولنيور. بو حسن قبول هردرلو غرضدن آزاده بولنمقلغمزك مكافاتيدر.

ترجمان حقیقت

قوجه فضولی‌یه پك کوزل پیرولك ایتمشسکز. مشار الیهك شیوهٔ نظم عاشقانه‌سنی سونلر سزك بو نظیره‌کزی‌ده سوه‌جکلردر. ایکنجی بیتده «ضعف معنی» اولدیغی البته اعتراف بیوریلور. بشنجی بیتده مخاطبکز اولان (مرغ) روحدن عبارت اولدیغی حالده آکا (جانکی صیقمه) دیمك جان ایچنده جان تصوری کبی غریب برشی اولمیورمی؟

* * *

محرر افندی!

سزه برغزل کوندرییورم. ادبیاته آچدیغکز ستونلرك برقاچ سطرینی اشغال ایده‌جکدر. نه یاپه‌لم؟ هرکس اولطفدن مستفید اولدی. بزده اودفتر الطافه مقید اوللی‌یز. ایشته غزل:

ع

وفاکر یارده اولدی جفالر رونما شمدی
ینه بیچاره کوکلم آل سکا یوز بیك بلا شمدی
نه وارکر آغلسه‌م بخت سیاهمله جدال ایتسه‌م
نکاه خشم ایله باقدی کچوب اول بیوفا شمدی
نه یاپسون نیلسون بیلمم دل غمخواره محنتله
کوروب بر کوزلری آهویه اولدی مبتلا شمدی

بیورلمش اولدیغنه زیاده‌سیله سویندم. زیرا شو اخطارات خالصانه‌کز حقیقةً استفاده‌می موجب اولیور. تشکراتمی تکرار ایلرم. بوکره‌ده (سها) نك ایکنجی جزءنده فضولینك منــدرج اولان غزلنه برنظیره‌جك سویلیوب تقدیم ایلدم. اکر بونده‌ده یاکلش وارسه اخطار ایتمکزی رجا ایدرم.

غزل

هرسحر بلبل کبی دلداری کیم یاد ایلرم
تا هوا موجود در سینه‌مده فریاد ایلرم

چون کلستان وصالی ییقدك ای باد خزان
صرصر آهمله جاهك بن ده برباد ایلرم

بزم وصلکدن جدا دوشدم آنکچون دائما
کلــبهٔ احزانده افغــانی معتاد ایلرم

طورمه‌ای کوزیاشکی دوك دردهجر یارایله
کیم سکا بغرمده‌کی قاندن‌ده امداد ایلرم

صیقمه جانك محبس تنده صاقن ای مرغ روح
بن سنی برکون اولوب البته آزاد ایلرم

منخسف کورمکده‌یم کر کوکب اقبــالمی
لیك امیــد تجلیــله دلی شــاد ایلرم

آغلارم اول‌رتبه ای اسعدکه شیدا نامنی
محو اولسه دهردن بی‌شبهه ایجاد ایلرم

محمود اسعد

ترجمان حقیقت

(جوهر فرد) بیتی مبالغه‌نك (غلو) دینیلن قسمنی شامل اولان:

« بیك پاره اولسه ذره دكل اول دهان قدر »
« یانده جزؤ لایتجزی جهان قدر »

مطلعنی آكدیرییور. شاعرلرك علی الاكثر غنجه‌یه تشبیه ایده‌رك اولدقجه بیوتدكلری دهان دلبران پك‌ده اوقدر كوچلدلمسه چوق كوزل اولور.

قدما اویله حددن متجاوز مبالغه‌لری سورلرمش. شمدی ایسه تشبیه جهتیله حافظك:

« بعد از ینم نبود شائبه در جوهر فرد »
« كه‌دهان تو بر آن نكته‌خوش استدلالیست »

بیتی بیله بكنمیلر بولنیور.

صلاحی بك افندینك شو غزل ایله برابر آلدیغمز تذكرهٔ ادیبانه‌لری حقمزده عالی بر توجهلری اولدیغنی تبشیر ایدییور. كندیلرینه كمال ممنونیتله تشكرلر تقدیم ایلرز.

* * *

محرر افندی!

اخیراً تقدیم ایلدیكم منظومه‌جكمك ده یاكلشلری اخطار

حسن توجهدن حاصل ایتدیکمز ممنونیتی کندیلرینه بر شکران علنی عرضیله اظهار ایلرز . آثار شاعرانه‌لری ایچون صحیفه‌لرمز هر زمان آچیقدر .

کچنده یازدیغمز بر ملاحظه‌ده « جانا » تعبیرینك شعرمزده هیچ قوللانلمامسنی مناسب کورمکده اولدیغمزی سویلمش ایدك .

« نور حق رویکده برق اورمازدی جانا اولمسه »

مصراعنده‌ده بوکلمه‌نك بولنمامسنی آرزو ایتمکلکمز طبیعیدر .

صلاحی بك افندی طرفندن ارسال بیورلمشدر :

غزل

پیمانه‌لر چکوب لب لعل بتان ایچون
خمیازه چکمه غیری می ارغوان ایچون

هر موشکافه بحث آچارم امتحان ایچون
یوق یره قیل وقال ایدر اول مومیان ایچون

مژکانن ابروانته پیوند ایدر او شوخ
سهم قضا و قوس قدردن نشان ایچون

وسعت نمای ساحهٔ کون و مکان اولور
نسبت اولنسه جوهر فرد اول دهان ایچون

کیفیت صفاسی سرور صبح حشره‌دك
لعلك کبی شرابمی وار میکشان ایچون

طاق ابروسنه مشتاق اوله‌لی جان اوبتك
دل ســوزانمی آویزهٔ محراب ایتــدم

آچسه هرناوکی کوکلمده نوله برکل داغ
که جکر قانی ایله آنلری سیراب ایتدم

بکزه‌دوب زلف وقدك سرووشب یلدایه
نیجه ارسال مثلله سوزی اطناب ایتدم

بی ســبب مغتنم عالم تجرید ایدم
نه‌یه روحی سفر عالم اسـباب ایتــدم

* * *

کور نه آفتدر سنك ای سرو قامت قامتك
ایتدی دنیایی هم آشوب قیامت قامتك

آخرت منکرلری دنیایه‌بوی‌کوسترمسون
چونکیم اولمشدر قیامتدن علامت قامتك

قامتك مفتونی بی فیض ملامت قالمسون
اولمسون منظور ارباب سلامت قامتك

نورحق رویکده‌برق‌اورمازدی‌جانااولمسه
وادیٔ ایمــنده‌کی نخل هدایت قامتــك

راستکولق‌فیضنی‌بولمش‌قدکدن‌طوغریسی
ایلمش روحی‌یی اهل اســتقامت قامتك

ترجمان حقیقت

روحی بك افــندینك حقمزده ابراز بیورمقده اولدقلری

مصراعنی اله آلدیغمز وقت کوررزکه بونده تعقید واردر . بزم « یوقسه » صورتنده یازمقده اولدیغمز « یوخسه » لفظنی تقدیم ایتمك لازم کلیردی .

« جانا » تعبیری‌ده تعبیرات قدمادن وزمانمزده بین الادبا متروك ، بلکه‌ده منفور اولان الفاظدندر . هله « احساننه » کلمه‌سنی جانانه خطاب ایتمکده اولان شاعر نورسیده‌نك « احسانکه » شکلنده یازمیشی البته املاجه قصور دقتنه حمل اولنور .

* * *

محرر افندی !

کچن کونکی نسخه‌کزده معتبر غزته‌کزده‌کی صحیفهٔ ادبیه‌نك معلم ادب وعرفان اولان برصاحب فضیلتك حمایه‌سنه تودیع اولندیغنی کمال فخر ایله اوقودم . بناءً علیه بوندن بویله اونقاد کاملك نظر اصلاحنه شعر عرضنی متحتم ذمت شاعریت بیلدم . بیلدیکم ایچون زیرده‌کی ایکی غزل عاجزانه‌می تقدیم ایلدم . طبعه موافق کلدیکی صورتده دریغ عاطفت بیورلمیه‌جغنی بدیهیدر .

علی روحی

غ

اشکمی یاد رخ یار ایله خوناب ایتدم
وه که اغیاره بوخونابی می ناب ایتدم

دائر اولان بعض افکارمزی دخی عرض ایتمکدن چکنمیز .

آثار ادبیه‌مزده (چون) کبی لسانمزه هیچ یاقشمیان کلمه‌لرك استعمالنه آرتق نهایت ویرلسه کوزل اولور .

« آغلایشی، چاغلایشی» دیدیککز وقت نهایتده بر حکمه انتظار ایدلمك طبیعی اولدیغی حالده حکم ویرمکسزین بشقه سوزه کچه‌رك:

« چاغلایان جویباری پك سورم »

دییورسکز . درت مصراع بی‌رابطه قالیور .

« تجربه‌کهمی سینه‌م ای کردون »

مصراعنده‌ده سویمسز برسکته‌یه تصادف اولنیور .

* * *

ندیم بکك برمخمسنه دائر :

ترجمان حقیقت

« مسعود خراباتی » شومخمسی کورنجه دیدی‌که :

ندیم بك افندینك مستعد کنجلرمزدن اولدیغی بو اثرندن آکلاشیلیور . دوام و دقت ایدر ایسه آز وقتده چوق ترقی کوستره‌بیلیر. کندیسنك خیرخواهانه اخطارلردن ممنون اوله‌جغنی امید ایدرم . آنك ایچون دیرم‌که :

مثلا شو :

«احسانه لایقمی یوخسه دکلز جانا »

اولدی افسرده هر طرف حیفا
درد دیکر دخی شب یلدا
سحر تا بداری پك سورم

تجربه‌کهمی سینه‌م ای کردون
دردمی ایلمکده‌سك افزون
سندن اولدم او رتبه‌کیم محزون
بنی کر اکلز ایسه‌ك ممنون
بن دخی انکساری پك سورم

یوق جهانده صفا سورن هردم
دهردن مشتکی جمیع امم
برنفس ذوق بیك نفس ده الم
محمل جوردر بنی آدم
طوغری سوز طوغری کاری پك سورم

محمود اسعد

ترجمان حقیقت

استفاده مسلکندن چیقمیانلر دائما کارلی چیقارلر. اخطارات واقعه‌مزدن منفعل اولانلر وارایسه مستفید اولانلرده بولنیور. ایشته سزده ایکنجی طاقمدن اولدیغکزی اعتراف بیوریورسکز. مادامکه اخطاراتمزدن ممنون اولیورسکز، بزده شو منظومه‌کزه

عدم آباده کل سفر ایتدی
برد چون هر یکا اثر ایتدی
آتش شعله داری یك سورم

هانی کلشنده‌کی کوزل کللر
اوتوشن صبحدم او بلبللر
یا کوزل لاله‌لرله سنبللر
یا او خوش رایحه قرنفللر
آه اول لاله‌زاری یك سورم

بلبلك هر سحرده آغلایشی
عشق ایله سینه‌سنده داغلایشی
یا کلك درلو رنك باغلایشی
دره‌نك طاتلی چاغلایشی
چاغلایان جویباری یك سورم

آه فصل بهارك ایامی
سینه‌دن قالدیردی آلامی
ذکر اولندقجه شمدی‌ده نامی
آغلارم یاد ایدوب او هنکامی
چونکه فصل بهاری یك سورم

او ربیعك لطافتی اما
کیتدی ایواه کلدی فصل شتا

محرر افندی !

کچن کون تقدیم ایلدیکم ورقه‌مله غزلمی معتبر غزته‌کزه یازدیغکزه دکل موجب استفاده اوله‌رق بیان ایلدیککز ملاحظاته اوقدر سوندم‌که ممنونیتمك درجه‌سنی اصلا تعریف ایده‌مم . اما سز دیه‌جکسکزکه « بعض اثر صاحبلری حدت ایدیورلرده سن نصل ممنون اولیورسك ؟ اول ده آکلاتدق آ ! بن هنوز مکتبه کیدیورم . بیلدیکمی اوکرنمك ایستیورم . بناءً علیه تنقیداتکزه حدت دکل تشکر ایدرم . بو دفعه‌ده بر منظومه‌جك کوندردم . بکنیرسه‌کز بونی ده غزته‌کزه یازه‌بیلیرسکز . اکر بونك‌ده یاکلشلرنی اخطار ایدرسه‌کز دهازیاده تشکرلر ایدرم . «احمدمسعود» ك نره‌ده اولدیغنی سز بیله‌مدیکز اما بن اوکرندم . سویلیه‌یم می ؟ « احمد مسعود » « سها » نام رساله‌یه کوکللی محرر یازلمش . طوغریسی یا مشارالیهك شوهرتی مذکور رساله‌یه نه‌بیوك شرف! آه بن‌ده مکتبدن تحصیلمی اکمال ایدوب‌ده بر کره چیقسه‌م عجبا بنی‌ده بویله رساله‌لره محرر قبول ایدرلرمی ؟ نه ایسه هله چیقه‌لم‌ده‌اوراسنی‌ده اووقت دوشونورز . ایشته‌دیدیکم منظومه شودر:

بر فقیرك قیشدن شکایتی

باق چمنزاره قیش نه‌لر ایتدی
او یشیل باغه پك کدر ایتدی
شمدی بن آه وزاری پك سورم

آلدی نکاه نیم ایله کوکلم صد آفرین
(نوری) اومهلقـا نه عجب دلربا ایمش

ترجمان حقیقت

نوری بك افندینك حقمزده کوستردکلری متواضعانه توجه ممنونیتمزی تزیید ایلدی. تشکر ایدرز. بوغزل عالیلری جودت طبع شاعرانه‌لرینه یکی بردلیلدر.

اولکی اخطار خالصانه‌مزی مشرف حسن قبول ایدشلرندن آکلایورزکه طوغری اوله‌رق عرض ایده‌جکمز مطالعـه‌لری خوش کورمکله‌ده بزی هرزمان ممنون ایده‌جکلردر. آنك ایچون شوغزللرینك آلتنجی بیتنی اوقودیغمز وقت شایان اخطار کوردیکمز برشیئك دخی عرضنه جسارت ایدرز:

« بیکانه » دیمك اولان « یاد » لفظنك ترکجـه اولدیغی تسلیم بیوریلورمی؟ اویله ایسه لفظ فارسی اولان « آشنـا » ایله آنی ترکیب ایده‌رك « یاد آشنا » دیوب‌ده « بیکانه آشنا » مفهومنی مراد ایتمك نصل جائز اوله‌بیلیر؟

« بیکانه » معناسنه اوله‌رق عربی ویا فارسی بر « یاد » کلمه‌سی بولندیغی اثبات اولنه‌بیلیر ایسه اوزمان « یاد آشنا » ترکیبنی قبول ایده‌بیلیرز.

کوسترلمسی الطاف مسبوقهٔ علیه‌لرینه برعلاوهٔ فائقه اوله‌جغی کبی (لطف مسبوقه) تعبیرنده‌کی خطانك سهو قلمه عطفی دخی آیروجه برلطف مخصوص حق‌شناسی ومستلزم حسیات منتداری اولمغله بالخاصه عرض تشکرات و تعظیماته ابتدار و بوکونلك محصول فکر عاجزی بولنان شوغزلك تقدیمنه اجتسار ایلدم .

بایبورد سنجاغی مدعیٔ عمومی معاونی
عثمان نوری

غزل

بیلدك که دهر ماحصلی هپ فنا ایمش
کوردك که چرخ دبدبه‌سی بی بقا ایمش
هرکیم که دسته دامنن آلدم بیلوب شفیق
آخرده کوردم اول دخی پك بیوفا ایمش
ظاهرده مختلف کورینان فکر واعتقاد
معنیً باقلسه جمله‌سی برماجرا ایمش
ماهیت جهان بیلنور صانمه ای حکیم
عالمده ذره‌لر بیله حیرتفزا ایمش
لطف ایله ایت معامله انسان ایسه‌ك اکر
اما مخاطبك طوته‌لم برکدا ایمش
اغیاره لطفی جوری محبانه‌در بتون
دلدارمزن نه چاره که یاد آشنا ایمش

بر کره دل طوتلدی جاهللك ایتدی دامه
آرتق تحمل ایتسون قهر واذای عشقه

کچنکی غزلمده (لطفکار) کلمه‌سنك استعمالی ضرورت وزندن دکل مسامحه‌دن نشأت ایتمش بر خطادر. چونکه او کلمه یرینه (صفابار) دینیلیورمکله مصراع خطادن قورتیلور. اویله دکلمی افندمز؟

شوکت

ترجمان حقیقت

اخطار واقعمزی قبول ایده‌رك تصحیح سهوه مسارعت بیوریشکزدن ممنون اولدق. اعتراف حق بیوك بر مزیتدر. انسان ایتدیکی بر خطانك خطا اولدیغنی آکلادقدن صکره آنی صواب صورتنده کوسترمکه چالشدقجه اومزیتدن تباعد ایتمش اولور.

اولکی ورقه‌کز زیرینه یازمش اولدیغمز ملاحظه‌نك سزجه تجدید شوق ایلدیکنی بیان بیوریورسکز. حسن نیتله ایدیلن بر اخطارك بویله بر حسن تأثیر حاصل ایتمسی غریب دکلدر.

* * *

ضیا پاشا مرحومك بر غزلنی تنظیراً تنظیم و تقدیم قلنان غزل چاکرانه‌مه نسخهٔ نادرهٔ عرفان اولان محترم غزته‌لرنده یر

عین) هجنت شعریه‌سی بیت ثانینك ایكنجی مصراعنده كوزه چارپیور.

« آلدرمش عقلن عقل آلیجی دلستان ایكن »

مصراع مشهوری بویله ایكی هجنتی جامعدر .

* * *

محرر افندی !

كچنده تقدیم ایتدیكم ورقـهٔ عاجزانه‌می غزته‌یه درج بیورمشسكز . تشكرلر ایدرم. ورقـهٔ عاجزی‌یه ذیل بیوریلان ملاحظات ادیبانه‌لری، بنده‌كزی اوقدر تشویق ایتدی‌كه بوندنصكره وقتم مساعد اولدقجه سویلیه‌بیلدیكم بعض منظومه‌لری تقدیمـدن بر درلو كندمی آله‌میه‌جغم ! ایشته ینه برغزل تقدیم ایتدم ! البته بوده غزته‌كزده بولنمق شرفنه نائل اولور .

كوكلم نیچون طوتلدك دام بلای عشقه
واقفمی اولمامشدك جور و جفای عشقه
غیب ایلدكمی یوقسه دستكدن اختیاری
بند اولمه‌ده كورنجه مهر سمـای عشقه
وازكچ بوفكری ترك ایت امید وصلت ایتمه
بیهوده منتظرسك وقت صفای عشقه
بیچاره‌سك آ كوكلم خوبانی بیلمیورسك
رحم ایلمزلر. آنلر هیچ مبتلای عشـقه

ایچون بر یادکار گرانبها اولدیغندن رمزی بابا افندی حضرتلرینه حصه‌مزه دوشن تبریك وتحسینی عرض ایلرز .

دیوان محاسبات کتبه‌سندن ناجی بك افندینکدر :

غزل

شرم ایدر گلبرك جنت روی آلکدن سنك
نور آلیر ماه فلك مهر جمالکدن سنك
کوز قماشمز می باقلسه رویکه ای مهر ناز
تابش دیدار وحسن عال العالکدن سنك
بر نکاه لطفکه بیك جان فدا اولمقده‌در
صاقلاسون عشاقکی الله جلالکدن سنك
رشـتهٔ جان قطع اولور تیغ اجلله شبهه‌سز
دور اولور سه‌م سودیکم ذوق وصالکدن سنك
نشر نور معرفتله عصره زینت ویرکه سن
مستفیض اولسون جهان ناجی کمالکدن سنك

ترجمان حقیقت

اسلاف ومعاصریندن بعض مشاهیرك اشعارنده دخی تصادف ایلکده اولدیغمز حالده قطعا تجویز ایتمامکده بولندیغمز (وصل

كليم وش «ارنى» اولدى ورد روز وشبم
او ماه رويه سيه زلف سايبان اوله‌لى
قاشك خمى كبى محراب قبلهٔ دل وجان
نه‌وقت كوردى جدى قطب آسمان اوله‌لى
خدنك غمزه‌كه آماج اولدى لوح ضمير
يوزك غميله نكارا قدم كمان اوله‌لى
حديث ليلى ومجنون فسانه اولدى فسون
جنون عشق‌ايله بن‌شهرهٔ جهان اوله‌لى
كنارم اولدى سرشكمله كان لعل وعقيق
نظركهمدن او كنج روان روان اوله‌لى
پياله ويركه خراباتيان باده پرست
خراب جام مى اولمش مى ومغان اوله‌لى
نواى چنك ونيه بولمزم مجال سماع
سرود بزم غمم ناله وفغان اوله‌لى
ديار ويارى فراموش ايلدم (رمزى)
انيس خاطرم اول يار مهربان اوله‌لى

الشيخ رمزىٔ تبريزى

ترجمان حقيقت

سائر آثار جليله‌لرى كبى بورنكين اثرلرى‌ده منتسبين ادب

ایتمیور. بویله یرلرده اعجازدن اوله‌رق «معجز» استعمالی ایسه بزم سلیقه‌مزجه بعیددر.

محرر افندی!

گچنلرده معتبر غزته‌لرنده «مسعود خراباتی» افندینك بر گوزل غزلنی گوردم. بعده «مهدیٔ مناجاتی» دخی «مسعود»ه همزبان و (علی روحی) بك افندی‌ده مناجاتی‌یه همعنان اولدی. بن دخی (پیرانه سر هوای جوانی بسرفتاد) ترانه‌سیله مترنم اوله‌رق کندمده بر وجد وحال بولدم. اوحال مسرت وانبساطده عصای پیری‌یه تکیه کنان اشبو عرصه‌یه قدم قویوب بر نظیره یازدم. سلیقهٔ عالیه‌لرینه چسبان اولورسه معتبر غزته‌لرینك بر گوشه‌سنه درجی متمنادر. والا سلامت آنجناب مطلوب.

اشته نظیره

ضمیر گلده گلاب رخك نهان اوله‌لی
یورولدی بلبل خوش نغمه ترجمان اوله‌لی
نه سرودر قدك ای سیمتن که بسله‌مامش
بو اعتدالده طوبی جنان جنان اوله‌لی
نه باده خواهش ایدر جان نه شربت گل وقند
لبك مفرح یا قوتی قوت جان اوله‌لی

ترجمان حقيقت

مطلعك ايكنجی مصراعنه دقت ايدنلر البته بر املا ياكلشی كوره‌جكلردر . « داغهای اشتياق » كبی عجمانه تعبيرلری قدمامز قوللانمشلر ايسه‌ده بويله قاعدهٔ فارسيه اوزره (ها) ايله جمعلنن كلمه‌لر شمدی ادبامز طرفندن استعمال اولنمامقده‌در .

نفعی قدمادن صايلديغی جهتله نعت مشهورنده‌كی :

« موشكاف نكتهای آستانيدر سوزم »

مصراعی بو بابده دليل اوله‌رق كوستريله‌مز . وزن آشنا اولانلرك دردنجی بيتده‌كی (پوصله) يه‌ده دقتليجه باقه‌جقلری دركاردر .

* * *

ا . . . ناظم بكك (شكايت) عنوانلی منظومه‌سندن برنجی پارچه :

ايواه ! ای بی وفا محبت
جانانمدن وفاسز اولدك
هيچ قالمدی سنده اسكی لذت
بك معجز بك صفاسز اولدك

ترجمان حقيقت

برنجی پارچه‌ده‌كی « معجز » ك تعجيزدن اولمسنه وزن مساعده

کبی مستعد بر شاکردك فکرندەکی دقتی، شعرندەکی منقحیتی برقات دها تزیید ایچون (وزن مساعد اولوبدە مطلعك ایکنجی مصراعندە «دخی» دیمکە احتیاج مس ایتمسیدی دها کوزل اولوردی.) یولندە بر مطالعە بیان ایتمکلە برابر بیت ثانیەدەکی (مطلب) ەدە بر آز ایلشمشلردر ظن ایلرز. مع مافیە اثرکزی بکنمك خصوصندە خواجە افندیلرە بزدە شریك اولیورز. نە کوزل مکتب ایمش او! سزك کبی (احمد مسعود) ە آرقداش اولەبیلەجك (محمود اسعد) لر یتشدیرییور.

* * *

اولمسیدی دلدە بوی زلف یار اندیشەسی
خاطرە کلمزایدی (ابتدە) دار اندیشەسی
خانەلردر سینەم اوزرە داغهای اشتیاق
سوز عشقی قویمدی قلبمدە نار اندیشەسی
آرزوی وصلت دلداردن آنجق غرض
دیو سیرتلی رقیبدن اخذ ثار اندیشەسی
فلك بختم بحر هجراندە شاشردی پوصلەیی
دلدەوار باشدن قرە شمدی کنار اندیشەسی
تلخکام ایتدی سنی (کامل) فراق دلربا
نشئۀ عالملە توأمدر خمار اندیشەسی

توقاد سنجاغی سرتحصیلدار سابقی
کامل

خصوصی امتحان دخی اجرا ایدلمکده اولدیغندن امتحانه مخصوص اولمق اوزره سویلدیکم غزلك بر صورتنی آشاغیده یازدم. بونی خواجه‌لرم بکندیلر. سزده بکنیرسه‌کز معتبر غزته‌کزه درج ایده‌بیلیرسکز. بکنمز ایسه‌کزده وظیفه‌م دکل‌آ! خواجه‌لرمك بکنملری شرفی بکا یتر.

محمود اسعد

غزل

درس عبرتدر شئونات جهان مکتب بو یا
دور ایدر بر نقطه‌ده طورمز دخی کوکب بو یا

که غنی ایلر فلك انسانی کاه ایلر فقیر
ابرهم باران وهم آفت ویرر مطلب بو یا

مختلفدر صیغهٔ اقبالی نوع آدمك
کیمی مرفوع وکیمی مجرور اولور معرب بو یا

بر کوزل ایلردنی مشرب برینه سرفرو
دل دوشر کاهی چه ناپاکه‌ده مشرب بو یا

هر کسی «اسعد» سورر طبعی دکر درلو یوله
بعضیسی زاهد کیمیسی رند اولور مذهب بو یا

ترجمان حقیقت

خواجه‌لرکز غزلکزی شرفیاب تقدیر ایلدکلری وقت سزك.

جستجوایت حالمی دکله ایشیت افغـانمی
سنسز ای آرام جان فریاد کارمدربتون
دونمزم نوری طریق صدقدن اولسه‌م‌ینه
شاهراه استقـامت رهکذارمدر بتون

ترجمان حقیقت

عثمان‌نوری بك افندینك نثرلرنده‌کی «لطف مسبوقه» تعبیری نظر دقتمزی جلب ایتدی. سهو قلم اولمق کرك !

* * *

محرر افندی !

هانی سزك بر «احمد مسعود» کز وارایدی که کوزل کوزل شیلر یازاردی. خیلی وقتدر معتبر غزته‌کزده آثاری کورلمیور. عجبا «مسعود خراباتی» ایله بولشوب‌ده خرابات عالمنه‌می طالدیلر؟ نه ایسه بر کون اولور چیقـارلر و کوزل کوزل اثرلر یازارلرده بزده طاتلی طـاتلی اوقورز. شمدی بن یازه‌یم‌ده آنلرده نره‌ده ایسه‌لر اوقوسونلر. اما بندن اویله کوزل شیلر بکله‌میکز. زیرا بن هنوز مکتبه کیدییورم. البته مکتبه کیدن چوجغك یازه‌جغی شی استادانه اولمز. فقط بنم کیتدیکم مکتب اویله بیلدیککز مکتبلر کبی‌ده دکلدر. بزم مکتبده شـعرده اوکردیلیور. حتی شمـدی

ایلمش ایدك. بواثر عالیلرینه هم « بلیغانه » همده « حکیمانه » دیمکده کندمزی حقلی کوریبورز. ادبای عثمانیه آره‌سنده مشارالیه کبی برموقع تمیز طوتمش اولان ذوات کرامك آثار نادره‌سی بزه حقیقةً مدار افتخار وصحیفه‌لرمزه لطافت نثار اولیور.

کنج معارف اولان معتبر غزته‌لرینه درجه غیر لایق اوله‌رق محضا لطف مسبوقه‌لرینه استناداً ضیا پاشا مرحومك بر غزلنه عاجزانه نظیره اولمق اوزره بوکره بالتنظیم صحیفهٔ ثانیه‌یه تحریراً تقدیم ایتدیکم غزل فقیرانه‌م تنسیب بیوریلان بر محله درج بیوریلور ایسه منتدارکز اولوزم.

بایبورد سنجاغی مدعیٔ عمومی معاونی

عثمان نوری

داغلر سینه‌مده جانا لاله‌زارمدر بتون
دردعشقکله نه چکسه‌م افتخارمدر بتون
آفتاب طلعتك دل ملکنی تنویر ایدر
دور حسنکدر بکم لیلم نهارمدر بتون
دردوغمدن بشقه‌یوق تنشیط ایدن بوکوکلمی
دردلر غملر کدرلر غمکسارمدر بتون

حسن قبول ادیبانه‌لرینه شرف مظهریت دوام ایدر ایسه آثار ناچیزانه کندی کندینی تبریکه برر برات مباهات اولور.

جلال الدین

غزل

کوکل بو روزکارك نشئهٔ جام جمندن کچ
سلیمان همت اول اقبال وحکم خاتمندن کچ

کیروب بیك عالمه هر عالمی بر عالم ذوق ایت
قلندر اول حکیم اول عالمك هر عالمندن کچ

آنك درك مفادی حکمت فیض لدندر هپ
عزیزم علم عشقك مبحث کیف وکمندن کچ

آلهی بند زنجیر جنوندن اولمسون آزاد
دیین اول آشتك سودای زلف پرخمندن کچ

کورسه‌ك امتنان بر جان ایچون جان ویر قبول ایتمه
جهانك فیض انفاس مسیح مریمندن کچ

جلال آسا صفای باله تحویل ایله هر حالی
بو دنیانك خیالات سرور و ماتمندن کچ

ترجمان حقیقت

جلال الدین بك افندی حضرتلرینك اولنکی نسخه‌مزی تزیین ایدن غزل بی بدللرینه «بلیغانه» دیه‌رك اعتراف حقیقت

بز شاعرلرك ده «حقیقت شناس» «حقیقت کو» اولانلرینی سورز.

«سرمایهٔ شاعران توکنمز»
«دنیا توکنیر یالان توکنمز»

کبی سوزلری مطایباتدن عد ایلرز.

«اول دردِه نه دارو نه علاج ونه دوا وار»

مصراعنده «دارو» دینلدکدن صکره «علاج» «دوا» دینلمك نیچون؟ اکمال وزن ایچون، اویله‌می؟

«عالمدە نه بر بن کبی بی‌زاد ونوا وار»

سوزینی‌ده مصراع اوله نظراً لسانمزك شیوه‌سنه موافق بوله‌مدق. صوك بیتده‌کی (آرقنده) املاسزدر. شویله‌یازلمایدر: (آرقه‌کده)

* * *

دونکی نسخهٔ نفیسه‌لرنده خمس متصرف سابقی جلالك یعنی بو پریشانمقالك اولمق اوزره نشر ایدیلان بر اثر ناچیزانه «غزل بلیغانه» توصیفنه شایان کورلدیکنی کوردم. اویله بر اثر ناچیزك تنزلاً موقع ستایشده یاد ایدلمش اولمسی ایچون البته حسیات متشکرانه عرضنه بورجلی‌یم. بناءً علیه تقدیم احترامات ایله برابر تقدیس لطافتنی واجب بیلدیکم صحائف ادبیه‌لرینه وجدانمك تازه برکلدستهٔ حیاتی اولمق اوزره ایشته برغزل دها تقدیم ایدییورم.

بو مسلكدن آیریله‌میز. بو ده بكتمامكده اولدیغكز بعض آثارك دخی غزته‌یه درجنی ایجاب ایدر.

* * *

غزل

ظن ایتمه که دنیـاده وفا وار صفا وار
بالله همان درد وكدر جور وجفـا وار
دیرلرسه اكر بر كون اولوب شاد اوله جقسك
آلدانمه كه شاهد نیجه یوز بیك شعرا وار
بر درد جكر دوزه كرفتـار كوكل كیم
اول درده نه‌دار ونه علاج ونه دوا وار
دنیـاده نه ممكن اوله كوكلم كبی محزون
عالمـده نه بر بن كبی بی زاد ونوا وار
كیمش كزینور خصم ورقیب اطلس ودیبا
ایواه (ذكائی) سـكا آرقنده عبـا وار

ذكائی

ترجمان حقیقت

طبیعتكز كوزل! ترقی ایده‌جككزدن امین اوله‌بیلیرز. ایكنجی بیتده غالبا شعرایی برر (شاهد زور) یاپمق ایستیورسكز. دیمك كه بو شاهدلردن بری ده سز اولیورسكز.

نظر دقت وانصافدن اوزاق طوتمامليدركه انسان بردن بره درجۀ كماله واصل اوله‌مز. هرشيده چاليشه چاليشه ترقى ايدر. بو قاعدۀ طبيعيه آثار قلميه‌ده دخى اجراى حكم ايلر.

ترجمان حقيقتك مقصد حقيقيسى نورسيدكان وطنك ترقيسنه خدمت اولديغندن كوندرلمكده اولان آثارى براز قصورلى اولسه بيله اصحابنى تشويقاً نشر ايدر. يوقسه ستون طولدرمق ايچون نشر ايتمز. شمدى آثار قلميه‌سنده برچوق قصور كورلمكده اولان بر كنجك بروقت اولوب ده كرچكدن اديب و شاعر دينيله بيله‌جك ويازديغى شيلردن عمومجه استفاده اولنه‌جق بردرجه‌يه ارتقا ايده‌بيله‌جكى احتمالنى كيم انكار ايده‌بيلير؟

شوراسنى دخى سويليه‌لم‌كه غزته‌مزده كورمكده اولديغكز آثار ادبيه مطبعه‌مزه كلمكده اولان بودرلو اوراقك انتخاب ايديلنلريدر. هپسنى درج ايده‌جك اولسه‌ق دها ركاكتلى، دها معناسز اثرلرده كوره‌رك جانكز دها زياده صيقيليردى.

مع مافيه سزك كبى كندى تعبيركز وجه ايله (تجار اصنافندن) بولنان برذاتك فكر وقلمنده كورديكمز شو اقتداردن جداً ممنون ومتشكر اولدق. مادامكه «لايحه‌لر» «نصيحتنامه‌لر» يازيلوب نشر ايدلمسى جهتى ترجيح بيوريورسكز بوخدمتى‌ده سز ايفا ايديكز. البته سزك اثريكزه‌ده اقتفا ايدن بولنور.

يوقاريده سويلديكمز وجه ايله بزم مسلكمز ترقى پرورلكدر.

ترقی وسعادت حاللرینه خدمت ایده‌جك لایحه‌لر خاطره‌لر بندلر شهدآمیز ظرافت اولان نصیحتنامه‌لر قلمه آلوبده بوكبی آثار نافعه‌نك نشریله هر وقت افتخار ایدن مطبوعاتمز واسطه‌سیله نشر ایتسه‌لر هم سالك اولدقلری مسلك كتابتده بالطبع ایلرویه یوررلر هم ده دنیا ومافیهایه پك بیوك خدمت ایتمش كمسه‌لرك عدادینه داخل اولورلر اعتقادنده‌یم . بو ایسه نه بیوك شرفدر !

سوزه ختام ویرمدن شوراسنی‌ده عرض ایده‌یم‌كه من‌غیرحد وقوع‌بولان شو معروضم نورسیده‌كان افندیلره كران كلوبده هرزمان معتادلری اولدیغی اعتراضات ومقابله‌لره تصدی ایدرلرسه چونكه بنده‌كز بوجهتلرجه قلیل البضاعه تجار اصنافندن بولندیغمدن قرنجه قدرنجه مشغولیتمك بوكبی شیلرله اوقات‌كذار اولمغه مساعده‌سی اولمدیغندن طرفمدن اصلا مقابله ایدلمامك مجبوریدر .

بناءً علیه كندولریده بوش یره تسویداتده بولنمیوب سیوری سینك ویزلدیسی قبیلندن اولان سوزمزك كأن لم یكن اعتباریله بازارلرینه رواج ویرمه‌ده حر ومختاردرلر افندم .

دیاربكرلی
اسماعیل

ترجمان حقیقت

دیدیككز یولده شیلریازمقده‌كی فوائد مسلم ایسه‌ده شوراسنی‌ده

— ترجمان حقیقت —

اثر کزی درجه‌ده، آفرینه‌ده شایان کوردك .

شو قدر دیه‌بیلیرز که بیت اخیرده واقع (لطفکار) کلمه‌سنی طانك ضمیله اوقومغه بر مجبوریت واردر . حال بوکه (لطف) لفظ عربیسی سکون طا ایله‌در . بوقدرجق برشی ایسه شاعرلر ایچون آز بلا اولمیان ضرورت وزنه، خصوصیله ابیات سائره‌نك لطافتنه یك قولای باغشلانه بیلیر .

* * *

محرر افندی !

خیلی مدتدنبرودرکه غزته‌کزك ادبیات قسمنده ابیات واشعاره متعلق چوقجه آثار کوریلیور . بونلرك برمقداری لطافت وسلاستدن عاری وبرطاقمی‌ده معنی وافاده‌دن بری اولدیغی کبی بوبابده لازم الامتثال اولان علم عروضك دخی طبان طبانه مغایریدرلر .

اصحاب آثار شو یولده اتعاب ذهن و فکر ایله اضاعهٔ اوقات ایتمه‌دن ایسه قوهٔ فکریه و قلمیه‌لرینی ملك و ملتمزك معموریت ومدنیتنه باعث اوله‌جق جولانکاهده استعمال بیورمقده اولان ذوات کرام حضراتنك پیروی اولوبده کمیت خامه‌لرینی او ساحهٔ نافعهٔ وسیعه‌ده تعلیم ایتسه‌لر وطن و ابنای وطنمزك بای وجه‌کان

تنظیره اوغراشدم. برشی قره‌لدم. واقعا آره‌دن پك چوق زمان كچدی اما نه ضرری وار؟ ینه درج ایدرسكز دكلمی افندمز؟ ایشته نظیره‌م:

باقمیك صبح بهاره رخ دلداره باقك
مطلع مهر جمال اولمش او رخساره باقك
صانكه برابر شفق رنكدر اولمش مالی
دستنه آلدیغی جام می سرشاره باقك
حق یوقمی یانوب آه ایتمه‌ده عاشقلرینك
هله بر دقت ایله شیوهٔ رفتاره باقك
قورمی بردلده كدر بویله خرام وعشوه
وارمی حوریده عجب شونده‌كی كفتاره باقك
نرده وار بویله كوزل بویله لطفكار عجب
ینه اطف ایتدی شوساقئ كرمكاره باقك

نصل افندم نظیره‌م؟ درجه شایان برشیمی؟ شایان اولمسه‌ده ظن ایدرم بنم كبی نوهوسلری تشویق ایچون ینه درج ایدرسكز.

شوكت

دل ایدر میكده‌ده عالم لاهوتی خیال
شو ملامیده‌كی علویت افكاره باقك
باقمیك نافله مسجدده بولنمز ناجی
اورادن آیریلمز خانهٔ خماره باقك

جنى كبى (مهدئ مناجاتى) طرفندن‌ده پك زياده تحسين اولنه‌جغنده شبهه يوقدر .

روحى بك افنديك :

خوار ايسه‌م‌ده چكمه بندن دامن احسانكى
خاردن اى كل حذر قيل كيم طوتار دامانكى

مطلع فضوليانه‌سنى ده ايشتديكمز وقت پك بكنمش ايدك . غزل تماميله خاطرمزده قالمش اوليدى آنى‌ده بالافتخار درج ايده‌جك ايدك .

* * *

محرر افندى !

غزته‌كزده (احمد مسعود) امضاسيله برطاقم ورقه‌لر كوريورم. افاده‌لرى پك خوشمه كيديور . بن‌ده او يولده بعض شيلر يازمق ايستيورم . مقدمه اوله‌رق ايشته بو ورقه‌مى تقديم ايتدم . غزته‌كزده مندرج كوررسه‌م منتداركز اولورم . ناجى افندى حضرتلرينك بوندن خيلى زمان اول غزته‌كزه درج اولنان برغزلنى [*]

---

[*] ناجينك غزلى « شراره » ده مندرجدركه بروجه آتيدر :

باقميك باغده فواره‌يه دلداره باقك
طالميك كوثره فردوسده ديداره باقك

روى رخشانيدر آيينهٔ اسرار الله
بنى حقبين ايدن آيينهٔ اسراره باقك

حسن وعشق ايتدى كمال اوزره تجلى بزده
كوره‌جك كوز وارايسه بر بكا بر ياره باقك

طبیعت اوله‌جغمی یازمشلر. بنده‌کز ایسه‌ٔ او ساحه‌نك راجلرندنم. فقط شو التفاتلری برتازیانهٔ شوق وهمت اولدیغندن هیجان طبیعتله زیرده‌کی نظیره‌یی سویلدم.

علی روحی

جهانی یاقدی او طلعتله یار جان اوله‌لی
جهان براویله بلا کورمدی جهان اوله‌لی
بلا بلا دیه عشقکله سو بسو کزرم
بو نار نائره افروز خانمان اوله‌لی
خدنك آهمزه چرخی ایلدك آماج
محبت اوقلرینه سینه‌مز نشان اوله‌لی
آکلمز اولدی اساطیر اولین جنون
جنون عشق ایله بن خلقه داستان اوله‌لی
تنزل ایلمز اولدم جهانه ای روحی
یرم ریاض طربزای قدسیان اوله‌لی

— ترجمان حقیقت —

شو اثر برگزیده‌سندن‌ده استدلال اولنه‌بیله‌جکی اوزره (علی روحی) بك افندی عصرمزك « عالی طبیعت » وصفنه لایق اولان شاعرلرندندر.

بو نظیره‌سی (مسعود خراباتی) نك مظهر نظر تقدیری اوله.

مُعَلِّمْ

حضرت «مسعود خراباتی» نك كچن كونكی نسخه‌كزده برمقالهٔ رندانه‌لرینی مطالعه ایتدم.

جناب مسعود حقیقةً صاحب نصاب فضل وكمال اولدیغی جهتله خراباتیان آره‌سنده نصل متحیز ایسه مقاله‌لرنده فقیری‌ده اوطائفهٔ ناجیه افرادندن عد ایلدكلرندن بن دخی مسعودم.

مقدما سویلدكلری برغزل رنكینه [*] «مهدئ مناجاتی» طرفندن نظیره سویلندیكندن بنم دخی ساحهٔ تنظیرده اسب ران

---

[*] مسعود خراباتینك غزلی كچنلرده طبع و نشر اولنان «یازمش بولندم» ده مندرج اولدیغی اوزره بروجه آتیدر:

چالشدی كرچه زبان قلبه ترجمان اوله‌لی
بیانه صیغمدی عشقمك بلای جان اوله‌لی
بنم قدر كیمه سوز افكن اولدی آتش عشق
شو آتشین كره انسان ایچون مكان اوله‌لی
ترنماتی حزین اولمسونمی بلبلمك
خزانه دوندی بهارم كلم نهان اوله‌لی
بهاره كیمْ باقیور آه ای نهال روان
غمكله كوز یاشی همرنك ارغوان اوله‌لی
صدای عشق خروش آور اولدی آفاقه
طبیعتم هیجان بخش عاشقان اوله‌لی

اوت ! خاطرلره بلکه اویله کلیر اما حقیقتده اویله دکلدر . بونکله مفتخر اولمق حقنی کرچکدن حائز اولان بویله دکل، بوندن بیك قات مفید ومهم اثرلر وجوده کتیره‌بیله‌جك محررلریتشدیرن معلم المعالی احمد مدحت افندی حضرتلریدر . فقط مشارالیه بویله کوچك شیلرله افتخاره تنزل ایدرمی بیله‌مم .

شو قدر بیلیرم که جمله‌مز مشارالیهه عرض شکران ایتمکه بورجلویز .

معلم ناجی

* * *

ایچنده هر درلو اثر ادبی وار، بونلر حقنده یازدیغم مطالعات ایسه یوقاریده عرض ایتدیکم وجه‌ایله هم خوش آینده، هم معنیدار. «معلم» ی مطالعه ایدن هم منشرح، هم مستفید اولور.

شایان دقت بر جهت دها وار: «معلم» عادتا ادبیاتمزك بر تاریخچهٔ انقلابی، بر مخطرهٔ تجددی صاییلیر.

«معلم» ه باقلسون. جامع اولدیغی آثار آنجق بر بچق ایکی سنه ظرفنده میدان انتشاره قونلمش شیلردن عبارت بولندیغی حالده بومدت قلیله ملتك نه‌قدر کنج ارباب قلمنی اظهار قابلیته تشویق ایتمش، بوکنجلر شو آز زمان ایچنده نه‌درجه ترقی کوسترمشلر، کوریلور.

انصاف اولنسون. بو بر موفقیت دکلمیدر؟ اویله‌ایسه صاحبی بحق افتخار ایده‌بیلیر. صاحبی کیم؟ شو سطرلری یازانمی؟

حالده نصلسه شمدی‌یه قدر بوتصور قرین حصول اولمامش ایدی .

بو التماسده بولنمش اولانلردن بری — که اڭ زیاده سودیکم ذواتدندر — کچنلرده ترجمان ایله نشر ایدلمکده اولان آثار ادبیه حقنده اولکی کبی شمدی دخی نیچون ملاحظات یازلمامقده اولدیغنه دائر سوز آچدیغی صره‌ده التماسنی تکرار و آرزوسنی قیره‌میه‌جغمی بیلدیکی جهتله آمرانه اصرار ایلدیکندن مطبعه رفیقلرمدن برینڭ همتیله آثار مذکوره غزته نسخه‌لرندن جمع ایدیله‌رك برکتاب حالنه قونلمش وهیئت مجموعه‌سی تقریباً بش‌یوز صحیفه‌لك برجلد تشکیل ایده‌بیله‌جکنه مبنی تسهیل طبعی ایچون جزء جزء نشرینه قرار ویرلمشدر .

بومجموعه‌یه مناسبتی جهتیله «معلم» نامنی ویردم .

«معلم» اعتقادمه کوره ادبیات عثمانیه عالمنده شمدی‌یه قدر مثلی نشر اولنمامش برکتابدر .

بالعکس قیمتنی تزییده خدمت ایلمسیله نوهوسان ادبك ترجمانه اولان حسن توجهی اولکنه قیاس قبول ایتمیه‌جك بر درجه‌ده آرتدی .

آنلر اثر کوندرمکده دوام ایتدیلر ، بن ده مطالعاتك آره‌سنی کسمدم .

بوکرمیٔ بازار ادب اثناسنده بعض متحیزان ادبامز دخی غزته‌یه آثار اهداسنه رغبت بیوردیلر . ترجمان اولکندن زیاده شایان مطالعه برحاله کلدی .

مشارالیهمك نشر ایتدیکمز آثاری مطالعه‌سی جمله‌جه غنیمت بیلنیر بدایع ادبدن اولدیغی کبی محتاج تصحیح اولان اثرلر حقنده بنم یازدیغم اخطارات دخی هم خوش آینده ، هم ده نورسیدکانه کوره موجب استفاده بولندیغندن دها اووقتلر برچوق ترقی پروران حقشناس بونلرك آیریجه کتاب شکلنده دخی طبع ونشر اولنمسنی التماس ایلدکلری

برالتفات اوله‌رق غزته‌نك قسم ادبیسی نظارت قلم عاجزانه‌مه تودیع اولندی .

قسم ادبیمزده خارجدن کلمه آثار ذاتاً اکسك اولمدیغندن وقتاکه بر طرز نوظهور اولمق اوزره غزته‌یه قونیلان آثار ادبیه زیزینه اوفاق اوفاق مطالعه‌لر یازمغه باشلادم بونلر بعض فضلای معترضین طرفندن سائر غزته‌لر واسطه‌سیله بر طاقم اعتراضات غریبه‌یه دوچار ایدلمکه ودیکر بعض ارباب اقتدار معرفتیله ده بو اعتراضلره جواب ویرلمکه باشلادی .

بو حالده بن ینه وظیفه‌می ایفاده دوام ایتدیکمدن و عالمده حقك — ظهوری ایستنلمسه‌ده — عاقبت اعتلاسی، حقیقتك — ستری ایستنلسه‌ده — نهایت انجلاسی بوزلمز بر قاعده اولدیغندن اعتراضات واقعه یازدیغم مطالعاتی کوزدن دوشورمك شویله طورسون،

مهمی ترجمانك تشویقات حقیقت پرورانه‌سندن حصوله
کلمامشمیدر ؟

ازجمله ایشته ناجی ! ترجمان مشوقی اولمسه یازی
یازه‌جقمی ایدی ؟ شعلۀ جولانخواه قابلیتی وقتسز سونوب
قاله‌جق دکلمی ایدی ؟ حال بوکه شمدی محرراتندن
اولدقجه استفاده ایدنلر آز دکلدر .

بنم کبی بیك محرر وار، هپسی‌ده ترجمانه منتدار !

ترجمانه اولان اختصاصم بنجه بر شرف دیکردر .
بومجموعۀ معرفتك هیئت تحریریه‌سی افرادندن بولنمق
مزیتنه نائلیت ایچون وسائط انتساب آرایانلر پك چوق
اولدیغی حالده بن حکیم مشارالیهك دعوت مخصوصه‌سیله داخل هیئت اولدم .

ارباب مطالعه‌نك معلومی اولدیغی اوزره بوالتحاق
ایله تشرف ایتدیکم کوندن اعتباراً درجۀ لیاقتمك فوقنده

مقدمه

ابوالمتجددين احمد مدحت افندى حضرتلرينك آينهٔ افكار حكيمانه‌سى اولان « ترجمان حقيقت » غزته‌سنك شمدى يه قدر عمومه ايتديكى خدمتلر، ينه عمومك تحت تصديقنده‌در .

بو خدمتلردن بريسى ده ادبيات عثمانيه‌نك ترقيات اخيره‌سنه ايتديكى معاونتدر .

هم ده نه معاونت ! ارباب خلافك هيچ بر زمان ايقاعدن خالى قالمدقلرى بيك درلو موانع قارشيسنده !

ترجمان حقيقت عالم تجددك برسيارهٔ نور افشانيدركه مأل تجددى تقدير ايده‌جك قدر ظلمات اوهام ايچندن قورتلمش اولانلرك جمله‌سى آندن اقتباس فيض ايدر .

بوكون كنجلرمزك قلملرنده كورديكمز قوتك برجزء

PL
206
N35
1885

LIBRARY
SEP 29 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

4185

معلم ناجی

Nācī, Muallim

Mucallim

معلم

صاحب و ناشری
کتابجی آراکل

معارف نظارت جلیله‌سنک رخصتیله طبع اولنمشدر

رخصتنامه نومروسی ۴۰۸

استانبول
مطبعهٔ (ا. ق. توزلیان) ادارهٔ شرکت مرتبیه باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۴
۱۳۰۳

4185

18/479

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL
206
N35
1885

Naci, Muallim
Mu'allim